ΜΠΟΥΚΕΤΟ

Αρ. 442

1932

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

CRÈME GASTON
ΣΗΜΑ ΚΑΤΑΤΕΘΕΝ

Διὰ νὰ ἔχετε ὡραῖον δέρμα, μεταχειρίζεσθε τὴν

ΚΡΕΜΑ
ΓΚΑΣΤΟΝ

Χρησιμοποιεῖτε τὴν πρωΐαν τὴν κρέμαν ΓΚΑΣΤΟΝ Νο 1 ὅπως προφυλάσσετε τὸ πρόσωπόν σας ἀπὸ τὰς καυστικὰς τοῦ ἡλίου ἐπιδράσεις καὶ τὴν ἰδίαν Νο 2 τὸ ἑσπέρας πρὸς καθαρισμὸν τῆς ἐπιδερμίδος σας.

Ἡ ΚΡΕΜΑ ΓΚΑΣΤΟΝ πωλεῖται εἰς τὰ Φαρμακεῖα: τὸ «Γαλλικὸν» παρὰ τὴν Ὁμόνοιαν, «Μοντιὰλ» ὁδὸς Ἀθηνᾶς, Σιάχου καὶ Καραμερτζάνη, Πειραιῶς 2, καὶ Μπακάκου, πλατεῖα Ὁμονοίας.

Διαρκὴς παρακαταθήκη Φαρμακεῖον κ. Γ. Ἀλεξίου, Ἀθηνᾶς 64.

Δι' ἰδιαιτέρας πληροφορίας ἡ κ. Γκαστὸν δέχεται ἕκαστον Σάββατον ἀπόγευμα κάθε φιλόκαλλον κυρίαν εἰς τὸ ἐργαστήριόν της, Παλαιὸν Πολύγωνον Νο 105 β (παρὰ τὴν Σχολὴν Εὐελπίδων).

FLY-TRAP
ΘΑΝΑΤΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ
Ἀρωματικόν ἐντομοκτόνον
Ἐξολοθρεύει Μυῖγες, κουνούπια κορέους ψύλλους, κατσαρίδες κτλ.
ΤΖΟΥΡΟΣ - ΚΑΡΡΑΣ & ΣΙΑ ΠΛΑΤ. ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΩΝ 9

A. CLAVERIE - PARIS

ΚΟΡΣΕΔΕΣ
ΖΩΝΑΙ ΙΑΤΡΙΚΑΙ
ΚΑΛΤΣΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΑΙ
ΣΟΥΤΙΕΝ

ΕΙΔΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
Α. Δ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 15
ΤΗΛΕΦ. 25—417.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ Διδασκάλισα Γαλλικῆς διὰ μικρὰν Ἐπαρχίαν μὲ ὑγιεινὸν κλῖμα, διὰ ν' ἀναλάβῃ δύο μικρὰ παιδάκια. Πληροφορίαι εἰς τὰ Γραφεῖα μας.

Ἡ πιὸ μεγάλη οἰκονομία διὰ τῶν βαφῶν ARTI.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οἰκόπεδον 600 περίπου πήχεων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἁγ. Βαρβάρας 18 (Προφήτης Ἠλίας Παγκρατίου). Πληροφορίαι παρὰ τῷ Διευθυντῇ τοῦ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ». Λέκκα 7.

Αἱ βαφαὶ ARTI ἀνακουφίζουν τὸν οἰκογενειακὸ προϋπολογισμό.

ILON
ΙΛΟΝ ΑΛΟΙΦΗ ΑΠΟΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΘΕΡΑΠΕΥΕΙ
Ἀνωδύνως, τάχιστα, οἰκονομικὰ ἄνευ τομῆς Ἐμπυήσεις πάσης φύσεως, Ἀποστήματα ἁπλᾶ μέχρι τῶν πλέον σοβαρῶν τοιούτων σηψαιμίας, Δοθιῆνας, Ἄνθρακας, Κιρσώδη ἕλκη, Μεμολυσμένα τραύματα, Περιοστιτίδας, Ἐκζέματα, Σταφυλοκοκκιάσεις (συρίγγια ἐνίοτε) καὶ μὲ ἕνα λόγο κάθε πληγὴν ἐξωτερικήν.
Χιλιάδες ἰατρικαὶ γνωματεύσεις ἐκφράζονται μετὰ θαυμασμοῦ καὶ ἐπαίνων ὡς ἀχρηστεῦσαν πλέον τὸ νυστέρι (ἐπὶ ἄνω παθήσεων) καὶ τὰς παλαιὰς δαπανηρὰς μεθόδους.
Ζητήσατε βιβλιογραφίαν, φυλάξατε τὸ παρόν, οὐ γὰρ ἔποχη ρεκλάμας.
Πωλεῖται στὰ φαρμακεῖα
ILON ONGUENT-ABCES Nouvelle méthode pour le traitement de toute suppuration
Θεραπεία Ἠγγυημένη.
ΓΕΝ. ΑΝΤ. ΒΑΧΛΑΣ - ΡΟΜΒΗΣ 18 - ΑΘΗΝΑΙ

ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ;
Νὰ βάφετε μόνη Σας τὰ περσινά Σας φορέματα με Γερμανικὰς βαφὰς μάρκας
ARTI
καὶ θὰ γίνουν ἐντελῶς καινούργια.
Αἱ βαφαὶ ARTI πωλοῦνται εἰς τὰ Φαρμακεῖα καὶ τὰ Ἐμπορικὰ τῆς συνοικίας σας εἰς 61 μοδέρνους χρωματισμούς.
Γεν. Ἀντιπρόσωπος:
Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Ἀθῆναι, Λέκκα 21 — Θεσσαλονίκη, Ἑρμοῦ 16.

ΧΡΥΣΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ ΦΛΩΡΙΑ
ΑΡΧΑΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ, παντὸς εἴδους ὡρολόγια (καὶ ἄχρηστα ὡρολόγια διὰ ἐξαρτήματα), κατηργημένα ἑλληνικὰ χαρτονομίσματα, γραμματόσημα ἑλληνικὰ καὶ ξένα, ἀγοράζω εἰς τὰς καλυτέρας τιμάς. Ἐπισκευάζομεν ὡρολόγια καὶ κοσμήματα ἠγγυημένως.
Προσοχὴ εἰς τὴν διεύθυνσιν:
ΧΡ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Ὡρολογοποιὸς - Χρυσοχόος.
Εὐπόλιδος καὶ Ἀθηνᾶς 56.
Ἔναντι Δημοτικοῦ Θεάτρου.
Τηλέφ. 23-680.
Δεχόμεθα παραγγελίας καὶ ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας.

Τὸ Grand Prix τῆς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης ἔλαβον αἱ βαφαὶ ARTI.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΡΕΜΑ ΕΛΕΝΑ
Ἀπαραίτητον καλλωπιστικὸν διὰ κάθε κυρίαν. Διατηρεῖ τὴν δροσερότητα τοῦ προσώπου. Καθαρίζει τὸ δέρμα. Ἐξαλείφει τὰς ρυτίδας. Προφυλάσσει τὸ πρόσωπον ἀπὸ τὰς καιρικὰς μεταβολάς.
Διὰ περισσοτέρας πληροφορίας, ἀποτανθῆτε εἰς τὸ Φαρμακεῖον κ. Νικήτα Δασκαλάκη, Ὁμόνοια.

Τὴ πιὸ μεγάλη ἐπιτυχία ἔχει ἐκείνη ποὺ βάφει τὰ φορέματά της μὲ τὰς Γερμανικὰς βαφὰς ARTI

ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΠΙΔΕΡ
ΕΝΤΟΣ ΤΡΙΩΝ ΗΜΕΡ
Ὄχι πλέον ἄσχημα μαῦρα στίγματα.
Διεστ
Οὔτε ρυτίδες ὀφειλόμεναι εἰς τὴν κούρασιν.
Σ' αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ τρία
προσώπου σας παρουσιάζονται
τα αἱ ἀτέλειαι τῆς ἐπιδερμίδος
φατοι μελέται ἀπεκάλυψαν ὅτι
ναῖκα μπορεῖ τώρα νὰ λευκαν
κώνη καὶ ἐξωραΐζη εὔκολα τὴ
μίδα της κάμνοντας ἁπλῶς
θημερινῶς τῆς κρέμας Τοκαλ
χρώματος (μὴ λιπαρά). Περ
σερὴ κρέμα καὶ ἐλαιόλαδον
τα προηγουμένως, συνδυασμένα
πτικὲς οὐσίες ποὺ λευκαίνουν
νουν. Διαποτίζει στιγμιαίως,
νει τὸν ἐρεθισμὸν τῶν ἀδένων
δερμίδος καὶ συστέλλει τοὺς
νους πόρους. Τὰ μαῦρα στίγματα
ονται καὶ ἐξαφανίζονται. Αἱ
προερχόμεναι ἐκ τῆς κοπώσεως
φονται ἀπὸ τὴν πρώτην χρῆσιν
Διατηρεῖ τὴν ζωηροτέραν ἐπιδ
μιὰ λεπτὴ δροσιά. Ἀφαιρεῖ τὴ
δα τῆς ἐλαιώδους καὶ λιπαρᾶς
δος. Αὐτὴ ἡ νέα κρέμα Τοκαλ
ματος λεκοῦ, στολίζει γρήγορα
δερμίδα μὲ μιὰ ὀμορφιὰ καὶ
νέα καὶ ἀπερίγραπτη καὶ τοῦτο
ἐντελῶς μοναδικό.

ΤΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚ
ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΦΕ
ΑΝΤ. ΣΑΡΑΝΤΙΔ
μεταφερθὲν εἰς τὴν ὁδ
ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ 11
Ἀναλαμβάνει παραγγελίας μ
συγκαταβατικάς.
ΡΑΨΙΜΟ ΜΕ ΓΟΥΣΤ
ΥΛΙΚΑ ΕΞΑΙΡΕΤΑ
Μία ἐπίσκεψις θὰ σᾶς π

ΧΡΥΣΟΧΟΕΙΟΝ & ΩΡΟΛΟΓ
ΣΩΤΗΡΙΟΥ Κ. ΘΕΟΔ
Ὁδὸς Κολοκοτρώνη 27,
Κατασκευάζονται διάφ
λιτεχνικὰ κοσμήματα. Ἐ
ὡρολογίων, Ἐπιχρυσώσ
παργυρώσεις. Πώλησις
των καὶ διαφόρων ὡρολ

ΓΕΩΡ. Ν. ΜΟΥΜΟΥ
Ἰατρὸς δερματολόγος.
ἑξαετίαν Ἐπιμελητὴς τῆ
ρας Κλινικῆς τοῦ Καθ
Γεωρ. Φωτεινοῦ. Δέχετα
ραλληνίας καὶ Τεγέας
Ὧραι 8—11 π.μ. καὶ
Ἀριθ. τηλεφ. 82

Ὁ Ὀδυσσεὺς κι' ὁ Διομήδης ὁδηγοῦν στὸ ἑλληνικὸ στρατόπεδο τὰ ἄλογα τοῦ Ρήσου, τὸν ὁποῖο ἐσκότωσαν στὴ μάχη.
(Ἔργον τοῦ Φλάξμαν).

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

ΤΟ ΠΑΘΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ

Ὁ Πέτρος ὁ Φυτᾶς, ὁ γειτονάς μου, ἄνθρωπος λογικὸς καὶ μορφωμένος, ἦταν ἐναντίον τῶν προλήψεων. Εἶχε τὴν ἰδέα ὅτι οἱ δεισιδαιμονίες εἶν' ἕνα βάρβαρο ἀπομεινάρι τῆς σκοτεινῆς ἐκείνης ἐποχῆς, ποὺ ὁ ἄνθρωπος, τυφλὸς κι' ἀκατατόπιστος, λάτρευε τὶς πέτρες καὶ τὰ ξύλα. Καὶ δὲν εἶχε ἄδικο. Τὸ μῖσος του αὐτὸ γιὰ τὶς προλήψεις, τοῦ εἶχε γίνει σὰ μονομανία. Προπαγάνδιζε παντοῦ τὶς θεωρίες του, κ' ἔδινε πρῶτος τὸ παράδειγμα τῆς ὁριστικῆς ἀπαλλαγῆς ἀπ' τὸ βάρος καὶ τὴ διαρκῆ ἐνόχληση ὅλων αὐτῶν τῶν ἠλιθιοτήτων, ποὺ στέκονται σὰν ἕνας ἐφιάλτης, μέσ' στὴν πολιτισμένη μας ζωή. Εἶχε προσηλυτίσει μερικούς, καὶ μὲ τὴ βοήθεια τῶν λίγων αὐτῶν φίλων, εἶχε συμπήξει κ' ἕνα εἶδος συντροφιᾶς, ἕνα εἶδος φιλικοῦ συλλόγου —«Συλλόγου ἐναντίον τῶν προλήψεων»...

Πολλὲς φορὲς εἴχαμε συζητήσει, γύρω σ' αὐτὸ τὸ θέμα, κ' ἐπειδὴ ὁ Πέτρος ἦταν τύπος φοβερὰ φανατικός, μ' ὅλη τὴ συμφωνία μου μαζί του, ἔνιωθα, τὴ στιγμὴ ποὺ μοῦ μιλοῦσε, πὼς δὲν ἤμουν ἀρκετὰ ἑτοιμασμένος, ὥστε νὰ γίνω, κ' ἐγώ, μέλος τοῦ «συλλόγου»! Εἶχα ἀκόμα μερικὲς ἐπιφυλάξεις, ποὺ αὐτός, μέσ' στὴν ἀκρότητά του, τὶς θεωροῦσε σοβαρὸ ἐμπόδιο, γιὰ τὴν ἐπίσημη, νὰ ποῦμε, πρόσληψή μου... Κ' ἔτσι ἔμεναν τὰ πράγματα, ὡς τὴ στιγμὴ ποὺ ἄρχισε αὐτὴ ἡ ἱστορία.

Γιὰ νὰ διαδόσει τὶς ἰδέες του, ὁ Πέτρος δὲν παρέλειπε καμμιὰ ἀπ' τὶς λαμπρὲς ἐκεῖνες εὐκαιρίες, ποὺ παρουσιάζονται σχεδὸν σὲ κάθε βῆμα, στὶς καθημερινές μας ἐπαφές, καὶ τὶς σχέσεις μὲ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀνθρώπους: Ἄναβε πάντα τρίτος τὸ τσιγάρο του, ταξίδευε, κατὰ κανόνα, Τρίτη, καὶ τὰ εἶχε καταφέρει ἔτσι, ὥστε κι' ὁ περίφημος ἐκεῖνος «Σύλλογός» του, ν' ἀποτελεῖται ἀπὸ δεκατρία μέλη, μὲ τὸ σκοπό, ἂν τύχαινε νὰ γίνουν περισσότερα, νὰ τὸν διαιρέσει σὲ ὁμάδες, ὥστε τὰ μέλη τῆς καθεμιᾶς ὁμάδας, νὰ εἶνε, πάλι, δεκατρία, ἀκριβῶς! Ὡς ἐκεῖ τὸν ἔσπρωχνε, σὲ τέτιες ἀκρότητες, ὁ ὑπερβολικὸς φανατισμός του...

Παρ' ὅλ' αὐτά, ὁ φιλικὸς ἐκεῖνος σύλλογος εἶχε τόσο πολὺ εὐδοκιμήσει, ὥστε ν' ἀποκτήσει παραρτήματα κι' ἀνταποκριτὲς στὶς ἐπαρχίες. Εἶχε τυπωθεῖ καὶ κάποιο ἔντυπο, μὲ σκοπὸ προπαγανδιστικό. Μὲ φράσεις ἀπροκάλυπτες καὶ μὲ στομφῶδες ὕφος, σὰν ἕνα κήρυγμα ἐπαναστατικό, κεραυνοβολοῦσε τὴν ἀμάθεια ἐκείνων ποὺ πιστεύουν στὶς προλήψεις, καὶ τόνιζε μελοδραματικὰ τὴν ἀνάγκη μιᾶς χειραφετήσεως ἀπ' τὸν βαρύν, ὀπισθοδρομικὸ κι' ἀναχρονισμένο τους ζυγό! Τὸ μανιφέστο ἐκεῖνο εἶχε πιάσει, κ' ἕνας καινούριος ἄνεμος «ἀντιπροληπτικὸς» φυσοῦσε, τώρα, ἀπ' ὅλες τὶς μεριές...

Ὁ Πέτρος ἦταν κατενθουσιασμένος! Εἶχε πάρει τὸ ὕφος ἑνὸς ἥρωος, ἑνὸς σωτῆρος τῆς «πασχούσης ἀνθρωπότητος»! Εἶχε παραμελήσει τὶς δουλειές του, καὶ δὲ ζοῦσε παρὰ μ' αὐτὴ τὴ σκέψη: πῶς νὰ κάνει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ συμμερισθοῦν τὶς πεποιθήσεις του! Ἀγωνιζόταν, ἀλληλογραφοῦσε, ἔδωσε καὶ κάποιες διαλέξεις, κ' εἶχε ἀποφασίσει, σὲ πρώτην εὐκαιρία, νὰ κάνει καὶ «τουρνὲ» στὶς ἐπαρχίες —ἐκεῖ ποὺ εἶχε τοὺς καλύτερους πυρῆνες του— γιὰ νὰ φανατίσει τοὺς πιστούς του... Οἱ ὑπερβολές του μ' ἐνοχλοῦσαν, ἀλλὰ δὲν τόλμησα ποτὲ νὰ τοῦ τὸ πῶ: θὰ μὲ χαρακτήριζε ὡς «ἀντιδραστικό», ἐνῶ δὲν ἤμουν ἀντιδραστικός, ἀλλὰ ἕνας ἄνθρωπος ἁπλὸς καὶ λογικός, ποὺ περιφρονοῦσε τὶς προλήψεις, ἀλλὰ ποὺ εὕρισκε πὼς ἕνας τέτιος ζῆλος, θὰ ἦταν ἀπείρως προτιμότερο, ἂν ἐξαντλεῖτο γιὰ κάποιο ἄλλο ζήτημα, πιὸ οὐσιαστικὸ καὶ πιὸ ἐπεῖγον —πάντα πρὸς τὸ καλὸ τῆς ἀνθρωπότητος... Εἶχα βαρεθεῖ νὰ συζητῶ μαζί του, ἂν καὶ σιωπηρὰ καταταγμένος στὴ χορεία τῶν «ἀμέσως συμπαθούντων»! Ἔλειπε μόνο τὸ ἐπίσημο τὸ χρῖσμα —κ' αὐτό, καθὼς εἶπα παραπάνω, ἐπειδὴ δὲν ἤμουν ὥριμος ἀκόμα νὰ τηρῶ ὅλες τὶς ἐντολὲς τῆς καινοφανοῦς αὐτῆς θρησκείας...

Ἀλλὰ καὶ νὰ μὴν ἤμουν «συμπαθῶν», εἶχα πολλοὺς λόγους νὰ πιστεύω, πὼς ὁ Πέτρος, ἄσχετα μ' αὐτό, θὰ μ' ἀγαποῦσε καὶ θὰ μ' ἐκτιμοῦσε. Θὰ μ' ἐκτιμοῦσε, πιθανόν, λιγώτερο —ἀλλά, μιὰ φορά, θὰ μ' ἐκτιμοῦσε. Κ' ἐπιμένω σ' αὐτὴ τὴν ἄποψή μου. Εἴχαμε κάνει τόσα χρόνια συντροφιά, κ' εἴχαμε τόσο γνωρίσει τὶς ἰδέες μας, ποὺ θὰ ἦταν ἀδικαιολόγητο, γιὰ μιὰ τόσο τιποτένιαν ἀφορμή, νὰ μετριάσει τὴν ἀγάπη του σὲ μένα... Κ' ἐξ αἰτίας τῆς ἀγάπης του αὐτῆς, εἶχα ὅλο τὸν καιρό, κι' ὅλη τὴν ἄνεση, νὰ παρακολουθήσω τὶς προόδους του.

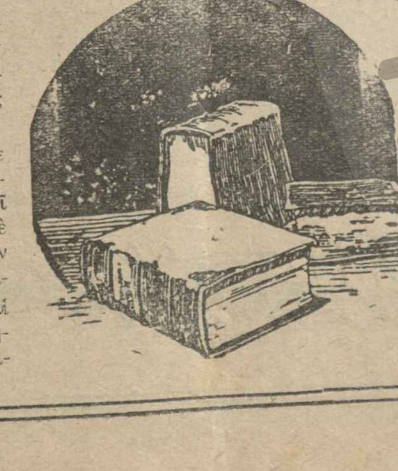

Τὸν πρῶτο χρόνο, ὅλα, πιστεύω, βάδιζαν καλά. Ὁ σύλλογος εἶχε ριζώσει —τὰ μέλη του ἦταν πενηνταδυὸ (πολλαπλάσιο, κι' αὐτό, τοῦ δεκατρία)— εἶχε γίνει καὶ τὸ καταστατικό, κ' ἐκεῖνος ἦταν ὁ ἰσόβιός του πρόεδρος. Τί ἄλλο ἤθελε, μέσ' στὶς ἐπιτυχίες του, γιὰ νὰ μὴ μένει εὐχαριστημένος; Κι' ὅμως, ἀλήθεια, ὁ Πέτρος, τελευταῖα, εἶχε γίνει μελαγχολικός! Στὴν ἀρχή, κανένα μάτι δὲν τὸ πρόσεξε — ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μάτι τὸ δικό μου: ὁ Πέτρος, τὸ σύχαρο παιδί, μὲ τὰ παχιά, τὰ φουσκωμένα λόγια—

εἶχε γίνει μελαγχολικός....

Σὲ λίγο, τὸ πρόσεξαν κ' οἱ ἄλλοι. Ὁ ἐνθουσιασμός του εἶχε πέσει. Μιλοῦσε λίγα λόγια, κ' ἐκεῖνα μετρημένα —αὐτὸς ποὺ δὲ μᾶς ἄφηνε μιὰν ὥρα σ' ἡσυχία, καὶ ποὺ χαλοῦσε, ἄλλοτε, τὸν κόσμο μὲ τὰ γέλια του.... Τώρα δὲ μιλοῦσε σὲ κανένα, περπατοῦσε μὲ βήματα ἀργά, καὶ διαρκῶς εἶχε σκυμμένο τὸ κεφάλι. Προσπάθησα νὰ μάθω τὴν αἰτία. Ἡ μακροχρόνια καὶ δυνατὴ φιλία μας, μοὔδινε τὸ δικαίωμα νὰ κάνω ἀνακρίσεις....

Δὲ θέλησε νὰ πεῖ τί τοῦ συμβαίνει. Κι' ὅμως, ἐγώ, ἔνιωθα πὼς κάτι τοῦ συμβαίνει. Κ' ἐκείνη ἡ ἀπότομή του ἄρνηση νὰ μοῦ ἐξηγήσει τί συμβαίνει, μ' ἔκανε πολλὰ νὰ ὑποθέσω...

Ἐξακολούθησα τὶς βολιδοσκοπήσεις μου, χωρὶς νὰ χάσω τὴν ὑπομονή μου. Ἀναγκάστηκα, παρὰ τὴ θέλησί μου, νὰ γίνω μέλος τοῦ περίφημου συλλόγου του, γιὰ νὰ μπορέσω νὰ τὸν παρακολουθήσω. Μ' ἐνδιέφερε κι' ὡς φίλος του, κι' ὡς τύπος. Λάβαινα μέρος στὶς συνεδριάσεις, ἄναβα τρίτος, ἐπιδεικτικά, τὸ ποῦρο μου, ἔκανα τὶς ἐκδρομές μου Τρίτη —φερόμουν, τελοσπάντων, καθ' ὅλη τὴ γραμμή, σὰν ἄξιος ἀπόστολος τῆς ἰδεολογίας, καὶ τηρητὴς πιστὸς τῶν ἐντολῶν της...

Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ χρονικὸ διάστημα, δὲν ἔπαυα νὰ παρακολουθῶ. Κι' ἄξαφνα, ἕνα βράδι, σὲ κάποιο μας περίπατο, βρῆκα τὸ κλειδὶ τοῦ μυστηρίου: Ὁ Πέτρος εἶχε γίνει δεισιδαίμων! Μὲ τὸ νὰ πολεμάει τὶς προλήψεις, δυὸ χρόνια τώρα, συστηματικὰ —καὶ νὰ μὴν κάνει τίποτ' ἄλλο, νύχτα—μέρα, παρὰ ν' ἀνάβει τρίτος τὸ τσιγάρο του, νὰ κάνει ὅλες τὶς δουλιές του Τρίτη, καὶ νὰ κάνει συντροφιὰ μὲ δεκατρεῖς— εἶχε πέσει στὶς ἀντίθετες προλήψεις! Εἶχε πιστέψει πὼς τὸ δεκατρία ἦταν ὁ τυχερός του ἀριθμός, κ' ἡ Τρίτη ἡ καλύτερή του μέρα. Κ' ἔτσι, χτυπώντας τὶς κοινὲς προλήψεις, καὶ προσπαθώντας νὰ πηγαίνει κόντρα, εἶχε ξαναπέσει στὴν παγίδα τους, ἀλλ' ἀπ' τὴν ἀνάποδη μεριά! Οἱ προλήψεις τὸν ἐξεδικοῦντο —καὶ μ' ἕνα τρόπο ἐντελῶς σατανικό...

Αὐτὸ τὸ πρᾶμα δὲν ἔγινε ἀμέσως, ἀλλὰ σιγὰ—σιγὰ καὶ βαθμηδόν, χωρὶς κι' ὁ ἴδιος νὰ τὸ καταλάβει. Ἔβλεπα κάθε μέρα τὰ συμπτώματα τῆς νέας του αὐτῆς μονομανίας —ἀλλά, σὰ φίλος ποὺ τὸν ἀγαποῦσα, δὲν τολμοῦσα νὰ τοῦ τὸ φανερώσω. Φαίνεται, ὅμως, τώρα τελευταῖα, ὅτι κι' ὁ ἴδιος τὸ εἶχε καταλάβει, καὶ πὼς αὐτὴ ἡ μυστική του διαπίστωση, ἦταν ὁ λόγος τῆς μελαγχολίας του. Ὅταν βγαίναμε περίπατο οἱ δυό μας, καὶ δὲν ὑπῆρχε κι' ἄλλος ἕνας, στὴν παρέα, γιὰ ν' ἀνάψει τρίτος τὸ τσιγάρο του, ἀδημονοῦσε κ' ἔχανε τὸ χρῶμα του. Ἔψαχνε, τότε, μὲ τὰ μάτια, νὰ βρεῖ κάποιο διαβάτη, ποὺ νἄθελε, κ' ἐκεῖνος, ν' ἀνάψει τὸ τσιγάρο του, γιὰ νὰ μπορέσει νὰ ξαναπετύχει τὸν ποθητὸ μοιραῖο ἀριθμό! Τὸ πρόσωπό του ἀνακουφιζόταν τότε, ἡ μορφή του ἀκτινοβολοῦσε, ἔκανε κέφι, μιλοῦσε, φλυαροῦσε... Ὁ Πέτρος εἶχε γίνει δεισιδαίμων «προληπτικὸς» καὶ νευρασθενικός!

Σὲ κάθε βῆμα, καὶ σὲ κάθε μας κουβέντα, ἐξακρίβωνα τὴ νοσηρότητά του. Εἶχε χάσει τὴ γαλήνη τῆς ψυχῆς του, καὶ τὸ πλατὺ καὶ ζωηρὸ ἐκεῖνο γέλιο, τὸ τρανταχτὸ καὶ μεταδοτικό, ποὺ νομίζω πὼς ἀποτελοῦσε τὸ κύριο χαρακτηριστικό του. Εἶχε γίνει νευρικὸς καὶ φοβισμένος, ταραγμένος καὶ διστακτικός.... Κι' ὅμως ἐξακολουθοῦσε πάντα —εἰρωνεία φοβερὴ τῆς τύχης— νὰ εἶνε πρόεδρος, καὶ μάλιστα ἰσόβιος, τοῦ «Συλλόγου ἐναντίον τῶν προλήψεων»!...

Ἡ κατάσταση αὐτή, βάσταξε ἀκόμα τρία χρόνια. Σ' αὐτὸ τὸ ἀναμεταξύ, ὁ σύλλογός του εἶχε πάρει δρόμο! Ἡ ὕπαρξή του ἦταν πιὰ πασίγνωστη, τ' ὄνομα τοῦ «τολμηροῦ» προέδρου του ἀναφερόταν στὶς ἐφημερίδες, ἡ ἰδέα εἶχε θριαμβεύσει! Δὲν περνοῦσε μέρα, ποὺ νὰ μὴν ὑπάρχουν προσχωρήσεις.. Οἱ ὁμάδες τῶν δεκατριῶν, εἶχαν ὑπερβεῖ τὶς δεκαπέντε!

Κι' ὁ Πέτρος ἔφθινε, μέρα μὲ τὴν ἡμέρα. Τὸ πρόσωπό του, τὸ ἄλλοτε γιομάτο, εἶχε γίνει χλωμὸ καὶ μαραμένο. Τὰ μάτια του κοιτοῦσαν φοβισμένα. Οἱ φίλοι, ποὺ δὲν ἤξαιραν τί ἔτρεχε, ἔκαναν τὸ σταυρό τους, μ' αὐτὴ τὴν ξαφνικὴ μεταβολή. Κ' ἐγὼ χαμογελοῦσα μυστικὰ —ἂν ἐπιτρέπεται ἐδῶ αὐτὴ ἡ λέξη...

Τότε συνέβη καὶ τὸ τραγικὸ δυστύχημα, ποὔδωσε τέλος στὴ ζωὴ τοῦ Πέτρου. Εἶχε συμπληρωθεῖ πενταετία, ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ ἱδρύθηκε ὁ σύλλογος —κ' ἐπρόκειτο νὰ γίνη κάποιο γλέντι, γιὰ νὰ ἑορτασθεῖ τὸ γεγονός. Θὰ πηγαίναμε μαζὶ στὴν ἐξοχή, διαιρεμένοι σὲ δεκαοχτὼ ὁμάδες, καὶ θὰ καθόμαστε σ' ἕνα κοινὸ τραπέζι, νὰ φᾶμε καὶ νὰ πιοῦμε, ὥς τὸ βράδι. Θὰ διαβάζαμε τὸν ἀπολογισμὸ τοῦ Συλλόγου καὶ θὰ γινόσανε διάφορες προπόσεις. Εἴμαστε μαζεμένοι στὸ σταθμό, καὶ περιμέναμε τὸν ἐρχομὸ τοῦ τραίνου. Ὁ Πέτρος ἦταν δίπλα στὶς γραμμές, καὶ κουβέντιαζε μὲ τὸ μηχανικό. Εἴμαστε κάπως μακρυά, στὸ κέντρο τοῦ σταθμοῦ, καὶ δὲν εἴδαμε τί ἀκριβῶς συνέβη. Ὅλ' αὐτά, τὰ μάθαμε κατόπι. Ὁ Πέτρος εἶχε βγάλει τὸ πακέτο του, καὶ πρόσφερε στὸ φίλο του τσιγάρο. Φαίνεται πὼς ἐκείνη τὴ στιγμή, πλησίαζε ἡ ἁμαξοστοιχία. Ὁ Πέτρος ἔδοσε στὸ φίλο του ν' ἀνάψει, κι' ἀπ' τὴ μανία του ν' ἀνάβει πάντα τρίτος, ἔψαξε μὲ τὰ μάτια, μιὰ στιγμή, ν' ἀνακαλύψει κάποιον ἄλλο γνώριμο, γιὰ νὰ μπορέσει ν' ἀνάψει τελευταῖος. Εἶδε κάποιον ἀπ' τὴ συντροφιά μας, ποὺ μόλις εἶχε βγάλει τὰ τσιγάρα του —ἀλλ' ἀπ' τὴν ἄλλη τὴ μεριὰ τοῦ τραίνου. Ἔτρεξε τότε, περνώντας τὶς γραμμές, γιὰ νὰ δόσει καὶ σ' ἐκεῖνον τὴ φωτιά του. Καὶ πρὶν προφτάσει ὁ μηχανικὸς νὰ τὸν ἁρπάξει καὶ νὰ τὸν κρατήσει, ἡ μηχανὴ τῆς ἁμαξοστοιχίας πρόλαβε, καὶ τὸν ἔκανε κομμάτια....

ΝΑΠ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

Τ' ΟΝΕΙΡΟ ΤΟΥ ΒΟΣΚΟΥ

Πέφτει τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ
(στοῦ κάμπου τὰ χορτάρια
κι' ἀπ' τὸ κλαράκι ἑνὸς δεν-
(τροῦ κυλάει μέσ' στὰ θυμάρια
Καὶ στοῦ βοσκοῦ ποὺ ἀνένοια-
(γος κοιμᾶται στὸ λειβάδι
πέφτει στὰ ὁλόσγουρα μαλλιὰ
(γλυκὸ-γλυκὸ σὰ χάδι :
Τόσο, ποὺ μέσ' στὸν ὕπνο του
(τὸ χέρι της λογιάζει
πὼς τὸ χαϊδεύει ὁλάπαλα καὶ
(γλυκοαναστενάζει.
Κι'ἀγουροξύπνητος ξυπνᾶ πρι-
(χοῦ νὰ πάρῃ ἡ αὐγοῦλα
καὶ μάταια δίπλα του κυττᾶ
(νὰ δῆ τὴ βοσκοποῦλα
κι' ἀγουροξύπνητος ξυπνᾶ πρι-
(χοῦ ροδίσει ἡ μέρα
καὶ τὸ μαράζι του ξεσπᾶ λα-
(λῶντας τὴ φλογέρα.

ΡΩΜΟΣ ΦΙΛΥΡΑΣ

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

ΟΣΟ ΝΑ ΦΤΑΣΟΥΝ ΣΤΟ ΖΕΝΙΘ ΤΗΣ ΔΟΞΗΣ

Σὲ προηγούμενο φύλλο γράφαμε, ὅτι καὶ οἱ πλέον ὀνομαστοὶ κινηματογραφικοὶ ἀστέρες, ὅσο νὰ φτάσουν στὸ ζενὶθ τοῦ πλούτου καὶ τῆς δόξης, πέρασαν ἡμέρες βιοπάλης καὶ δυστυχίας φρικτῆς.

Νὰ σήμερα μερικὰ ἀκόμα σχετικὰ παραδείγματα :

Ἡ Μαίρη Πίκφορδ, κινηματογραφικὸς ἀστὴρ πρώτου μεγέθους, ἄρχισε τὸ στάδιό της ὡς ταξιθέτρια ἑνὸς κινηματογράφου τῆς Νέας Ὑόρκης. Ἡ διάφορες ταινίες ποὺ ἔβλεπε συχνά, τῆς εἶχαν πάρει τὸ μυαλὸ κι' εἶχε τὴ φιλοδοξία νὰ γίνη ἠθοποιὸς τοῦ κινηματογράφου!

Πῆγε λοιπὸν σ' ἕνα στούντιο καὶ ἀνέλαβε στὴν ἀρχὴ τὴ γκαρνταρόμπα τῶν ἠθοποιῶν. Ὕστερ' ἀπὸ λίγους μῆνες χρησιμοποιήθηκε σὲ ρόλους βωβῶν προσώπων. Δὲν ἄργησαν ὅμως νὰ προσέξουν τὸ καλλιτεχνικό της ταλέντο καὶ νὰ τῆς ἀναθέσουν πρωτεύοντας ρόλους σὲ διάφορα ἔργα, ρόλους ὀνομαστοὺς ποὺ τὴν ἔκαμαν γρήγορα διάσημη.

Παντρεύτηκε ἀργότερα μὲ τὸν ἐπίσης φημισμένο ἠθοποιὸ τοῦ κινηματογράφου Ντοῦγκλας Φαίρμπανκς κι' ἀπὸ τότε ἐπεβλήθη πειὰ ὁριστικὰ στοὺς καλλιτεχνικοὺς κύκλους.

Σήμερα ὁ Φαίρμπανκς καὶ ἡ γυναῖκα του ἔχουν δικό τους στούντιο, μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλείτερες κινηματογραφικὲς ἐπιχειρήσεις καὶ εἶνε πανένδοξοι καὶ πολυεκατομμυριοῦχοι.

* * *

Ἀλλὰ καὶ ὁ Τσάρλι Τσάπλιν, ὁ περίφημος Σαρλώ, ὁ παγκοσμίως γνωστὸς κωμικὸς ἠθοποιὸς τοῦ κινηματογράφου, ξέρετε πῶς ἄρχισε τὸ στάδιό του;

Ὅταν ἔφυγε ἀπὸ τὴν πατρίδα του —τὴν Ἀγγλία— καὶ πῆγε στὴν Ἀμερικὴ ὡς φτωχὸς μετανάστης, ἄλλαξε χίλια-δυὸ ἐπαγγέλματα. Στὴν ἀρχὴ πῆγε σ' ἕνα ξενοδοχεῖο ὡς «λίφτ», ὁδηγὸς δηλαδὴ τοῦ ἀσανσέρ. Ἔπειτα πῆγε ὡς ἱπποκόμος σ' ἕνα σταῦλο ἀλόγων ἱπποδρομίου. Κατόπιν ἔγινε γκαρσόνι σ' ἕνα ρεστωράν. Ὕστερα πλανόδιος πωλητὴς πούρων. Καὶ ἐπακολουθεῖ ἀτέλειωτη σειρὰ ἐπαγγελμάτων!

Ὅταν προσελήφθη ὡς ἠθοποιός, ἔπαιξε στὴν ἀρχὴ ὡς κομπάρσος. Ἔτσι μπόρεσε νὰ ἐπιδείξη τὸ δυνατό του ταλέντο ὡς κωμικός, ἐπεβλήθη, καὶ λίγο ἀργότερα ἐγράφοντο ὁλόκληρα σενάρια ἀποκλειστικὰ γι' αὐτόν.

Σήμερα ὁ Σαρλὼ εἶν' ἕνας ἀπ' τοὺς δέκα πλουσιωτέρους ἀνθρώπους τοῦ κόσμου!

ΠΟΣΟ ΝΕΡΟ ΠΕΦΤΕΙ ΣΤΗ ΓΗ

Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς διασήμων μετεωρολόγων, τὸ ὁλικὸ ποσὸν τῆς βροχῆς ποὺ πέφτει κάθε χρόνο ἀπάνω στὶς πέντε ἠπείρους τῆς Γῆς, φτάνει κατὰ μέσον ὅρον τὶς 12.000 κυβικὰ χιλιόμετρα, ἐνῶ ἡ βροχὴ ποὺ πέφτει στοὺς ὠκεανούς, ξεπερνάει τὶς 35.000 κυβ. χιλ. Ἂν ὅλο αὐτὸ τὸ νερὸ ἔπεφτε ἀπάνω στὴν ὑδρόγειο γιὰ μιὰ καὶ μόνη μέρα κι' ἂν δὲν χανόταν ἐξατμιζόμενο καὶ ἀπορροφούμενο ἀπὸ τὸ ἔδαφος, θὰ ἔφτανε γιὰ ν' ἀνεβάση τὴν ἐπιφάνεια ὅλων τῶν ὠκεανῶν καὶ τῶν θαλασσῶν, 91 ἑκατοστόμετρα ὑπεράνω τοῦ συνηθισμένου της ὕψους.

Ἀπ' τὴ ζωὴ τῶν Ἀθηνῶν

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Φ. Θ.

Λεπτοτάτη φυσιογνωμία μὲ ἔκφρασι ἔξυπνη καὶ πικάντικη. Σιλουέττα κομψοτάτη, ντύσιμο ἰδιόρρυθμο καὶ χαρακτηριστικό. Ἀπὸ τὶς Ἀτθίδες ποὺ συμπληρώνουν πάντοτε μιὰ ὡρισμένη συντροφιά, ἰδίους τύπους —«τοῦ Τέννυς ἢ τοῦ Γκὸλφ»— ν' ἀποδίδουν ἐντύπωσι ἀκινήτων εἰκόνων πανοράματος. Σπὸρ—γκέρλ ἐκ τῶν πλέον δεινῶν. Σοφφάρει μὲ μαεστρίαν. Τὴν διακρίνει μία χάρις ξεχωριστή.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

—Ντινὲ ντανσὰν εἰς τὸ «Σέσιλ» τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην.

—Ἡ βεράντες τοῦ «Σέσιλ» πλήρεις ἀπὸ ὡραῖο καὶ γνωστὸ κόσμο.

—Διακρίνομεν τὸν Πρεσβευτὴν Ἰταλίας κ. Μπαστιανίνι, Ἐπιτετραμμένον Γαλλίας κ. Γκερώ, κ. καὶ κ. Μαξίμου, Κόμησσαν Καποδίστρια, Ἀρχηγὸν Ἐπιτελείου καὶ τὴν κ. Μανέττα, χαριτωμένη ἐμφάνισις μὲ κομψοτάτη πράσινη τουαλέττα, Ἐπιτετραμμένον Τσεχοσλοβακίας κ. Βίσεκ, τὸν κ. Γ. Δροσόπουλον, τοὺς Γραμματεῖς Πρεσβειῶν κ. κ. Δημητρέσκο καὶ Κάϊλ, τὸν Μαρκήσιον Τριόμφι, τὴν κ. Δ. Λοβέρδου, σπανία σιλουέττα μὲ μαῦρα.

—Πικάντικη εὐμορφιὰ ἡ κ. Ἐσμὲ Μεταξᾶ.

—Ἐξαιρετικῶς κομψὴ ἡ κ. Ἀλ. Χωρέμη.

—Γοητευτικὴ ἡ κ. Βίσεκ μὲ χαριτωμένη τουαλέττα μπλέ.

—Ἡ κ. Χαριλάου μπὲζ σύνολον, ἡ κ. Μπουντικοὺρ τουαλέττα μεγκάντικη μαύρη, κ. καὶ κ. Ο. Λάπα, νοστιμωτάτη μὲ μαῦρα, ἡ κ. Μπόταση μὲ ἐμπριμὲ μπὲζ τουαλέττα, ἡ δὶς Λαγουδάκη μὲ ἄσπρα, ἡ δὶς Λώρα Φαρμάκη πολὺ εὔμορφη μὲ φυστικὴ τουαλέττα, δὶς Λ. Φωκᾶ νοστιμωτάτη μὲ κόκκινο ἐμπριμέ.

—Παριζιάνικη ἐμφάνισις ἡ κ. Ἀλ. Ρόστοβιτς μὲ θαυμασία ἀσημένια τουαλέττα.

—Προχθὲς τὸ βράδυ παρέθεσε γεῦμα ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς καὶ ἡ κ. Ντὲ λὰ Σέτα εἰς τὴν Βαρυμπόμπη, πρὸς τιμὴν τῆς παρεπιδημούσης Ἰταλίδος Πριγκηπίσσης Ροῦφο.

—Ἡ Πριγκήπισσα, ξανθή, ὡραιοτάτη, σιλουέττα πολὺ φίνα, ἔφερε τουαλέττα βραδυνὴ ἀπὸ λινὸ μπέζ, ἐξαιρετικοῦ σίκ.

—Παρευρέθησαν ὁ Πρεσβευτὴς Ἰταλίας κ. Μπαστιανίνι, ὁ Σύμβουλος τῆς Ἰταλικῆς Πρεσβείας κ. Μπερνάρντι, ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Ἰταλίας ἐν Καΐρῳ, ἡ κ. Καποδίστρια, ὁ κ. Σικελιᾶνος, ὁ Καθηγητὴς κ. Λαζαρᾶτος.

—Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς προσεχοῦς ἀναχωρήσεώς του, ὁ πλοίαρχος κ. Χόλλαν παρέθεσε γεύματα καὶ δεξιώσεις εἰς τὴν ἐν Ψυχικῷ ἔπαυλίν του.

—Παρευρέθησαν κ. καὶ κ. Ντεμίντωφ, ὁ Πρεσβευτὴς τοῦ Βελγίου καὶ ἡ κ. Νεμερί, ὁ πλοίαρχος κ. Τριόμφι, ὁ Στρατηγὸς καὶ ἡ κ. Δελαγραμμάτη, ἡ κ. Ἐλ. Καποδίστρια, ἡ κ. Στεφ. Παπαρηγοπούλου.

—Ἐπίσης ὁ κ. καὶ η κ. Μεν. Μεταξᾶ, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Τζόνσον, ἡ δὶς Γρυπάρη, ἡ δὶς Ρίτσαρσον.

—Τὸ Σάββατον ἐδόθη χορευτικὴ δεξίωσις καὶ ἐπηκολούθησε ὡραία θαλασσία ἐκδρομή.

—Προχθὲς ἐφιλοξενήθησαν τὰ μέλη τοῦ Ἱππευτικοῦ Ὁμίλου παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Γ. Μελᾶ.

—Πολὺ κέφι, τὸ ὁποῖον προσέδωσε μερὶς τῆς Ἀθηναϊκῆς νεολαίας.

—Δεξίωσις παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Σταθάτου.

—Παρευρέθησαν αἱ κυρίαι Ἀντ. Μπενάκη, Π. Καρατάνου, Γ. Μελᾶ, Μαλαμίδη, Λεβίδου, Ἠλιάσκου, Ἀθανασιάδη, Μάτσα.

—Καὶ οἱ κ. κ. Καρτάλης, Γ. Μελᾶς, Ἠλιάσκος, Μάτσας, Σικελιᾶνος, Βαλαωρίτης, Καλβοκορέσης, Λαδᾶς, κλπ.

—Κομψὲς ἐμφανίσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ κ. Καλλιγᾶ, ἡ κ. Ν. Κ. Μάτσα, ἡ δὶς Σταΐκου καὶ αἱ δες Σταθάτου.

—Ἐπίσης αἱ δες Παπαρηγοπούλου καὶ ἡ κ. Καραζήνη.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΝΟ ΤΥΠΟ

ΕΝΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΑΜΑΝΤΙ

Ὁ διάσημος Ἀμερικανὸς δισεκατομμυριοῦχος Τζὼν Ρόκφελλερ, ἀγόρασε τελευταίως ἀντὶ 100.000 δολλαρίων (15 ἑκατομμυρίων δραχμῶν!) τὸ περίφημο διαμάντι, τὸ γνωστὸ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Μέγας Μογγόλος», τὸ ὁποῖο, ὅπως διαδίδεται, πρόκειται νὰ προσφέρη ὡς δῶρον σὲ κάποια πολὺ ὄμορφη καλλιτέχνιδα, μὲ τὴν ὁποία εἶνε ἐνθουσιασμένος ὑπερβολικὰ ὁ Ἀμερικανὸς Κροῖσος.

Ἀπ' ὅλα τὰ περίφημα διαμάντια, ὁ «Μέγας Μογγόλος» ἔχει τὴν πιὸ περίεργη ἱστορία: Ἕνας διάσημος Γάλλος περιηγητής, ὁ Ταβερνιέ, στὸ βιβλίο του «Ταξεῖδια εἰς τὰς Ἰνδίας» διηγεῖται, ὅτι κάποιος Ἰνδός, ὀνόματι Μιργκιμόλα, θέλοντας νὰ ἐξευμενίση τὸ μαχαραγιᾶ τῆς Γολκόνδας, τὸν ὁποῖο εἶχε προσπαθήσει νὰ ἐκθρονίση, χωρὶς νὰ τὸ ἐπιτύχη, τοῦ χάρισε ἕνα διαμάντι, βάρους 787 1)2 καρατιῶν. Ὁ μαχαραγιᾶς ἐμπιστεύθηκε τὸ διαμάντι αὐτὸ σ' ἕνα Βενετὸ τεχνίτη γιὰ νὰ τὸ κατεργασθῆ.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν κατεργασία αὐτή, ἴσως ἀπὸ ἀδεξιότητα τοῦ τεχνίτη, τὸ βάρος τοῦ μεγάλου διαμαντιοῦ —τὸ ὁποῖο ὁ μαχαραγιᾶς εἶχε ὀνομάσει «Μέγαν Μογγόλον»— ἔφτασε τὰ 280 μόλις καράτια. Ὁ μαχαραγιᾶς ἐξεμάνη γιὰ τὴν καταστροφὴ αὐτὴ τοῦ διαμαντιοῦ του. Ἔκανε τότε τὶς κατάλληλες ἐνέργειες στὶς ἀρχὲς τῆς Βενετίας καὶ κατώρθωσε νὰ τοῦ ἐπιτραπῆ νὰ κατάσχη, γι' ἀποζημίωσί του, ὁλόκληρη τὴν περιουσία τοῦ δυστυχισμένου τεχνίτη.

Τὸ 1665 μπόρεσε ὁ Ταβερνιὲ νὰ θαυμάση τὸ περίφημο αὐτὸ διαμάντι, ἐπὶ παρουσίᾳ ἐννοεῖται τοῦ κατόχου του. Ἀπὸ τότε ὅμως χάνεται πειὰ κάθε ἴχνος τῆς πολύτιμης αὐτῆς πέτρας. Ὅσο γιὰ τὸ διαμάντι, ποὺ εἶνε σήμερα γνωστὸ μὲ τὸ ὄνομα «Μέγας Μογγόλος», ὑπάρχει ἡ γνώμη, ὅτι δὲν εἶνε τὸ πραγματικό, τὸ ὁποῖο εἶχε ἰδεῖ ἄλλοτε ὁ Ταβερνιέ. Γιατὶ ἐκεῖνο ἐκλάπη, ὅπως διηγοῦνται ἀπὸ τὸν μαχαραγιᾶ πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ὅταν στὸ Δελχὶ εἶχαν γίνει μεγάλες ταραχὲς καὶ χωρίστηκε σὲ πολλὰ κομμάτια.

Ἄλλοι πάλι ὑποστηρίζουν, ὅτι ὁ πραγματικὸς «Μέγας Μογγόλος» βρίσκεται σήμερα ἀκέραιος στὴν Περσία κι' ἔχει τὸ ὄνομα «Ντερὲ Νοὺρ» (ὠκεανὸς φωτός).

Ὅσο δὲ γιὰ τὸ διαμάντι ποὺ θεωρεῖται ὡς «Μέγας Μογγόλος», ἔχουν τὴ γνώμη, ὅτι δὲν εἶνε παρὰ ὁ «Κὸχ Νοὺρ» (ὄρος φωτός), ἕνα ἐπίσης περίφημο διαμάντι, τὸ ὁποῖο πρωτοβρέθηκε σὲ πολὺ ἀρχαία ἐποχή. Αὐτὸ ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ εἶνε ἀλήθεια, διότι στὸ Ἀγγλικὸ βασιλικὸ θησαυροφυλάκιο ὑπάρχει ὁ πραγματικὸς «Κὸχ Νούρ», ὁ ὁποῖος ἔχει βάρος 105 καρατιῶν.

Ὁπωσδήποτε ὅμως πρόκειται γιὰ ἕνα διαμάντι ὡραιότατο, τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία εἶνε μυθώδης, τὸ δὲ σχῆμα του μοιάζει σὰν μισὸ αὐγὸ κι' ἔχει μέσα στὸν ὄγκο του θαυμάσια «νερά».

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΕΛΛΗΝΙΔΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΟΣ

Ὁ Τύπος τοῦ Μιλάνου ἀσχολεῖται κατ' αὐτὰς μὲ τὴν θριαμβευτικὴ ἐπιτυχία ποὺ ἐσημείωσε ἡ δραματικὴ μας ὑψίφωνος δεσποινὶς Νέλλη Πλούτη εἰς μίαν μεγάλην συναυλίαν, ποὺ ἐδόθη εἰς τὸ θέατρον Βέρντι ὑπὸ τῆς Φασιστικῆς Ἑνώσεως ὑπὲρ τῶν εὐαγῶν ἱδρυμάτων της. Ἡ δὶς Πλούτη, γράφει τὸ «Πόπολο ντ' Ἰτάλια», ἐξελίσσεται εἰς καλλιτέχνιδα πρώτης γραμμῆς, τὸ πλούσιο φωνητικό της ταλέντο κατενθουσίασε τὸ φιλόμουσον ἀκροατήριον, τὸ ὁποῖον τὴν ἀπεθέωσε ἰδίᾳ εἰς τὴν Ἄρια καὶ τὸ σονέτο τῆς Ἀΐδας ποὺ ἐτραγούδησε μὲ τὸν περίφημον τενόρον Τόσσο. Τῆς προσεφέρθησαν ἄνθη, δῶρα καὶ ὁ Πρόεδρος Τσερνόβσκι τῆς ἐνεχείρησεν ἐπίσημον εὐχαριστήριον ἔγγραφον, ἐξαίρων τὴν πολύτιμον συμβολήν της εἰς τὴν συναυλίαν.

***ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ** σὲ ἀπολύτως ἱκανοποιητικὰς τιμὰς παλαιὰ διάφορα βιβλία, παντὸς εἴδους καὶ πάσης γλώσσης, καθὼς καὶ ὁλόκληρες βιβλιοθῆκες. Γράψατε : «Μπουκέτο», Λέκα 7, Ἀθήνας.*

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΤΟΥ κ. ΦΑΝΗ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΩΣ ΕΙΔΕ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΕΝΑΣ ΕΠΤΑΝΗΣΙΟΣ ΤΑ 1849 - ΛΙΒΕΛΛΟΓΡΑΦΟΙ ΚΑΙ ΣΑΤΥΡΙΚΟΙ - Ο Α. ΦΑΤΣΕΑΣ

Ι'.

ΕΝΑΣ ἀπὸ τοὺς πρώτους ποὺ πῆραν μέρος στὴν κίνησι ἐναντίον τῆς Προστασίας, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἄρσι τῆς λογοκρισίας, ἦταν κι' ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΑΤΣΕΑΣ. Νέος ἀκόμη, ἀλλὰ πολυταξειδεμένος, κι' ἔχοντας πεῖρα τῆς πολιτικῆς τῶν Ἄγγλων ἀπέναντι τῶν λαῶν καὶ ἰδιαιτέρως τῶν Ἑπτανησίων, κατέβηκε πρῶτος στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν Ἕνωσι. Προτοῦ δημοσιευθοῦν οἱ λίβελλοι τοῦ Ζερβοῦ κι' οἱ προκηρύξεις τοῦ Λιβαδᾶ καὶ τοῦ Βράϊλα Ἀρμένη, προτοῦ δοῦν τὸ φῶς ὁ *«Φιλελεύθερος,»* ἡ *«Ἀναγέννησι»* καὶ ἡ *«Πατρίδα»*, ὁ Φατσέας κυκλοφοροῦσε ἀνώνυμα τὸν πρῶτο λίβελλο ἐναντίον τῆς Ἀγγλίας μὲ τὸν τίτλο: «ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΤΑΝΗΣΟΝ—1848». Ἀπορεῖ κανεὶς πῶς γράφτηκε ἕνα τέτοιο βιβλίο, μὲ τόσο πάθος καὶ τόση ὀργή, μὲ τόση γνῶσι καὶ δύναμι, ἀπὸ ἕνα νέο, καὶ μάλιστα νέο ποὺ ζοῦσε μακρυὰ ἀπὸ τὶς πολιτικὲς ἴντριγκες καὶ τοὺς σκοτεινοὺς σκοποὺς τῆς ἐμπoροκρατίας τῶν Ἄγγλων. Ἀκόμη καὶ σήμερα μένουμε κατάπληκτοι γιὰ τὴν ὀξύτητα τῶν παρατηρήσεων τοῦ νεαροῦ Ζακυθινοῦ, γιὰ τὴν ἀποκαλυπτικότητα καὶ τὴν εὐρύτητα τῶν ὁριζόντων ποὺ μᾶς ἀνοίγει γιὰ νὰ κατανοήσουμε τὴν πολυδαίδαλη πολιτικὴ τῶν Ἄγγλων πάνω στὰ πράγματα τοῦ κόσμου.

«Ἔτυχε, γράφει, *διὰ κακήν μας τύχην τὸ ἔθνος τοῦτο* (ἐννοεῖ τὴν Ἀγγλία) *νὰ εἶνε τὸ ἀδικώτερον, ληστρικώτερον καὶ ἀπανθρωπότερον ὑπὸ τὴν ὑφήλιον καὶ ὁ συστηματοποιημένος ἐχθρὸς τῆς ἀνθρωπότητος, ἐπειδὴ εἶνε ἔμποροι καὶ ἀριστοκράτες καὶ ἔχουν τὸ διαβολικὸ ἀξίωμα : **Ο ΚΟΣΜΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑΝ ΚΑΙ Η ΑΓΓΛΙΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΥΓΕΝΕΙΣ**. Ὅταν τὸ ἐμπόριό των τοὺς συμφέρει, τοῦτον μὲν νὰ κλέψουν, τὸν ἄλλον νὰ ληστεύσουν, τὸν ἄλλον νὰ φαρμακέψουν, τὸν ἄλλον νὰ πουλήσουν, τὸν ἄλλον νὰ φουρκίσουν, τὸν ἄλλον νὰ καταστρέψουν, νομίζουν αὐτὸ ἅγιον καὶ τὸ ζητοῦν μὲ ἰσχυρὰν καὶ ἐπίμονον θέλησιν. Δὲν ἐπάτησαν κανένα μέρος τοῦ κόσμου **ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΤΟ ΓΔΥΣΟΥΝ** καὶ νὰ τὸ ταπεινώσουν»*.

Ὁ λιβελλογράφος ἐξακολουθεῖ στὸν ἴδιο τόνο. Κάνει τὴν ἀνάλυσι τοῦ Συντάγματος τοῦ 1817, στὸ ὁποῖο συνεργάσθηκε κυρίως ὁ Σπυρίδων Θεοτόκης, ὁ ἄλλοτε δημοκρατικός, ὁ κατόπιν φίλος τῶν αὐτοκρατορικῶν Γάλλων καὶ τελευταῖα συνένοχος καὶ συμπράκτορας μαζὺ μὲ τὸν Μαίτλανδ στὴν προδοσία ἐναντίον τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ ἑπτανησιακοῦ λαοῦ. Τὸν ἀποκαλεῖ *«σκ...ψυχο καὶ πουλημένο»*. Ἐπιτίθεται ἐναντίον τῆς καμαρίλλας, ἐναντίον τῆς διοικήσεως, ἐναντίον κι' αὐτῆς τῆς παιδείας. Σὲ πολλά του σημεῖα εἶνε ὑπερβολικός. Ἀλλὰ μὴν ξεχνᾶμε πῶς ἡ Ἀγγλία εἶχε βασανίσει τοὺς Ἑπτανησίους καὶ πῶς γενικῶς τὸ πνεῦμα ποὺ κρατοῦσε στὰ 1848 ἦταν ἄκρως φιλελεύθερο κι' ἀναρχικό. Σὲ κάθε πρᾶξι τῆς Προστασίας ὁ Φατσέας ἔβλεπε κι' ἕνα σημεῖο παρανομίας ἢ παρεξηγήσεως ἢ περιττῆς σπατάλης. Μιλῶντας γιὰ τὸ Γεωργικὸ Σχολεῖο τῆς Κέρκυρας, τὸ χαρακτηρίζει ὡς ἑξῆς: *«Ἐσυστήθη κατάστημα **ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ** διὰ νὰ προοδεύσῃ ἡ γεωργική. Ἀλλὰ τί συνέβη; Ὠκοδομήθη παλάτιον εἰς τοὺς βράχους, διὰ τὸ ὁποῖον μόνον ὁ Θεὸς καὶ ὁ ἀρχιτέκτων καὶ ὁ ταμίας γνωρίζουν πόσα ἐξοδεύθησαν. Ἐφέρθη ἕνας ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν διδάσκαλος, ὅστις ἐπληρώνετο ἀκριβά, ἐτρέφοντο οἱ μαθηταὶ ὡς καλογέροι Λατῖνοι καὶ ἐπλήρωναν ἀκριβά, ἐνῷ ὁ μὲν διδάσκαλος δὲν ἐγνώριζε γραικικά, οὔτε οἱ μαθηταὶ ἰταλικὰ διὰ νὰ μάθουν ἀπ' αὐτὸν τὴν γεωργικήν»*.

Ἐπιφέρει δὲ ἐν τέλει ὁ Φατσέας τὴν ἑξῆς βαρυσήμαντη κρίσι, ποὺ καὶ σήμερα θὰ μποροῦσε νὰ ἐπικαλεσθῇ κανεὶς γιὰ τοὺς νόμους καὶ τὴν ὀργάνωσι τοῦ Ρωμαίηκου: *«Οἱ νόμοι εἶνε μεταφυτεύματα τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας, ἀνάρμοστοι εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου καὶ οὔτε ὁ δικηγόρος, οὔτε ὁ δικαστὴς δύναται, οὔτε ὁ τόπος εἶνε ἐπιδεκτικός, νὰ ἐφαρμοσθοῦν καὶ τὸ δίκαιον καθημέραν διὰ τὴν ἀτιμίαν τῶν δικαστῶν, διὰ τὴν ραδιουργίαν καὶ τὴν ἀμάθειαν τῶν δικηγόρων, διὰ τοὺς ἀνάρμοστους νόμους, θυσιάζεται, ὥστε τὰ δικαστήρια εἶνε **ΠΛΗΓΕΣ ΤΩΝ ΑΘΩΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΙΜΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΩΤΙΣΤΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ, ΤΗΣ ΕΠΙΟΡΚΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΙΡΕΣΕΩΣ**. Αἱ δὲ χρισολογίαι δὲν εἶνε ὠφέλιμοι, εἰμὴ εἰς τοὺς δικηγόρους καὶ τὸ ταμεῖον»*.

Γιὰ τὴν ἐλευθεροτυπία, ὅπως δόθηκε τότε στοὺς Ἑπτανησίους, γράφει ὁ Φατσέας: *«Μᾶς ἐδόθη διὰ νὰ μᾶς ἀποκοιμίσῃ εἰς τὰ ἀληθινά μας συμφέροντα καὶ νὰ ρίξῃ στάχτην εἰς τὰ μάτια μας»*.

Μὲ τὴ δριμύτατη αὐτὴ γλῶσσα χαρακτηρίζει καὶ καυτηριάζει τὴν ἀγγλικὴ διοίκησι στὴν Ἑπτάνησο. Σὲ πολλά του σημεῖα παρεκτρέπεται κι' ἡ κρίσεις του εἶνε ὑπερβολικές: Οἱ Ἄγγλοι παρέλαβαν τὴν Ἑπτάνησο σὲ κοινωνικὴ ἀναρχία, σὲ οἰκονομικὴ ἐξαθλίωσι καὶ διοικητικῶς καὶ δικαστικῶς σὲ ἄκρα παραλυσία. Ἀφ' ὅτου πάτησαν οἱ Γάλλοι ἐκεῖ, στὰ 1797, μέχρι τῆς πτώσεως τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος, στὰ 1814, ἡ Ἑπτάνησος εἶδε ἀλληλοδιαδόχως πλείστους κατακτητὰς καὶ πλεῖστα συστήματα. Ἡ μεταβολὲς ἐκεῖνες εἶχαν δημιουργήσει στὰ Νησιὰ μιὰ ἐκνευριστικὴ ψυχολογία καὶ μιὰ κοινωνικὴ κατάστασι χαώδη. Καὶ ὅμως οἱ Ἄγγλοι κατώρθωσαν σὲ μικρὸ διάστημα νὰ ὀργανώσουν τὴ διοίκησι καὶ τὴ δικαιοσύνη, νὰ βάλουν σὲ τάξι καὶ ν' ἀνυψώσουν τὸ κοινωνικὸ σύνολο. Ἔχτισαν σχολεῖα, ἔφτιαξαν δρόμους ποὺ μέχρι σήμερα διατηροῦνται, καὶ ἀνέπτυξαν τὸ ἐμπορικὸ καὶ πρακτικὸ πνεῦμα τῶν κατοίκων. Παρέλαβαν τὴν Ἑπτάνησο σχεδὸν ἐρείπιο κοινωνικῶς καὶ οἰκονομικῶς, καὶ σὲ μικρὸ διάστημα τὴ μετέβαλαν σὲ πρότυπο πολιτείας γιὰ τὴν Ἀνατολή. Ὅσοι τότε τὴν ἐπισκέφθηκαν, τὸ ὁμολογοῦν ἀπροκάλυπτα.

Ἀλλ' οἱ Ἑπτανήσιοι ζητοῦσαν ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ κι' ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα ποὺ κρατοῦσε τότε. Ζητοῦσαν τὴν ΕΝΩΣΙ μὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ παρέβλεπαν καὶ τὴν προνομιοῦχο θέσι τους κάτω ἀπὸ τὴν προστασία τῶν Ἄγγλων καὶ τὴν παραλυσία στὴν ὁποία βρισκόταν τὸ Ρωμαίηκο. Κι' ὅμως οἱ Ἄγγλοι παραχώρησαν οἰκειοθελῶς τὴν ἐλευθεροτυπία στὰ 1848 καὶ τὶς ἐλεύθερες ἐκλογὲς ἐπέτρεψαν καὶ τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα συγχρόνως ἀναγνώρισαν ὡς ἐπίσημη γλῶσσα τῆς Ἰονικῆς Πολιτείας. Ἀλλ' ὁ Φατσέας ἦταν ἀδιάλλακτος δημοκρατικὸς καὶ φανατικὸς ἑνωτικός. Στοὺς Ἄγγλους δὲν ἔβλεπε παρὰ τοὺς διαβολεμένους ἐμπόρους ποὺ ἐκμεταλλεύοντο τὸν κόσμο καὶ ποὺ τυραννοῦσαν τοὺς ὑπηκόους. Εἶχε δίκηο στὶς γενικὲς γραμμὲς κι' ἀπέβλεπε στὸ μέλλον: Ἀποκαλύπτοντας τὰς μεθόδους τῶν Ἄγγλων, ἤθελε νὰ καταστήσῃ τοὺς Ἑπτανησίους πιὸ προσεκτικούς, νὰ ζωογονήσῃ τὸ ἐθνικὸ αἴσθημα καὶ νὰ προλειάνῃ τὸ ἔδαφος τῆς ἑνώσεως. Ἦταν ἀπὸ τοὺς μανιώδεις ἐκείνους φιλελευθέρους τοῦ 1848, ποὺ νόμιζαν πῶς ἡ ἀπόλυτη ἐλευθερία ταίριαζε στὴν Εὐρώπη καὶ πῶς ἡ λύσι τοῦ προβλήματος τοῦ κόσμου βρισκόταν μέσα στὴν Ἐλευθερία—ἀναρχία. Ἔτσι, μπροστὰ στὸ ὅραμα τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς, θυσίαζε τὰ πάντα. Τοὺς Ἄγγλους τοὺς ἔβλεπε ὡς ἐχθροὺς τῆς ἐλευθερίας. Ἔγραφε δὲ σχετικῶς: *«Διὰ συμφεροντολογικοὺς λόγους οἱ Ἄγγλοι εἶνε ἐχθροὶ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἔμποροι τοῦ ἀνθρωπίνου αἵματος. Διὰ νὰ φθάσουν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν πλούτου καὶ δυνάμεως, δὲν ἐφείσθησαν οὔτε ὑπηκόου αἵματος, οὔτε ξένου, οὔτε ἐσεβάσθησαν συνθήκας ἢ ὅρκους ἢ Θεὸν ἢ συνείδησιν ἢ ἀνθρωπότητα. Ἀλλ' ἐπιμόνως ἀκολουθοῦντες καὶ ἐνορῶντες ὡς ἔμποροι τὸ συμφέρον τους καὶ ἀκολουθοῦντες τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ ἐμπορικοῦ τους ὑπολογισμοῦ, σπανιότατα ἐκινήθησαν χωρὶς νὰ ἔχουν πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ ἐμπόριόν τους, περιπαίζοντες δέ, ἐξαπατῶντες καὶ διαιροῦντες τοὺς ἄλλους, κατώρθωσαν τὰ μεγαλείτερα πράγματα»*. Καὶ συμπληρώνει: *«Ἡ Ἀγγλία εἶνε γίγας, τοῦ ὁποίου ἡ κεφαλὴ εἶνε ἡ ἀριστοκρατία καὶ βάσις ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ ἀθλιότης τοῦ λαοῦ, τροφὴ δὲ ἡ ἁρπαγὴ καὶ ἡ τεχνήεσσα κλοπὴ τοῦ κόσμου. Ὅταν ὁ λαὸς τῆς Ἀγγλίας φωτισθῇ, ὅταν ὁ κόσμος καταστῇ βιομήχανος καὶ ἀναλόγως τῆς θέσεως καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ του πλούτου ἐμπορικός, **Η ΑΓΓΛΙΑ ΘΕΛΕΙ ΠΕΣΕΙ. Ο ΚΟΣΜΟΣ ΘΑ ΖΗΤΗΣΗ ΝΑ ΧΟΡΤΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΟΥΤΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ**»*.

Στρεφόμενος, τέλος, πρὸς τὰ πράγματα τῆς Ἀνατολῆς κι' ἐξετάζοντας τὴ στάσι τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὸν Ἀγῶνα τοῦ 1821, ἐπιλέγει ὁ Φατσέας τὰ ἑξῆς, ποὺ γιὰ τὴν ἐποχὴ ποὺ γράφτηκαν προξενοῦν κατάπληξι: *«Κατὰ λάθος συνέτεινεν εἰς ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλ' ὅταν εἶδε ὅτι ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ τοῦ Καποδίστρια ἔρριπτε τὰ θεμέλια μεγάλου ἔθνους, ὑποβοηθεῖ τὴν διαίρεσιν καὶ συνεργεῖ εἰς τὸν φόνον του. Αὐτὴ προηγουμένως ἔκαυσε τὸν στόλον εἰς τὸν Πόρον. Αὐτὴ ἐπώλησε καὶ τὴν Πάργαν καὶ τὸ Σοῦλι. Αὐτὴ ταλαιπωρεῖ καὶ καταδυναστεύει ἡμᾶς τοὺς Ἑπτανησίους. Μᾶς κρατεῖ ἀμαθεῖς, μᾶς διαιρεῖ, μᾶς διαφθείρει καὶ πτωχεύει διὰ νὰ ἁρπάξῃ τὴν γῆν μας. Ξύπνα, καϋμένε λαέ! Σήκωσε τὰ νεκρὰ μάτια σου καὶ κύτταξε ποιὰ μαῦρα νέφη σὲ περικυκλώνουσι. Κίνησε τὰ χέρια σου γιὰ νὰ δῇς πόσον βαρεῖαι εἶνε αἱ ἄλυσσοί σου. Στρέψε νὰ δῇς πόσον στενὴ εἶνε ἡ φυλακή σου. Ἀλλὰ μένε **ΣΤΕΡΕΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΝΩΣΙΝ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΦΙΛΤΑΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**. Μὴν ἀκοῦς συνθήκας, διότι ἡ **ΑΓΓΛΙΑ ΣΕ ΑΠΑΤΑ**»!...*

ΦΑΝΗΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

□ □ □ ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ □ □ □

Ὁ διάσημος Βέλγος συγγραφεὺς Μωρὶς Μαίτερλιγκ.
(Νεανικὴ φωτογραφία).

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ἕνα βράδυ τοῦ περασμένου χειμῶνα, μιὰ κυρία τῆς ἀριστοκρατίας τοῦ Παρισιοῦ, εἶχε προσκαλέσει μεταξὺ τῶν ἄλλων προσκεκλημένων της καὶ τὸν διάσημο Ρῶσσο τενόρο Φεοντὸρ Σαλιάπιν, νὰ τραγουδήσῃ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς χοροεσπερίδος ποὺ ἔδινε στὸ μέγαρό της. Ὁ Σαλιάπιν στὴν ἀρχὴ ἀρνήθηκε νὰ πάῃ, γιατὶ ἐκεῖνο τὸ βράδυ δὲν μποροῦσε ν' ἀπουσιάσῃ ἀπὸ τὸ θέατρο στὸ ὁποῖο ἔπαιζε. Κατόπιν ὅμως τῆς μεγάλης ἐπιμονῆς τῆς ἀριστοκράτιδος κυρίας, δέχτηκε νὰ πάῃ στὴ χοροεσπερίδα μετὰ τὰ μεσάνυχτα, ἀφοῦ θὰ τελείωνε τὸ θέατρο.

Ἔτσι κι' ἔγινε πραγματικά. Ὕστερ' ἀπὸ τὶς σχετικὲς φιλοφρονήσεις ποὺ ἔκαμε ἡ οἰκοδέσποινα παρουσιάζοντας τὸν Σαλιάπιν στὴν ἐκλεκτή της ὁμήγυρι, τὸν παρακάλεσε νὰ τοὺς τραγουδήσῃ ἕνα κομμάτι τῆς ἀρεσκείας του.

Ὁ Σαλιάπιν ὅμως κατάλαβε ὅτι ὅλη αὐτὴ τὴ φασαρία τὴ δημιούργησε ἡ οἰκοδέσποινα ἀπὸ μεγαλομανία της, γιὰ νὰ γράψουν τὴν ἄλλη μέρα ἡ ἐφημερίδες στὶς κοσμικὲς στῆλες τους γιὰ τὴν ἑσπερίδα της, καὶ χωρὶς νὰ διστάσῃ πειά, ἔβγαλε τὸ ρολόϊ του καὶ κυττάζοντας τὴν ὥρα, εἶπε στὴ μεγαλομανῆ κυρία:

—Δυστυχῶς εἶνε ἀργὰ πειὰ γιὰ τραγοῦδι!... Τέτοια ὥρα ἡ φωνή μου... κοιμᾶται!...

* * *

Ἕνα ἀπόγευμα, λίγες μέρες μετὰ τὴν παράστασι τοῦ «Ἐρνάνη» ποὺ προκάλεσε, ὡς γνωστόν, τόσο θόρυβο καὶ τόσες συγκρούσεις, ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ ταξείδευε μ' ἕνα λεωφορεῖο γιὰ τὴ Βρεττάνη τῆς Νορμανδίας. Μέσα στὸ ἴδιο ἁμάξι βρισκόταν κι' ἕνας ἄγνωστος κύριος, ὁ ὁποῖος δὲν ἄργησε νὰ πιάσῃ κουβέντα μὲ τὸν συγγραφέα τῶν «Ἀθλίων».

—Γιὰ ποῦ ταξειδεύετε, κύριε; ρώτησε τὸν Οὐγκώ.

—Γιὰ τὴ Βρεττάνη, ἀπάντησε ὁ ποιητής.

—Θὰ ταξειδέψουμε λοιπὸν ὥς τὴ Ρουέννη μαζύ. Ἐκεῖ καὶ θὰ διανυκτερεύσουμε. Ἐγώ, ξέρετε, εἶμαι δικαστὴς καὶ πάω γιὰ ὑπηρεσία ἐκεῖ. Ἐσεῖς μήπως ἔρχεστε ἀπ' τὸ Παρίσι;

—Ναί.

—Ἆ! τότε λοιπὸν θὰ ἔχετε ἀκούσει νὰ μιλοῦν γιὰ τὸν «Ἐρνάνη» τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ.

—Ναί, κάτι ἔχω ἀκούσει.

—Εἶνε ἠλίθιο ἔργο, καθὼς φαίνεται. Ἢ δὲν εἶνε ἔτσι;

—Ἴσως νὰ ἔχετε δίκηο...

Καὶ ἡ κουβέντα ἐξακολούθησε στὸν ἴδιο πάντα τόνο. Ὁ δικαστὴς μάλιστα διηγήθηκε στὸν συνομιλητή του ὅτι κάποιος φίλος του συνάντησε ἕνα βράδυ τὸν Βίκτωρα Οὐγκὼ σ' ἕνα δρόμο τοῦ Παρισιοῦ νὰ τρεκλίζῃ οἰκτρὰ μεθυσμένος καὶ ὅτι πολὺ συχνὰ μεταφέρουν «αὐτὸν τὸν δῆθεν μεγάλο συγγραφέα» ἀπ' τὸ καπηλειὸ στὸ σπίτι του ἀναίσθητο ἀπ' τὸ μεθύσι.

—Ὅταν λοιπὸν ἕνας συγγραφέας, συνεπέρανε ὁ δικαστής, μεθᾶ κατὰ τέτοιον τρόπο, δὲν μπορεῖ παρὰ μονάχα βλακώδη ἔργα νὰ γράφῃ.

—Ἀσφαλῶς, ἀπάντησε ἀτάραχος ὁ ποιητής.

Ὅταν, τέλος, ἔφτασαν στὴ Ρουέννη, οἱ δυὸ συνταξειδιῶτες κατευθύνθηκαν σὲ κάποιο ξενοδοχεῖο γιὰ νὰ περάσουν τὴ νύχτα τους. Ὁ ὑπάλληλος τοῦ ξενοδοχείου τοὺς παρουσίασε ἕνα μεγάλο κατάστιχο καὶ τοὺς παρακάλεσε νὰ γράψουν τὰ ὀνόματά τους, ὅπως ἀπαιτοῦσε ὁ κανονισμός.

Ὁ δικαστής, περίεργος νὰ μάθῃ τὸ ὄνομα τοῦ συνταξειδιώτη του, ἔσκυψε πάνω ἀπ' τὸν ὦμο του τὴ στιγμὴ ποὔγραφε, καὶ μὲ μεγάλη του ἔκπληξι διάβασε: «Βίκτωρ Οὐγκώ». Ὁ ποιητής, καταλαβαίνοντας τὴν ταραχὴ τοῦ δικαστοῦ, ἐστράφη πρὸς τὸ μέρος του μ' ἕνα ἐκφραστικὸ χαμόγελο καὶ δίνοντάς του τὴν πέννα, τοῦ εἶπε:

—Μπορῶ νὰ μάθω τώρα καὶ τὸ δικό σας ὄνομα;

Ὁ φλύαρος δικαστὴς ὅμως ἐθεώρησε καλύτερο νὰ φύγῃ ἀμίλητος καὶ καταντροπιασμένος.

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

Ὁ Ἀλφόνσος καὶ ἡ φλύαρη γρηοῦλα ποὺ τὰ λέει ἔξω ἀπὸ τὰ δόντια. Μιὰ πολὺ χαρακτηριστικὴ συνομιλία. Ὁ Μ. Πέτρος κι' ὁ γελωτοποιός του. Πῶς τὴν ἔπαθε ὁ αὐτοκράτωρ κι' ἀναγκάστηκε νὰ δώσῃ χάρι, κτλ.

Ὁ τέως βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας Ἀλφόνσος ἦταν πολὺ ἀφελὴς καὶ εἰλικρινής, κι' ἀγαποῦσε ὑπερβολικὰ τὴ ζωὴ τοῦ ὑπαίθρου καὶ τὰ σπόρ. Ἡ ξεχωριστή του ὅμως ἀδυναμία ποὺ τὸν ξετρέλλαινε, ἦταν νὰ ὁδηγῇ αὐτοκίνητο ἢ μοτοσυκλέττα, καὶ πολλὲς φορὲς περιεπλανᾶτο ὁλομόναχος κι' ἄγνωστος στοὺς κάμπους τῆς Ἱσπανίας, κυνηγῶντας μικροπεριπέτειες ἢ ἐπιζητῶντας νὰ ἔρθῃ σὲ ἐπαφὴ μὲ ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ, γιὰ νὰ γνωρίσῃ τὴν ψυχολογία τους καὶ τὶς διαθέσεις τους γιὰ τὸ μοναρχικὸ πολίτευμα. Κάποτε, σὲ μιὰ τέτοια ἐκδρομή, ἡ μηχανὴ τοῦ αὐτοκινήτου του ἔτυχε νὰ πάθῃ μιὰ μικρὴ βλάβη κι' ἔτσι ὁ ἐστεμμένος «σωφὲρ» ἀναγκάστηκε νὰ σταματήσῃ μπροστὰ σὲ μιὰ ἀγροικία. Ἐκεῖ, ἐπισκευάζοντας τὴ μηχανή του, ἄνοιξε... πολιτικὴ συζήτησι μὲ μιὰ γρηοῦλα ποὺ καθόταν κι' ἔγνεθε μπροστὰ στὴν αὐλόπορτά της. Κουβέντα στὴν κουβέντα, ἦρθε στὴ μέσῃ καὶ τὸ πρόσωπο τοῦ βασιλῆ, στὸν ὁποῖο ἡ γρηοῦλα ἔρριχνε ὅλες τὶς εὐθύνες γιὰ τοὺς φόρους καὶ τὴν ἀκρίβεια τῆς ζωῆς.

—Δὲν πιστεύω, γιαγιά, νὰ φταίῃ ὁ καϋμένος ὁ βασιλῆς γιὰ ὅλ' αὐτά, τῆς εἶπε ὁ Ἀλφόνσος, ἀπαντῶντας στὸ δριμὺ κατηγορητήριό της.

—Ἂν ἦταν, μαθές, αὐτὸς καλός, δὲν θἄφινε τοὺς βουλευτάδες καὶ τοὺς ὑπουργοὺς νὰ κάνουν ὅ,τι θέλουν, ἀποκρίθηκε ἡ γερόντισσα. Ἀλλὰ τοῦ πῆραν τὸν ἀγέρα, γυιέ μου, κι' αὐτουνοῦ, παιδὶ πρᾶμμα ὅπως εἶνε, μ' ἄπηχτο μυαλό...

Καὶ ἡ φλύαρη γρηοῦλα πῆρε κατήφορο κι' ἄρχισε νὰ σέρνῃ κατὰ τοῦ βασιλέως ὅσα σέρνει ἡ σκούπα!...

Ὁ Ἀλφόνσος, καταλαβαίνοντας ὅτι δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὰ βγάλῃ πέρα μαζύ της, τῆς εἶπε ξαφνικά:

—Τὸ ξέρεις ὅμως, κυροῦλα, ὅτι ἐγὼ ποὺ σοῦ μιλῶ εἶμαι ὁ βασιλῆς;

Μὰ ἡ γρηοῦλα δὲν τάχασε καθόλου. Ἔσκασε στὰ γέλια κι' ἄρχισε τώρα νὰ ἐλεεινολογῇ τὸν ξένο:

—Καλέ, ἐσὺ βασιλῆς; Αὐτὸ δὰ μᾶς ἔλειπε τώρα, νἄχουμε ἕνα βασιλῆ σὰν τὴν ἀφεντιά σου. Ἐγὼ λέω πῶς εἶσαι κάποιος τρελλός, γιὰ νὰ λὲς αὐτὰ ποὺ λές...

—Ὥστε δὲν μοιάζω γιὰ βασιλῆς; ρώτησε ὁ Ἀλφόνσος.

—Πρῶτα-πρῶτα ἐκεῖνος δὲν εἶνε ἀπότομος ὅπως εἶσαι σύ, οὔτε καὶ τὰ μοῦτρα τὰ δικά σου ἔχει... ἀποκρίθηκε ἡ γρηά.

Ὁ Ἀλφόνσος δὲν δυσαρεστήθηκε καθόλου ἀπ' τὰ λόγια τῆς γερόντισσας. Κι' ἐπειδὴ ἡ ὥρα εἶχε πειὰ περάσει καὶ ἡ βλάβη τοῦ αὐτοκινήτου του εἶχε διορθωθεῖ, ἀποχαιρέτησε εὐγενικὰ τὴ συνομιλήτριά του κι' ἀφίνοντάς της, πρὸς μεγάλη της ἔκπληξι, μιά του φωτογραφία κι' ἕνα χαρτονόμισμα τῶν χιλίων φράγκων, ἔφυγε ὁλοταχῶς.

* * *

Ὁ γελωτοποιὸς τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσσίας Πέτρου τοῦ Μεγάλου ἦταν περίφημος γιὰ τὴν ἐξαιρετική του εὐφυΐα. Ἀναφέρεται σχετικῶς τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτο ποὺ δείχνει πόση ἑτοιμότητα πνεύματος εἶχε ὁ πανάσχημος ἐκεῖνος ἀνθρωπάκος.

Μιὰ μέρα λοιπὸν ὁ αὐτοκρατορικὸς γελωτοποιὸς παρουσιάστηκε στὸν κύριό του μὲ ὕφος ἐξαιρετικὰ θλιμμένο, προκειμένου νὰ ζητήσῃ χάρι γιὰ τὸν ἀδελφό του, ὁ ὁποῖος εἶχε καταδικασθεῖ σὲ θάνατο, ἐπειδὴ εἶχε ἀναμιχθεῖ σὲ κάποια ἀντιμοναρχικὴ στάσι. Ὁ αὐτοκράτωρ, βλέποντας τὸν γελωτοποιό του, κατάλαβε ἀμέσως τὴν πρόθεσί του καὶ τοῦ φώναξε μὲ θυμό:

—Τί θέλεις; Σοῦ ὁρκίζομαι ὅτι δὲν θὰ κάνω ποτὲ ἐκεῖνο ποὺ θὰ μοῦ πῇς. Ἄδικος ὁ κόπος σου.

Τότε ὁ ἔξυπνος γελωτοποιὸς ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τοῦ φώναξε μὲ δάκρυα στὰ μάτια:

—Παρακαλῶ τὴ Μεγαλειότητά σας νὰ διατάξῃ νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ θανατικὴ καταδίκη τοῦ ἀχρείου ἀδελφοῦ μου!...

Ὁ Μέγας Πέτρος πιάστηκε ἔτσι στὴν παγίδα ἀπ' τὸν ἔξυπνο γελωτοποιὸ κι' ἔδωσε χάρι στὸν ἀδελφό του.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Η ΝΕΡΑΪΔΕΣ

Ζ'.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Κι' ἡ γυναικοῦλες, μαζεμμένες στὶς αὐλόπορτες, λέγανε τὰ δικά τους...

Ἀναθροῖσανε τὰ γύρω κλαριά, στὸ συναπάντημα ἐκεῖνο, καὶ τότε ὅλα ἄναψαν καὶ κόρωσαν σὰν νὰ πυρακτώθηκαν ἀπὸ μιὰ νέα ἄγνωστη φωτιά!... Τὰ κόκκινα κορόμηλα τῶν ἀγριοκορομηλιῶν, ποὺ ἦσαν ἐκεῖ πέρα σκορπισμένες, ἄναψαν πιὸ πολὺ καὶ τὰ βατόμουρα κοκκίνισαν, σὰν νὰ ἔσταζαν αἷμα, αἷμα ἄφθονο γιὰ νὰ κοκκινίση τὸ κρουσταλλένιο καὶ τὸ κατακάθαρο νερὸ τοῦ ποταμιοῦ... Ἔνας ἀχὸς ἀκουγόταν ἀπὸ βαθειά, σὰν νὰ στέναζε τὸ ποτάμι καὶ νὰ γόγγυζε συρόμενο στὶς ὄχθες του. Ἔσπαζε μὲ πόθο τὸ φουσκωμένο τὸ νερὸ στὰ λιθάρια, ἀφίνοντας πίσω του ἀφρούς, σὰν γέλια, γέλια σκληρὰ καὶ ἄγρια, γέλια σαρκαστικά, ποὺ ἔσβυναν ἀμέσως...

Ὁ φτωχὸς ὁ Στέφος ὁ Ἀπίκραντος παράλυσε!

Ἕνα σύγκρυο τὸν ἔπιασε, ἀνατριχίλλες ἀνέβαιναν στὸ κορμί του, τὰ δόντια του ἄρχισαν νὰ χτυποῦν καὶ ὁ κόσμος γύρω νὰ γυρίζη...

Καὶ συγκεχυμένος, ζαλισμένος, ἀναστατωμένος, ἐκτὸς ἑαυτοῦ, ἀφέθηκε νὰ παρασυρθῆ, σὰν νὰ ἦταν κουρέλι καὶ παληόχαρτο ἀπὸ ἀνεμοστρόβιλλο σφοδρό, νὰ παρασυρθῆ, εἴπαμε, ἀπ' ὅλες τὶς παραδόσεις καὶ τοὺς φόβους τῶν στοιχειῶν καὶ ὅλα ὅσα εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τὶς γρηὲς σὰν ἦταν μικρὸ παιδί, γιὰ νεράϊδες καὶ βρυκόλακες, γιὰ ξωτικά, φαντάσματα καὶ στοιχειωμένους τόπους. Ὅλα αὐτά, σὰν ἀστραπή, πέρασαν ἀπὸ τὴν ἀναμμένη φαντασία του...

Κι' ἔβλεπε τώρα, μέσα στὸ καυτὸ ἐκεῖνο μεσημέρι, νὰ τὸν πνίγουν οἱ βρυκόλακες κι' αἰσθανόταν κρύα, παγωμένα χέρια ἐπάνω του ν' ἁπλώνωνται, καὶ νύχια μαῦρα, γαμψὰ καὶ μακρυὰ νὰ τὸν ξεσχίζουν, κι' ἤθελε νὰ φωνάξη δυνατά, νὰ τρέξουν νὰ τὸν σώσουν, μὰ ἡ φωνή του δὲν ἀνέβαινε στὸ στόμα του... Κι' ἔξαφνα οἱ γύρω κορμοὶ τῶν δέντρων, οἱ κλάδοι καὶ ἡ «κλαμουριές», πήρανε μορφὴ δρακόντων καὶ φειδιῶν, ποὺ ξαμολιόντουσαν νὰ τὸν τυλίξουν καὶ νὰ τὸν λυώσουν μέσα στὸ γλοιῶδες σῶμα τους, καὶ τὰ φύλλα ποὺ τρεμοκινιόντουσαν σὰν αἱμοβόρες νυχτερίδες ποὺ πετοῦσαν γύρω του, τοῦ φαινόντουσαν πὼς ζητοῦσαν νὰ τοῦ πιοῦν τὸ παγωμένο του αἷμα!...

Ὅλοι εἶχαν νὰ θυμηθοῦν καὶ νὰ ποῦν γιὰ ἕνα φάντασμα...

Καὶ νὰ τώρα οἱ τράγοι κι' ἡ νεράϊδες μέσα στὸ νερὸ πληθύνθηκαν! Γέμισε ὁ τόπος ἀπὸ κάτασπρα κορμιά, ἀπὸ σωμάτων ἀσπράδες μαργαρώδεις κι' ἀπὸ τριχωτοὺς καὶ πρισκοκοίληδες τράγους, ποὺ χόρευαν γύρω τους τὸν πιὸ τρελλὸ χορό, ἕνα χορὸ τόσο τρελλὸ καὶ γυροβολιαστό, ποὺ ζάλιζε περισσότερο τὸν μισοχαμένο Στέφο!...

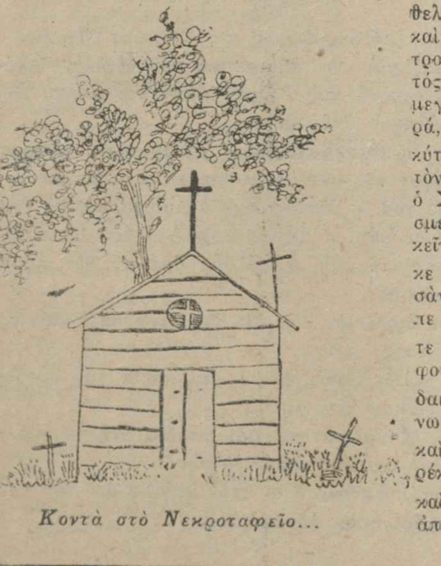

Κοντὰ στὸ Νεκροταφεῖο...

Κι' ἔπειτα, ἕνας μεγάλος, ὁ πιὸ μεγάλος τράγος, ἀνέβηκε ἀπάνω σ' ἕνα βράχο, μαυροπράσινο ἀπὸ λειχῆνες κι' ἀπὸ μούσκλια, σὰν νἄθελε νὰ ἰδῆ καλύτερα, καὶ κύτταζε κατὰ τὸ δέντρο, ὅπου κρυβόταν αὐτός. Καὶ τὰ μάτια του, μεγάλα, μαῦρα καὶ σκληρά, τὸν κύτταζαν, τὸν κύτταζαν, σὰν νἄθελαν νὰ τὸν ρουφήξουν. Καὶ τότε ὁ Στέφος, σὰν μαγνητισμένος ἀπὸ τὰ φοβερὰ ἐκεῖνα μάτια, ἀνασηκώθηκε ἀπάνω... Ὁ τράγος, σὰν νὰ γύρισε καὶ κάτι εἶπε στοὺς ἄλλους. Καὶ τότε τοῦ φάνηκε τοῦ Στέφου πὼς ὅλο ἐκεῖνο τὸ δαιμονικὸ τὸ πλῆθος ἀπάνω του κίνησε νὰ δρμήση καὶ μιὰ φωνή, φωνὴ καὶ ρέκος τρόμου, ἀπελπισίας καὶ κινδύνου ποὺ βγῆκε ἀπὸ τὸ στόμα του, ἔκανε ὅλο τὸ δάσος ν' ἀντηχήση πέρα ὥς πέρα...

Ἦταν δική του ἢ ξένη ἐκείνη ἡ φωνή;...

Τὸν βρῆκαν πεσμένον ἀπάνω σὲ κάτι βατουλιές...

Καὶ τότε μιὰ κόκκινη θαμπούρα σκέπασε τὰ μάτια του, ἕνα χάος ἀνοίχτηκε κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του, τοῦ φάνηκε ὅτι σχίστηκε ἡ γῆ γιὰ νὰ τὸν καταπιῆ, ὅλο του τὸ σῶμα τοῦ πόνεσε κι' ἔπειτα... ἔπειτα δὲν αἰσθάνθηκε τίποτε πειά...

... .

Ὅταν τὴν ἄλλη μέρα ἀνησύχησε τὸ χωριὸ κι' ἔτρεξε νὰ τὸν ἀναζητήση, τὸν βρῆκαν πεσμένον κάτω ἀπὸ τὸ δέντρο, ὅπου ἦταν ἀνεβασμένος, ἐπάνω σὲ κάτι βατουλιές, καταμωλωπισμένο, κατάμαυρο, γρατσουνισμένον ἀπὸ τ' ἀγκάθια κι' ἀπὸ τὰ κλαδιὰ καὶ τσακισμένον σὲ ὅλο τὸ κορμί του... Οἱ χωρικοὶ εἶπαν τότε ὅτι τὸν «ξυλοπῆραν» ἡ νεράϊδες κι' ἐφώναξαν τὸν παπᾶ γιὰ νὰ τοῦ διαβάση μιὰ εὐχή, καὶ τὸν φρούραρχο γιὰ νὰ τὸν ἐξετάση.

Ἄναψε τότε καὶ φούντωσε ἀπὸ τὶς διαδόσεις τὸ χωριό. Ὅλοι εἶχαν νὰ θυμηθοῦν καὶ νὰ ποῦν γιὰ ἕνα φάντασμα ποὺ εἶδαν. Οἱ «ὀξωμάχοι» ἅμα γύριζαν ἀπὸ τὴ δουλειὰ καὶ καθόντουσαν στὸ πεζοῦλι γιὰ δροσιά, ἢ στὸν πλάτανο στὸ καφενεῖο, κι' ἡ γυναικοῦλες ποὺ μαζεμμένες μὲ τὸ φεγγαρόφωτο στὶς αὐλόπορτες, λέγανε τὰ δικά τους ἄλλοτε, τώρα ἄλλη συζήτησι δὲν εἶχαν, παρὰ τὰ ξωτικά.

Καὶ νὰ τώρα θυμήθηκε κι' ὁ Κώστας ὁ Ἀπίδας τὸ αἷμα τοῦ Μακροδημήτρη, ποὺ στοίχειωσε ἐκεῖ ποὺ χύθηκε, ἅμα τὸν σκότωσαν κοντὰ στὸ νεκροταφεῖο. Καὶ βογγοῦσε κι' ἀναταραζόταν ὅλη τὴ νύχτα. Καὶ πότε φαινόταν μιὰ πλατειὰ αἱματηρὴ κηλίδα ἐδῶ, καὶ πότε φαινόταν ἐκεῖ καὶ πότε σχημάτιζε σταλαγματιὲς-σταλαγματιές, σὰν νὰ ἔκανε δρόμο τὸ αἷμα, πηγαίνοντας κάπου, πρὸς τὸ σπίτι τοῦ φονηᾶ, καὶ πότε, τὴν ἡμέρα τῆς δολοφονίας, κρεμόταν σὰν κόκκινο βατόμουρο ἀπὸ τὰ ξερὰ κλαδιὰ τοῦ φράχτη, δίπλα ἀπὸ τὸν ὁποῖο ὁ σκοτωμένος ὁ Μακροδημήτρης ἔπεσε...

Τὸ αἷμα δὲν ἔσβυσε ἀπὸ κεῖ πέρα, παρὰ μονάχα ὅταν πέθανε ὁ φονηᾶς...

Ἔτσι διηγοῦνται οἱ παληοί!...

Μὰ τί ἦταν αὐτὸ μπροστὰ σ' ἐκεῖνο ποὺ ἔπαθε ὁ Γιάννος ὁ Καλύβας;

Γύριζε ἕνα βράδυ ἀπ' τὸν μύλο μὲ ἀλεσμένο τὸ σιτάρι του, καὶ σιγοτραγουδοῦσε.

Βαρειὰ σὰν τὴ μυλόπετρα
ἔκανες τὴν καρδιά μου...

Ἦταν μιὰ νύχτα καλοκαιρινή, σὰν ἀπόψε, καὶ μιὰ δυνατὴ ἀστροφεγγιὰ στὸν οὐρανό.

Ἔξαφνα, ἐκεῖ ποὺ περπατοῦσε κοντὰ στὸ λιθαρόρεμμα, εἶδε μπρός του ἕνα γατάκι ποὺ τὸν κυττοῦσε καὶ νιαούριζε, σὰν νὰ τὸν παρακαλοῦσε νὰ τὸ πάρη μαζύ του.

Ὁ Γιάννος ὁ Καλύβας τὸ εἶδε καὶ τὸ λυπήθηκε.

— Τὸ καϋμένο, πῶς νὰ βρέθηκε δῶ πέρα;

Καὶ τὸ πῆρε στὰ χέρια του. Τὸ χάϊδεψε λιγάκι, κι' ἐκεῖνο, ρουρουνίζοντας κι' εὐχαριστημένο, ἀνέβηκε στὸν ὦμο του. Ὁ Καλύβας τὸ ἄφησε ἐκεῖ καὶ τράβηξε σιγὰ-σιγὰ τὸν δρόμο του, χτυπῶντας τὸ ζῶο του γιὰ νὰ βαδίση γρηγορώτερα.

Ὁ γάτος ἀναλύθηκε σὲ σπίθες!...

— Ντέέέέέέ, ξυλοπαρμένο!

Καὶ τραγουδοῦσε τραγουδάκια τῆς ἐποχῆς:

Βγάλτα τὰ μαῦρα, βγάλ-
(τα
καὶ βάλε κόκκινα
καὶ γίνου γυφτοποῦλα
καὶ πούλα κόσκινα...
Ντάλε, ντάλε, ντάλε,
(ντάλε,
τ' ἄσπρο σου βελέσι βά-
(λε!...

Ἔξαφνα τοῦ φάνηκε πὼς τὸ γατάκι στὸν ὦμο του ἐβάρυνε πολύ.

— Ἀπὸ τὴν κούρασι θὰ εἶνε, εἶπε. Τί διάβολο, θὰ βαρύνη ἕνα γατάκι, ποὺ

Η ΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

—ΓΙΑ ΤΟ ΧΑΣΙΜΟ

Ὅποιος δὲν αἰσθάνεται τὴ ζημία ποὺ ἔπαθε, εἶνε σὰν νὰ μὴν ἔχη χάσει τίποτε.

Ἱσπανική.

Ὅσα ἔχεις χάσει, χάριζέ τα στὸ Θεό.

Ἱσπανική.

Ὅποιος ἔχασε λεφτά, ἔπαθε ζημία μεγάλη, ὅποιος ἔχασε ἕνα φίλο, ἔπαθε ἀκόμη μεγαλείτερη ζημία, κι' ὅποιος ἔχασε τὸ μυαλό του, ἔχασε τὰ πάντα.

Λατινική.

Ὅποιος δὲν ἔχει τίποτε μαζύ του, δὲν χάνει τίποτε.

Ἀγγλική.

Πολλὲς φορὲς γιὰ τὸ καρφὶ χάνει κανεὶς καὶ τὸ πέταλο.

Ἑλληνική.

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΕΡΙΣΚΕΨΙΑ

Τὴ φτώχεια σου μὴν τὴ φανερώνεις σ' ἀνθρώπους ποὺ δὲν μποροῦν νὰ σὲ κάνουν πλούσιο.

Δανική.

Μὴν ξυπνᾶς ποτὲ τὸν σκύλο ποὺ κοιμᾶται.

Ὁλλανδική.

Μὴ ζητᾶς βοηθὸ γιὰ δουλειὰ ποὺ μπορεῖς νὰ τὴν κάνης μόνος σου.

Ἰταλική.

Ἐκεῖνος ποὺ ἐπαινεῖ τὸν ἑαυτό του, εἶνε ἐξ ἴσου κουτὸς μ' ἐκεῖνον ποὺ αὐτοκατηγορεῖται.

Ἀρχαία Ἑλληνική.

Μὴ χώνεις ποτὲ τὴ γλῶσσα σου στὸ ζωμὸ τῶν ἄλλων.

Ἰρλανδική.

Ἂν δὲν μπορεῖς νὰ πιάσης ἕνα ζῶο ἀπ' τὸ κεφάλι, πιάστο ἀπὸ τὴν οὐρά. Τὸ ἴδιο κάνει.

Ἀραβική.

Μὴ δίνεις δέρμα γιὰ ἕνα πρᾶγμα ποὺ μπορεῖς νὰ τὸ πληρώσης μὲ μαλλί.

Γερμανική.

Μὴ διατάζεις ἄλλους νὰ κάνουν ἐκεῖνο ποὺ φοβᾶσαι νὰ κάνης ὁ ἴδιος.

Κινεζική.

Μὴ χώνεις ποτὲ τὰ δάχτυλά σου μέσ' στὸ μύλο.

Γαλλική.

—ΓΙΑ ΤΗ ΛΥΠΗ

Ὅποιος κρύβει τὴ λύπη του, δὲν μπορεῖ νἄβρη κανένα φάρμακο γι' αὐτήν.

Τουρκική.

Μαζὺ μὲ τὴν πολλὴ σοφία ἔρχεται κι' ἡ μεγάλη λύπη.

Ἀγγλική.

Ὅποιος δείχνει πολλὴ λύπη, εἶνε σὰν νὰ ζητᾶ πολλὰ χάδια.

Ἰταλική.

Καμμιὰ λύπη δὲν εἶνε τόσο μεγάλη ποὺ νὰ μὴ μπορῆ νὰ τὴ γιατρέψη ὁ χρόνος.

Λατινική.

Ἡ καινούργια λύπη ξυπνάει καὶ τὴν παληά.

Ὁλλανδική.

—ΓΙΑ ΤΑ ΧΕΡΙΑ

Ποτὲ μὴ βάζεις τὰ χέρια σου ἀνάμεσα στὸ δέντρο καὶ τὸ τσεκοῦρι.

Γερμανική.

Τὰ καθαρὰ γάντια συχνὰ κρύβουν βρώμικο χέρι.

Γαλλική.

Χέρι καθαρὸ πλύσιμο δὲν θέλει.

Ἰταλική.

δὲν εἶνε οὔτε μιὰ γροθιά!...

Κι' ἐξακολούθησε τὸν δρόμο του καὶ τὸ τραγοῦδι του:

Ντάλε, ντάλε, ντάλε, ντάλε, τ' ἄσπρο σου βελέσι βάλε...

Μὰ ὅσο προχωροῦσε, τόσο τὸ βάρος γινόταν μεγαλείτερο καὶ τόσο μάλιστα πολὺ κατάντησε στὸ τέλος, ποὺ νόμισε πὼς θὰ πέση ὁ ὦμος του.

Σήκωσε τότε τὸ χέρι του νὰ πάρη τὸ γατί, καὶ εἶδε ὅτι εἶχε μεταβληθεῖ σ' ἕνα μεγάλο γάτο. Κάνει ἔτσι νὰ τὸν ρίξη κάτω, ἀλλὰ ὁ γάτος ἦταν γαντζωμένος ἔτσι ποὺ δὲν ἔπεφτε. Ταρακουνήθηκε νὰ ρίξη τὸ βάρος ἀπὸ πάνω του, ἀλλὰ κατάλαβε ὅτι τὸ χέρι του θ' ἀποκόβόταν, ἡ πλάτη του θἄβγαινε, μὰ δὲν θὰ ἔπεφτε ὁ γάτος. Πάγωσε τότε ἀπὸ τὸν φόβο του κι' ἡ γλῶσσα του ἔγινε σὰν ξύλο. Προχώρησε ἀκόμα λίγο, μὰ ὁ γάτος ὅσο πήγαινε καὶ γινόταν πιὸ βαρὺς καὶ πιὸ τρανός. Καμπούριαζε τώρα ἀπὸ τὸ βάρος ὁ Γιάννος, σὰν νἄταν φορτωμένος δυὸ τσουβάλια ἄλεσμα, καὶ γιὰ νὰ σταθῆ ὀρθὸς καὶ νὰ προχωρήση, ἀναγκάστηκε νὰ κρατηθῆ ἀπὸ τὸ ζῶο!...

Ἐκεῖ ποὺ ἦταν πειὰ ἀπελπισμένος κι' ἔβλεπε ὅτι θ' ἀπόκαμνε καὶ θἄπεφτε στὸ χῶμα, νὰ καὶ ξεχαράζει δίπλα του, νὰ καὶ θαμπασπρίζει στὴν ἀστροφεγγιὰ ἡ ἐρημοκκλησίτσα τῆς Παναγίτσας τῆς Κρυονερίτισσας!

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: *Ἡ συνέχεια.*

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΜΠΛΑΣΚΟ ΙΜΠΑΝΙΕΘ

Ἡ παιδικὴ ἡλικία τοῦ Ἰμπάνιεφ. Σωστὸ ἀγρίμι. Πῶς ἔδειρε τὸν καθηγητή του. Σκαστὸς στὴ Μαδρίτη. Τί κάνει ἡ πεῖνα. Τὸ πρῶτο του μυθιστόρημα. Πῶς... δὲν ἐξεδόθη. Τὰ Χριστούγεννα τριῶν νεαρῶν ἀπένταρων. Στὸ Καρτιὲ Λατέν. Ἡ ρητορική του δεινότης. Ἡ σύλληψίς του. Τὰ μητρικὰ δάκρυα, κτλ. κτλ.

Κατὰ τὴν παιδική του ἡλικία ὁ διάσημος Ἱσπανὸς συγγραφεὺς Μπλάσκο Ἰμπάνιεθ ἦταν ἕνας τρομερὸς καυγατζῆς, παλαιστής, θορυβοποιός, σωστὸ διαβολόπαιδο! Ἡ μητέρα του καθεμέρα δὲν ἔκανε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ γυρίζη στὶς γειτονιὲς τῆς Βαλέντσιας γιὰ νἄβρη τὸν Μπλάσκο της, τὸ «τρομερὸ παιδί», ὅπως τὸν ὠνόμαζαν. Ἄλλοτε τὸν ἔβρισκε νἄχη μαζεμμένους καμμιὰ εἰκοσαριὰ ἄλλους συνομηλίκους του καὶ νὰ τούς... βάζη λόγο, ἄλλοτε νὰ κάνη πετροπολέμους, κι' ἄλλοτε πάλι τὴν εἰδοποιοῦσαν νὰ πάη νὰ τὸν παραλάβη ἀπὸ τὴν ἀστυνομία, ὅπου τὸν εἶχαν φυλακίσει γιατὶ εἶχε σπάσει στὸ ξύλο κάποιο συνομήλικό του!

Ἡ παιδικὴ αὐτὴ ζωηρότης τοῦ Μπλάσκο μετριάστηκε κάπως ὅταν πῆγε στὸ γυμνάσιο. Λέμε «κάπως», γιατὶ ὅταν ἔδινε ἐξετάσεις στὴν τρίτη τάξι τοῦ γυμνασίου, ἐπειδὴ ὁ καθηγητής του τῶν μαθηματικῶν δὲν τοὔδωσε προβιβάσιμο βαθμό, ἐνῶ εἶχε διακριθεῖ σ' ὅλα τ' ἄλλα μαθήματα, παραφύλαξε μιὰ ἡμέρα καὶ τὸν ξυλοφόρτωσε στὰ γερὰ καταμεσῆς ἑνὸς κεντρικοῦ δρόμου!

Ὁ Ἱσπανὸς συγγραφεὺς Μπλάσκο Ἰμπάνιεθ.

('Ιδὲ πλαγινὴν στήλην).

Ὅταν ὁ Μπλάσκο τελείωσε τὸ γυμνάσιο, θέλησαν οἱ γονεῖς του νὰ τὸν κάμουν πλοίαρχο, ἐπειδὴ ἔβλεπαν πὼς ἀγαποῦσε πολὺ τὴ θάλασσα. Πολὺ γρήγορα ὅμως ἐγκατέλειψαν τὴν ἀπόφασί τους αὐτή, γιατὶ ὁ Μπλάσκο τοὺς ἐδήλωσε ὀρθὰ κοφτὰ πὼς ἡ δουλειὰ αὐτὴ δὲν τοῦ ἄρεσε καθόλου. Ὡστόσο δέχτηκε, γιὰ νὰ πάρη ἁπλῶς καὶ νἄχη ἕνα δίπλωμα, νὰ σπουδάση δικηγόρος.

Ἕνα ὡραῖο πρωῒ ὅμως πούλησε τὰ νομικά του βιβλία καὶ μὲ τὰ λεφτὰ ποὺ πῆρε, σηκώθηκε κι' ἔφυγε γιὰ τὴ Μαδρίτη, κρυφὰ ἀπὸ τοὺς γονεῖς του. Ἡ σκέψι του ἦταν νὰ ζήση ἐλεύθερος στὴν ἱσπανικὴ πρωτεύουσα μὲ τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου του, ὡς συγγραφεύς. Ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες ὅμως, μὴ μπορῶντας νὰ ὑπομείνη στὴν πεῖνα καὶ τὶς κακουχίες ποὺ τὸν ἔζωσαν, ἀναγκάστηκε νὰ ξαναγυρίση στὴν οἰκογένειά του, στὴ Βαλέντσια.

* * *

Προτοῦ ἀκόμα τελειώσει τὸ Πανεπιστήμιο, ὁ Ἰμπάνιεθ εἶχε γράψει ἕνα κολοσσιαῖο ἱστορικὸ μυθιστόρημα. Σ' ὅσους τὸ εἶχε διαβάσει, τὸν εἶχαν διαβεβαιώσει πὼς τὸ μυθιστόρημά του ἐκεῖνο, ἂν δημοσιευόταν, θὰ τοῦ ἐξασφάλιζε ὄχι μόνο ἄφθονα πλούτη, ἀλλὰ καὶ δόξα αἰώνια. Ὁ νεαρὸς Μπλάσκο, χωρὶς νὰ χάνη καιρό, ἐξοικονόμησε μερικὰ χρήματα κι' ἔφυγε καὶ πάλι γιὰ τὴ Μαδρίτη. Ἐκεῖ, ἀφοῦ μάταια ἐπὶ κάμποσο καιρὸ προσπάθησε νἄβρη ἐκδότη γιὰ τὸ ἔργο του, ἔγινε, τέλος, γραμματεὺς τοῦ Φερνάντεθ Γκονθάλεθ, ἑνὸς σκοτεινοῦ συγγραφέως, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκέρδιζε μόλις τὸ ψωμί του.

Ἦσαν τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1883. Τρεῖς μέρες προτήτερα ὁ Μπλάσκο εἶχε πάρει ἀπὸ τὸν Γκονθάλεθ τὸ σχετικό του χαρτζιλῆκι γιὰ νὰ περάση τὶς γιορτές. Ἀλλὰ τὴν ἴδια μέρα κιόλας ξεκοκκάλισε τὸ μικρό του κεφάλαιο μὲ τοὺς φιλολογικοὺς φίλους του, τοὺς ὁποίους εἶχε γνωρίσει στὴ Μαδρίτη. Τότε, μὴ μπορῶντας νὰ ἐξοικονομήση ἄλλα χρήματα καὶ γιὰ νὰ μὴ μείνη ἀπένταρος τὰ Χριστούγεννα, πῆγε μὲ δυὸ στενοὺς φίλους του τὴν παραμονὴ τὸ ἀπόγευμα σ' ἕνα ἐνεχυροδανειστήριο κι' ἄφησαν τὰ παλτά τους ἐνέχυρο. Ἔτσι πέρασαν τὰ Χριστούγεννα διασκεδάζοντας, ἀλλὰ καὶ τουρτουρίζοντας!...

* * *

Ὁ Μπλάσκο Ἰμπάνιεθ, προτοῦ ἀκόμα πάρει τὸ δίπλωμά του ὡς δικηγόρος, εἶχε ἀναδειχθεῖ ὡς πολιτικὸς ρήτωρ. Στὰ καφενεῖα τῶν ἐργατικῶν συνοικιῶν ὅπου σύχναζε, ὁ «φοιτητάκος» — ὅπως τὸν ὠνόμαζαν στὴ Μαδρίτη — εἶχε κάμει καταπληκτικοὺς θριάμβους. Τοὺς ἐκφωνοῦσε καθεμέρα λόγους γιὰ διάφορα ἐργατικὰ ζητήματα, τὸν χειροκροτοῦσαν μὲ φρενίτιδα κι' ἔτσι ἔγινε πολὺ γρήγορα ἀγαπητὸς στοὺς ἐργατικος κύκλους.

Ἀλλ' ἕνα βράδυ, καθὼς ἔβγαινε θριαμβευτὴς ἀπὸ μιὰ ταβέρνα, ὅπου εἶχε ἀγορεύσει ἐπὶ ὧρες, ἔννοιωσε στὸν ὦμο του τὸ βαρὺ χέρι ἑνὸς ἀστυνομικοῦ καὶ ἄκουσε τὴν ἀπαίσια φράσι:

—Ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου, σὲ συλλαμβάνω!

Στὴν Ἀστυνομία ποὺ ὡδηγήθηκε σὲ λίγο, ὁ Μπλάσκο βρέθηκε ἀντιμέτωπος μὲ μιὰ γυναῖκα ποὺ ἔκλαιγε κι' ἔτρεξε νὰ τὸν ἀγκαλιάση μόλις τὸν εἶδε. Ἦταν ἡ μητέρα του, ἡ ὁποία, ἀφοῦ μάταια τὸν εἶχε ἀναζητήσει σ' ὅλη τὴ Μαδρίτη, εἶχε καταφύγει στὸ τέλος στὴν Ἀστυνομία. Καὶ τότε, θέλοντας καὶ μή, ὁ «φοιτητάκος» καὶ πολιτικὸς ρητορίσκος ἀναγκάστηκε ν' ἀκολουθήση τὴ μητέρα του στὴ Βαλέντσια.

Η ΖΩΗ ΜΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΟΣ

Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

ΙΖ'

ΕΙΣ τὸ μέρος αὐτὸ τῶν «Ἀπομνημονευμάτων» της, ἡ μεγάλη Γαλλὶς καλλιτέχνις Σάρα Μπερνάρ, διηγεῖται τὴν ἐπιστροφή της στὸ σπίτι της μετὰ τὴν ἐπιτυχία τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων στὸ «Κονσερβατουάρ».

Μουρμουρίζοντας πάντα ἐναντίον τῆς κ. Γκεράρ —συνεχίζει ἡ ἔνδοξος ἠθοποιὸς— ἀνέβηκα ὥς τὸ διαμέρισμα τῆς μαμᾶς, τὴν ὁποία βρῆκα νὰ μὲ περιμένη μπρὸς στὴν πόρτα τοῦ δωματίου της. Μὲ φίλησε τρυφερά, μά, βλέποντάς με κατσουφιασμένη, μὲ ρώτησε :

—῎Ε, λοιπόν, δὲν εἶσαι εὐχαριστημένη, μικρούλα μου ;

—Ναί, ναί, τῆς ἀπάντησα ἐγώ. Μὰ ἡ κυρία Γκεράρ μοῦ τὰ ἔκανε θάλασσα. Εἶμαι μανιασμένη ἐναντίον της...

Τὴν ἴδια στιγμὴ μπῆκαν μέσα ἡ ἀδελφές μου, ὁ νουνός μου, ἡ ὑπηρέτριες κι' ὅλοι μὲ κύτταζαν σὰν νὰ μὲ ρωτοῦσαν : «—῎Ε, λοιπόν. Πέτυχες ;».

—Ναί. Πέτυχα ! Πέτυχα ! φώναξα τότε ἐγὼ κι' ἔπεσα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μαμᾶς, ἡ ὁποία ἄρχισε νὰ μὲ φιλάῃ μ' ἐνθουσιασμό.

Ὁ νουνός μου μοῦ ἔδωσε τότε ὡς δῶρο ἑκατὸ φράγκα κι' ὁ κύριος Μεντιέ, ὁ ὁποῖος ἔφτασε ἐκείνη τὴ στιγμή, γιὰ νὰ μάθη τ' ἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεών μου, μοῦ ὑποσχέθηκε νὰ μὲ πάη τὴν ἄλλη μέρα σ' ἕνα μεγάλο ὡρολογοποιεῖο γιὰ ν' ἀγοράσω ἕνα ἐκκρεμὲς τῆς ἐκλογῆς μου γιὰ τὴν καμαρούλα μου. Ἦταν κι' αὐτὸ ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιάτικα ὄνειρά μου.

* * *

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἄρχισα νὰ ἐξελίσσωμαι. Διατήρησα βέβαια γιὰ πολὺν καιρὸ ἀκόμα τὴν παιδιάτικη ψυχή μου, μὰ τὸ μυαλό μου ἀντιλαμβανόταν πειὰ καθαρὰ τὴ ζωή. Ἔννοιωθα τὴν ἀνάγκη νὰ δημιουργήσω ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου μιὰ προσωπικότητα. Ἤθελα νὰ γίνω κάτι...

Ἡ δὶς ντὲ Μπραμπέντερ μοῦ ἔλεγε πὼς αὐτὸ ἦταν ἐγωϊσμός. Μὰ ἐγὼ δὲν ἐννοοῦσα νὰ παραδεχτῶ μὲ κανένα τρόπο τὴ γνώμη της.

....

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἕνας φίλος τοῦ νουνοῦ μου μὲ ζήτησε σὲ γάμο. Ἦταν ἕνας πλούσιος βυρσοδέψης, ἀξιαγάπητος ἄνθρωπος κατὰ τ' ἄλλα, μὰ τόσο μελαχροινὸς καὶ τόσο μαλλιαρός, ὥστε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸν ἐπῆρα ἀπὸ ἀντιπάθεια κι' ἀρνήθηκα κατηγορηματικὰ νὰ δεχτῶ τὴν πρότασί του.

Τότε ὁ νουνός μου, ἀφοῦ ζήτησε ἀπὸ τὴ μητέρα μου τὴν ἄδεια νὰ μοῦ μιλήση ἰδιαιτέρως, μοῦ εἶπε :

—Φτωχό μου παιδί, ξέρεις ὅτι κάνεις μιὰ μεγάλη κουταμάρα, ἀρνουμένη νὰ παντρευτῆς τὸν κ. Μπέν... Ἔχει ἑξῆντα χιλιάδες φράγκα εἰσόδημα. Ἐκτὸς αὐτοῦ, ἅμα πεθάνουν οἱ γονεῖς του, θὰ τοῦ ἀφήσουν δέκα ἑκατομμύρια...

—Δὲν θέλω νὰ τὸν παντρευτῶ ! φώναξα τότε ἐγὼ ἀπότομα.

—Γιατί ;

—Γιατί δὲν τὸν ἀγαπῶ...

—Μὰ δὲν ἀγαπάει κανεὶς ποτὲ ἕναν ἄνθρωπο πρὶν τὸν γνωρίσει, παρατήρησε ὁ πρακτικὸς σύμβουλός μου. Θὰ τὸν ἀγαπήσῃς κατόπιν. Ἐξ ἄλλου, δὲν πρόκειται τώρα γι' αὐτό... Πρέπει νὰ παντρευτῆς. Πρέπει νὰ παντρευτῆς...

Ἐγὼ ὅμως ἄρχισα νὰ κλαίω μὲ λυγμοὺς κι' ἀφίνοντας τὸ νουνό μου, πῆγα καὶ βρῆκα τὴ μαμά.

—Σοῦ μίλησε ὁ νουνός σου, μὲ ρώτησε ἐκείνη μὲ ὕφος δειλό.

—Ναί, μητέρα, ναί... Ἀφῆστε με νὰ σκεφτῶ...

Καὶ ἄρχισα νὰ τὴν φιλάω, κλαίγοντας μέσα στὴν ἀγκαλιά της. Ἔπειτα κλείστηκα στὴν κάμαρά μου καὶ γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τότε ποὺ εἶχα ἀποφασίσει νὰ γίνω καλλιτέχνις, νοστάλγησα τὸ μοναστῆρι.

Ὅλη ἡ παιδική μου ἡλικία ξαναζωντάνευε μπροστά μου κι' αὐτὸ μ' ἔκανε νὰ κλαίω ἀκόμα περισσότερο. Ἔννοιωθα μάλιστα τὸν ἑαυτό μου τόσο δυστυχισμένο, ὥστε ἡ μόνη μου ἐπιθυμία ἦταν νὰ πεθάνω.

....

Σιγὰ—σιγὰ ὡστόσο, ἡ γαλήνη ἀποκαταστάθηκε, μολονότι ἐξακολουθοῦσε νὰ ὑφίσταται πάντοτε τὸ ζήτημα τοῦ γάμου μου μὲ τὸν κ. Μπέντ.

Καὶ μιὰ μέρα συνέβη κάτι, ποὺ δὲν τὸ περίμενα καθόλου. Ἕνα πρωΐ, ἡ κ. Γκεράρ μὲ παρακάλεσε ν' ἀνεβῶ στὸ δωμάτιό της γιὰ νὰ ἰδῶ κάποιο κέντημα ποὺ θὰ τὸ πρόσφερε στὴ μαμὰ γιὰ τὴν ἑορτή της. Δὲν φαντάζεστε λοιπὸν ποιὰ ἦταν ἡ ἔκπληξίς μου, ὅταν βρῆκα ἐκεῖ τὸν κ. Μπέντ, ὁ ὁποῖος ἀμέσως καὶ χωρὶς πολλὲς διατυπώσεις, ἄρχισε νὰ μὲ ἱκετεύη ν' ἀλλάξω ἰδέα καὶ νὰ τὸν δεχτῶ γιὰ σύζυγό μου. Ἦταν τόσο συγκινημένος καθὼς μοῦ μιλοῦσε, ὥστε στὸ τέλος ἄρχισε νὰ κλαίη. Αὐτὸ μὲ λύπησε πολύ.

—Μήπως θέλετε νὰ σᾶς ἐξασφαλίσω, προσφέροντάς σας μιὰ προγαμιαία δωρεά ; μὲ ρωτοῦσε. Θέλετε 500 χιλιάδες φράγκα ;

Μὰ δὲν ἐπρόκειτο γι' αὐτό. Καὶ τοῦ ἀπάντησα :

—Μά, κύριε, δὲν σᾶς ἀγαπῶ...

—Δεσποινίς, μοῦ εἶπε τότε ἐκεῖνος μὲ λυγμούς, θὰ πεθάνω ἀπ' τὴ θλῖψι μου, ἂν δὲν δεχθῆτε νὰ γίνετε σύζυγός μου.

Ἐγὼ τὸν κύτταζα ξαφνιασμένη, ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐτά. Θὰ πέθαινε ἀπ' τὴ θλῖψι του... Αὐτὸ μὲ ἔκανε νὰ τὰ ἔχω χαμένα, νὰ λυπᾶμαι, μὰ καὶ μὲ ἱκανοποιοῦσε συγχρόνως... γιατὶ μ' ἀγαποῦσε, ὅπως ἀγαποῦν στὰ θεατρικὰ ἔργα.

Ὡστόσο, παρ' ὅλη τὴν ἄρνησί μου, ὁ κ. Μπέντ... δὲν πέθανε. Ζεῖ ἀκόμα κι' εἶνε σήμερα ἕνας ἀπ' τοὺς πλουσιωτέρους βιομηχάνους τῆς Γαλλίας. Εἶνε τώρα πολὺ πιὸ συμπαθέστερος ἀπὸ ἄλλοτε, γιατὶ ἀπὸ μαῦρος ποὺ ἦταν, ἔγινε.... κάτασπρος !

Ἔπειτα' ἀπὸ λίγες μέρες, ἔδωσα τὶς πρῶτες μου ἐξετάσεις στὸ «Κονσερβατουάρ» μὲ καταπληκτικὴ ἐπιτυχία, πρὸ πάντων στὸ μάθημα τῆς τραγῳδίας. Ἔπαιξα τὸ ρόλο τῆς Ζαΐρας ἀπὸ τὸ ὁμώνυμο ἔργο, ἂν καὶ ὁ καθηγητής μου κ. Προβὸ τὸν εὕρισκε πολὺ βαρὺ γιὰ μένα καὶ δὲν ἤθελε νὰ μ' ἀφήση νὰ τὸν παίξω. Μὰ ἐγὼ τὰ κατάφερα περίφημα.

Μοῦ ἄρεσε πρὸ πάντων ἀπὸ τὸ ἔργον αὐτὸ ἡ δραματικὴ σκηνὴ τῆς Ζαΐρας καὶ τοῦ ἀδελφοῦ της Νερεστάν. Σ' ἕνα μέρος τῆς σκηνῆς αὐτῆς, ἡ Ζαΐρα πέφτει μπρὸς στὰ πόδια τοῦ ἀδελφοῦ της, ὁ ὁποῖος τὴ βρίζει καὶ τὴν ἀπειλεῖ γιὰ τὸν ἔρωτά της, καὶ τοῦ λέει :

Χτύπα λοιπόν!... Ἐγὼ τὸν ἀγαπῶ!...

Ὁ κ. Προβὸ ἤθελε ν' ἀπαγγείλω τὸ μέρος αὐτὸ μὲ δύναμι καὶ μὲ πάθος, ἐνῶ ἐγὼ νόμιζα πὼς ἦταν καλύτερα νὰ τὸν ἀπαγγείλω μ' ἐγκαρτέρησι καὶ μὲ γλυκύτητα.

Ἐπὶ ἀρκετὲς ἡμέρες συζητήσαμε σχετικῶς καὶ στὸ τέλος ἔκανα πὼς ὑποχωρῶ.

Μὰ κατὰ τὴν ἡμέρα τῶν ἐξετάσεων, ἔπεσα μπρὸς στὰ πόδια τοῦ Νερεστάν, βγάζοντας ἕνα στεναγμὸ τόσο βαθὺ κι' ἀπελπισμένο καὶ πρόσφερα τὸ σῶμα μου στὸ θανάσιμο χτύπημά του ποὺ περίμενα μὲ τόση καρτερία, ψιθυρίζοντας συγχρόνως μὲ ἄπειρη τρυφερότητα :

Χτύπα λοιπόν!... Ἐγὼ τὸν ἀγαπῶ!... ὥστε ὅλη ἡ αἴθουσα ξέσπασε σ' ἐνθουσιώδεις ἐπευφημίες καὶ χειροκροτήματα.

Αὐτὸς ἦταν ὁ πρῶτος μου θεατρικὸς θρίαμβος.

Μοῦ ἔδωσαν τότε τὸ δεύτερο βραβεῖο τῆς τραγῳδίας, πρὸς μεγάλη δυσαρέσκεια τοῦ Κανοῦ, ποὺ ἤθελε νὰ μοῦ δώσουν τὸ πρῶτο.

Καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφτανε ἡ ἐπιτυχία μου αὐτή, ἔπειτ' ἀπὸ λίγες μέρες, ὁ κ. Ρενιέ, καθηγητὴς τοῦ «Κονσερβατουάρ» καὶ ἑταῖρος τῆς «Γαλλικῆς Κωμῳδίας», ἦρθε καὶ ρώτησε τὴ μητέρα μου, ἂν μ' ἄφινε νὰ παίξω στὸ θέατρο «Βωντεβίλ» ἕνα ἔργο δικό του, τὴ «Ζερμαίν», λέγοντας πὼς οἱ διευθυνταὶ τοῦ θεάτρου θὰ μοῦ ἔδιναν εἴκοσι πέντε φράγκα τὴ βραδειά.

Θαμπώθηκα, ἀκούγοντας αὐτὸ τὸν ἀριθμό. Εἴκοσι πέντε φράγκα τὴ βραδειά, ἔκαναν ἑφτακόσια πενῆντα φράγκα τὸ μῆνα, μισθὸς δηλαδὴ καταπληκτικὸς γιὰ μιὰ μικρούλα ἠθοποιό, ποὺ δὲν εἶχε ἀρχίσει ἀκόμα τὴ σταδιοδρομία της.

Ἱκέτευσα τὴ μαμὰ νὰ μ' ἀφήση νὰ παίξω στὸ «Βωντεβίλ» κι' αὐτὴ μοῦ ἀπάντησε ὅτι μποροῦσα νὰ κάνω ὅ,τι ἤθελα.

Μὰ γιὰ νὰ παίξη μιὰ μαθήτρια τοῦ «Κονσερβατουάρ» σὲ θέατρο ὡς ἐπαγγελματίας ἠθοποιός, ἔπρεπε νάχη σχετικὴ ἄδεια ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας καὶ γι' αὐτὸ ζήτησα ἀκρόασι ἀπὸ τὸν κ. Κάμιλλο Ντουσέ, διευθυντὴ τῶν Καλῶν Τεχνῶν.

Ἐπειδὴ ἡ μαμὰ ἀρνήθηκε νὰ μὲ συνοδεύση, ἦρθε μαζύ μου, ὅπως πάντα, ἡ κ. Γκεράρ. Ἡ μικρὴ ἀδελφή μου Ρεγγίνα μὲ ἱκέτευσε τόσο νὰ τὴν πάρω μαζύ μου, ὥστε δὲν εἶχα τὴ δύναμι νὰ τῆς ἀρνηθῶ καὶ τὴν πῆρα. Μὰ μετανόησα πικρὰ γι' αὐτό, γιατὶ μόλις μπήκαμε καὶ καθήσαμε στὸ γραφεῖο τοῦ ὑπουργικοῦ διευθυντοῦ, ἡ Ρεγγίνα, ἡ ὁποία ἦταν τότε πέντε χρόνων, ἄρχισε νὰ σκαρφαλώνη πάνω στὰ ἔπιπλα, νὰ πηδάη μὲ τὰ πόδια ἑνωμένα πάνω σ' ἕνα σκαμνάκι καὶ στὸ τέλος κάθησε κατὰ γῆς, τραβῶντας κοντά της τὸ καλάθι τῶν ἀχρήστων ποὺ βρισκόταν κάτω ἀπ' τὸ γραφεῖο.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ συνέχεια.

□ □ □ ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΕΣ □ □ □

Ὁ περίφημος Βιεννέζος συνθέτης Γιόχαν Στράους.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Η ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΠΡΟ ΕΝΟΣ ΑΙΩΝΟΣ

Ὁ ἐκλεκτὸς συνεργάτης μας κ. Θεόδ. Συναδινὸς εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς ἀποστείλη τὴν κάτωθι ἱστορικὴ μονογραφία περὶ τῶν πρώτων κοσμικῶν συγκεντρώσεων στὴν μόλις ἐλευθερωθεῖσαν Ἑλλάδα, πρὸ ἑκατὸ καὶ πλέον ἐτῶν, τῶν πρώτων χορῶν καὶ ἑσπερίδων στὴν ἀσχημάτιστη ἀκόμη κοινωνία τῆς Αἰγίνης καὶ τοῦ Ναυπλίου, περὶ τῆς κοσμικῆς γενικὰ κινήσεως τῶν χρόνων ἐκείνων, κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ Ἑλλὰς εἶχε ἐξέλθει αἱμόφυρτος, ἀλλὰ καὶ ὑπέρλαμπρος, ἀπὸ τὰ σκότη τεσσάρων αἰώνων ἀφορήτου δουλείας.

Δημοσιεύουμε σήμερα τὸ πρῶτο μέρος τῆς ὡραίας καὶ διαφωτιστικῆς μονογραφίας τοῦ κ. Συναδινοῦ, ἡ ὁποία δὲν εἶνε φυσικὰ ἄσχετη μὲ τὸν ἐγερθέντα τὰς τελευταίας ἡμέρας θόρυβον γύρω ἀπὸ τὸ θεατρικὸν ἔργον του «Κοσμικὴ Κίνησις», τὸ παιζόμενον μετὰ τόσης ἐπιτυχίας ὑπὸ τοῦ θιάσου τῆς κ. Μαρίκας Κοτοπούλη.

Α'.

Ἡ πρεσβειομανία, γιὰ τὴν ὁποίαν ἐγράφησαν τόσα τελευταῖα, ἐξ ἀφορμῆς τῆς νέας κωμῳδίας τοῦ ὑποφαινομένου «Κοσμικὴ Κίνησις», δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ ξενομανία ποὺ δυστυχῶς διέκρινε πάντοτε τὸν Ἕλληνα, ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέρα ποὺ ἀνέκτησε τὴν ἐλευθερία του καὶ ἡ ὁποία ἐξακολουθεῖ ἀκόμα ν' ἀποτελῇ σπουδαῖον παράγοντα σὲ κάθε ἐκδήλωσί μας κοινωνικὴ ἢ πνευματική. Στὸ 1828 ὁ Ν. Δραγούμης βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ καυτηριάσῃ τὴ διαγωγὴ Ἑλληνίδος τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἡ ὁποία, παρευρισκομένη στὴν ἑσπερίδα ποὺ ὠργάνωσε τὴν 11 Ἀπριλίου 1828 ἑορτάζοντας τὴν ἀπελευθέρωσι τῆς πατρίδος του ὁ Σ. Τρικούπης, ἐπροκάλεσε μὲ τὴ στάσι της τὶς διαμαρτυρίες τῶν λοιπῶν προσκεκλημένων.

Στὴν περὶ ἧς ὁ λόγος κοσμικὴ συγκέντρωσι, ἡ ὁποία ἔγινε στὴν εὐρυχωρότερη αἴθουσα τῆς ἐν Αἰγίνῃ οἰκίας τοῦ Σ. Τρικούπη, εἶχαν προσκληθεῖ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Κράτους, οἱ πρέσβεις τῶν ξένων Δυνάμεων, ὅσοι ἄλλοι γνωστοὶ ξένοι ἔτυχε νὰ βρίσκωνται στὴν τότε πρωτεύουσα τοῦ ἀρτισύστατου ἑλληνικοῦ κράτους, καὶ οἱ προύχοντες τῆς νήσου. Μεταξὺ τῶν προσκεκλημένων διεκρίνετο, ὅπως θὰ ἔγραφαν οἱ σημερινοὶ κοσμογράφοι, καὶ ἕνας πρίγκηψ, Ἕλλην τὸ γένος, «*νεωστὶ — κατὰ τὸν Ν. Δραγούμην —* ***ἐλθὼν ἐκ Παρισίων, μετὰ τῆς συζύγου του, φερούσης ἐσθῆτα «καλὴν πορφυρέην καὶ τερμιόεντα χιτῶνα» καὶ ὡς πύργον Κυβέλης, ἀναπεπταμένην καὶ ὑψηλὴν ἐχούσης τὴν κόμην. Στρέφουσα δὲ ἀδιακόπως τὸ βλέμμα περὶ τὴν αἴθουσαν ἡ λιπαρὰ αὕτη πριγκήπισσα, ἐφαίνετο οἰκτείρουσα τὸ ἔνδυμα καὶ τοὺς τρόπους τῶν παρακαθημένων καὶ ἐχλεύαζε καὶ ἐκάγχαζε ὡς καρακάξα, κατὰ τὸν μακαρίτην Κλονάρην, καὶ ἐκιττάβιζε γαλλιστί***».

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ κοσμικῶν συγκεντρώσεων, ἀξίζει, νομίζω, ν' ἀναφερθῇ ἐδῶ ὁ πρῶτος, οὕτως εἰπεῖν, ἐπίσημος χορὸς ποὺ δόθηκε στὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσί της. Ὁ ἐν λόγῳ χορὸς ὑπῆρξε πολυτελέστερος ἀπὸ τὴν προαναφερθεῖσαν συγκέντρωσιν στὸ σπίτι τοῦ Σ. Τρικούπη, ὄχι μόνον γιατὶ ἡ αἴθουσες τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Ἀλεξ. Κοντοσταύλου, στὸ ὁποῖο δόθηκε, ἦσαν περισσότερες καὶ μεγαλείτερες, ἀλλὰ καὶ γιατὶ ἡ ἐπίπλωσις τῶν δωματίων ἦταν κομψότερη, κι' ἀκόμη γιατὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀγγλικῆς μοίρας ποὺ συνέπεσε νὰ ναυλοχῇ τότε στὸν λιμένα τῆς Αἰγίνης, εἶχε προθυμοποιηθεῖ νὰ στείλῃ τὴν μπάντα τῆς ναυαρχίδος, ἡ ὁποία καὶ ἐπαιάνιζε κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ χοροῦ. Ἡ χορευτικὴ ἑσπερὶς τοῦ Κοντοσταύλου δόθηκε πρὸς τιμὴν τοῦ στρατάρχου Μαιζών, ὁ ὁποῖος εἶχε ἔλθει τότε στὴν Αἴγινα γιὰ ν' ἀποχαιρετήσῃ τὸν Καποδίστρια. Ἔγινε δὲ στὸ σπίτι τοῦ Κοντοσταύλου κι' ὄχι τοῦ Κυβερνήτου, γιατὶ τὸ σπίτι τοῦ τελευταίου δὲν ἦταν κατάλληλο νὰ φιλοξενήσῃ τὸν φιλέλληνα στρατηγὸν τῆς εὐεργέτιδος στρατιᾶς. Τότε εἰσήχθη γιὰ πρώτη φορὰ καὶ ἡ ἔντυπη πρόσκλησις, τῆς ὁποίας σήμερα κάνει χρῆσι καὶ ἡ κουτσὴ Μαριά. Ἡ ἀποσταλεῖσα ἔντυπη πρόσκλησις εἶχε ὡς ἑξῆς:

«***Ὁ κύριος Κοντόσταυλος μετὰ τῆς συμβίας αὐτοῦ παρακαλοῦσι τ... Κυρ... νὰ παρευρεθῶσι τὸ ἑσπέρας τῆς 27ης Ἀπριλίου 1828, εἰς τὴν οἰκίαν του, εἰς ἑσπερινὴν συναναστροφήν, τὴν ὁποίαν θέλει τιμήσῃ μὲ τὴν παρουσίαν του ὁ ἐνδοξότατος Μαρεσιάλος Μαιζών***».

Ποιὰ ἦτο ἡ ἐπίπλωσις τῆς οἰκίας τοῦ Ἀλ. Κοντοσταύλου δὲν γνωρίζουμε. Ἂν κρίνουμε ὅμως ἀπὸ τὴν ἐπίπλωσιν ἄλλων σπιτιῶν ποὺ τὴν περιγραφή των ἐφρόντισαν νὰ περιγράψουν διάφοροι δικοί μας ἱστορικοὶ καὶ ξένοι περιηγηταί, δὲν θὰ ἔπρεπε ἀσφαλῶς νὰ εἶνε πολὺ διάφορος τῶν ἄλλων. Ἔτσι ἡ ἐπίπλωσις τῆς αἰθούσης τοῦ Σ. Τρικούπη, στὴν ὁποία ἔγινε ἡ συγκέντρωσις γιὰ τὴν ὁποία ἐμιλήσαμε παραπάνω, ἀπετελεῖτο ἀπὸ «μικρὸν ἀνάκλιντρον ἢ σοφᾶν κείμενον πρὸς τὸ μέτωπον καὶ ὑπὸ τὰ παράθυρα τοῦ θαλάμου», ἐνῶ τὰς δύο ἄλλας πλευρὰς αὐτοῦ «περιεζώννυον θρανία μελιταῖα». Παρομοίαν συναντῶμεν τὴν ἐπίπλωσιν τῶν σπιτιῶν καὶ ἀργότερα στὸ Ναύπλιον, ὅπου ἐντωμεταξὺ εἶχε μεταφερθεῖ ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος. Σοφάδες, σιλτέδες καὶ κουλτούκια, τὰ ὁποῖα τὴν ἡμέραν ἐχρησίμευαν ὡς καθίσματα, τὸ δὲ βράδυ γιὰ κρεββάτια, ἀποτελοῦσαν τὴ μοναδικὴ ἐπίπλωσι τῶν σπιτιῶν. Τὰ σημερινὰ καθίσματα ἦσαν ἄγνωστα στὸ Ναύπλιο καὶ μόνον ὅταν ἐγκατεστάθη ἐκεῖ ὁ Καποδίστριας κατεσκευάσθησαν μερικὰ ξύλινα τοιαῦτα, ἕνα εἶδος σκυριανὰ νὰ ποῦμε, χάριν τῶν «φραγκοφορεμένων κυρίων». Ὅταν δὲ τὸ 1831 κάποιος Ἰθακήσιος πλοίαρχος, προερχόμενος ἀπὸ τὴ Βενετία καὶ ἰδὼν τὴ γυμνότητα τῆς οἰκίας τοῦ Δραγούμη, ἐπώλησε εἰς αὐτὸν ἀντὶ μετρίας τιμῆς ἔξη ψάθινα καθίσματα, ἡ φήμη τῆς πολυτελείας τόσον διεδόθη σὲ ὅλη τὴν πόλι, ὥστε κατὰ τὴ βεβαίωσι αὐτοῦ τούτου τοῦ Ν. Δραγούμη, πολλοὶ ἔτρεχαν νὰ θαυμάσουν «***τὰ πρωτοφανῆ καὶ ἀξιοπερίεργα αὐτὰ ἔπιπλα***».

Τὰς κοσμικὰς συγκεντρώσεις κυρίως εἰσήγαγε στὸ Ναύπλιον ὁ μετὰ τοῦ Ὄθωνος κατελθὼν στὴν Ἑλλάδα κόμης Ἄρμανσπεργ, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε καὶ ὁ πρῶτος ποὺ ἔφερε πιᾶνο στὴν τότε πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλο σπίτι, ποὺ ὅπως θὰ ἐλέγαμε σήμερα, «ἐδέχετο κόσμον», ἦταν τοῦ Κ. Καρατζᾶ, ὁ ὁποῖος ἦταν κάτοχος τοῦ δευτέρου πιάνου ποὺ ὑπῆρχε στὸ Ναύπλιον. Στὸ σπίτι τοῦ Καρατζᾶ συνηθροίζοντο πολλαὶ οἰκογένειαι τὸ ἑσπέρας καὶ διασκέδαζαν ὑπὸ τὰς προθύμους περιποιήσεις τῆς εὐγενοῦς οἰκοδεσποίνης, ἡ ὁποία «***μεθ' ἱκανῆς εὐχερείας,*** κατὰ τὸν Ἀλέξ. Ραγκαβῆν, ***ἔπαιζεν ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου, ἀκροατὰς δυστυχῶς ἔχουσα ὀλίγους τοὺς δυναμένους νὰ ἐκτιμήσωσι τὰ μουσικὰ αὐτῆς προτερήματα***».

Περίεργη καὶ ἀρκετὰ πρωτότυπη ἦταν ἡ ὀρχήστρα, ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς ὁποίας ἐχόρευαν κατὰ τὰς συναναστροφὰς ἄλλων οἰκογενειῶν, ὅπου δὲν ὑπῆρχε πιάνο. «***Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Α. Μαυροκορδάτου*** — μᾶς πληροφορεῖ χρονογράφος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης — ***ἐχορεύομεν ἐνίοτε μόνην ὀρχήστραν ἔχοντες τὸν λόγιον ἀξιωματικὸν Κ. Ἀξελόν, τραγῳδοῦντα καὶ κρούοντα τὸν ῥυθμὸν διὰ τῶν παλαμῶν***».

Ἐννοεῖται ὅτι οἱ ἀφελεῖς αὐτοὶ χοροὶ δὲν ἦσαν ἀπηλλαγμένοι κινδύνων καὶ ἐπεισοδίων. Εἰς χορευτικὴν ἑσπερίδα, ποὺ δόθηκε στὸ σπίτι τοῦ Ν. Σκούφου, βλέποντας ὁ Θοδωράκης Γρίβας τοὺς νέους προσερχομένους νὰ καλέσουν τὴν σύζυγό του εἰς χορόν, ἐσηκώθη μένεα πνέων καὶ ἐτράβηξε τὸ γιαταγάνι του νὰ τοὺς πετσοκόψῃ· μόλις δὲ χάρις στὴν ἐπέμβασι τοῦ οἰκοδεσπότου καὶ τῶν λοιπῶν προσκεκλημένων, ἐπείσθη νὰ παραιτηθῇ τοῦ σκοποῦ του.

Ἀλήθεια, πόσες οἰκτρότητες καὶ ἀναξιοπρέπειες δὲν θὰ ἔλειπαν σήμερα ἀπὸ τὶς περισσότερες κοσμικὲς συγκεντρώσεις, ἂν σὲ κάθε σπίτι ὑπῆρχε καὶ ἕνας Θοδωράκης Γρίβας.

Θ. Ν. ΣΥΝΑΔΙΝΟΣ

ΓΝΩΜΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΦΙΛΙΑ

Εἶνε ἀθλία καὶ ἀφόρητος ἐρημία ἡ ἔλλειψις ἀληθινῶν φίλων.

Βάκων.

Ἔχεις φίλο; Νὰ τὸν ἐπισκέπτεσαι συχνά, γιατὶ στὸ δρόμο ποὺ δὲν περνάει κανεὶς συχνά, φυτρώνουν πάντα ἀγκάθια καὶ τριβόλια.

Ἀνατολικὴ παροιμία.

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ANATOL LE BRAZ

ΟΙ ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΟΙ

Ἡ ἀπότομες καὶ γεμᾶτες ἀπὸ βράχια τραχειὰ ἀκτὲς τῆς Βρεττάνης, ἔβραζαν κυριολεκτικῶς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἀπ' τοὺς λαθρεμπόρους.

Τολμηροὶ ψαράδες, πρωτόγονοι χωρικοὶ καὶ μισοάγριοι τσοπάνηδες, ὅλοι τους, γιὰ τὰ μάτια τοῦ κόσμου καὶ τῆς τελωνοφυλακῆς, ἐξασκοῦσαν τὴν ἡμέρα τὸ δῆθεν ἐπάγγελμά τους. Τὴ νύχτα ὅμως, ἰδίως τὶς δίχως φεγγάρι πηχτὲς κι' ἀνταριασμένες νύχτες τῶν βορεινῶν αὐτῶν μερῶν, ἡ κατάστασι γινόταν διαφορετική.

Ἀρκεῖ νὰ εἶχε μάτι καὶ καρδιὰ κανένας καὶ νἄβγη νυχτερινὴ περίπολο σὲ ἀπάτητες κι' ἀδιάβατες κακοτοπιές, παίρνοντας παγάνα ὅλες ἐκεῖνες τὶς κολασμένες ἀκτές, τὶς σκαμμένες ἀπ' τῶν κυμάτων τὴν ἁλμύρα κι' ἀπὸ τῆς ὀμίχλης τὴν ὑγρασία. Θἄκουγε τότε ὁλονυχτὶς σφυρίγματα συνθηματικὰ καὶ σιγαλὰ χτυπήματα κουπιῶν στὴ θάλασσα, θἄβλεπε ἴσκιους βουβοὺς νὰ γλυστροῦνε στὰ σκοτάδια κι' ὀγκώδη δέματα νὰ βγαίνουν στὴ στεριά, φορτωμένα σὲ γυμνὲς κι' ἀθλητικὲς ράχες.

Δούλευαν οἱ λαθρέμποροι !...

Ἐκείνη τὴ χρονιά, μόλις ξεκόλλησα ἀπ' τὸ κράτος τὸ δεύτερο γαλόνι μου κι' ἔγινα ὑπολοχαγὸς πειὰ τῆς Τελωνοφυλακῆς, μετατέθηκα στὸ Τρεζτέλ, μιὰ ἀπόκρημνη ἀκτοφωλιά, χτισμένη στὴν πιὸ ἄγρια τοποθεσία τῆς ἐπαρχίας Τρεγκινιέκ, στὴ Βρεττάνη, ποὺ εἶχε φήμη λιμεριοῦ ὅλων τῶν λαθρεμπόρων τῆς περιφερείας.

Ἦταν τιμητικὴ γιὰ μένα ἡ μετάθεσι αὐτή. Μ' ἔστελναν νὰ βγάλω τὸ φεῖδι ἀπὸ τὴν τρύπα. Μ' ἔστελναν νὰ βουλώσω ἐγὼ τοῦ λύκου τὸ λαρύγγι καὶ νὰ περιορίσω ὅσο μποροῦσα, μὲ σκληρὸ κι' ἀμείλιχτο κυνηγητό, τοὺς λαθρεμπόρους ποὺ ὠργίαζαν ἐκεῖ κάτω, δίχως χαλινὸ καὶ φόβο. Μοῦ μίλησαν ἀορ[ι]στίες γιὰ πρόσωπα ἐπίσημα τοῦ τόπου ὕποπτα λαθρεμπορίου. Ὁ σταθμὸς τῶν τελωνοφυλάκων τοῦ Τρεζτὲλ εἶχε δύναμι 20 ἀνδρῶν. Ἤμουν ὁ ἀρχηγός τους.

Ἔφτασα νύχτα στὸ σταθμό. Μετὰ τὶς πρῶτες ὑποδοχὲς καὶ γνωριμίες τῶν ψημμένων στὴ δουλειά τους τελωνοφυλάκων μου, κλείστηκα στὸ δωμάτιό μου, ποὺ χρησίμευε γιὰ κρεββατοκάμαρα καὶ γιὰ γραφεῖο. Μὲ συντρόφευε ὁ ἀρχιφύλακας τοῦ σταθμοῦ Κενεμέρ, ἕνας πεννηντάρης γεροδεμένος ὑπαξιωματικός.

Τσουγκρίσαμε κι' οἱ τρεῖς τὰ ποτήρια μας...

Ἄναψα τὴ λάμπα καὶ τὸν κράτησα νὰ φᾶμε. Στὸ φαῖ ἐπάνω, ἐκεῖ ποὺ κουβεντιάζαμε γιὰ ζητήματα ὑπηρεσίας καὶ τὸν ρωτοῦσα σχετικῶς, θέλοντας νὰ κατατοπιστῶ, τὸν ἄκουσα νὰ μοῦ λέῃ ξαφνικά :

— Δυὸ θἆναι ἡ ὑποχρεωτικές σας ἐπισκέψεις, ὑπολοχαγέ μου, σύμφωνα μὲ τὰ ἔθιμα ἐδῶ πέρα. Ἡ μιὰ στὸν τάφο τοῦ προκατόχου σας κι' ἡ ἄλλη στὸν δήμαρχο τοῦ τόπου.

Τὰ λόγια τοῦ ἀρχιφύλακα μ' ἐξαγρίωσαν καὶ δίχως καθόλου νὰ σκεφτῶ τί πήγαινα νὰ πῶ, ξεστόμισα ἄθελά μου αὐτὴ τὴ φράσι :

— Ναί... Ἦταν γραφτό μου φαίνεται νὰ κάνω κι' ἐπισκέψεις σὲ τέτοιου εἴδους ὑποκείμενα. Ὁ δήμαρχος τοῦ τόπου εἶνε λαθρέμπορος. Κι' ὁ ἄτυχος προκάτοχός μου δολοφονήθηκε ἀπ' αὐτὸν ἢ ἀπὸ τὰ ὄργανά του !

Ἀνατρίχιασε στὴ στιγμὴ ὁ ἁπλοϊκὸς συνομιλητής μου. Χλωμὸς σὰν τὸ λεμόνι, μὲ κύτταζε σὰν νὰ ἔβλεπε τρελλὸ καὶ σταυροκοπήθηκε τρομαγμένος.

— Πῶς τὰ λέτε ἔτσι ἀψήφιστα, ὑπολοχαγέ μου ; τραύλισε μὲ κόπο. Ὁ μακαρίτης προκάτοχός σας πέθανε ἀπὸ δυστύχημα. Τὸν τσάκισε κάποιος βράχος, ποὺ κατρακύλισε ξαφνικά. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἐπίσημη γνώμη τῶν προϊσταμένων μας καὶ τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου. Ὅσο γιὰ τὸ δήμαρχο, εἶμαι βέβαιος πὼς θ' ἀλλάξετε ἀμέσως γνώμη, αὔριο, σὰν ἀντικρύσετε τὴν ἀρχοντιά του.

— Ἄκουσε, Κενεμέρ, τοῦ εἶπα. Σπάνια οἱ βράχοι κάνουν πηδήματα, ἂν δὲν τοὺς σπρώξει ἀνθρώπου χέρι. Ὅσο γιὰ τὸ δήμαρχο, αὔριο θὰ δοῦμε. Δός του δρόμο τώρα, γιατὶ νυστάζω τρομερά.

Χωρίσαμε καὶ ξάπλωσα νὰ κοιμηθῶ, Μὰ κάθε τόσο μὲ τάραζαν ἐφιάλτες κι' ὅταν ξημέρωσε ὁ Θεὸς τὴν ἡμέρα, ἤμουν πτῶμα ἀπ' τὴν ἀγρύπνια. Πετάχτηκα ἀπ' τὸ κρεββάτι μου, ντύθηκα γρήγορα, ἔπια τὸν πρωϊνὸ καφέ μου καὶ παίρνοντας μαζύ μου τὸν Κενεμέρ, κίνησα γιὰ τὶς ἐπισκέψεις.

Πρῶτοι οἱ νεκροί. Ἔπειτα ἀπὸ ἕνα τέταρτο βασανιστικῆς πορείας, σὲ μονοπάτια δυσκολοπέραστα καὶ σὲ γκρεμοὺς ποὺ φέρναν ζάλη, μπῆκα στὸ νεκροταφεῖο τοῦ χωριοῦ, ἕνα παληό, ἐρειπωμένο καὶ μουχλιασμένο μεσαιωνικὸ ἀπομεινάρι. Μισὸ φρούριο καὶ μισὸ μοναστήρι Καπουκίνων.

Κάτω ἀπὸ κάποιο σκοτεινιασμένο θόλο, ἦταν σκαμμένος ὁ ἁπλὸς τάφος τοῦ προκατόχου μου. Πλησίασα μὲ συγκίνησι, ἔκανα τὸ σταυρό μου καὶ τρίβοντας μὲ δύναμι στὸν τοῖχο ἕνα θειαφόσπιρτο μεγάλο, διάβασα μὲ δυσκολία στὸν σάπιο ξύλινο σταυρὸ τοῦ τάφου :

Ἐνθάδε κεῖται
ΠΕΤΡΟΣ-ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΜΑΘΟΡΕΛ
Ἀποθανὼν ἐν εἰρήνῃ τὴν 17 Μαρτίου 184...
Γαῖαν ἔχοι ἐλαφράν.

Ξανάκανα τὸ σταυρό μου σκεπτικὸς κι' ἀποτραβήχτηκα ἀπ' τὸ θλιβερὸ καὶ πένθιμο νεκροταφεῖο.

Ἀνακουφίστηκα σὰν βγῆκα ἔξω καὶ μὲ χτύπησε ὁ καθαρὸς τῆς θάλασσας ἀέρας. Μ' ἔπνιγε ἐκεῖ μέσα ἡ μοῦχλα τῶν τάφων.

— Ἄχ ! ψιθύρισα στὸ σύντροφό μου. Νὰ μποροῦσε νὰ μιλήσῃ ἡ ταφόπετρα τοῦ Μαθορέλ.... Πολλὰ μυστήρια θὰ μαθαίναμε. Πολλὰ σκοτάδια θὰ φωτιζόντουσαν !

Μιλιὰ ὁ Κενεμέρ ! Τσιμουδιὰ πειὰ κι' ἐγώ !

Περπατήσαμε λίγα λεπτὰ ἀνάμεσα στὰ σπαρμένα δῶ κι' ἐκεῖ ἀνάρια σπιτάκια τοῦ Τρεζτέλ, τὰ καρφωμένα σὰν φωλιὲς σταυραητῶν στ' ἀπότομα καὶ ψηλὰ ἐκεῖνα βράχια. Κάτω ἀπ' τὰ πόδια μας, 500 μέτρα, σκοτεινόμαυρη ἡ θάλασσα μούγκριζε μανιασμένη, γεμάτη κύματα κι' ἀφρούς.

— Φτάσαμε, ὑπολοχαγέ μου.

Ἦταν ἡ φωνὴ τοῦ Κενεμὲρ αὐτὴ ποὺ μὲ ξύπνησε ἀπ' τοὺς ἀλλόκοτους ρεμβασμούς μου. Σήκωσα τὸ κεφάλι μου καὶ κύτταξα μπροστά μου.

Δὲν ἦταν σπίτι ἐκεῖνο ποὺ ἀντίκρυσα. Φρούριο ἀπάτητο καὶ μεσαιωνικό, μὲ πύργους στὶς γωνίες του καὶ μὲ σκοπιὲς παντοῦ. Ἀμέτρητα μασγάλια (τουφεκήθρες) τρύπαγαν τοὺς σιδεροχτισμένους καὶ χοντροὺς τοίχους τοῦ στοιχειωμένου ἐκείνου κάστρου, ποὺ ἦταν τὸ σπίτι τοῦ δημάρχου.

Καὶ νά. Ἔτριξε τώρα στοὺς σκουριασμένους μεντεσέδες της ἡ πελώρια καὶ βαρειὰ αὐλόπορτα. Γύρισα στὸ τρίξιμό της τὸ κεφάλι μου κι' ἀντίκρυσα στὸ κατώφλι της κάτι τὸ ἀνείπωτα ἐπιβλητικό. Κάτι ποὺ θάμπωσε τὴ ματιά μου !

Ἕνας γίγαντας ἀρχοντοχωριάτης, ὥς πεννηνταπέντε χρόνων, ντυμένος μὲ τὴ γραφικὴ τοῦ τόπου ἐνδυμασία, στεκόταν μὲ ἀγέρωχη περηφάνεια καὶ μᾶς περίμενε μὲ ξέσκεπο τὸ σοβαρὸ καὶ τεράστιο κεφάλι του.

Ἔγερνε λιγάκι ἐμπρὸς τὸ πανύψηλο καὶ γερὸ κορμί του, λὲς καὶ τὸ βάραιναν οἱ διάπλατοι κι' ἀθλητικοί του ὦμοι. Ὑποκλίθηκε μὲ ἄνεσι καὶ χάρι διπλωμάτου, τὸ ἀπίστευτα τραχὺ μὰ καὶ ἀπίστευτα εὐγενικὸ πρόσωπό του, φωτίστηκε λιγάκι ἀπὸ χαμόγελο ἀξιόπρεπο καὶ ἡ βαρειὰ φωνή του κουδούνισε στ' αὐτιά μου :

— Καλῶς ὡρίσατε, ὑπολοχαγέ μου. Καλῶς ὥρισες, Κενεμέρ....

Τοὔσφιξα τὸ χέρι, ξεστομίζοντας λίγα λόγια μασσημένα. Τὰ εἶχα χάσει, μὰ τὸ Θεό, μπροστά του. Μὲ ζάλισε ἡ ἀρχοντιά του κι' ἡ καταπληκτικὴ θωριά του.

Μπήκαμε μέσα στὴν φαρδειά, πλακόστρωτη αὐλή. Ἀκολουθῶντας μιὰ σκάλα αἰωνόβια, στενὴ καὶ σκοτεινή, ἀνεβήκαμε στὴ σάλα τοῦ σπιτιοῦ. Ἔπιπλα βαρειὰ καὶ πολυτελῆ, ἡλικίας τριακοσίων τοὐλάχιστον χρόνων, στόλιζαν ἐπιβλητικὰ τὰ ἀπέραντα δωμάτια καὶ τοὺς στενόμακρους διαδρόμους. Πορτραῖτα εὐγενικά, μὲ ἐνδυμασίες μεσαιωνικὲς καὶ σύγχρονες, στόλιζαν τοὺς τοίχους αὐτῆς τῆς σάλας.

Πολυάριθμο ὑπηρετικὸ προσωπικό, ψυχογυιοὶ καὶ ὑπηρέτριες κυκλοφοροῦσαν πολυάσχολοι ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Μὰ ὅσο ζαλισμένος κι' ἂν ἤμουν, πρόλαβα νὰ ξεχωρίσω ὕπουλες ἐξεταστικὲς ματιές, σκουντήγματα ἀγκώνων καὶ κρυφομιλήματα στὶς γωνίες. Ἔννοιωθα κάποια ἀνωμαλία ὁλόγυρά μου κι' αὐτὸ μεγάλωνε τὴν κακοκεφιά μου καὶ μοὔφερνε κόμπασμα στὸ λαρύγγι.

Μιὰ ὑπηρέτρια μὲ ἀσυνήθιστη κομψότητα ντυμένη, μᾶς ἔφερε τρία ποτήρια κι' ἕνα μπουκάλι κόκκινο κρασί. Ἄφρισε τὸ σπαρτόζικο ποτὸ στὰ γεμᾶτα μας ποτήρια. Τσουγκρίσαμε κι' οἱ τρεῖς μας τὰ ποτήρια μας καὶ δρόσισε τὸ κρασὶ ἀνακουφιστικὰ τὸ ξερὸ καὶ πικρό μου στόμα, καθὼς τὸ κατάπια μονομιᾶς.

Ἀλλεπάλληλες ποτηριὲς ἔσπασαν τὸν πάγο ἀναμεταξύ μας. Μιλήσαμε γιὰ χίλια μικροπράγματα, γιὰ τὸν τόπο, γιὰ τὶς ἀσχολίες τῆς δουλειᾶς μας καὶ γιὰ τὸν καιρό. Μὰ παρατήρησα, μὲ τὸ φιλύποπτο μυαλό μου, πὼς πάντα ἔστριβε ἐπιτήδεια τὴ συζήτησι ὁ δήμαρχος τοῦ Τρεζτὲλ σὲ ἄλλα θέματα κάθε φορὰ ποὺ ἐρχόταν ἡ κουβέντα γιὰ τοὺς λαθρεμπόρους τοῦ τόπου.

Ἄστραφταν τότε παράξενα ἡ κόρες τῶν βαθουλῶν ματιῶν του. Σὲ κάποια στιγμὴ τὸν ρώτησα ἀπότομα γιὰ τ' ὄνομά του, θέλοντας νὰ βεβαιωθῶ γιὰ κάποια μυστική μου σκέψι.

— Ἰωάννης-Ρενὲ-Μαρία Ὀμνὲς ντὲ Λεξονγκάρ, κόμης ντὲ Γκοφρέ ! μοῦ εἶπε μὲ γαλήνια φωνή, δίχως περηφάνεια καὶ δίχως στόμφο.

Ἔνοιωσα ἀμέσως ἕνα πεῖσμα λυσσασμένο μέσα μου. Ἐρχόμουν ξένος ἀπόλυτος σ' αὐτὰ τὰ μέρη, βέβαιος πὼς θὰ ταπεινώσω μὲ τὴ φανταχτερὴ θεωρία μου καὶ μὲ τὰ ἐπίσημα καθήκοντά μου, τοὺς μεγαλοάρχοντας τοῦ τόπου μαζὺ μὲ τὸν κουτσοδήμαρχό τους, καὶ τώρα....

Τώρα ἤμουν πνιγμένος ἀπ' τὴ βαρειὰ καὶ τρομακτικὴ προσωπικότητα ἐκείνου, ποὺ λογάριαζα νὰ τὸν φωνάζω «Μπάρμπα Λεξονγκάρ» ! Εἶχα ἕναν κόμητα ἀπέναντί μου, μὲ ὄνομα πασίγνωστο καὶ λαμπρὸ καὶ μὲ προσωπικότητα καταθλιπτικὴ εὐπατρίδου τῶν ἀναστόρων. Ἄ ! Ἦταν φοβερὸ αὐτὸ ποὺ ἔνοιωθα ἐκείνη τὴ στιγμή.

Σηκώθηκα ἀπότομα νὰ φύγω. Τοὔσφιξα τὸ χέρι ταραγμένος, μουρμουρίζοντας ξερά:

— Κύριε δήμαρχε, ὠρεβουάρ.

Ἀπόφυγα νὰ τοῦ πῶ ὁλόκληρο τ' ὄνομά του. Ἐπίσης καὶ τὸν τίτλο του. Ψυχρὰ καὶ ἀξιόπρεπα αὐτὸς μὲ ἀντιχαιρέτησε ἀμέσως, ὑπενθυμίζοντας μὲ τρόπο νὰ συστηθῶ κι' ἐγώ :

— Ἀρμάνδος Τομέ, ὑπολοχαγὸς τῶν τελωνοφυλάκων...

Μουρμούρισα ξερὰ—ξερά, βγῆκα ἀπ' τὴ σάλα κι' ἔφτασα ἀργότερα στὸ σταθμό μου, ἔχοντας πλάϊ μου ἀμίλητον κι' αὐτὸν τὸν πιστό μου Κενεμέρ.

Πέρασαν μέρες. Ὁ πληγωμένος ἀπ' τὴν ἐξαιρετικὴ ἐκείνη προσωπικότητα τοῦ δημάρχου ἐγωϊσμός μου δίψαγε ἐκδίκησι. Ἡ ἐπίμονη ἰδέα ποὺ καρφώθηκε στὸ μυαλό μου, γιὰ τὴ μυστηριώδη ἐνοχὴ τοῦ ὑπέροχου ἀρχοντοχωριάτη καὶ δημάρχου στὰ λαθρεμπόρια τῆς περιφερείας, μὲ τυραννοῦσε σὲ ἀπίστευτο σημεῖο. Νύχτες ὁλόκληρες μὲ τὸ τουφέκι μου στὰ χέρια, ὁλομόναχος, ἔστηνα καρτέρι στὰ περίχωρα τοῦ σταθμοῦ καὶ παρακολουθοῦσα ἄγρυπνα τὶς κινήσεις τῶν ψαράδων καὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Λεξονγκάρ.

Ἀποφάσισα πειὰ νὰ παίξω ἀνοιχτὸ παιγνίδι, πηγαίνοντας γιὰ προβιβασμὸ ἢ χάνοντας τὰ γαλόνια μου ὁριστικά. Μὰ κατὰ βάθος ἐζητοῦσε ἐκδίκησι ὁ ἐγωϊσμός μου. Τί παράξενο προαίσθημα μ' ἔσπρωχνε στὶς ἀκατανόητες αὐτὲς κινήσεις μου ;

Δὲν ξέρω. Ἴσως τὸ ἀδικοχυμένο αἷμα τοῦ Μαθορέλ. Ἴσως ἡ μυστικὴ πεποίθησι τῆς ψυχῆς μου πὼς ἦταν σ' ὅλα μέσα ὁ παράξενος ἐκεῖνος δήμαρχος !

Ζήτησα ἐνισχύσεις ἐπειγόντως. Καὶ κινδυνεύοντας τὸ μέλλον μου καὶ τὴ θέσι μου, πάτησα μιὰ νύχτα ξαφνικὰ τὸ σπίτι—φρούριο τοῦ δημάρχου !

Θέλετε τὸ ἀποτέλεσμα ; Ἀπίστευτο, κι' ὅμως ἀληθινό. Βρήκαμε μέσα ἀποθῆκες, ὑπόγειες κι' ἀπέραντες, γεμᾶτες λαθραῖα ἐμπορεύματα, φερμένα ἀπ' τὴν Ἀγγλία. Βρήκαμε τὸ σπαθὶ καὶ τὰ κιάλια τοῦ μακαρίτη Μαθορέλ. Ἀφωπλίσαμε τὸ ἀλαφιασμένο προσωπικό του, ποὺ δὲν πρόλαβε ἀπ' τὴν ξαφνικὴ ἐνέργειά μου νὰ ρίξῃ οὔτε μιὰ σφαῖρα, κι' ὅταν....

Ὅταν ἀναζήτησα τὸν κοιμισμένο στὴν κάμαρά του δήμαρχο τοῦ Τρεζτέλ, τὸν βρῆκα στὸ πάτωμα νεκρὸ μὲ τσακισμένο συντρίμμια τὸ κεφάλι ἀπ' τὶς πολλὲς μολυβένιες μπάλλες ποὺ γέμιζαν τὸ πιστόλι του ὥς τὴ μποῦκα !

Εἶχε αὐτοκτονήσει γιὰ νὰ μὴν πιαστῇ ὁ ἀρχιλαθρέμπορος δήμαρχος τοῦ Τρεζτὲλ Ἰωάννης-Ρενὲ-Μαρία Ὀμνὲς ντὲ Λεξονγκάρ, κόμης ντὲ Γκοφρέ !

Κι' ἐγὼ ἔγινα λοχαγὸς τῶν τελωνοφυλάκων.

ΑΠΟ ΔΩ ΚΙ' ΑΠΟ ΚΕΙ

ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ

Γατοσκυλομαχία. Ἡ μεγαλείτερη γατοσυγκέντρωσις. Γάτοι για τὴν Ἁγία Ἑλένη. Γιὰ τὸ χατῆρι τοῦ Μ. Ναπολέοντος. Τὸ ξεσήκωμα τῶν Ἄγγλων θαυμαστῶν του. Γατοεμπόριο. Ὅπου ἐπεμβαίνουν οἱ αἰώνιοι γαβριάδες. Κινέζικα κοπλιμὰν καὶ ταπεινοφροσύνες, κ.τ.λ.

Στὴν πόλι Τσέστερ τῆς Ἀγγλίας συνέβη κάποτε μιὰ ἀναστάτωσις, ἀπ' τὶς πιὸ περίεργες ποὺ ἀναφέρει ἡ ἱστορία.

Τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ Μέγας Ναπολέων ἐξορίστηκε στὴ νῆσο τῆς Ἁγίας Ἑλένης, πολλὲς εὔπορες οἰκογένειες τοῦ Τσέστερ, ποὺ συμπαθοῦσαν καὶ θαύμαζαν τὸν μεγάλο κατακτητή, μολονότι ἦταν ἐχθρὸς τῆς πατρίδας τους, ἀποφάσισαν νὰ πᾶνε καὶ νὰ ἐγκατασταθοῦν στὸν τόπο τῆς ἐξορίας του. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ νησὶ τῆς Ἁγίας Ἑλένης ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ ποντίκια, ἀποφάσισαν νὰ πάρουν μαζύ τους καὶ μπόλικες γάτες γιὰ νὰ τὰ ἐξολοθρεύσουν. Συνεννοήθηκαν λοιπὸν κι' ἀνέθεσαν σ' ἕνα τους ἀντιπρόσωπο νὰ κολλήσῃ σ' ὅλους τοὺς δρόμους εἰδοποιήσεις, ἡ ὁποῖες νὰ γράφουν, ὅτι κάθε γάτος ἀγοραζότανε γιὰ 16 σελλίνια καὶ κάθε νεαρὴ γάτα γιὰ μισὴ κορῶνα!

Φυσικά, οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως δὲν περίμεναν νὰ τοὺς παρουσιαστῇ ποτὲ τέτοια εὐκαιρία ! Ὅλες λοιπὸν ἡ γυναικοῦλες τοῦ λαοῦ μαζὺ μὲ τὰ μικρά τους παιδιά, κρατῶντας.... τσουβάλια γεμᾶτα ἀπὸ γάτους καὶ γάτες, συγκεντρώθηκαν τὴν ὡρισμένη ἡμέρα καὶ ὥρα στὸ μέρος ποὺ ἀνέφερε ἡ εἰδοποίησις. Μέσα σὲ λίγη ὥρα εἶχαν μαζευτεῖ στὸ δρόμο ἐκεῖνο ἐπάνω ἀπὸ 3000 γάτες ! Δυστυχῶς ὅμως ὁ δρόμος ἦταν στενὸς καὶ τὰ τσουβάλια μὲ τοὺς ἀκούσιους ἐκείνους μετανάστες δὲν χωροῦσαν πειά. Τότε ἡ γάτες ἄρχισαν νὰ νιαουρίζουν ὅλες μαζὺ καὶ στὸν ἐκκωφαντικὸ θόρυβο ποὔκαναν, προσετίθεντο ἡ φωνὲς τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδιῶν καὶ τὰ γαυγίσματα τῶν σκύλων τῶν γύρω συνοικιῶν..

Μέσα σ' ὅλη αὐτὴ τὴ σύγχισι καὶ τὴ φασαρία, βρῆκαν καιρὸ μερικοὶ μάγκες νὰ λύσουν τὰ κλειστὰ τσουβάλια, μέσα στὰ ὁποῖα ἡ γάτες εἶχαν ἀρχίσει νὰ ἀλληλοτρώγουνται μεταξύ τους, ἐξαγριωμένες ἀπ' τὴ φυλάκισί τους. Μόλις εἶδαν, ὅτι ἦσαν ἐλεύθερες, πήδησαν ἔξω ὅλες τους καὶ χύθηκαν σὰν ἄγρια θηρία ἐπάνω στὶς κατατρομαγμένες γυναῖκες, ἡ ὁποῖες τὄβαλαν στὰ πόδια. Ἄλλα ἀπ' τὰ ἐξαγριωμένα αὐτὰ ζῶα τρύπωσαν τότε στὰ διάφορα μαγαζιὰ κι' ἄλλα πήδησαν μέσα ἀπ' τ' ἀνοιχτὰ παράθυρα, δαγκάνοντας καὶ γρατζουνίζοντας ὅποιον εὕρισκαν μπροστά τους !

Ἀλλὰ ὁ κίνδυνος ἔγινε ἀκόμα μεγαλείτερος, ὅταν ὅλοι οἱ σκύλοι τῆς πόλεως ἐνέσκηψαν στὸ μέρος ἐκεῖνο κι' ἔστησαν ἄγριο καυγᾶ μὲ τὶς γάτες ! Οἱ περίοικοι ἀναγκάστηκαν τότε νὰ μεταχειρισθοῦν ὅπλα, γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπ' τὴν πρωτοφανῆ ἐπιδρομὴ τῶν λυσσασμένων αἰλουροειδῶν. Ἔφτασε μάλιστα στὸ μέρος ἐκεῖνο κι' ἕνα στρατιωτικὸ ἀπόσπασμα, τὸ ὁποῖο ἄρχισε τὸν πόλεμο μὲ τὶς γάτες !

Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὅτι σκοτώθηκαν στὸν ἀγῶνα αὐτὸ 1500 γάτες, ἡ δὲ ὑπόλοιπες κρύφτηκαν σὲ διάφορες ἀποθῆκες καὶ σὲ σκοτεινὰ ὑπόγεια, ὅπου δὲν μπόρεσαν νὰ τὶς ἀνακαλύψουν οἱ διῶκται των. Κι' ἔτσι τελείωσε κατ' εὐχὴν ἡ πρωτοφανὴς αὐτὴ γατο—ἐπανάστασις !....

* * *

Ὁ Ἄγγλος μυθιστοριογράφος Φένιμορ Κοῦπερ διηγεῖται σὲ κάποιο βιβλίο του, ὅτι οἱ Κινέζοι ὅταν συνδιαλέγονται, μεταχειρίζονται φράσεις ὑπερβολικὰ κολακευτικὲς γιὰ τὸν ὁμιλητή τους, ἐνῶ γιὰ τὸν ἑαυτό τους μιλοῦν μὲ ἄπειρη συγκαταβατικότητα καὶ ταπεινοφροσύνη. Ἀναφέρει σχετικῶς ὁ Κοῦπερ τὸν ἀκόλουθο διάλογο, ποὺ, καθὼς λέγει, τὸν ἄκουσε ὁ ἴδιος ὅταν ταξείδευε κάποτε στὴν Κίνα:

— Πῶς ἔχει τὴν ὑγεία του ὁ ἐκλαμπρότατος Γιάγκ ;

— Τὸ τιποτένιο μου σαρκίο εἶνε καλά, δόξα τῷ Θεῷ.

— Ἀλήθεια, πόσα ἀγγελοκάμωτα παιδιὰ ἔχετε ἀποχτήσει ;

— Μὰ θἄχω ὥς πέντε ἄθλια ἐκτρώματα.

— Καὶ ἡ πολύτιμος ὑγεία τῆς σπανιωτάτης γυναίκας σας πῶς εἶνε ;

— Ὤ, πάει νὰ σκάσῃ ἀπὸ ὑγεία τὸ φρικῶδες γύναιο !

— Ἔρχεστε καμμιὰ μέρα νὰ φᾶμε λίγο ἄθλιο φαγὶ στὸ παληόσπιτό μου ;

— Ὤ, εἶνε μεγάλη μου τιμὴ νὰ καθήσω στὸ βασιλικὸ τραπέζι τοῦ μεγάρου σας.

— Σύμφωνοι λοιπόν. Σᾶς ἀφίνω μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

— Πηγαίνετε στὴν εὐτυχία καὶ στὴ χαρά.

ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΗΣ ΝΤΟΛΟΡΕΣ

ΤΟΥ GUIDO PERONE

Ἡ ὤμορφη καὶ γοητευτικὴ Ντολορές, ἀφοῦ διέσχισε μὲ νευρικὸ βῆμα τὴν πλατεία τοῦ Ἀλκαζάρ, μπῆκε στὸ ἱσπανομαυριτανικοῦ ρυθμοῦ μέγαρο τῶν Δικαστηρίων καὶ πέφτοντας στὰ πόδια ἑνὸς δικαστοῦ, τοῦ εἶπε μὲ δακρυσμένα μάτια:

— Εἶμαι μιὰ μεγάλη ἔνοχος, κύριε δικαστά, μιὰ κακοῦργα, κι' ἔρχομαι νὰ σᾶς ἐξομολογηθῶ τὸ ἔγκλημά μου!....

Ὁ δικαστής, ἀφοῦ τὴν ἐκύτταξε γιὰ λίγες στιγμὲς ἀποσβολωμένος, ὕστερα τὴ βοήθησε νὰ σηκωθῆ καὶ τὴν ἔβαλε νὰ καθήση σ' ἕνα καναπὲ δερμάτινο, λέγοντάς της μὲ συγκατάβασι:

— Μὴν κάνετε ἔτσι, σενορίτα! Κουράγιο κι' εἶμαι διατεθειμένος ν' ἀκούσω εὐνοϊκὰ τὸ ἔγκλημά σας! Καίτοι τὰ δάκρυα εἶν' ἀνώφελα ὕστερ' ἀπὸ τὸ ἔγκλημα, ἐν τούτοις σᾶς ὑπόσχομαι κάθε ἐπιείκεια, γιατὶ καταλαβαίνω πῶς ἔχετε μεταμεληθεῖ γιὰ ὅ,τι κάμετε! Ἐμπρός, λοιπόν, σᾶς ἀκούω. Τί σᾶς συνέβη;

Συντριμμένη καὶ ἐξουθενωμένη, μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι καὶ μὲ φωνὴ διακοπτομένη ἀπὸ λυγμούς, ἄρχισε ἡ Ντολορὲς τὴν ἐξομολόγησί της:

— Ἐδῶ κι' ἕνα μῆνα, μιὰ Κυριακή, ὁ ἀέρας ἦταν ζεστὸς κι' ἀρωματισμένος, πιὸ πολὺ ἀπ' ὅ,τι εἶνε συνήθως ἀρωματισμένη ἡ ὡραία μας καὶ γοητευτικὴ Σεβίλλη, τὸ μεθυστικώτερο λουλοῦδι τῆς Ἀνδαλουσίας. Εἶχα βγεῖ μὲ τὴν παραμάνα μου, τὴ δόνα Πεπίτα, κι' ἐκάναμε περίπατο μπρὸς στὸ Ἀλκαζάρ.

»Ἀνέπνεα μὲ μεγάλη ἀπόλαυσι τὸν μυρωμένο ἀπὸ τ' ἀρώματα τῶν λουλουδιῶν ἀέρα. Ἔξαφνα, ἔννοιωσα ὅτι μ' ἐκύτταζαν δυὸ ἄγνωστα μάτια. Ἡ δύναμι τῶν ματιῶν ποὺ μ' ἐκύτταζαν ἦταν τόσο μεγάλη, ὥστε τὴν ἴδια στιγμὴ ἐνόμισα, ὅτι μοῦ ρχόταν μιὰ ἀνυπόφορη ζάλη. Ἕνας πέπλος ἁπλώθηκε μπρὸς στὰ μάτια μου καὶ κάτι μοῦ φλόγισε βαθειὰ τὴν καρδιά.

»Μὲ μεγάλη βία κατώρθωνα ν' ἀναπνέω καὶ γιὰ ν' ἀποφύγω τὶς διαπεραστικὲς ἐκεῖνες ματιές, ἐπροχώρησα πρὸς τὶς ὄχθες τοῦ Γκουανταλκιβίρ. Ὅταν σὲ λίγο γύρισα πίσω, εἶδα ὅτι ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος μὲ παρακολουθοῦσε. Ἦταν ἕνας Ἰταλὸς λοχαγός, περαστικὸς ἀπὸ δῶ, πηγαίνοντας στὸ Μαρόκο. Βλέποντας πῶς ἀλλοιώτικα δὲν μποροῦσα ν' ἀποφύγω τὴ μαγευτικὴ ἐκείνη ἐπίδρασι τῶν ματιῶν τοῦ νεαροῦ ἀξιωματικοῦ, ἀποφάσισα νὰ γυρίσω σπίτι μας.

»Φαντασθῆτε τώρα τὴν ἔκπληξι ποὺ δοκίμασα, ὅταν, μπαίνοντας στὸ σαλόνι μας, ἀντίκρυσα τὸν Ἰταλὸ ἀξιωματικὸ μὲ τὴ σαγηνευτικὴ ματιά του! Καθόταν μὲ τὸν πατέρα μου καὶ τὴ μητέρα μου καὶ κουβέντιαζαν, μ' ἕνα τόνο οἰκεῖο, σὰν νὰ γνωριζόντουσαν πρὸ πολλῶν χρόνων!

»Ὁ πατέρας μου μοῦ παρουσίασε ἀμέσως τὸν σινιὸρ Ἀλβέρτο ντὶ Πιεμόντε.

»— Ὁ σινιὸρ Ἀλβέρτος ντὶ Πιεμόντε, μοῦ εἶπε ὁ πατέρας μου, μοῦ συνεστήθη ἀπὸ κάποιον παληό μου φίλο Ναπολιτάνο. Ἦρθε νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν ὡραία μας Ἀνδαλουσία, γιὰ νὰ σπουδάση τὰ ἤθη της καὶ τὴ ζωή της. Ἐλπίζομε, λοιπόν, ὅτι ὅσον καιρὸ θὰ τοῦ ἀρέση νὰ μένη στὴ Σεβίλλη, θὰ θεωρήση τὸ σπίτι μας σὰν δικό του....

»Μοῦ εἶνε ἀδύνατον νὰ σᾶς περιγράψω, κύριε δικαστά, τί αἰσθάνθηκα ὅταν τὸν εἶδα ἐκεῖ, ἀνάμεσα στοὺς γονεῖς μου, σχεδὸν οἰκεῖο πειά. Δὲν ξέρω τί ψιθύρισα, ὕστερ' ἀπὸ τὶς συστάσεις τοῦ πατέρα μου, ἤμουν ὅμως πολὺ συγκινημένη, πολὺ εὐτυχισμένη ποὺ τὸν ξανάβλεπα κι' ἐπειδὴ φοβήθηκα μήπως καταλάβει ἡ μητέρα μου αὐτὸ ποὺ μοῦ συνέβαινε, ἔτρεξα σὰν τρελλὴ στὴν κάμαρά μου.

»Εἶχ' ἀνάγκη νὰ ξεσπάσω, ἀποκαλύπτοντας σὲ κάποιον τὸ μεγάλο μου μυστικό. Τὰ ἐξομολογήθηκα λοιπὸν ὅλα στὴν Κοντσίτα, τὴν ἀγαπημένη μου ἀδελφοῦλα, ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν ἔκρυβα κανένα μυστικό μου κι' ἡ ὁποία ἔτυχε νἆναι τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἀδιάθετη.

»— Φρόντισε νὰ γίνης γρήγορα καλά, ἀδελφοῦλα μου, τῆς εἶπα, γιὰ νὰ ἰδῆς ἕνα ὤμορφο παλληκάρι ποὺ φιλοξενοῦμε σπίτι μας. Εἶν' ἕνας νεαρὸς λοχαγός, ἕνας ὤμορφος καὶ γοητευτικὸς Ναπολιτάνος, ποὺ ἡ ματιά του ὅπου πέσει φλογίζει, σὰν τὴ λάβα τοῦ Βεζούβιου τῆς πατρίδας του!

* * *

»Στὸ βραδυνὸ φαγητό, προτίμησα νὰ κάνω συντροφιὰ τῆς ἀδελφούλας μου τῆς Κοντσίτας, παρὰ νὰ καθήσω στὸ τραπέζι μαζὺ μὲ τοὺς γονεῖς μου καὶ τὸν Ἀλβέρτο.

»Ὅταν ὅμως τελείωσε τὸ δεῖπνο, ὁ πατέρας μου ἦρθε, μὲ πῆρε καὶ μὲ πῆγε μέσ' στὸ σαλονάκι μας, λέγοντας τοῦ Ἀλβέρτου:

»— Ὁρίστε ἡ καπριτσιόζα μας ἡ Ντολορές! Σᾶς τὴν φέρνω νὰ κάμετε μαζὺ λίγη μουσική..

»Ὁ λοχαγὸς τότε πῆγε ὁ ἴδιος καὶ ξεκρέμασε τὴν κιθάρα μου. Τὴ στιγμὴ ποὺ μοῦ τὴν ἔδινε, τὸ χέρι του ἄγγιξε τὸ δικό μου. Τὸκαμε ἐπίτηδες ἢ ἀπὸ ἀπροσεξία; Δὲν ξέρω. Τὸ βέβαιο ὅμως εἶνε, ὅτι ἡ ἐπαφὴ αὐτὴ μὲ τάραξε τόσο, ὥστε παρ' ὀλίγο νὰ μοὔπεφτε ἡ κιθάρα ἀπὸ τὰ χέρια. Ἦταν ὅμως ἡ μητέρα μου μπροστὰ καὶ συγκρατήθηκα.

»Μὲ φωνὴ τότε ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ συγκίνησι, ἄρχισα νὰ τραγουδῶ ἕν' ἀπὸ τὰ πιὸ ἀγαπημένα μου τραγούδια τῆς ἀγάπης. Ἡ συγκίνησι μου ἐταίριαζε θαυμάσια μὲ τὸ πάθος τοῦ τραγουδιοῦ καὶ τὄκανε παθητικώτερο.

»Ἔπειτα τραγούδησε καὶ κεῖνος. Ὤ, τί φωνή! Ὅλες ἡ νότες τοῦ τραγουδιοῦ του ἔφταναν ὥς τὴν καρδιά μου. Θἄλεγε κανείς, ὅτι ἡ ψυχή του περνοῦσε στὴ δική μου κι' ἔννοιωθα, ὅτι τὸν ἀγαποῦσα σὰν τρελλή!

»Ὅταν, ὕστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα μείναμε μόνοι στὸ σαλονάκι, τοῦ μίλησα γιὰ τὴν Κοντσίτα.

»— Ἀ, δὲν ξέρετε —τοῦ εἶπα— πόσο ἀξιολάτρευτη εἶνε ἡ ἀδελφοῦλα μου. Ἡ φωνή της εἶνε πιὸ γλυκειὰ ἀπ' τὴ δική μου, τὰ μάτια της σκεπάζονται ἀπὸ βελουδένια βλέφαρα. Τὰ μαλλιά της ἁπλώνονται στοὺς ὤμους της σὰν ἐβένινος μανδύας. Ἡ μέση της, τὰ χέρια της, τὰ πόδια της, ὅλα εἶνε τόσο λεπτά, τόσο χαριτωμένα!

»Ὅταν βρίσκεται μπροστὰ ἡ Κοντσίτα, χάνεται ἡ Ντολορές, σβύνει ἐντελῶς. Ἀγαπῶ πολὺ ὅμως τὴν ἀδελφοῦλα μου καὶ δὲν μπορῶ νὰ τὴ ζηλέψω. Θὰ ἐμάλωνα μάλιστα μὲ κεῖνον ποὺ θὰ τολμοῦσε νὰ μὴ τὴ θαυμάση!

»— Τί μοῦ τὰ λέτε ὅλ' αὐτά, ἀπάντησε ὁ Ἀλβέρτος. Ἐγὼ θὰ τὴν ἀγαπήσω γιατὶ εἶνε ἀδελφοῦλα σας. Ὅσο γιὰ τὶς ὠμορφιές της, εἶν' ἀνίκανες νὰ συγκινήσουν τὴν καρδιά μου, ποὺ ἐγέμισε ἐντελῶς ἀπὸ σᾶς!

»Καὶ λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, μ' ἔσυρε κοντά του καὶ τὰ χείλη του ἄγγιξαν τὰ δικά μου. Ἄθελά μου μοῦ ξέφυγε τότε μιὰ διαπεραστικὴ κραυγή. Μόλις ἄκουσε τὴ φωνὴ αὐτὴ ἡ ἀδελφοῦλα μου, ἦρθε στὸ σαλόνι, μολονότι δὲν εἶχε ἀποφασίσει ἀκόμα νὰ παρουσιασθῆ ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Ἐγὼ ἐντωμεταξὺ εἶχα λιποθυμήσει. Ὅταν συνῆλθα, ὁ Ἀλβέρτος κι' ἡ Κοντσίτα μὲ κρατοῦσαν κι' οἱ δυὸ ἀπὸ τὰ χέρια καὶ μ' ἐκύτταζαν μ' ἐνδιαφέρον κι' ἀγωνία.

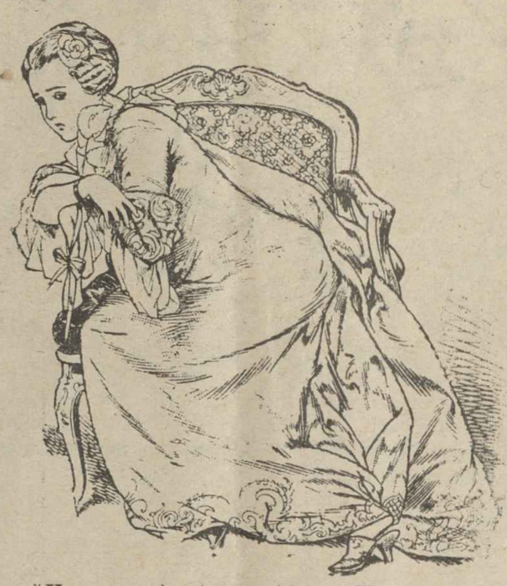

Ἤμουν πειὰ σὰν τρελλή... Πήγαινα νὰ σκάσω...

»Εἶμαι ἀρκετὰ ὤμορφη, μοῦ φαίνεται, ποτὲ ὅμως δὲν εἶχα ἰδεῖ τὴν Κοντσίτα τόσο ὤμορφη, ὅσο ἐκείνη τὴ βραδειά, ἔτσι καθὼς ἦταν συγκινημένη κι' ἀνήσυχη ἐξ αἰτίας μου...».

* * *

Ἡ Ντολορὲς ἀναστέναξε βαθειὰ κι' ἐξακολούθησε:

— Πέρασαν ἀπὸ τότε, κύριε δικαστά, τέσσερες ἡμέρες. Τὰ σαγηνευτικὰ μάτια τοῦ Ἀλβέρτου δὲν κύτταζαν πειὰ ἐμένα, ἀλλὰ τὴν Κοντσίτα. Ἡ γλυκειά του φωνὴ δὲν ἔλεγε πειὰ τρυφερὰ λόγια σὲ μένα, ἀλλὰ τῆς ἀδελφούλας μου, μὲ τὴν ὁποία φαινόταν τρελλὰ ἐρωτευμένος. Τραγουδοῦσε μαζύ της, κι' ἡ κιθάρα μου ἔμενε κρεμασμένη στὴ θέσι της ἀπὸ τὸ μεταξωτὸ κόκκινο φιόγκο της, χωρὶς καμμιὰ πνοή, καμμιὰ σκέψι νὰ κάνη νὰ πάλλουν ἡ χορδές της.— Ἤμουν πειὰ σὰν τρελλή. Πήγαινα νὰ σκάσω.

»Ἕνα δειλινό, μπαίνοντας στὸ σαλόνι μας, βρῆκα τὴν ἀδελφή μου καὶ τὸν Ἀλβέρτο νὰ κάθωνται πλάϊ—πλάϊ στὸ ντιβάνι. Ἐκείνη φαινόταν ἀπασχολημένη μὲ τὸ ἐργόχειρό της, ἐκεῖνος ξεφύλλιζε κάποιο βιβλίο. Παρ' ὅλη τὴν ταραχὴ ποὺ ἔννοιωσα, βρίσκοντάς τους ἀνέλπιστα μαζύ, τοὺς χαιρέτησα κι' ἐπροχώρησα στὴν ἀνοιγμένη πόρτα τοῦ μπαλκονιοῦ. Ὅλα τ' ἀρώματα τοῦ κήπου ἐρχόντουσαν πρὸς τὸ μέρος μου μὲ τὸ βραδυνὸ ἀγεράκι.

»Ὕστερ' ἀπὸ λίγες στιγμές, ἄκουσα τὴν ἀδελφή μου νὰ μοῦ λέη:

»— Ντολορές, τί κάνεις μόνη σου στὸ μπαλκόνι; Ἔλα μέσα! Ὁ Ἀλβέρτος μοῦ διαβάζει κάτι πολὺ ἐνδιαφέρον. Κύτταξε τὸν οὐρανό. Ὅλ' αὐτὰ τὰ σύννεφα ποὺ μαζεύονται, δείχνουν πῶς θὰ ξεσπάση γρήγορα τρομερὴ καταιγίδα. Ἔλα, λοιπόν, μέσα! Γιατὶ μᾶς ἀποφεύγεις;

»Τὴν ἐκύτταξα τότε μὲ μάτια ποὺ ἤθελαν νὰ ποῦν: «Πλάνα ψεύτρα! Τί σὲ μέλλει σένα ἂν ξεσπάσει ἡ καταιγίδα καὶ μὲ κάψουν οἱ κεραυνοί της; Τί σὲ μέλλει σένα, ποὺ δὲν ἐδίστασες νὰ σπαράξης τὴν καρδιά μου, ποὺ σοῦ τὴν εἶχα ἀνοίξει ἐντελῶς καὶ σὲ εἶχα ἀφήσει νὰ διαβάσης ὅλα της τὰ μυστικά;

»Σὲ λίγο, ἐπειδὴ δὲν μποροῦσα νὰ τοὺς βλέπω τόσο εὐτυχισμένους, χωρὶς νὰ λογαριάσω τὴ θύελλα ποὖχε ξεσπάσει ἐντωμεταξὺ πραγματικὰ τρομερή, κατέβηκα στὸ περιβόλι μας καὶ χώθηκα κάτω ἀπὸ τὰ πανύψηλα δέντρα του. Ἡ ἀστραπὲς ποὺ ἁπλωνόντουσαν σὰν φίδια φωτεινὰ στὸν οὐρανό, οἱ κρότοι τῶν κεραυνῶν, ἡ βροχὴ ποὺ ἔπεφτε ραγδαῖα, δὲν μοὔκαναν καμμιὰ ἐντύπωσι.

»Μονάχα μιὰ φοβερὴ σκέψι βασάνιζε τὸ μυαλό μου: Δὲν μ' ἀγαπᾶ πειά! Ἂν δὲν εἶχε ἰδεῖ τὴν Κοντσίτα, θὰ μ' ἀγαποῦσε ἀκόμα! Ἂν δὲν τὴν ἔβλεπε πειά, θὰ ξαναγύριζε κοντά μου!

»Μήπως ὅμως ὑπῆρχε κανένα μέσον; Ἄχ, αὐτὴ ἡ Κοντσίτα, ποὺ τὴν ἀγαποῦσα τόσο πολύ! Ποτὲ δὲν ἔλπιζα, ὄχι, δὲν τὸ φανταζόμουνα ποτέ, πῶς θὰ μοῦ σπάραζε τόσο ἄσπλαχνα, τόσο ἀλύπητα τὴ φτωχή μου καρδιά. Σὲ τί τῆς ἔφταιξα; Μήπως δὲν τὴν ἀγαποῦσα σὰν στοργικὴ ἀδελφοῦλα;

»Καὶ πῆρα τότε τὴν τρομερὴ ἀπόφασί μου, ἀνάμεσα σὲ κεραυνοὺς κι' ἀστραπές. Ἀλλοίμονο σ' ἐκείνη ποὺ μοῦ πλήγωσε τὴν καρδιά μου! Ἀ!.., δὲν μπορεῖ νὰ φαντασθῆ κανεὶς τί σχέδια μπορεῖ νὰ κάμη ἕνας παραγνωρισμένος ἔρως, ἕνα προδομένο αἴσθημα ἀγάπης! Κι' ἀπελπισμένη ὅπως ἤμουν, ἀποφάσισα νὰ στείλω στὴν ἀδελφή μου μιὰ ἀνθοδέσμη, τὸ ἄρωμα τῆς ὁποίας θὰ τὴ μεθοῦσε, ἀλλὰ καὶ θὰ τὴν ἐσκότωνε, γιατὶ θὰ εἶχα ρίξει μέσα στοὺς κάλυκας τῶν ἀνθέων ἀπὸ τὴ σκόνη ἐκείνη μὲ τὸ κεραυνοβόλο ἀποτέλεσμα, ποὺ μοῦ εἶχε δώσει κάποτε κρυφὰ ἡ παραμάνα μου, ἡ δόνα Πεπίτα. Μήπως, ἄλλωστε, ἐμεῖς ἡ Ἀνταλοῦζες δὲν μεταχειριζόμαστε πάντα ἐγχειρίδια ἢ δηλητήρια;

»Ἔστειλα τὸ μπουκέτο. Ὕστερα ὅμως μετάνοιωσα ἔξαφνα. Ἤθελα νὰ τὸ πάρω πίσω! Θὰ προτιμοῦσα νὰ τὸ πετάξη ἡ Κοντσίτα, χωρὶς νὰ τὸ μυριστῆ! Μὰ ὄχι, ὄχι... Δὲν ἤθελα νὰ γίνη δική του! Ὤ, Θεέ μου! Ἀγαπημένη μου ἀδελφοῦλα, ψιθύριζα, πέταξέ τα αὐτὰ τὰ λουλούδια, φύγε μακρυὰ ἀπὸ τ' ἄρωμά τους!

»Ἡ Κοντσίτα δέχτηκε μ' ἐμπιστοσύνη τὴν εὐωδιαστὴ ἀνθοδέσμη, καὶ μόλις τὴ μυρίστηκε, μιὰ νεκρικὴ χλωμάδα ἁπλώθηκε στὸ πρόσωπό της. Ἔγειρε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Ἀλβέρτου καὶ τὰ ὡραῖα της μάτια, τὰ ὡραῖα βελούδινα μάτια της δὲν θὰ ξανανοίξουν πειά! Πέθανε!.... Τὴ σκότωσα!.... Τὴ δηλητηρίασα!.... Καταλαβαίνετε;».

Χωρὶς ν' ἀπαντήση τίποτε, ὁ δικαστὴς ἐφώναξε δυὸ ἀλγουαζὶλ (χωροφύλακες) καὶ μὲ ἀπότομη φωνὴ τοὺς εἶπε:

— Ὁδηγῆστε αὐτὴ τὴ σενορίτα στὴ φυλακὴ τοῦ Σὰν Ζουὰν ντ' Οὐλόα!

GUIDO PERONE

ΓΙΑ ΝΑ ΞΕΡΕΤΕ

ΤΙ ΚΑΝΟΥΝ ΤΑ ΠΟΛΛΑ ΓΕΛΙΑ

Ὅταν λέμε «ἔσκασα στὰ γέλια» ἢ «πέθανα ἀπ' τὰ γέλια», δὲν φανταζόμαστε ποτέ, πῶς μπορεῖ καμμιὰ φορὰ νὰ πραγματοποιηθῆ καὶ νὰ γίνη κυριολεξία μιὰ τέτοια ἔκφρασι. Κι' ὅμως, μιὰ Ἀγγλίδα πέθανε τελευταίως ἀπὸ τὰ πολλὰ τὰ γέλια. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἦταν μιὰ ἁπλοϊκὴ καθαρίστρια ποὺ εἶχε προσληφθεῖ στὴν ὑπηρεσία ἑνὸς φρενοκομείου τοῦ Λονδίνου. Τὴν πρώτη ἡμέρα ὅμως ποὺ πῆγε νὰ πιάση δουλειά, εἶδε στὸ προαύλιο τοῦ θεραπευτηρίου ἕναν ἀκίνδυνο τρελλό, ὁ ὁποῖος ἐπέμενε νὰ τρίβη μιὰ τὰ χέρια του, νὰ χτυπάη μιὰ τὰ γόνατά του μὲ ρυθμικὴ κανονικότητα κι' ὕστερα νὰ στρίβη τὰ ἀνύπαρκτα μουστάκια του, κάνοντας ἕνα σωρὸ γκριμάτσες. Ἡ ἁπλοϊκὴ καθαρίστρια θεώρησε τόσο ἀστεῖο καὶ κωμικὸ τὸ πρᾶγμα, ὥστε βάλθηκε νὰ γελάη ἀκατάσχετα, σχεδὸν νὰ οὐρλιάζη, ὡς τὴ στιγμὴ ποὺ παρουσιάστηκε ὁ προϊστάμενός της καὶ τὴν κύτταξε μὲ αὐστηρὸ βλέμμα, ἀνακαλῶντας την στὴν εὐπρέπεια. Τότε ἡ δύστυχη γυναῖκα, μὴ μπορῶντας μὲ κανένα τρόπο νὰ συγκρατήση τὸ γέλιο της, ἔπεσε κάτω ξερή. Ἡ νεκροψία ποὺ ἔγινε κατόπιν, διεπίστωσε ὅτι αἰτία τοῦ θανάτου της ἦσαν τὰ δυνατὰ γέλια καὶ ἰδίως ἡ μεγάλη προσπάθεια ποὺ κατέβαλε ἡ ἄτυχη γυναῖκα νὰ τὰ συγκρατήση, προσπάθεια ἥτις ἐπέφερε τὸ ἀπότομο σταμάτημα τῆς καρδιᾶς καὶ τὸ θάνατο.

Αὐτὸ ἀποδεικνύει πόσο ἐπικίνδυνη εἶνε ἐπίσης ἡ κακὴ συνήθεια ποὺ ἔχουν πολλοὶ νὰ προκαλοῦν μὲ γαργαλίσματα στὰ μικρὰ παιδιά, τὸ τυραννικὸ ἐκεῖνο συνεχὲς καὶ ἀκράτητο γέλιο ποὺ μπορεῖ νὰ ὁδηγήση σὲ καρδιακὲς παθήσεις.

ΓΝΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΟΝΟ

Ἔχουν πεῖ ὅτι ὁ χρόνος εἶνε χρῆμα· κι' ὅμως εἶνε κάτι περισσότερο: εἶνε ζωή.

John Lubbock.

Τὰ δευτερόλεπτα ποὺ ἀφίνομε πίσω μας, δὲν μπορεῖ οὔτε ἡ αἰωνιότης νὰ τὰ ἀνακαλέση.

Σίλλερ.

Ὁ καιρὸς ἔχει διαφορετικὸ βηματισμὸ γιὰ τοὺς διαφόρους ἀνθρώπους. Γιὰ τὸν ἕνα ὁ χρόνος πηγαίνει βάδην, γιὰ τὸν ἄλλον τριποδίζει, γιὰ τοῦτον καλπάζει καὶ γιὰ κεῖνον στέκεται.

Σαῖξπηρ.

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΩΜΟΡΦΗΣ

(Δημοτικὸ τραγοῦδι τῆς Τριπολίτιδος ποὺ τὸ τραγουδοῦν συχνὰ οἱ Βεδουΐνοι).

Ἐγὼ μὲ τὸ μπουζοῦκι μου καὶ τὰ πολλά μου μέτρα
ποὺ δασκαλεύω τοὺς ποιητὲς κι' εἶμαι γεμάτος φλόγα
θὰ πῶ ἕναν ὕμνο ἐρωτικό, τραγοῦδι θὰ ἱστορήσω
γιὰ νὰ παινέσω τὴν καλή, πὤχει τὰ μαῦρα μάτια
κι' ἔκαμε τὴν καρδοῦλα μου σὰν τὸ κερὶ νὰ λυώνη.

Τὸ νεραϊδένιο της κορμὶ βεργολυγάει καὶ σειέται
καθὼς ψηλὴ βελανιδιὰ στὸ φύσημα τοῦ ἀνέμου.
Ἔχει μαλλιὰ ποὺ μοιάζουνε φτερὰ στρουθοκαμήλου
σὰν τὰ τινάζει τρέχοντας στὸν κάμπο ἀπελπισμένη
γιατὶ ἕνας νέος κυνηγὸς τὴν πλήγωσε τὴ δόλια.
Τὸ μέτωπό της κάτασπρο καθὼς τὰ χιόνια ἀστράφτει
καθὼς τὰ χιόνια τῆς νυχτὸς στοῦ φεγγαριοῦ τὴ λάμψι.
Τὰ μάγουλά της σὰν τὰ ἰδεῖς θὰ πῆς πῶς εἶνε ρόδα
ποὺ κάποιο βασιλόπουλο στὰ χέρια του κρατάει.
Τὰ δυὸ τὰ χείλη της θὰ πῆς πῶς εἶνε δυὸ κοράλλια,
τὸ κρεμεζὶ τὸ χρῶμα τους θὰ πῆς: δὲν βρίσκετ' ἄλλο...
Ἀστράφτουνε τὰ μπράτσα της καθὼς τὸ γιαταγάνι,
ὅπου γυμνὸ στὸ χέρι του κρατάει ὁ καπετάνιος
καὶ μέσ' στὴ μάχη ρίχνεται νὰ διώξη τοὺς ἐχθρούς μας
σύντας χτυποῦν οἱ ἀράπηδες τὰ βροντερὰ ταμποῦρλα.
Περήφανη ἔχει πατησιά, περήφανο βαδίζει
τ' ἀγαλματένιο της κορμὶ στὸ δρόμο καὶ λυγιέται
καθὼς καράβι κουρσευτῶν ποὺ βγαίνει ἀπ' τὸ λιμάνι
κι' ἁπλώνει κάργα τὰ πανιὰ στὴ μέση τοῦ πελάγου.

Στὴν ἐρημιά του, μόνο του βρυχιέται τὸ λιοντάρι
καὶ σύγκορμες ταράζονται ἀπὸ φόβο ἡ ἀλαφίνες
κι' ὅση κι' ἂν ἔχουν πονηριά, ποτέ τους δὲν τολμᾶνε
νὰ τὸ κοντοζυγώσουνε γιατὶ θὰ τὶς ξεσχίση.
Ἕνα λιοντάρι εἶμαι κι' ἐγὼ στὴν ἐρημιά μου μόνος
μὰ ἐσὺ Ἀγυαρὺ μὲ τ' ὄνομα νὰ μὴν πολυφοβᾶσαι,
γιατὶ ἐγὼ σοῦ τραγουδάω τὸν ἔρωτα, Ἀγυαρύ μου.
Ἐγὼ ποὺ στὴ μικρότερη ἀναπνοὴ τοῦ ἀγέρα
ξέρω νὰ πῶ ποῦθ' ἔρχεται καὶ κατὰ ποῦ πηγαίνει.

ΑΠΟ ΤΟΝ "ΑΠΩΛΕΣΘΕΝΤΑ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ„

(Τοῦ ΜΙΛΤΩΝΟΣ)

Ὅταν μὲ σὲ γλυκομιλῶ, κόρη χρυσῆ,
φεύγει ὁ καιρὸς σὰν ἀστραπὴ καὶ δὲ γροικῶ τὶς ὧρες,
γιατὶ κοντά σου ὅλα θεσπέσια τὰ θωρῶ.
Φυσάει τ' ὁλόδροσο τ' ἀγέρι τῆς αὐγῆς
κι' εἶνε χαρὰ ἡ ἀνατολὴ μὲ τὰ πουλιὰ
ποὺ μᾶς μαγεύει ἡ μελωμένη τους λαλιά.
Ἥλιος εὐφρόσυνος ἁπλώνει καὶ σκορπᾶ
τὶς λαμπερὲς ἀχτίνες του μεστὲς ζωὴ
στὴ χλόη, στὰ δέντρα, στοὺς καρποὺς καὶ στοὺς ἀνθοὺς
ποὺ λούζονται στὴν αὐγινὴ πρώτη δροσιά.
Κι' ἔτσι, βαθειὰ ἀπ' τὴ γῆ τὸ χῶμα τὸ παχὺ
σκορπάει τὸ μῦρο ἀπ' τὴν πυκνὴ ποὔπιε βροχή.
Κι' εἶνε χαρμόσυνη κι' ἡ νύχτα ἡ σιγαλὴ
μὲ τὸ ἱερὸ φιλέρημό της τὸ πουλί,
μὲ τὸ φεγγάρι ἐκεῖ ψηλὰ ποὺ ὁδοιπορεῖ,
μὲ τ' ἄστρα ποὺ κοπαδιαστὰ λαμποκοποῦν.
Μὰ οὔτε τὸ ὁλόγλυκο τ' ἀγέρι τῆς αὐγῆς
μὲ τὰ πουλιὰ ποὺ κελαϊδοῦν μαγευτικὰ
μηδὲ κι' ὁ ἥλιος ποὺ φαιδρὸς ἀπ' τὸ πρωΐ
λάμπει σ' αὐτὴν τὴ μαγεμμένη ἐδῶ τὴ γῆ,
μηδὲ τὰ χόρτα καὶ τὰ δέντρα κι' οἱ καρποὶ
καὶ τὰ λουλούδια τὰ λουσμένα στὴ δροσιά,
μήτε τὰ μῦρα ποὺ σκορπᾶ ἡ βρεμμένη γῆ
στερνὰ ἀπ' τὴν ἄφθονη κι' ὁλάδροση βροχή,
μήτε τὸ ἀπόβραδο ποὺ ἀνοίγεται ἡ καρδιά,
μήτε ἡ νυχτιὰ μὲ τὸ ἱερότατο πουλί,
μήτε τὸ νυχτοπάτημα μὲ τὸ λαμπρὸ
τοῦ φεγγαριοῦ σελάγισμα ἢ τὸ ἀχνὸ
τὸ φῶς τῶν ἄστρων στ' ἄπειρο τὸ χάος, μπορεῖ
ν' ἀξίζη λείποντας ἐσύ, κόρη χρυσῆ.

ΣΤΡΟΦΕΣ

(Τοῦ ΖΑΝ ΜΩΡΕΑΣ)

Τὴ δυναμώνουν τὴ φωτιά. Χαῖρε... ὁ ἀτμὸς σφυρίζει.
Εἴτε σηκώνουν ἄγκυρα, εἴτε περνάει τὸ τραῖνο,
ἔρχομαι, φεύγω... ἀδιάφορο τὸ κῦμα ἀναστενάζει,
καὶ στὰ ἀνοιχτὰ ἅμα πηλαλάει καὶ στὸ γιαλὸ ἅμα γγίζει.
Μαζὺ θὰ τὰ μαζέψουμε τὰ ρόδα ποὺ θ' ἀνθίσουν
τὰ φύλλα τοῦ περιβολιοῦ κι' ἂς πέφτουν ἕνα-ἕνα.
Χαῖρε!... στὴ γέννησί μας καὶ στὸ θάνατό μας... Χαῖρε!
Γιατὶ κι' ἡ εὐτυχίες μας κι' ἡ συμφορὲς θὰ σβύσουν.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

ΤΟΥ ΓΚΑΣΤΟΝ ΛΕΡΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Θα σὲ σκοτώσω, Κιρκώφ! οὔρλιαζε ὁ κόμης Σομπέργκ, ὁ ὁποῖος ἀναζητοῦσε στὴ μέση του τὸ σπαθί του, ξεχνῶντας ὅτι τὸ εἶχε ἀφήσει στὸ βεστιάριο. Ὤ! ἂν εἶχε ἕνα πιστόλι ἢ ἕνα μαχαίρι.

Καὶ ἤθελε νὰ ὁρμήση κατὰ τοῦ Κιρκώφ. Μὰ οἱ φίλοι του τὸν συγκρατοῦσαν, ἐνῶ ἡ χορεύτρια ἔδενε τὸ μέτωπό του μὲ μιὰ πετσέτα.

— Σκοτῶστε τον! τοῦ ψιθύριζε συγχρόνως ἡ Ἑλένη στ' αὐτί. Σκοτῶστε τον ἀπόψε, ἀγαπημένε μου μικρούλη!....

— Θὰ τὸν σκοτώσω! Σοῦ ὁρκίζομαι πὼς θὰ τὸν σκοτώσω! τῆς ἀπάντησε ὁ Σομπέργκ.

Ἡ λύσσα τοῦ πρίγκηπος Κιρκὼφ δὲν εἶχε καθόλου γαληνέψει μὲ τὴ μποτίλια ποὺ ἔσπασε στὸ κεφάλι τοῦ κόμητος Σομπέργκ. Κάθε ἄλλο μάλιστα. Ἡ θέα τοῦ αἵματος τοῦ ἀντιπάλου του τὸν ἐρέθιζε ἀκόμα περισσότερο καὶ ζητοῦσε μὲ δυνατὲς κραυγὲς τὰ ὅπλα του, ἐνῶ τοῦ κάκου ὁ Νερατὼφ προσπαθοῦσε νὰ τοὺς καθησυχάση.

— Ἢ αὐτὸς ἢ ἐγώ! οὔρλιαζε. Ὁ ἕνας μας εἶνε παραπανίσιος στὶς ὄχθες τοῦ Νέβα!

— Ναί!.... Ναί!.... Ἐσὺ εἶσαι παραπανήσιος! Καὶ γι' αὐτὸ θὰ σὲ ξεκάνω, παλησκότομαρο! τοῦ ἀπαντοῦσε ὁ Σομπέργκ, στριφογυρίζοντας τὰ κόκκινα μάτια του μέσα στὶς κόγχες του.

— Θὰ σὲ ξεκοιλιάσω, βρωμόσκυλο!....

— Θὰ σὲ κάνω κομμάτια, τέρας!....

— Ἔχουν δίκηο, εἶπε τότε ψυχρὰ ἕνας εὐγενής, ὁ ὁποῖος σκούπιζε μὲ πόζα τὸ αἷμα τῆς πληγῆς τοῦ Σομπέργκ. Ἔχουν δίκηο! Τέτοιες προσβολὲς μεταξὺ τόσων μεγάλων ἀρχόντων, ἀπαιτοῦν ἄμεση ἐπανόρθωσι διὰ τῶν ὅπλων. Αὐτὸ τὸ αἷμα χρειάζεται ἐκδίκησι!....

— Τὸ σπαθί μου γιὰ νὰ τὸν τρυπήσω πέρα γιὰ πέρα! ξεφώνιζε ὁ Σομπέργκ.

— Τὸ πιστόλι μου γιὰ νὰ τοῦ τινάξω τὰ μυαλὰ στὸν ἀέρα! φώναζε ὁ Κιρκώφ.

— Λυποῦμαι πολύ, ποὺ ὅλ' αὐτὰ συμβαίνουν ἐξ αἰτίας μου, εἶπε ἡ Ἑλένη. Οἱ φίλοι μας ἐδῶ εἶνε τρελλοὶ ἀπὸ ἔρωτα. Ὅσο γιὰ μένα, θὰ ἐπανορθώσω ὅσο μπορῶ τὸ λάθος μου. Καὶ δηλώνω ἐπίσημα, ὅτι ἡ Ἑλένη Κουλίγκιν θὰ χαρίση τὸν ἔρωτά της στὸ νικητή.

— Οὔρα! Οὔρα! φώναζαν ἀπ' ὅλες τὶς μεριές.

— Ὅπλα! Ὅπλα! ζητοῦσαν οἱ ἀντίπαλοι.

— Ὥστε θὰ ἔχουμε μονομαχία θανάσιμη; ρώτησε ἀναστενάζοντας ὁ Νερατώφ, ὁ ὁποῖος ἔλπιζε, ὅτι μὲ μιὰ ἀναίμακτη μονομαχία θὰ κανονιζόταν ἡ δυσάρεστη αὐτὴ ὑπόθεσις.

— Ἔτσι πρέπει νὰ γίνη! τοῦ ἀπάντησε ἡ Ἑλένη. Δὲν μπορῶ νὰ χαρίσω τὴν ἀγάπη μου καὶ στοὺς δυό... Ὁ ἕνας πρέπει νὰ ἐξαφανιστῆ.

— Θάνατος! Θάνατος! οὔρλιαζαν οἱ ἀντίπαλοι.

Ὁ κόμης Νερατώφ, προβλέποντας ὅτι τὸ σκάνδαλο θὰ ἦταν τρομερὸ καὶ φοβούμενος, μὲ τὸ δίκηο του, γιὰ τὴν ὑψηλή του θέσι στὸ ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν, ἔσπευσε νὰ ἐξαφανιστῆ ἀπὸ μιὰ μικρὴ πόρτα. Ἔτσι, κανεὶς δὲν τὸν εἶδε πειὰ ἐκεῖνο τὸ βράδυ.

Ὁ Σομπέργκ ὥρισε τότε ὡς μάρτυρά του τὸν γέρο στρατηγὸ Σεμεζὼφ κι' ὁ Κιρκὼφ τὸν συνταγματάρχη Μπαλατώφ.

Οἱ δυὸ αὐτοὶ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ ἀνέλαβαν νὰ κανονίσουν τὰ τῆς μονομαχίας. Καὶ νὰ τί ἀποφάσισαν ἔπειτα ἀπὸ μιὰ μικρὴ σύσκεψι, νομίζοντας πὼς ἐπιδεικνύουν τὴν προσωπική τους ἀνδρεία μὲ τὸ νὰ ἐπιβάλουν τοὺς πιὸ τρομεροὺς ὅρους στοὺς πελάτες των: Θ' ἄφιναν στὴ διάθεσι τῶν ἀντιπάλων ὁλόκληρο τὸν κῆπο τοῦ σπιτιοῦ τῆς Ἑλένης, ὅπως ἐπίσης θὰ τοὺς ἄφιναν καὶ τὴ χειμερινὴ τραπεζαρία, ἡ ὁποία ἔβλεπε στὸν κῆπο καὶ στὴν ὁποία εἶχαν σουπάρει πρὸ ὀλίγου. Μὰ δὲν θὰ εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ περάσουν τὶς πόρτες, ἀπ' τὶς ὁποῖες ἔμπαινε κανεὶς στὰ ἐσωτερικὰ διαμερίσματα τοῦ σπιτιοῦ. Θὰ τοὺς ὥπλιζαν τὸν καθένα τους μ' ἕνα σπαθί, μ' ἕνα περίστροφο μπράουνιγκ καὶ μὲ πενῆντα φυσίγγια καὶ θὰ τοὺς ἄφιναν νὰ χτυπιῶνται μέχρις ὅτου ὁ ἕνας ἀπ' τοὺς δυὸ θὰ ἔπεφτε κάτω νεκρός.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

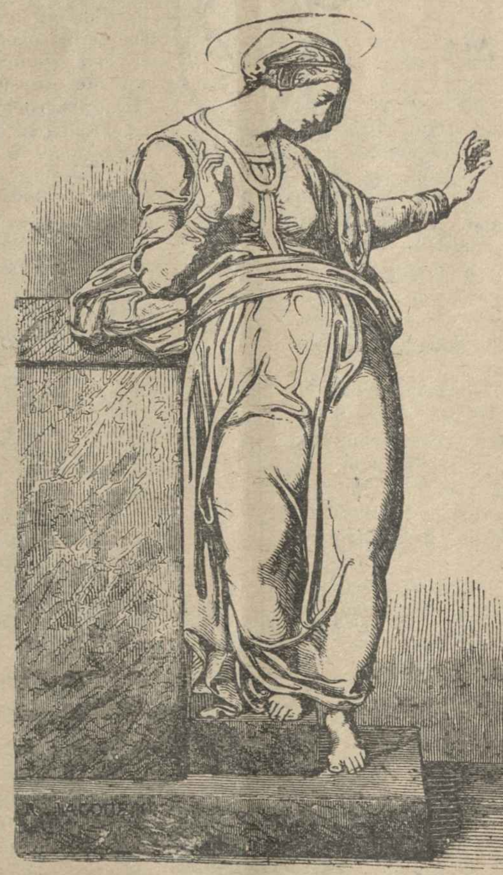

Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ

(Ἔργον τοῦ Μιχ. Ἀγγέλου καὶ τοῦ Μάρκου Βενοῦστι).

Ὅταν οἱ μάρτυρες ἀνεκοίνωσαν τοὺς ὅρους αὐτοὺς στοὺς προσκαλεσμένους, ὅλοι τοὺς ἄκουσαν μὲ μεγάλη ἱκανοποίησι.

— Δὲν θὰ ξεφύγη οὔτε ὁ ἕνας, οὔτε ὁ ἄλλος! εἶπε κάποιος.

— Θὰ ἦταν κρῖμα νὰ σκοτωθῶ ἐγώ! εἶπε ὁ Σομπέργκ κι' ἔρριξε στὴν Ἑλένη ἕνα βλέμμα γεμᾶτο πάθος.

— Πρόσεχε, μικρή μου ἀλεποῦ! τοῦ ψιθύρισε ἐκείνη στ' αὐτί.

Καὶ πλησιάζοντας τὸν πρίγκηπα Κιρκώφ, εἶπε καὶ σ' αὐτόν:

— Φαντάζομαι πὼς δὲν θὰ δυσκολευτῆς νὰ ξεπαστρέψης αὐτὴ τὴ χοντροσαρκοῦδα!

Καὶ συγχρόνως τὸν σταύρωσε μὲ τὸ χέρι της στὸ μέτωπο. Ἄγνωστο ὅμως εἶνε ἂν ἤθελε μ' αὐτὸ νὰ τὸν προστατέψη ἢ νὰ τὸν σημαδέψη ἀπὸ πρὶν γιὰ τὸ θάνατο.

Ἔπειτα ἡ Ἑλένη παρέσυρε ὅλους τοὺς καλεσμένους της ἔξω ἀπὸ τὴ χειμερινὴ τραπεζαρία καὶ τοὺς ἀνέβασε στὸ πρῶτο πάτωμα τῆς κατοικίας. Ἐκεῖ ἔβγαλαν καρέκλες στὸν ἐξώστη κι' οἱ μάρτυρες ἐγκαταστάθηκαν σ' αὐτές. Καθὼς δὲ τὸ διαμέρισμα αὐτοῦ τοῦ σπιτιοῦ σχημάτιζε γωνία μὲ τὸ κεντρικὸ περίπτερο, στὸ ὁποῖο βρισκόταν ἡ τραπεζαρία, ἦσαν βέβαιοι πὼς δὲν θὰχαναν τίποτε ἀπὸ τὸ θέαμα.

Οἱ ἄλλοι προσκαλεσμένοι πῆγαν καὶ στάθηκαν στὰ παράθυρα γελῶντας καὶ σιγοκουβεντιάζοντας.

Ἡ νύχτα εἶχε ἀρχίσει νὰ παίρνη μιὰ ὑπέροχη τριανταφυλλένια ἀπόχρωσι, κάτω ἀπ' τὶς πρῶτες ἀνταύγειες τοῦ ξημερώματος. Ὡστόσο, ὑπῆρχε ἀρκετὸ σκοτάδι ἀκόμα κάτω ἀπ' τὰ δέντρα τοῦ πάρκου, γιὰ νὰ κρύβωνται οἱ ἀντίπαλοι.

Τοὺς εἶχαν τοποθετήσει πίσω ἀπ' τὰ δέντρα σὲ δυὸ ἀντίθετες γωνίες τοῦ κήπου καὶ εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ δράσουν ὅπως ἤθελαν, μόλις θὰ ἔδινε τὸ σύνθημα ὁ Σεμεζώφ.

Ὑψηλοὶ τοῖχοι περιστοίχιζαν τὴν ἀπόμερη ἔπαυλι τῆς Ἑλένης κι' ἔτσι δὲν εἶχαν νὰ φοβοῦνται καμμιὰ ἀνεπιθύμητη ἐπέμβασι.

Τέλος, ὁ Σεμεζὼφ πυροβόλησε δυὸ φορὲς στὸν ἀέρα, δίνοντας ἔτσι τὸ σύνθημα τῆς ἐνάρξεως τῆς μονομαχίας. Ἀπόλυτη σιωπὴ ἐπακολούθησε ποὺ βάστηξε πέντε ὁλόκληρα λεπτά. Οἱ ἀντίπαλοι δὲν φαινόντουσαν πουθενά.

— Θ' ἀποκοιμήθηκαν ἴσως, εἶπε ἡ Ἑλένη.

Ὅλοι γέλασαν, ἀκούγοντας τὰ λόγια της αὐτά, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς μάρτυρες, οἱ ὁποῖοι, ἀγανακτησμένοι, ἐπέβαλαν σιωπή.

Ἔξαφνα τότε ἀλλεπάλληλοι πυροβολισμοὶ ἀκούστηκαν, προερχόμενοι ἀπὸ τὸ βάθος ἑνὸς σύδεντρου σκοτεινοῦ, ποὺ βρισκόταν στὸ βόρειο μέρος τοῦ πάρκου. Ἔπειτα εἶδαν τὸν πρίγκηπα Κιρκὼφ νὰ βγαίνη γρήγορα ἀπ' τὸ σύδεντρο αὐτό, νὰ διασχίζη τρέχοντας ἕνα δρομάκο καὶ νὰ χώνεται σ' ἕνα ἄλλο σύδεντρο. Συγχρόνως ὁ κόμης Σομπὲργκ παρουσιάστηκε στὴν ἄκρη τοῦ πρώτου σύδεντρου, κρατῶντας στὸ χέρι του τὸ περίστροφό του ποὺ ἄχνιζε.

Ὁ Κιρκὼφ δὲν ἄργησε νὰ παρουσιαστῆ πάλι, μὰ ἀμέσως ὁ ἀντίπαλός του πυροβόλησε πάλι ἐναντίον του. Εἶδαν τότε τὸν πρίγκηπα νὰ κάνη κάποια σπασμωδικὴ χειρονομία καὶ νὰ κρύβεται πίσω ἀπὸ μερικὰ δέντρα, παραπαίοντας.

— Ἡ γνώμη μου εἶνε, ὅτι ὁ Κιρκὼφ πληγώθηκε, εἶπε ὁ Σεμεζώφ.

— Ἴσως, ἀπάντησε ὁ ἄλλος μάρτυς, ὁ συνταγματάρχης Μπαλατώφ. Ἕνα παιγνίδι ἀνοιχτὸ σὰν τὸ δικό του, ἔχει καὶ τοὺς κινδύνους του.

Ἐπὶ μερικὰ λεπτά, οἱ δυὸ ἀντίπαλοι χάθηκαν ἀπὸ τὰ μάτια τῶν θεατῶν τῆς πρωτοφανοῦς αὐτῆς μονομαχίας. Ἔπειτα, ξαφνικὰ ἀλλεπάλληλοι πυροβολισμοί, πρόδωσαν τὴν παρουσία τους σὲ μιὰ διεύθυνσι ἐντελῶς ἀντίθετη ἀπὸ τὴν προηγουμένη, κοντὰ στοὺς στάβλους τοῦ πάρκου. Ἐκεῖ, ὑπῆρχαν δυὸ δέντρα ποὺ τὰ χώριζε ἀπόστασις εἴκοσι περίπου μέτρων. Κρυμμένοι τώρα πίσω ἀπὸ τὰ δέντρα αὐτά, ὁ Κιρκὼφ κι' ὁ Σομπέργκ, πυροβολοῦσαν ὁ ἕνας ἐναντίον τοῦ ἄλλου μὲ μανία.

Σὲ μιὰ στιγμή, δυὸ σφαῖρες πῆγαν καὶ χτύπησαν τὴ γωνία τοῦ παραθύρου, ὅπου στεκόταν ἡ Ἑλένη μαζὺ μὲ τοὺς φίλους της. Ὅλοι τρόμαξαν καὶ τραβήχτηκαν μέσα καὶ μόνον ἡ χορεύτρια δὲν κουνήθηκε ἀπ' τὴ θέσι της.

— Θὰ δῆτε ποὺ θὰ σωθοῦν αὐτοὶ καὶ θὰ σκοτώσουν ἐμᾶς! εἶπε γελῶντας ἡ Ἑλένη. Ὅσοι εἶνε προστάται οἰκογενείας, ἂς κατεβοῦν κάτω στὰ ὑπόγεια!

— Σιωπή! διάταξαν οἱ μάρτυρες.

Μά, ἔξαφνα, ἀπὸ τὰ στόματα ὅλων τῶν

θεατῶν τῆς μονομαχίας, ξέφυγε ἡ κραυγή:

— Ὁ Σομπέργκ χτυπήθηκε!....

Πράγματι, ὁ κόμης εἶχε βγάλει ἕνα πένθιμο στεναγμὸ κι' εἶχε σωριαστεῖ κάτω, πίσω ἀπ' τὸ δέντρο, στὸ ὁποῖο βρισκόταν κρυμμένος, σταυρώνοντας τὰ χέρια του.

— Πέθανε! φώναζαν οἱ θεαταί, στοὺς ὁποίους τοῦ κάκου οἱ μάρτυρες προσπαθοῦσαν νὰ ἐπιβάλουν σιωπή. Πέθανε!....

Πράγματι, οὔτε σάλευε καθόλου καὶ φαινόταν πειὰ σὰν σκοτωμένος. Ὁ Κιρκὼφ δὲν ξαφνιαζόταν καθόλου ποὺ τὸν εἶχε πετύχει. Τὸ ὀγκῶδες σῶμα τοῦ ἀντιπάλου του, ποὺ δὲν τὸ ἔκρυβε ὁλόκληρο τὸ δέντρο, τοῦ εἶχε δώσει στόχο εὔκολο.

Ὡστόσο, γιὰ περισσοτέρα ἀσφάλεια, πυροβόλησε ἀκόμα μιὰ φορὰ ἐναντίον του κι' ἐπειδὴ ὁ Σομπὲργκ ἐξακολουθοῦσε νὰ παραμένη ἀσάλευτος, ριψοκινδύνευσε κι' ἐγκατέλειψε τὸ δέντρο, πίσω ἀπ' τὸ ὁποῖο βρισκόταν κρυμμένος κι' αὐτός, καὶ προχώρησε μὲ τὸ περίστροφό του προτεταμένο.

Ἦταν καχύποπτος, γιατὶ εἶχε προσέξει, ὅτι ὁ κόμης, πέφτοντας, δὲν εἶχε ἀφήσει τὸ περίστροφό του, τὸ ὁποῖο βρισκόταν πάντα μέσα στὸ χέρι του.

Γι' αὐτὸ σκόπευε τώρα, μόλις θὰ ἔβλεπε τὸν Σομπὲργκ —ἂν δὲν ἦταν πραγματικὰ νεκρὸς— νὰ κάνη τὴν παραμικρὴ κίνησι, νὰ πυροβολήση πάλι ἐναντίον του καὶ νὰ τὸν ἀφήση στὸν τόπο.

Ἡ σκέψις αὐτὴ τὸν ἔκανε τολμηρὸ καὶ μ' ἕνα πήδημα διέσχισε τὴν ἀπόστασι ποὺ τὸν χώριζε ἀπ' τὸν ἀντίπαλό του. Μὰ τὴν ἴδια στιγμή, ὁ Σομπέργκ, ὁ ὁποῖος ἔκανε τὸ σκοτωμένο, ἐνῶ ἦταν μόνο τραυματισμένος σοβαρὰ στὸν ὦμο, πετάχτηκε ἐπάνω μὲ δύναμι, μὰ ὄχι μὲ τόση δύναμι, ὥστε νὰ ἐμποδίση τὸν Κιρκὼφ νὰ ριχτῆ ἐναντίον του καὶ νὰ τὸν σημαδέψη, στηρίζοντας σχεδὸν τὸ πιστόλι του στὸν κρόταφό του.

Ἦταν χαμένος σίγουρα, ἂν τὴν ἴδια στιγμὴ δὲν συνέβαινε κάτι ποὺ ἔκανε τὸν Κιρκὼφ νὰ βγάλη ἕνα οὔρλιαχτὸ φρίκης καὶ μανίας.

Τὸ πιστόλι του δὲν εἶχε πειὰ φυσίγγια καὶ τοῦ κάκου τραβοῦσε μὲ μανία τὴ σκανδάλη του. Ὁ κεραυνὸς δὲν ἔβγαινε πειὰ ἀπ' τὸ ἄχρηστο αὐτὸ ὅπλο!

Τότε ἦρθε ἡ σειρὰ στὸ περίστροφο τοῦ Σομπὲργκ νὰ κάνη αὐτὸ τὴ δουλειά του. Τρεῖς ἀλλεπάλληλοι πυροβολισμοὶ ἀκούστηκαν. Κι' ὁ Κιρκώφ, ὁ ὁποῖος δὲν πρόφτανε οὔτε τὸ σπαθί του νὰ τραβήξη, οὔτε τὸ πιστόλι του νὰ ξαναγεμίση, χτυπημένος ἀπὸ δυὸ σφαῖρες στὶς μασέλες κι' ἀπὸ τὴν τρίτη στὸ ἀριστερὸ χέρι, παραμορφωμένος, καταματωμένος, ἐλεεινός, τὄβαλε στὰ πόδια, κλονιζόμενος καὶ διευθυνόμενος πρὸς τὸ μεγάλο χτίριο τοῦ γκαρὰζ καὶ τῶν σταύλων.

Ὁ Σομπέργκ, ἂν καὶ πληγωμένος κι' αὐτὸς βαρειά, τὸν κατεδίωκε τώρα μὲ δυσκολία.

Ὁ Κιρκώφ, στὴ φυγή του, δὲν εἶχε παρὰ μιὰ ἐλπίδα: νὰ ξαναγεμίση τὸ πιστόλι του. Καὶ πράγματι, κατώρθωσε νὰ βάλη σ' αὐτὸ τὶς τελευταῖες σφαῖρες ποὺ τοῦ ἀπόμειναν, πρὶν τὸν φτάσει ὁ διώκτης του.

Τότε, στηριζόμενος στὸν τοῖχο τοῦ γκαρὰζ—γιατὶ οἱ δυνάμεις του εἶχαν ἀρχίσει νὰ τὸν προδίδουν κι' ἔφερε φριχτὰ ἀπ' τὴ συντριμμένη του μασέλα— σύρθηκε, μὲ τὸ περίστροφο ἕτοιμο, ὥς τὴ γωνία, ἀπ' τὴν ὁποία περίμενε νὰ παρουσιαστῆ ὁ Σομπέργκ.

Μὰ ἐπειδὴ ὁ Σομπὲργκ ἀργοῦσε νὰ παρουσιαστῆ, ὁ Κιρκὼφ πρόβαλε μὲ προσοχὴ τὸ κεφάλι του.

Ἀμέσως ἕνας πυροβολισμὸς ἀντήχησε καὶ μιὰ σφαῖρα σφύριξε στ' αὐτιά του.

Τραβήχτηκε πίσω κι' ἔτσι γλύτωσε. Συγχρόνως εἶχε τὴν ἔμπνευσι νὰ κάνη ὅλο τὸν γύρο τοῦ κτιρίου καὶ νὰ πέση ἔτσι στὴν πλάτη τοῦ Σομπέργκ. Σούρνοντας κι' ἀκουμπῶντας στὸν τοῖχο, τὰ κατάφερε νὰ πραγματοποιήση τὸ σχέδιό του. Δὲν εἶχε πειὰ παρὰ νὰ στρίψη τὴ γωνία γιὰ νὰ ριχτῆ ἐπάνω στὸν ἀντίπαλό του, μά, γιὰ τὴ δυστυχία του, κι ὁ Σομπέργκ εἶχε τὴν ἴδια ἀκριβῶς μ' αὐτὸν ἔμπνευσι.

Κι' ἔξαφνα βρέθηκαν ἀντιμέτωποι!

Ἄδειασαν ἀμέσως ὁ ἕνας ἐναντίον τοῦ ἄλλου τὰ περίστροφά τους στὰ στραβά, χωρὶς νὰ ξέρουν τί ἔκαναν.

Μά, ἔπειτ' ἀπὸ μιὰ στιγμή, ὁ Σομπὲργκ ἀπόμεινε χωρὶς σφαῖρες, καὶ γιὰ νὰ ξεφύγη, ἔτρεξε μέσα στὴν τραπεζαρία. Ὅταν ὁ Κιρκὼφ ἔφτασε κι' αὐτὸς ἐκεῖ, σούρνοντας πάντα ἀξιοθρήνητος, δὲν εἶχε οὔτε κι' ἐκεῖνος σφαῖρες κι' εἶχε τραβήξει τὸ σπαθί του.

Τότε οἱ προσκαλεσμένοι ποὺ βρισκόντουσαν στὰ παράθυρα καὶ στὶς πόρτες, ἄκουσαν ἕνα τρομακτικὸ πάταγο ἐπίπλων ποὺ ἀναποδογυριζόντουσαν καὶ σκευῶν ποὺ ἔσπαζαν.

Ἀπ' τ' ἀνοιχτὰ παράθυρα ἔβλεπαν τοὺς δυὸ ἀντιπάλους, ἑτοιμοθάνατους πειά, νὰ καταφέρουν ὁ ἕνας ἐναντίον τοῦ ἄλλου χτυπήματα ἀπογνώσεως.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

— Τὸ μεγαλείτερο γνωστὸ ἔντομο εἶνε ἡ πεταλοῦδα τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς, ἡ ὁποία ὀνομάζεται Ἐρόμπους Στρὶχ καὶ τῆς ὁποίας τὰ φτερὰ ἔχουν μῆκος 5 μέτρων!

— Μερικὰ ζῶα μποροῦν νὰ ζήσουν ἐπὶ πολλὰ χρόνια χωρὶς νερό.

— Ἕνας σκίουρος π. χ. τοῦ Ζωολογικοῦ Κήπου τοῦ Λονδίνου ἔζησε 25 χρόνια χωρὶς νὰ πιῆ οὔτε σταγόνα νεροῦ.

— Στὸ Βάκεφιλδ τῆς Ἀγγλίας βρίσκεται ἡ πιὸ πρωτότυπη καὶ ὑποδειγματικὴ φυλακή.

— Οἱ φυλακισμένοι κατάδικοι ἔχουν στὴ διάθεσί τους βιβλιοθῆκες, κινηματογράφο, ραδιόφωνο καὶ καταγίνονται σὲ ἀθλητικὰ παιγνίδια.

— Μιὰ Ἀγγλικὴ ἀποστολὴ ὑπὸ τὸν σοφὸν καθηγητὴν τῆς Ἀνθρωπολογίας, Σέλιγκ, ἀνεκάλυψε τελευταῖα στὰ ἐνδότερα τῆς Γουϊνέας μιὰ φυλὴ Πυγμαίων, τὸ ἀνάστημα τῶν ὁποίων ἔχει ὕψος 1.20 τοῦ μέτρου.

— Ὅπως ἀναφέρει ὁ Σέλιγκ, οἱ Πυγμαῖοι τῆς Νέας Γουϊνέας ἔχουν γιὰ τὸ γάμο παραδοξώτατα ἔθιμα.

— Ὅταν παντρεύεται ἕνας Πυγμαῖος, ὀφείλει νὰ δεχτῆ ἀπὸ τὴ μέλλουσα γυναῖκα του τόσους ραβδισμούς, ὅσα εἶνε τὰ χρόνια τῆς ἡλικίας του!

— Μὲ τὴν... προγαμιαία αὐτὴ δωρεὰ οἱ Πυγμαῖοι θέλουν ν' ἀποδείξουν τὴν ἀφοσίωσι καὶ τυφλὴ ὑποταγή τους στὶς γυναῖκες των!

— Ἡ Πυγμαῖες μποροῦν νὰ χωρίσουν τὸν ἄντρα τους ὅποτε θέλουν. Κάθε φορὰ ὅμως ποὺ μιὰ Πυγμαία χωρίζει ἀπὸ τὸν ἄντρα της, κάθεται ἀγογγύστως καὶ τῆς κόβει μιὰ φάλαγγα ἀπὸ ἕνα δάχτυλο τοῦ χεριοῦ της!

— Εἶνε δὲ τόσα συχνὰ τὰ διαζύγια τῶν Πυγμαίων αὐτῶν, ὥστε τὰ μέλη τῆς Ἀγγλικῆς ἀποστολῆς εἶδαν πολλὲς γυναῖκες τῆς φυλῆς αὐτῆς νἄχουν κομμένα τελείως τὰ δάχτυλα τῶν χεριῶν τους!

— Ὁ ἀρχαιότερος καὶ μεγαλείτερος ἐκδοτικὸς οἶκος τῆς Εὐρώπης εἶνε τοῦ Ἀσσέτ, στὸ Παρίσι.

— Ἱδρύθηκε τὸ 1825 κι' ἔχει σήμερα 55 ὑποκαταστήματα μέσ' στὸ Παρίσι, 1750 ὑποπρακτορεῖα σ' ὅλη τὴ Γαλλία καὶ χιλιάδες ἀντιπροσώπους σ' ὅλο τὸν κόσμο.

— Στὰ τυπογραφικά του ἐργοστάσια ἐργάζονται νυχθημερὸν 475 λινοτυπικὲς μηχανές. Τὸ προσωπικό του ἀνέρχεται σὲ 6725 ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ποὺ ἐκδίδει ἐτησίως φτάνει περίπου τὰ 23.000.000.

— Σύμφωνα μὲ μιὰ τελευταία στατιστική, στὴν Ἀμερικὴ ἀντιστοιχεῖ ἕνα τηλέφωνο πρὸς τρεῖς κατοίκους!

— Στὴ Νέα Ὑόρκη ὑπάρχουν 42.000 τηλεφωνικοὶ θάλαμοι γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησι τῶν ἀναγκῶν τοῦ Κοινοῦ.

— Διαβιβάζονται τέλος καθημερινῶς στὴ Νέα Ὑόρκη περίπου 25.000.000 τηλεφωνήματα, στὸ δὲ Κέντρον τῶν τηλεφώνων της ἀπασχολοῦνται 212.000 ὑπάλληλοι.

— Οἱ Παρισινοὶ ἄρχισαν νὰ διαμαρτύρωνται γιὰ τὴν ἀγαλματομανία, ἡ ὁποία ἔχει καταλάβει τοὺς ἐπισήμους των.

— Ἐκτὸς τῶν ἀλληγορικῶν παραστάσεων, τῶν διαφόρων μνημείων τοῦ Παρισιοῦ καὶ τῶν ἀγαλμάτων, τὰ ὁποῖα στολίζουν τὴ Δημαρχία, τὸν Ἱππόδρομο καὶ τὸ Λοῦβρο, ὑπάρχουν στὴ Γαλλικὴ πρωτεύουσα καὶ ἄλλα 375 ἀγάλματα.

— Τὰ 65 ἀπὸ αὐτὰ εἶνε ἀγάλματα λογίων, τὰ 50 ἀγάλματα σοφῶν, τὰ 35 ἀγάλματα πολιτικῶν καὶ μοναρχῶν, τὰ 25 στρατιωτικῶν, τὰ 15 μουσικῶν, τὰ 10 φιλανθρώπων καὶ τὰ ὑπόλοιπα διαφόρων ἄλλων διαπρεπῶν Γάλλων.

— Ἀγάλματα γυναικῶν ὑπάρχουν μονάχα πέντε σ' ὅλο τὸ Παρίσι.

— Στὴ Δρέσδη τῆς Γερμανίας ἱδρύθηκε τελευταῖα ἕνας πολὺ πρωτότυπος σύλλογος «Προστασίας τῶν σφαζομένων ζώων»!

— Σκοπὸς τοῦ συλλόγου αὐτοῦ εἶνε νὰ φροντίζη, ὅπως τὰ σφαζόμενα καθημερινῶς ζῶα (μοσχάρια, ἀρνιά, χοῖροι, πουλερικά, κλπ.) θανατώνονται κεραυνοβόλως, χωρὶς νὰ βασανίζωνται ἐπὶ πολλὴν ὥρα.

— Ἐκοινοποίησε μάλιστα ὁ σύλλογος αὐτὸς σχετικὲς ἐγκυκλίους σ' ὅλα τὰ κρεοπωλεῖα τῆς Γερμανίας, ἡ ὁποῖες μεταξὺ τῶν ἄλλων, συνιστοῦν καὶ τὰ ἑξῆς: *«Ἐργάζου πάντοτε μὲ οἶκτο, μὴ κάμης τὸ θῦμα σου νὰ πονέση, ἀλλὰ προσπάθησε μ' ἕνα ξαφνικὸ χτύπημα νὰ τὸ θανατώσης κεραυνοβόλως. Νἄβρη, δηλαδή, τὸ θῦμα σου θάνατο ὅμοιο μ' ἐκεῖνον ποὺ θὰ ζητοῦσες καὶ σὺ ὁ ἴδιος!».*

Ο ΣΥΛΛΕΚΤΗΣ

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΩΝ

Η ΠΑΘΗΤΙΚΩΤΕΡΕΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

('Απὸ τὸν «Ὁράτιο καὶ τὴν Ἀγνὴ» τοῦ Μολιέρου)

('Η Ἀγνὴ στὸν Ὁράτιο).

Θέλω νὰ σοῦ γράψω πολλά, ἀγαπημένε μου, μὰ δυσκολεύομαι πῶς κι' ἀπὸ ποῦ ν' ἀρχίσω...

Στὸ μυαλό μου ἀναδεύονται ἕνα σωρὸ σκέψεις καὶ ἰδέες γιὰ τὸ λατρευτό σου ἄτομο, ποὺ θὰ ἤμουν εὐτυχὴς ἂν τὶς εἶχες καὶ σὺ γιὰ μένα... Πῶς νὰ σοῦ τὶς ἐκφράσω ὅμως;... Πῶς νὰ σοῦ τὶς γράψω;...

Φοβοῦμαι... Δυσπιστῶ στὰ λόγια μου...

Γιατί, καθὼς ξέρεις, ἐτράβηξα πολλὰ ἀπ' τοὺς δικούς σου... Πάντα φρόντιζαν νὰ μὲ κρατοῦν σὲ μιὰ φρικτὴ ἀπόστασι ἀπὸ σένα... Ποτέ μου δὲν μάθαινα τὴν ἀλήθεια γιὰ ὅ,τι ἀφοροῦσε τὴ ὑγεία σου, τὸ μέλλον σου, τὰ σχέδιά τους γιὰ σένα... Πάντα φρόντιζαν νὰ σὲ συκοφαντοῦν μπροστά μου, ὕπουλα καὶ ἐπιτήδεια, γιὰ νὰ μὲ κάνουν νὰ σὲ βαρεθῶ, νὰ σὲ μισήσω... Τόση ἦταν ἡ λύσσα τους νὰ μὲ χωρίσουν ἀπὸ σένα, ὥστε γιὰ νὰ πετύχουν τὸν σκοπό τους μεταχειρίστηκαν τὰ πιὸ ἄθλια καὶ καταφρονεμένα μέσα... Ἀδιαφοροῦσαν ἂν μ' αὐτὸ ποὺ ἔκαναν ζημίωναν τὴν ὑπόληψί σου... Καὶ ἦσαν δικοί σου, συγγενεῖς σου, οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ἀγαπημένε μου!...

Ναί... Δυσπιστῶ στὰ λόγια μου... Στὴ σκοτεινιὰ ποὺ ἅπλωσαν ὁλόγυρά μου, τόσον καιρὸ τώρα, οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, δὲν ἔβλεπα καθαρὰ τὴν ἀληθινὴ κατάστασι... Καί, φυσικά, φοβοῦμαι τώρα, ἀγάπη μου γλυκειά, φοβοῦμαι μήπως σοῦ γράψω κάτι ξέννοιαστα κι' ἄθῳα, καὶ σὲ πικράνω ἄθελά μου...

Ναί... Φοβοῦμαι... Θόλωσαν καὶ μπερδεύτηκαν πειὰ στὸ μυαλό μου ἀλήθειες καὶ ψευτιές... Καὶ δὲν ξέρω ἂν πρέπει νἆμαι μαζύ σου θυμωμένη, ἢ νὰ σοῦ ζητήσω συγγνώμη ταπεινά...

Ἔχω πελαγώσει ἀληθινά, ἀγαπημένε μου... Τὸ μυαλό μου εἶνε σκοτισμένο ἀπὸ χίλιες-δυὸ σκληρὲς καὶ πικρὲς ἀπορίες ἐναντίον σου... Φουρτουνιάζω ἀπὸ θυμὸ καὶ ἀγανάκτησι σὰν σκέπτομαι τὴ στάσι σου, τὴν ψυχρὴ κι' αἰνιγματικὴ ἀπέναντί μου...

Μὰ εἶμαι μήπως σίγουρη ἂν φταῖς πραγματικά; Μήπως κι' ἐγὼ πολλὲς φορές, ἐπηρεασμένη ἀπ' τὶς ἐπιτήδειες καὶ σκόπιμες κακογλωσσιὲς τῶν δικῶν σου, δὲν φερνόμουν σὰν ξένη κι' ἀδιάφορη ἀπέναντί σου;

Ἀνήξερος ἐσύ, ἀνύποπτος γιὰ ὅσα πλεκόντουσαν κρυφὰ εἰς βάρος σου, παραξενευόσουν μὲ τὴν ψυχρή μου στάσι... Καὶ τότε μὲ πλήρωνες, φουρκισμένος μὲ τὸ δίκηο σου, μὲ τὴν ἴδια κι' ἀπαράλλαχτη μονέδα...

Ἔννοια σου, ἀγαπημένε μου... Καὶ σ' αὐτὸ ἀκόμα εἶσαι τυχερός... Εἶσαι τυχερὸς ποὺ μ' ἀγάπησες τρελλὰ καὶ μ' ἀγαπᾶς καὶ τώρα... Γιατὶ βρῆκες πάντα, καὶ θὰ βρίσκης καὶ στὸ μέλλον, ἕνα προτέρημα σωτήριο νὰ στολίζη τὴν ψυχή μου...

Ποιό;... Τὸ νὰ μὴ ντρέπωμαι καθόλου νὰ ὁμολογῶ τὶς πλάνες καὶ τὰ σφάλματά μου... Τὸ νὰ μὴ ντρέπωμαι καθόλου νὰ κάνω ὑποχωρήσεις πρώτη, ὅταν νοιώθω πὼς βρίσκεται τὸ ἄδικο μὲ τὸ μέρος μου...

Ἔτσι καὶ τώρα... Κλαίω πικρὰ γιὰ τὴν ἄδικη καὶ ψυχρή μου στάσι ἀπέναντί σου... Δὲν δικαιολογοῦμαι μὲ τὸ νὰ σοῦ πῶ, ὅτι μὲ ψύχραναν μὲ τὶς ψευτιές τους οἱ δικοί σου... Ἔπρεπε ν' ἀκούσω καὶ τὴ δική σου ἀπολογία...

Φάνηκα ἐπιπόλαιη... Θὰ ἤμουν εὐτυχισμένη, καθόλου δὲν θὰ μ' ἔννοιαζε, ἂν πλήρωνα μονάχη μου τὶς συνέπειες τῆς στάσεώς μου, τῆς ἀπερισκεψίας μου καὶ τῆς ἐπιπολαιότητός μου... Ἐκεῖνο ποὺ μὲ καίει ὅμως εἶνε τὸ ὅτι πλήρωσες καὶ σὺ φρικτά, ἐσὺ ὁ ἀνύποπτος κι' ἄθῳος, τὶς δικές μου ἁμαρτίες...

Συγχώρεσέ με τώρα, ἀγόρι μου ἀγαπημένο... Σκέψου πὼς ἔπια κι' ἐγὼ φαρμάκια ἐξ αἰτίας σου... Σκέψου πὼς ἂν δὲν σ' ἀγαποῦσα, θὰ ἤμουν ἀδιάφορη γιὰ ὅσα θἄκουγα εἰς βάρος σου... Μὰ γιὰ νὰ μοῦ κοστίζουν τόσο πολὺ σκληρά, γιὰ νὰ ἀναστατώνουν τόσο φρικιαστικὰ τὴ σπαραγμένη μου ψυχή, θὰ πῆ πὼς δὲν μοῦ ἤσουν ξένος... Ναί...

Θὰ πῆ πὼς σ' ἀγαποῦσα καὶ σ' ἀγαπῶ τρελλά...

Κάνω ἄραγε καλά, ποὺ ἀνοίγω ἔτσι διάπλατα τὴν ψυχή μου;... Κάνω ἄραγε καλά, ποὺ σοῦ τὸ λέω, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, τόσο καθαρὰ καὶ ξάστερα;... Κάνω ἄραγε καλά, ποὺ σ' ἀγαπῶ τόσο βαθειὰ καὶ σοῦ τὸ ἐκφράζω κιόλας;...

Δὲν ξέρω... Ἂς μοῦ τὸ βγάλει σὲ καλὸ ὁ Πανάγαθος Θεός... Γιατὶ πάντα φοβόμουν τὰ πλάνα τῶν νέων λόγια... Πάντα δυσπιστοῦσα στοὺς ὅρκους των... Καὶ πάντα τοὺς κρατοῦσα σὲ ἀπόστασι ἀπ' τὴν καρδιά μου... Δὲν εἶχα ἄδικο σ' αὐτό...

Ἦσαν σωστὲς ἡ δυσπιστίες μου ἐκεῖνες... Ἦταν σωστὴ ἡ ἐπιφύλαξί μου ἀπέναντί τους... Ἔβλεπα τὶς φίλες μου νὰ κλαῖν, νὰ χύνουν δάκρυα φαρμακερὰ καὶ νὰ σπαράζεται ἡ καρδιά τους, γιατὶ εἶχαν τὴν ἀφέλεια νὰ πιστέψουν πλάνους ὅρκους... Νὰ δώσουν πίστι σὲ λόγια ψεύτικης ἀγάπης...

Εἶχα μιὰ φήμη ἀγριμιοῦ. Ὅλοι ἔλεγαν πὼς ἡ καρδιά μου ἦταν πέτρινη κι' ἀναίσθητη... Κι' ὅσοι φλερτάριζαν στὴν ἀρχὴ μάταια μαζύ μου, ἀποτραβιόντουσαν κατόπιν ντροπιασμένοι γιὰ τὴν ἀποτυχία...

Μὲ βάφτισαν «Τέρας ἀπονιᾶς», παραμέρισαν ἀπ' τὸν δρόμο τῆς ζωῆς μου, ἡσύχασαν μαζύ μου,... καὶ ἡσύχασα κι' ἐγὼ ἀπὸ κείνους. Ζοῦσα σὲ μιὰ γαλήνη ζηλευτὴ κι' ὀνειρεμμένη...

Μὰ φάνηκες ἐσὺ μπροστά μου... Κι' ἔχασα τὸ πᾶν!... Ἔχασα τὸ μυαλό μου καὶ τῆς ψυχῆς μου τὴ γαλήνη... Ἔχασα τὸν ὕπνο ἀπ' τὰ βλέφαρά μου καὶ τὴν ἠρεμία ἀπ' τὸ κορμί μου... Καὶ πόνεσα πολλὲς φορές... Κι' ἔκλαψα ἄλλες τόσες...

Μὰ τὴν ἴδια αὐτὴ στιγμὴ κέρδισα τὸ πᾶν!... Κέρδισα τὴν ἀγάπη σου καὶ τῆς ζωῆς μου τὸν ἀπώτερο σκοπό... Κέρδισα τοῦ μυαλοῦ μου καὶ τῆς ψυχῆς μου τὴν τρομερὴ ἀπασχόλησι, μὲ ὅσα συνδέονται μαζὶ σου... Κέρδισα καιρὸ ἀπ' τὴν ἀγρύπνια μου καὶ τὸν ξοδεύω κι' αὐτὸν ἀλύπητα μὲ τὸ νὰ σκέπτωμαι ἀδιάκοπα ἐσένα... Κι' ἂν ἔχασα τὴν ποθητὴ γαλήνη τοῦ κορμιοῦ μου, ἀποζημιώθηκα μὲ τὸ παραπάνω, λαχταρῶντας, μὲ ἀνείπωτη ἡδονή, τὴ γλυκειά σου παρουσία πλάϊ μου... Κι' ἂν πόνεσα πολλὲς φορὲς κι' ἔκλαψα ἄλλες τόσες, βρῆκα βάλσαμο οὐράνιο στὴν ἀγάπη σου...

Μὴ μοιάσης μὲ τοὺς ἄλλους, ἀγάπη μου μοναδικὴ κι' ὀνειρεμμένη... Ποτέ σου μὴν καταχραστεῖς τὴν ἀδυναμία μου καὶ τὴ λαχτάρα μου γιὰ σένα... Νοιῶσε το καλά, ὅτι εἶσαι τὸ πᾶν γιὰ μένα... Σκέψου πὼς τίποτε δὲν μπόρεσε, τόσον καιρό, νὰ σὲ χωρίση ἀπὸ μένα... Ναί...

Σκέψου πὼς μάνιασαν οἱ ἐχθροί μας νὰ καταφέρουν τὸν χωρισμό μας... Σκέψου πὼς ἔβαλαν μπροστά, γιὰ νὰ πετύχουν τὸν σκοπό τους, χίλια-δυὸ μέσα τρομερά... Μέσα μὲ πλουμιστό, ἀπατηλὸ κι' ἑλκυστικὸ ἐξωτερικό, μέσα ἱκανὰ νὰ ξεγελάσουν τὴν πιὸ παμπόνηρη ἀλεποῦ...

Εἶδες καὶ μόνος σου ὡστόσο, πὼς ὁ σκοπός τους κατρακύλησε σὲ συντρίμματα μπρὸς στὴν ἀκλόνητη καὶ χιλιοθέμελη ἀγάπη μας... Μπρὸς στὴ βαθειά μας πίστι γιὰ τὴν ἀπέραντη ἀφοσίωσι, ποὺ δένει τὶς ψυχές μας σφιχτὰ καὶ ἀμοιβαῖα...

Εἶδες κι' ἔννοιωσες πολλὲς φορές, πόσο συγκλόνιζαν τὴν ὕπαρξί μου τὰ λόγια σου τὰ τρυφερὰ κι' οἱ ὅρκοι τῆς ἀγάπης σου... Τόσο βαθειὰ τάραζαν τὴν ψυχή μου, τόσο εὐτυχισμένη μ' ἔκαναν, καὶ τόσο μ' ἀνάγκαζαν νὰ ξεχνῶ τὶς περασμένες πίκρες μου, ὥστε παρακαλοῦσα πάντα, μὲ δίψα καὶ μὲ πόθο, νὰ μὴ χωρίζαμε ποτέ μας... Ἤθελα καὶ θέλω νὰ σ' ἔχω πλάϊ μου αἰώνια...

Ναί, ἀγόρι μου γλυκό... Θέλω νὰ μὲ νανουρίζης πάντα μὲ λόγια χαδιάρικα ἀγάπης, τὴν ὥρα ποὺ θὰ βρίσκωμαι ἀνάλαφρα γυρτὴ στὴν ἀγκαλιά σου... Θέλω πάντα ν' ἀκουμπῶ ἁπαλὰ τ' αὐτί μου στὸ ἀνδρικό σου στῆθος καὶ νὰ νοιώθω πὼς εἶνε ἀποκλειστικὰ δικός μου ὁ κάθε δυνατὸς παλμὸς τῆς καρδιᾶς σου... Ναί...

Πάντα θέλω ν' ἀκούω τὸ λεπτό σου στόμα νὰ ἁπαλοχαϊδεύη τὴν καρδιά μου μὲ γλυκόλογα λατρείας... Καὶ πάντα θέλω νὰ σὲ πιστεύω σὲ ὅλα... Νὰ μὴν ἀμφιβάλλω σὲ τίποτα... Κάθε σου λόγος καιρὸς νἆναι κι' ἀκλόνητη ἀλήθεια... Καὶ κάθε σου κίνημα, γιὰ μένα, ἀφοσιωμένο καὶ στοργικό, νἆναι βγαλμένο ἀπ' τὴν ψυχή σου... Πάντα λαχταρῶ νὰ γίνουμε ζευγάρι, παντοτεινὸ κι' ἀγαπημένο... Καὶ μπρὸς στὸν θάνατο ἀκόμα, ἀχώριστο κι' ἀφοσιωμένο...

Ἔλα λοιπόν, καλέ μου... Ἂς λείψουν γιὰ πάντα ἡ παρεξηγήσεις ἀναμεταξύ μας... Πίστεψε ὅσα ἀκοῦς ἀπ' τὸ στόμα μου μονάχα... Καὶ πιστεύω, στὸ ὑπόσχομαι, ὅσα μοῦ λὲς ἐσὺ καὶ μόνος, δίχως νὰ μ' ἐπηρεάζουν τῶν καλοθελητῶν μας ἡ δῆθεν ἐκδουλεύσεις...

Ἔλα, καλέ μου... Σβῦσε ἀπ' τὴν ψυχή μου μὲ δυό σου λέξεις κάθε οἰκτρὴ ἐντύπωσι, ποὺ μπορεῖ ν' ἀπόμεινε κεῖ μέσα, ἀπὸ λογῆς-λογῆς πρόστυχες συκοφαντίες τῶν ἐχθρῶν σου...

Ἔλα, καλέ μου... Μὴ μ' ἀφίνεις ὁλομόναχη κι' ἀδύναμη, στὴ σκληρὴ αὐτὴ πάλη τῆς ἀγάπης μου μὲ τοὺς ἐχθρούς σου... Θέλησε καὶ σὺ νὰ ξεδιαλύνης μὲ δυό σου λέξεις τὰ σύννεφα τὰ βαρειὰ ποὺ σκιάζουν τὴν ἀγάπη μας... Ἐξηγήσου... Κι' ὅ,τι μοῦ πεῖς, θὰ σὲ πιστέψω... Σοῦ τὸ ὑπόσχομαι, καλέ μου...

Η ΑΓΝΗ ΣΟΥ

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΦΗΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΟΚΑΤΑΚΤΗΤΗΣ

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΗΜΟΥ ΓΟΗΤΟΣ ΝΤΕ ΡΙΣΕΛΙΕ

ΙΕ'

Η δόξα τοῦ Ρισελιέ, μετὰ τὰ γεγονότα ποὺ διηγηθήκαμε στὸ προηγούμενο φύλλο, εἶχε φτάσει πειὰ στὸ ζενὶθ της. Ὁλόκληρη ἡ Βιέννη, ἡ ὁποία στὴν ἀρχὴ τὸν δέχτηκε τόσο ψυχρά, εἶχε θαμπωθεῖ ἀπὸ τὴν αἴγλη του καὶ εἶχε ὑποταχθεῖ ἀνεπιφύλαχτα στὴ γοητεία του.

Μά, ὅπως εἴδαμε, ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ χλιδή, μὲ τὴν ὁποία ζοῦσε ὁ ἥρως μας στὴν Αὐστριακὴ πρωτεύουσα, ἦταν πραγματικὰ μυθώδης κι' ἔτσι ἔπειτ' ἀπὸ λίγο καιρὸ τὸ τεράστιο χρηματικὸ ποσὸν ποὺ εἶχε πάρει μαζύ του, φεύγοντας ἀπ' τὸ Παρίσι, σώθηκε.

Ἀναγκάστηκε λοιπὸν τότε ν' ἀπευθυνθῆ στὸν πρωθυπουργὸ τῆς Γαλλίας, Φλερύ, νὰ τοῦ φανερώση ὅτι, γιὰ νὰ κάνη τὴ ζωὴ ποὺ ταίριαζε σ' ἕνα Γάλλο πρεσβευτή, ἐξοικονόμισε χρήματα μὲ διάφορα τεχνάσματα καὶ νὰ ζητήση τὴν ἀνάκλησί του. Μὰ ἡ Γαλλία βρισκόταν τότε οἰκονομικῶς σὲ χάλια κι' ὁ Φλερύ, ἐφόσον δὲν εἶχε νὰ τοῦ στείλη τίποτε, τοῦ ἀπάντησε μὲ διάφορες ὑπεκφυγές, ἱκετεύοντάς τον νὰ μὴν ἐγκαταλείψη τὴ θέσι του, τὴν ὁποία πραγματικὰ εἶχε λαμπρύνει καὶ στὴν ὁποία κανένας ἄλλος δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὸν ἀντικαταστήση ἐπαξίως.

Ὁ Ρισελιέ, γιὰ νὰ τὰ βγάλη πέρα, ἀναγκάστηκε τότε νὰ ἐνεχυριάση τὰ διαμαντικά του κι' ἔτσι τὰ κατάφερε ὥς ὅτου ἡ παληὰ κι' ἀφοσιωμένη του φίλη δούκισσα ντὲ Χ...., μαθαίνοντας τὶς οἰκονομικές του στενοχώριες, τοῦ ἔστειλε ἑκατὸ χιλιάδες λίρες, τὶς ὁποῖες ὁ Φρονσὰκ κατεβρόχθισε μέσα σ' ἕνα μῆνα.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ δούκισσα ντὲ Χ.... καὶ πολλὲς ἄλλες φίλες του τὸν ἐνίσχυσαν, κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς παραμονῆς του ὡς πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλίας στὴ Βιέννη καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο μποροῦσε καὶ συνέχιζε τὴν ἡγεμονικὴ ζωή του, θαμπώνοντας τοὺς πάντας. Μὰ τότε συνέβη ἕνα μυστηριῶδες ἐπεισόδιο, ποὺ λίγο ἔλειψε νὰ τὸν καταστρέψη.

Ὁ Ρισελιέ, ὅπως ἄλλωστε καὶ ὅλοι οἱ εὐγενεῖς τῆς ἐποχῆς του, ἦταν δεισιδαίμων καὶ προληπτικός. Ἡ ἀστρολογία καὶ ἡ μαύρη μαγεία τὸν ἐγοήτευαν. Ἕνα βράδυ λοιπόν, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν νεαρὸ ἀββᾶ ντὲ Σενζεντόρφ, γυιὸ τοῦ ἀρχικαγκελλαρίου τῆς Αὐστρίας καὶ ἀπὸ τὸν κόμητα ντὲ Βεστερλώ, ἀκολούθησαν ἕνα τυχοδιώκτη μάγο, ὁ ὁποῖος τοὺς εἶχε ὑποσχεθεῖ νὰ τοὺς δείξη τὸ διάβολο. Αὐτὸς τοὺς ὡδήγησε τότε σ' ἕνα λατομεῖο ἔξω ἀπ' τὴ Βιέννη. Κανεὶς δὲν ξέρει τί ἔγινε ἐκεῖ καὶ τί περίεργους ἐξορκισμοὺς ἔκαναν, μὰ τὸ βέβαιο εἶνε πὼς ὅταν οἱ ἐργάται πῆγαν τὸ πρωῒ στὸ λατομεῖο γιὰ ν' ἀρχίσουν τὴ δουλειά τους, ἄκουσαν στριγγὲς κραυγὲς ἀγωνίας καὶ βρῆκαν τὸν τυχοδιώκτη καταπληγωμένο καὶ πλημμυρισμένο στὸ αἷμα του.

Ἡ ἀλήθεια σχετικῶς δὲν ἐξακριβώθηκε ποτέ. Φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ Ρισελιὲ κι' οἱ σύντροφοί του, βλέποντας πὼς ὁ τυχοδιώκτης τοὺς κορόϊδευε καὶ δὲν τοὺς ἔδειχνε τὸ διάβολο, ἐξεμάνησαν καὶ ὁρμῶντας ἐναντίον του, τὸν καταπλήγωσαν μὲ τὰ ξίφη τους.

Ὡστόσο, τὸ σκάνδαλο ἀποσιωπήθηκε γιὰ νὰ μὴν ἐκτεθοῦν τόσο ὁ Ρισελιέ, ὅσο κι' ὁ γυιὸς τοῦ ἀρχικαγκελλαρίου. Τὰ πλήρωσε ὅμως ὅλα ὁ κόμης ντὲ Βεστερλώ, ὁ ὁποῖος ἔπεσε στὴ δυσμένεια τοῦ αὐτοκράτορός του κι' ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τὴν Αὐλή.

Μετὰ τὴν περιπέτεια αὐτή, ὁ Ρισελιὲ παρέμεινε στὴ Βιέννη ὥς ὅτου ἔφερε σὲ αἴσιο τέλος τὴν ἀποστολή του. Τέλος, τὸ φθινόπωρο τοῦ 1728 ξαναγύρισε θριαμβευτικὰ στὶς Βερσαλλίες...

* * *

Μὰ ποῦ βρισκόταν τέλος πάντων ὅλη αὐτὴ ἡ γοητεία τοῦ Ρισελιέ, στὴν ὁποία καμμιὰ γυναίκα δὲν μποροῦσε ν' ἀντισταθῆ; Ὡραῖος δὲν ἦταν, οὔτε καὶ ἁρμονικὰ χαρακτηριστικὰ εἶχε. Τὸ πρόσωπό του ὅμως σκόρπιζε ἕνα θέλγητρο τρομερό, ἀνάλογο πρὸς αὐτὸ ποὺ ἔχουν οἱ ἄγγελοι τοῦ σκότους. Κι' ἐν πρώτοις γοήτευε μὲ τὰ σκοτεινὰ μάτια του, μέσ' ἀπ' τὰ ὁποῖα περνοῦσαν θολὲς φλόγες καὶ λάμψεις ξαφνικές. Ἕνα μεταλλικὸ καὶ σκληρὸ φῶς ἔβγαινε ἀπ' αὐτά, ποὺ ἔφθανε κατ' εὐθεῖαν μέσα στὴν ψυχὴ καὶ τὴ συνεκλόνιζε ὁλόκληρη. Μιὰ γυναῖκα, μόλις ἀντίκρυζε τὸ βλέμμα αὐτό, πληγωνόταν κατάκαρδα, σὰν τὴ πέρδικα ποὺ τὴ βρίσκει τὸ βόλι τοῦ κυνηγοῦ. Ἔκανε τότε νὰ φύγη, μὰ στὸ τέλος σωριαζόταν μπροστά του, ἐγκαταλείποντας τὸν ἑαυτό της στὴ διάθεσί του.

Τὸ στόμα του πάλι λεπτό, κάπως μακρύ, μὲ χείλη εὐκίνητα ποὺ μόλις σάλευαν λίγο, χωρὶς νὰ προφέρουν κὰν λέξι, ἔδιναν χίλιες ὑποσχέσεις ἐρωτικὲς καὶ μυστικές. Τὸ μέτωπό του καὶ τὸ πηγοῦνι του εἶχαν κάτι τὸ ζῳῶδες, μὰ αὐτὸ ἀκριβῶς ἐξασκοῦσε τὴ μεγαλείτερη ἕλξι στὶς γυναῖκες. Ἡ φύσις εἶχε προικίσει τὸ Ρισελιὲ μὲ φωνὴ ἀρκετὰ διαπεραστική, ἡ ὁποία θὰ ἦταν πολὺ δυσάρεστη στ' αὐτί, ἂν δὲν ἤξερε νὰ τὴ χρησιμοποιῆ ὅπως ἤθελε καὶ νὰ τῆς δίνη ὅποιο τόνο ἤθελε. Μὰ αὐτὸ ποὺ τὸν ἔκανε ἀσύγκριτο, ἄφταστο, ἀπαράμιλλο, ἦταν ἡ χάρις του. Ἔφτανε μόνο νὰ ἐμφανιστῆ κάπου, γιὰ νὰ κατακτήση ἀμέσως τὶς καρδιὲς ὅλων τῶν γυναικῶν.

Ἀπέναντι τῶν ἀνδρῶν, ὁ Ρισελιὲ ἦταν ἐντελῶς διαφορετικός. Τέλειος αὐλοκόλαξ, κολάκευε διαρκῶς τὸ Λουδοβῖκο ΙΕ' καὶ μηχανορραφοῦσε τοὺς ἄλλους αὐλικούς, οἱ ὁποῖοι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς συζύγους των, δὲν τὸν συμπαθοῦσαν καθόλου. Γιὰ τοὺς κατωτέρους του ἦταν ἀδυσώπητος, σκληρός, δεσποτικός. Ἡ φιλαργυρία του δὲν εἶχε ὅρια καὶ μόνο μὲ τὴν ἀπέραντη ἐπιμονή του θὰ μποροῦσε νὰ συγκριθῆ. Ζοῦσε μέσα στὴ μεγαλείτερη πολυτέλεια, ἦταν ὁ πιὸ κομψὸς μεγιστὰν τῆς Γαλλίας, ἔχανε στὸ χαρτοπαίγνιο τεράστια ποσά, μὰ δὲν ἐπλήρωνε τὸν παιδαγωγὸ τοῦ γυιοῦ του καὶ τοὺς γραμματεῖς του.

Στὸν πόλεμο ἡ ἀνδρεία του ἦταν ἀσύγκριτη καὶ ἐπική. Μὰ λεηλατοῦσε σὰν βάρβαρος ἐπιδρομεὺς τὶς πόλεις ποὺ κυρίευε καὶ προξενοῦσε τρομακτικὲς δηώσεις. Εἶχε ἑκατοντάδες συντρόφων στὰ γλέντια του καὶ στὰ ὄργιά του καὶ δὲν εἶχε οὔτε ἕνα πραγματικὸ φίλο. Γιὰ ὅλ' αὐτά, οἱ σύγχρονοί του χρονικογράφοι τὸν κρίνουν πολὺ αὐστηρά, μολονότι ἡ μεγαλείτερη διάνοια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Βολταῖρος, τὸν ἐθαύμαζε.

* * *

Τὴν ἴδια ἐποχή, ἔγιναν οἱ γάμοι τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ΙΕ' καὶ τῆς Πολωνίδος πριγκηπίσσης Μαρίας Λέζινσκα. Ὁ νεαρὸς ἡγεμὼν περνοῦσε στὴν ἀρχὴ μιὰ ζωὴ πολὺ ἁπλὴ στὸ πλευρὸ τῆς συζύγου του καὶ μολονότι ἦταν ὁ ὡραιότερος ἄνδρας μέσα στὴν Αὐλή, ἡ ἄλλες γυναῖκες δὲν τὸν τραβοῦσαν καθόλου. Συμπεριφερόταν ἀπέναντί τους μὲ μιὰ νεανικὴ μεγαλοπρέπεια καὶ ποτὲ δὲν ἔδινε σημασία στὶς προκλήσεις τους. Μὰ καὶ στὴν ἴδια τὴ βασίλισσα φερνόταν μὲ μεγάλη ψυχρότητα καὶ τυπικότητα. Οἱ ὑπηρέτες τους μάλιστα διηγόντουσαν ὅτι ἡ ἰδιαίτερες σχέσεις τους ἦσαν ἐξ ἴσου ἐπιφυλακτικές, ὅσο καὶ μπροστὰ στὸν κόσμο.

Ἐντωμεταξὺ ὅμως, ὁ βασιλεύς, ὅσο ἀνδρωνόταν, ἄρχιζε νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸν ἔρωτα, τὸν ὁποῖο τοῦ κάκου ὅμως ζητοῦσε ἀπὸ τὴ σύζυγό του. Ἡ Λέζινσκα, δασκαλεμένη ἀπὸ τὸν Ἰησουΐτη ἐξομολογητή της, ὁ ὁποῖος τῆς ἔλεγε, ὅτι οἱ συζυγικοὶ ἔρωτες προκαλοῦν τὴν ὀργὴ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅτι οἱ ἄγγελοι παραστέκουν μόνο στὶς ἁγνὲς συζυγικὲς παστάδες, ἐπαναλάμβανε τὰ ἴδια καὶ στὸ βασιλέα καὶ ἀρνιόταν νὰ τοῦ δώση ἔστω κι' ἕνα φίλημα. Ἔτσι ὅμως τὸν ἔχασε γιὰ πάντα καὶ ἀνεπιστρεπτεί.

Στὴν ἀρχή, ὁ βασιλεὺς τῆς ἔκανε ἀπιστίες περαστικές, τὶς ὁποῖες τὸ Κοινὸν οὔτε ὑποψιαζόταν κάν. Μὰ ξαναγύριζε πάντα κοντά της καὶ ἔμενε προσκολλημένος σ' αὐτή. Ἡ κόμησσα ντὲ Ρουάν, ἡ πριγκήπισσα ντὲ Σαρολαί, ἡ κόμησσα τῆς Τουλούζης κι' ἄλλες κυρίες τῆς ἀνωτάτης ἀριστοκρατίας, μὲ τὶς ὁποῖες συνδέθη τότε, δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν κρατήσουν κοντά τους περισσότερο ἀπὸ εἰκοσιτέσσερες ὧρες.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ συνέχεια.

ΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Ἡ περίφημη Γκρέτα Γκάρμπο, σὲ μιὰ τελευταία της φωτογραφία.

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ EDMOND HARAUCOURT

Η ΤΡΟΜΕΡΗ ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

Τὶς γραμμὲς αὐτὲς τὶς γράφω ἀφοῦ πρῶτα ἔφαγα τὸ μάτι τοῦ ἐχθροῦ μου... Ἀφοῦ πρῶτα ἐκδικήθηκα σκληρὰ τὸν ἄνθρωπο ποὺ κατέστρεψε τὴ μόνη μου εὐτυχία καὶ χαρά... Σὰν ἀνταμώσω τὸν Θεὸ σὲ λίγο, θἆναι λογαριασμὸς δικός μου πῶς θὰ ξεμπλέξω πειὰ μαζύ του... Μὰ γιὰ τὸν κόσμο — τοὺς ὁμοίους μου — ποὔζησα μαζύ τους τόσα χρόνια, γράφω τὶς λίγες αὐτὲς γραμμές, νὰ δικαιολογηθῶ λιγάκι ἀπέναντί τους... Ἀκοῦστε...

Ἐδῶ κι' ἔξη μῆνες ἤμουν ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς, τοποθετημένος στὸ 3ο ἀστυνομικὸ τμῆμα τῆς Βαρκελώνης, στὴν Ἱσπανία... Λέγομαι Ἐνρίκε Θαργκουΐνα καὶ μόλις ἔχω πατήσει τὰ 30... Ἡ καριέρα μου ἦταν ἐξαίρετη, τὸ μέλλον ἀνοιγόταν λαμπρὸ μπροστά μου καὶ πάμπολλες φορὲς ἡ ἐξοχότης του, ὁ κόμης Δὸν Ἀλέχο Σάλας ὑ Μενεθές, διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας, μὲ προτιμοῦσε ἀπὸ κάθε ἄλλον ἀστυνομικό, ὅσες φορὲς βρισκόταν σὲ ἀδιέξοδο...

Ζοῦσα σ' ἕνα κόμμοδο σπιτάκι μὲ τὴν ἀγαπημένη μου γυναῖκα, τὴν ἀλησμόνητη Βαρβάρα, καὶ μ' ἕνα κοριτσάκι ἀγγελικὸ ποὺ μᾶς χάρισε ὁ γάμος μας, τὴν κουκλίτσα μου, τὴν ἄμοιρη καὶ λατρευτή, τὴν Καταλίνα μου...

Ἦταν γιὰ μένα ὅλος ὁ κόσμος, ἡ οἰκογενειακὴ φωλιά μου... Ἦταν ἡ θρησκεία μου, ἡ χαρά μου, ἡ ζωή μου... Καὶ ζούσαμε εὐτυχισμένοι...

Μὰ ὁ δαίμονας φθόνησε τὴν εὐτυχία μου καὶ μ' ἕνα κίνημα ξαφνικὸ τοῦ καταραμένου του χεριοῦ ἔσβυσε τὴ λάμψι τῆς χαρᾶς ὁλότελα ἀπ' τὰ μάτια μου... Ναί, ἐδῶ κι' ἔξη μῆνες ἔχω πάψει πειὰ νὰ ζῶ... Καὶ σὲ λίγο θὰ πεθάνω θερίζοντας καὶ τὸ κορμί μου, γιατὶ θερίστηκε πειὰ ἡ ψυχή μου ἐδῶ κι' ἔξη μῆνες... Γιατί;... Θὰ σᾶς πῶ:

Θυμᾶστε τὴν ὑποδοχὴ τοῦ βασιλέως στὴ Βαρκελώνη πρὸ ἔξη ἀκριβῶς μηνῶν;... Αὐτὴ ἦταν ἡ καταστροφή μου!...

Μᾶς εἰδοποίησαν στὴν Ἀστυνομία πὼς τὸ ἀπομεσήμερο, στὶς 4 ἀκριβῶς, θὰ 'ρχόταν ἡ Μεγαλειότης του... Ἀμέσως ἀναστατώθηκε ὅλος ὁ κόσμος. Παράταξι μεγαλόπρεπη στρατοῦ, στρίμωγμα ἀφάνταστο τοῦ λαοῦ, μέτρα ἀσφαλείας γιὰ τὸν βασιληᾶ ἐκ μέρους τῆς Ἀστυνομίας, πυρετός, τρεχάματα... Ἀνυπομονησία καὶ βιασύνη...

Εἶπα τὰ νέα, καταμεσήμερο ποὺ τρώγαμε, στὴν ἄμοιρη γυναικοῦλα μου καὶ στὸ χρυσό μου κοριτσάκι... Χτύπησαν ἀπ' τὴ χαρὰ κι' οἱ δυό τους τὰ χέρια τους, σὰν νὰ ἦσαν τῆς ἴδιας ἡλικίας καὶ βλέποντας τὸν ἐνθουσιασμό τους, ἀποφάσισα — καταραμένη ἡ ὥρα — νὰ τὶς πάρω μαζύ μου γιὰ νἄβλεπαν κι' αὐτὲς τὸ ἀσυνήθιστο ἐκεῖνο θέαμα...

Ἤμουν, σᾶς εἶπα, ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς... Θὰ φρόντιζα στὸν τομέα μου, πλάϊ στὴν παράταξι τῶν στρατευμάτων, γιὰ τὴν τάξι... Τοποθέτησα λοιπὸν μπροστὰ-μπροστὰ τὴν κόρη μου καὶ τὴ χρυσῆ μου τὴ γυναῖκα καὶ περιμέναμε τὴν ἄφιξι τοῦ βασιληᾶ... Ἤμουν ἐνθουσιασμένος κι' ἐγὼ ἀπ' τὴ χαρά τους, γιατὶ βρισκόμουν στὴν καλύτερη θέσι τῆς παρατάξεως, μπροστὰ στὴν πλατεῖα τοῦ Δημαρχείου...

Σάλπιγγες ἀντήχησαν σὲ λίγο... Ἦταν ἡ μουσικὴ τῆς Φρουρᾶς ποὺ ἔπαιζε τὸν βασιλικὸ ὕμνο... Ἱππικὸ λαμπροστόλιστο, κυλίσματα τροχῶν μιᾶς ἅμαξας μὲ δέκα ἄλογα φανταχτερά, καὶ μέσα της τὸ βασιλικὸ ζευγάρι τῆς Ἱσπανίας!...

Ζητωκραυγὲς ποὺ ἀνέβηκαν στὰ οὐράνια ἀκούστηκαν, φωνὲς χαρᾶς ἀπ' τὰ παιδάκια καὶ τὶς γυναῖκες, καὶ... ἀναγάλλιασε ἡ ψυχή μου ἀπ' τὸ ἐπίσημο τῆς στιγμῆς κι' ἀπ' τὰ πρόσχαρα ξεφωνητὰ τῆς μικρούλας μου Καταλίνας...

Γύρισα μὲ λαχτάρα τὸ κεφάλι μου κι' ἀγκάλιασα εὐτυχισμένος, μὲ τὴ διψασμένη μου ματιά, τὸ λατρευτὸ ἐκεῖνο σύμπλεγμα τῆς γυναίκας μου καὶ τοῦ ἀγγελουδιοῦ μου... Ἔκανα νὰ τοὺς χαμογελάσω, μὰ ξαφνικὰ τοὺς ἔχασα ἀπὸ μπροστά μου.

Ναί!... Σύννεφα καπνοῦ καὶ σκόνης τοὺς σκέπασαν καὶ κρότοι δαιμονισμένοι, σὰν τῆς βροντῆς καὶ τῶν κεραυνῶν, ἀντάρα, μουγκρητὰ πληγωμένων, ψυχορραγήματα σκοτωμένων, κραυγὲς φρίκης καὶ τρόμου, αἷμα... Αἷμα ἄφθονο!...

Ζαλίστηκα... Μέθυσα... Ἔτρεξα σὰν τρελλὸς ἐδῶ κι' ἐκεῖ, μὲ κλονισμένα βήματα, μὲ θαμπωμένα μάτια καὶ... σπαραγμένη τὴν ψυχή!...

Καὶ τέλος — ὢ φρίκη! — φίλησα μὲ λαχτάρα τὰ ματωμένα καὶ κουρελιασμένα... πτώματα τῆς γυναίκας μου καὶ τῆς μικρῆς μου καὶ φωνάζοντας τὴν περίπολό μου, μάζευα ἀναίσθητα, μηχανικὰ καὶ κοιμισμένα, τοὺς τραυματίες τῆς ἐκρήξεως καὶ ὅλα τὰ πτώματα τῶν σκοτωμένων, ἐξὸν ἀπ' τὰ πτώματα τῶν δικῶν μου... Τῶν ἄτυχων ἀγαπημένων μου... Δὲν εἶχα τὴ δύναμι γιὰ τέτοιο πρᾶγμα!...

Ἡ βόμβες — τρεῖς ὅλες-ὅλες — τοῦ ἀναρχικοῦ, ἄφησαν ἄθικτους τοὺς βασιληάδες... Μὰ σακάτεψαν μὲ τὴ φρικτή τους ἔκρηξι κόσμο καὶ κοσμάκη... Τριάντα ὅλα-ὅλα θύματα ἔμειναν στὸν τόπο... Μὰ γιὰ τὴ δική μου τὴν ψυχὴ ἔμεινε στὸν τόπο ὁλόκληρη ἡ Πλάσι... Γιατὶ ἀνάμεσα σ' ἐκεῖνα τὰ τριάντα θύματα, βρισκόντουσαν τὰ δυὸ πιὸ ἀγαπημένα μου πλάσματα...

Ὁ ἔνοχος;... Ἄνοιξε ἡ γῆ καὶ τὸν κατάπιε... Ἀνώφελα τὰ ψαξίματα... Ἀνώφελες ἡ ἀνακρίσεις... Ποιὸς ἦταν;... Ποῦ στεκόταν;... Πότε ἔρριξε καὶ πῶς ἔρριξε τὶς βόμβες;... Τὸ πότε μονάχα ξέραμε... Μυστήριο ἀδιάλυτο ἡ ἄλλες ἀπορίες... Κατὰ καθῆκον ἔψαχναν οἱ ἄλλοι, μὰ ἐγὼ ὡρκίστηκα ἐκδίκησι!

....

Πέρασαν ἔξη μῆνες ἀπὸ τότε... Πρὸ πέντε ἡμερῶν ὁ δράστης τῆς ἀποπείρας συνελήφθη... Συνελήφθη ἀπὸ μένα τὸν ἴδιο...

Χτὲς λοιπὸν τὰ μεσάνυχτα — εἶνε τρεῖς ἡ ὥρα τὸ πρωΐ τώρα — πῆρα ἕνα ἁμάξι, πῆγα στὸ ἀστυνομικὸ τμῆμα τῆς δικαιοδοσίας μου καὶ ζήτησα ἀπ' τὸν δεσμοφύλακα νὰ παραδώση τὸν ἔνοχο σὲ μένα... Τοῦ εἶπα πὼς χρειαζόταν δῆθεν γιὰ μυστικὴ ἀνάκρισι στὰ γραφεῖα τῆς Νομαρχίας, ἀπὸ πρόσωπο τῶν ἀνακτόρων, ἐπίτηδες σταλμένο ἀπ' τὴ Μαδρίτη...

Μοῦ τὸν παράδωσαν, ἀνύποπτοι, ἀμέσως... Μήπως ἐγὼ δὲν ἤμουν ποὺ ὡρκίστηκα νὰ τὸν πιάσω καὶ τὸν ἔπιασα;... Τὸν ἔβαλα στὴν ἅμαξα, δεμένον μὲ ἁλυσσίδες, κι' ἔδιωξα πιὸ κάτω, μὲ κάποια πρόφασι εὔλογη, τὸν φύλακα ποὺ μοῦδωσαν γιὰ συνοδεία καὶ ἀσφάλεια...

Πίσσα σκοτάδι στὸ δρόμο... Ἔφτασα σπίτι μου — στὸ ρημαγμένο κι' ἄδειο σπίτι μου — ἔμπασα μέσα τὸν κακοῦργο κι' ἔδιωξα τὴν ἅμαξα, λέγοντας πὼς ἴσαμε δῶ ἦταν ὁ προορισμός του... Ποιὸς ἦταν δυνατὸν νὰ ὑποψιαστῆ ἐμένα;... Ἐμένα ποὺ μὲ σκέπασε ὁ θρίαμβος κι' ἡ δόξα, μόλις κατάφερα τὴ σύλληψί του;

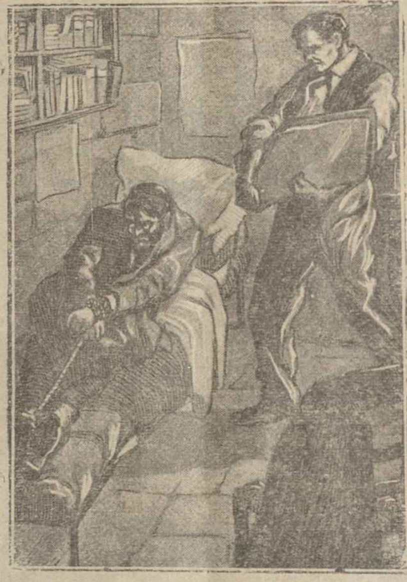

Τοῦ πλάκωσα τὸ στῆθος μὲ δυὸ πλάκες πελώριες καὶ βαρειές...

Ἅρπαξα τὸν κακοῦργο ἀπ' τὸν λαιμὸ καί, μὲ βλαστήμιες καὶ σκουντιές, τὸν ἔσπρωξα στὴν κάμαρά μου... Ἄναψα τὸ φῶς, τὸν γονάτισα στὸ πάτωμα κι' ἐνῷ ἐκεῖνος μὲ κυττοῦσε μὲ λύσσα καὶ τρόμο κολασμένου, ἀνίκανος νὰ παλαίψη, τοῦδεσα σφιχτὰ τὰ πόδια, μὲ τὰ δεμένα ἀπὸ πρὶν μὲ ἁλυσσίδες χέρια του...

Τὸν μισοξάπλωσα στὸ ντιβάνι, τοῦ πλάκωσα τὸ στῆθος μὲ δυὸ πλάκες πελώριες καὶ βαρειές, ὥστε νὰ μὴν μπορῆ νὰ κουνηθῆ... Ἔβγαλα ἀπ' τὸ μπαοῦλο μου μιὰ φρικαλέα βόμβα, ἀπ' τὶς μεγαλείτερες ποὺ ὑπάρχουν, ἔκλεισα καλὰ καὶ κλείδωσα πόρτες καὶ παράθυρα, κι' ἔδεσα τὸ μακρὺ φυτῆλι στὸ στόμιο τῆς βόμβας...

Τὸ ἄναψα μὲ χέρι σταθερὸ καὶ ρίχνοντας τὴ λυσσασμένη μου ματιὰ στὸν κατακίτρινο κι' ἀμίλητο κακοῦργο, οὔρλιαξα ἀγριεμμένος:

— Οἱ δυό μας τώρα, ἄτιμε φονηᾶ... Ἔ;... Τὸ πίστευες ποτέ σου;... Μοῦ σπάραξες τὴν ψυχή, κτηνάνθρωπε, κι' ὡρκίστηκα ἐκδίκησι σκληρὴ κι' ἄσβεστο, αἰώνιο μῖσος!... Σὲ τσάκωσα ἐπὶ τέλους...

» Ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα κιόλας τοῦ ἐγκλήματος, γυρίζοντας ἀπ' τὴν κηδεία τῶν ἀδικοσκοτωμένων ἀπ' τὸ αἱματολουσμένο χέρι σου θυμάτων, πέταξα τὴ στολή μου καὶ ντύθηκα πολιτικά... Πῆρα τὴν ἔγκρισι τῶν ἀνωτέρων μου νὰ σὲ ξετρυπώσω μὲ κάθε τρόπο καὶ μὲ κάθε θυσία... Ἤξεραν τί ἔκαναν ἐκεῖνοι καὶ μοῦπαν τὸ «ναὶ» ἀμέσως...

» Σκέφτηκαν βέβαια τὴν ἱκανότητά μου ποὺ θὰ γινόταν διπλασία ἀπ' τὴ λύσσα τῆς ψυχῆς μου, γιὰ τὸν ἀχρεῖο ποὺ κομμάτιασε τὴν εὐτυχία τῆς ζωῆς μου...

» Πάλαιψα μῆνες... Προσποιήθηκα τὸν ἀναρχικὸ κι' ἐγώ, ἀλλάζοντας τὸ πρόσωπό μου... Ἐπίτηδες πρόδωσα μυστικὰ τοῦ κράτους, γιὰ νὰ κερδίσω τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν ἀρχηγῶν σας... Ἔγινα δεκτὸς ἐπὶ τέλους, στὶς κρυφές σας συνελεύσεις... Ἤμουν μέλος ἀξιοσέβαστο κι' ἐγὼ κι' ἀπόχτησα μὲ τὸν καιρὸ δύναμι στὴ λυκοφωλιά σας...

» Κατάφερα νὰ μάθω ποιὸς ἦσουν, ποῦ ἔμενες καὶ πῶς ζοῦσες, βυθισμένος πρόσκαιρα στὴν ἀφάνεια, ὅσο νὰ πάψη τὸ σούσουρο τοῦ ἐγκλήματός σου... Καὶ νὰ ποὺ σὲ ξετρύπωσα!... Σὲ τσάκωσα μὲ πονηρία, μὰ σὲ κρατῶ γιὰ τὸν ἑαυτό μου... Τί τὶς θέλω ἐγὼ τὶς δίκες καὶ τὶς καταδίκες, γιὰ νὰ σὲ σπαράξουν ὕστερα χέρια ἀλλονῶν;... Μὲ τὰ δικά μου χέρια θέλω ἐγὼ νὰ σὲ ξεσχίσω... Ἄκουσέ με...

» Βλέπεις τὴ βόμβα αὐτή;... Μπορεῖ νὰ κομματιάση ἕνα σύνταγμα ἀκέριο!... Βλέπεις τὸ φυτῆλι τὸ ἀναμμένο;... Σὲ μιὰ ὥρα μέσα θὰ δώση τὴ φωτιὰ στὴ βόμβα... Κύττα το, ἀχρεῖε... Νά... Κοντεύει πειὰ νὰ φτάση στὴ μέση... Σὲ λίγο θὰ τιναχτοῦμε στὸν ἀέρα κομματιασμένοι φριχτὰ ἀπ' τὴν ὀλέθρια ἔκρηξί της... Ναί... Κι' ἐσὺ κι' ἐγώ...

» Θὰ βλέπης τὸν χάρο μὲ τὰ μάτια σου, ἀπὸ λεπτὸ σὲ λεπτό... Τὴν ἀγαπᾶς τὴ ζωὴ ἐσὺ καὶ χλώμιασες κιόλας ἀπ' τὸν φόβο σου, σὰν νἆσαι πεθαμένος πειά... Ἐμένα δὲν μὲ νοιάζει γιὰ τὴ ζωὴ καθόλου ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα...

» Ἴσα-ἴσα θέλω νὰ πεθάνω, καὶ μάλιστα μαζύ σου... Τόση εἶνε ἡ λύσσα καὶ τὸ μῖσος ποὺ νοιώθω μέσα μου γιὰ σένα, ὥστε θέλω νὰ βγοῦν *τὴν ἴδια τὴ στιγμὴ ἡ ψυχές μας!!*... Ξέρεις γιατί;...

» Γιὰ νὰ ριχτῆ ἡ ψυχή μου στὴν ἄτιμη τὴ δική σου, κι' αἰώνια πειὰ νὰ τὴ σπαράζη!... Εἴμαστε γιὰ τὴν Κόλασι κι' οἱ δυό μας κι' οἱ διάβολοι θὰ γελᾶν μαζύ μας, δίχως νὰ σκεφτοῦν νὰ μποῦν στὴ μέση καὶ νὰ λυτρώσουν τὴν ψυχή σου ἀπ' τὰ νύχια τῆς δικῆς μου!...».

Τὸν κύτταζα μανιασμένος, μὰ φαινόταν πὼς δὲν μ' ἄκουγε καθόλου!... Τόσο τὸν εἶχε παραλύσει ἡ φρίκη του... Λουσμένος σὲ ψυχρὸν ἱδρῶτα, χλωμὸς καὶ πράσινος ἀπ' τὴν τρομάρα, ἀνάσαινε βαρειὰ καὶ κάρφωνε ἐπάνω μου τὰ γουρλωμένα μάτια του, δίχως νὰ βγάζη ἄχνα!...

Νὰ τὸ φυτῆλι τώρα... Ζυγώνει κοντὰ στὴ βόμβα... Ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ θὰ τιναχτοῦμε κι' οἱ δυό μας στὸν ἀέρα... Τελειώνω βιαστικὰ τὴν ὕστατη αὐτὴ ἐξομολόγησί μου καὶ θὰ τὴ ρίξω στὸ δρόμο ἔξω, κλεισμένη σὲ κουτί, νὰ μὴ χαθῆ μαζύ μου στὰ ἐρείπια τοῦ σπιτιοῦ...

Ἔχετε γειά... Δὲν εἶμαι Θεὸς νὰ συγχωρῶ... Εἶμαι ἀδικημένος ἄνθρωπος καὶ παίρνω τὸ αἷμα πίσω... Ἐκδικοῦμαι!...

....

Ἡ βόμβα ἔσκασε στὰ ἡλιοχαράμματα κοντά... Βρῆκαν τὰ πτώματα τῶν δύο θυμάτων ἀγνώριστα ἀπ' τὸ κομμάτιασμά τους καὶ θάμενε ὁ θάνατός τους αἴνιγμα ἄλυτο καὶ κρυφό, ἂν δὲν βρισκόταν τὸ μπρούντζινο αὐτὸ κουτὶ μὲ τὴ φρικτὴ ἐξομολόγησι τοῦ Θαργκουΐνα...

ΟΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

ΑΓΑΠΕΣ

Ἤμουν ἄγουρο παιδί, ξέννοιαστα γυρνοῦσα
Στοῦ ἀπόμερου χωριοῦ τὰ χρυσακρογιάλια,
Τ' ἀνθισμένα λούλουδα, τὰ πουλιὰ 'γαποῦσα,
Τὸ νερὸ τὸ διάφανο ποὺ κυλάει ἀγάλια.

Ἀγαποῦσα σὰν τρελλὸ τὴ γλυκειὰ τὴ φύσι,
Τὸν γαλάζιο οὐρανὸ καὶ τὰ χελιδόνια,
Τὸ ἐκκλησάκι τοῦ χωριοῦ, τὴν καθάρια βρύσι
Καὶ τὶς λεῦκες τὶς ψηλὲς ποὺ λαλοῦν τ' ἀηδόνια.

Ἀγαποῦσα τ' ὤμορφο κι' ἥσυχο ἀκρογιάλι,
Τὶς βαρκοῦλες ποὺ σ' αὐτὸ ἁπαλὰ κυλοῦσαν,
Τ' ἀγαποῦσα ὅλ' αὐτά, μὰ καὶ κεῖνα πάλι
Τὤνοιωθα ὡς τὴν ψυχὴ πὼς ἐμὲ ἀγαποῦσαν.

Ὡς ποὺ ἕνα ξανθὸ πρωΐ σὰν νεράϊδα βγῆκες
Μέσ' ἀπὸ τὸ πέλαγος, ἀπὸ μέρη ξένα,
Στὴν ἀμέριμνη καρδιὰ σὰν ἀγέρας μπῆκες
Κι' ἡ ἀγάπες ποὔξερα χάθηκαν γιὰ μένα.

Ἔχω πειὰ γιὰ ἥλιο μου τὰ ξανθὰ μαλλιά σου,
Ἡ ματιά σου ἡ γαλανὴ εἶνε πειὰ γιὰ μένα
Τὸ γαλάζιο πέλαγο· κι' ἡ γλυκειὰ (λαλιά σου
Τὸ τραγοῦδι τ' ἀηδονιοῦ, ὤμορφη (παρθένα.

Βρῆκα στὴν ἀγάπη σου ὅλα τὰ (χαμένα,
Τὸν γαλάζιο οὐρανό, τὰ πουλιά, (τὰ κρίνα,
Ὅλη ἡ πλᾶσι κι' ἡ ζωὴ εἶσαι σὺ (γιὰ μένα.
Μὰ θὰ μ' ἀγαπᾶς πιστά, τάχα, (σὰν καὶ κεῖνα;

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΛΗΡΩΤΟΣ

ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΣ

Στῆς θάλασσας τὰ κύματα
θὰ τραγουδῶ πὼς φίλησα
τὴ νεραϊδοβασίλισσα,
πὼς μὲ κρυφομιλήματα
πῆρα κι' ἐγὼ κάποια χαρὰ
—κάποια θολὴ χαρά.

Στῆς θάλασσας τὰ κύματα
θὰ κάνω ἕνα ταξεῖδι μου,
ἡ, τὸ στερνὸ ταξεῖδι μου
καὶ γιὰ στερνὰ μηνύματα
μαῦρα πανιὰ σὰν τὰ φτερά,
τοῦ Χάρου τὰ φτερά.

Στῆς θάλασσας τὰ κύματα
θὰ στήσω ἐκεῖ τὸ μνῆμα μου,
τ' ὀνειρεμμένο βῆμα σου
νὰ σέρνη μου τὰ κρίματα
στὰ μαγεμμένα τὰ νερά,
τὰ γαλανὰ νερά.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΣΑΛΤΑΡΗΣ

ΞΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Ὅσο κι' ἂν φιλοσοφεῖ κανεὶς κι' εἶνε ψύχραιμος σὲ ὅλα τὰ ζητήματα, μπροστὰ στὸν θάνατο χάνει πάντα τὴν ψυχική του εὐστάθεια.
Εὐγ. Σύη.

Τὶς περισσότερες φορὲς ἡ γενναιότερες πράξεις καὶ τὰ ὡραιότερα ἔργα χρεωστοῦν τὴν ὕπαρξί τους στὴν ἀπόγνωσι.
Οὐγκώ.

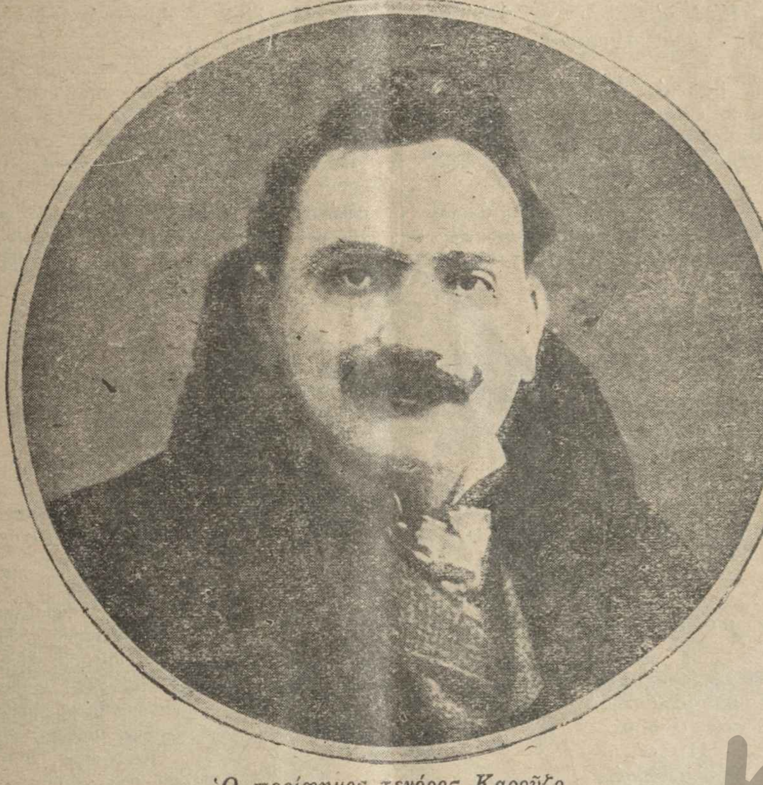

Ὁ περίφημος τενόρος Καροῦζο.
(Ἰδὲ πλαγινὴν στήλην)

ΑΠ' ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,,

ΕΚΛΕΚΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ Καροῦζο ἄσημος. Τί κάνει ἡ ἀπελπισία. Τὰ σύνεργα τῆς αὐτοκτονίας. Εἰς ἀναζήτησιν σχοινιοῦ. Τὸ κακὸ προλαμβάνεται. Τουρνὲ στὶς ἐπαρχίες. Ἡ ἀνάδειξις τοῦ Καροῦζο. Τὸ ρεκὸρ τῆς νηστείας. Ἑφτὰ χρόνια νηστική! κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὅπως ὅλοι οἱ καλλιτέχνες, ἔτσι κι' ὁ ἀλησμόνητος Ἰταλὸς καλλιτέχνης τοῦ ἄσματος Καροῦζο, στὶς ἀρχὲς τοῦ σταδίου του συνάντησε τόσες δυσκολίες, πεῖνες καὶ δυστυχίες, ποὺ μιὰ μέρα, συντριμμένος ψυχικῶς κι' ἐντελῶς ἀπογοητευμένος, ἀποφάσισε ν' αὐτοκτονήση! Ὡς μέσον δὲ πραγματοποιήσεως τοῦ ἀπονενοημένου αὐτοῦ διαβήματός του σκέφτηκε τὴν... κρεμάλα!

Γι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ ὅμως τοῦ χρειαζόταν, φυσικά, ἕνα σχοινί. Ἀλλὰ πῶς θὰ τὸ ἀγόραζε, ἀφοῦ δὲν εἶχε οὔτε τσακιστὴ δεκάρα στὶς τσέπες του; Μέσ' στὴν ἀπελπισία του, λοιπόν, τράβηξε κοντὰ τὸ δειλινὸ γιὰ τὸ θέατρο ποὺ δούλευε ἄλλοτε ὡς κομπάρσος τραγουδιστής. Ἐκεῖ, ὅπως ὑπελόγιζε, θὰ χωνόταν μέσ' στὰ παρασκήνια καὶ θὰ μποροῦσε νὰ κλέψη ἕνα σχοινί, ἀπὸ τὰ τόσα ποὺ ὑπῆρχαν. Ὕστερα θὰ γύριζε στὸ φτωχικὸ δωμάτιό του καὶ θὰ ἔστηνε τὴν κρεμάλα του! Μονάχα αὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ θανάτου τὸν τραβοῦσε, ὅπως ἀφηγεῖτο ἀργότερα.

Φτάνοντας ὅμως στὸ θέατρο, βρέθηκε μπρὸς στὸν θεατρώνη, ὁ ὁποῖος, μόλις τὸν ἀντίκρυσε, τὸν κάλεσε καὶ τὸν ρώτησε ἂν ἦταν διατεθειμένος νὰ συμμετάσχη στὸ θίασο ποὺ ἑτοίμαζε γιὰ νὰ κάνη τουρνὲ στὶς ἐπαρχίες καὶ ποὺ θἄφευγε ὕστερ' ἀπὸ τρεῖς μέρες. Ἂν ἀποφάσιζε νὰ πάη μαζύ του, ὁ θεατρώνης θὰ τοῦδινε ἀμέσως κιόλας μιὰ γερὴ προκαταβολή.

Μόλις ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Καροῦζο, δέχτηκε ἀμέσως τὴν πρότασι τοῦ θεατρώνη, ἀναβάλλοντας ἔτσι γι' ἄλλη φορὰ τὴν κρεμάλα του!...

Ἕνα βράδυ ποὺ ὁ περιοδεύων θίασος βρισκόταν στὸ Καστελλαμάρε, ὁ Καροῦζο δὲν εἶχε ρόλο στὴν παράστασι. Ἔσμιξε λοιπὸν μὲ μερικοὺς παληούς του φίλους καὶ τὤριξαν στὸ φαγοπότι καὶ στὸ γλέντι. Σὲ μιὰ στιγμὴ ὅμως ἔφτασε κάποιος τρεχάτος ἀπὸ τὸ θέατρο καὶ τοῦ εἶπε:

— Καροῦζο τρέξε ἀμέσως! Ὁ τενόρος Ζαννικέττι ἀρρώστησε ξαφνικὰ κι' ὁ θεατρώνης θέλει νὰ τὸν ἀντικαταστήσης!

Μολονότι ὁ Καροῦζο ἦταν μεθυσμένος καὶ σὲ κακὰ χάλια, σηκώθηκε καὶ πῆγε στὸ θέατρο.

Ὅταν ἐτραγούδησε τὸ πρῶτο κομμάτι, οἱ θεαταὶ ἄρχισαν νὰ τὸν χειροκροτοῦν μὲ φρενίτιδα.

Ὁ θρίαμβός του ἦταν μεγάλος.

Ἔτσι τὸ ἄλλο βράδυ, ὅταν ἀνέλαβε τὸν ρόλο του ὁ Ζαννικέττι, ποὺ εἶχε γίνει καλὰ στὸ μεταξύ, τὸ πλῆθος ἄρχισε νὰ τὸν γιουχαΐζη μόλις τὸν ἀντίκρυσε στὴ σκηνή, ζητῶντας ἐπίμονα νὰ τραγουδήση ὁ Καροῦζο. Ἔτσι κι' ἔγινε. Ἀπὸ τότε ὁ θεατρώνης ἀναγκάστηκε ν' ἀπολύση ἀπὸ τὸν θίασό του τὸν Ζαννικέττι καὶ νὰ κρατήση ὡς πρῶτο τενόρο του τὸν Καροῦζο. Ὁ διάσημος καλλιτέχνης ἄρχισε νὰ σημειώνη πλέον παντοῦ ὅπου πήγαινε καταπληκτικοὺς θριάμβους, οἱ ὁποῖοι τοῦ ἐξασφάλισαν τέλος τὴν ἀθάνατη δόξα του καὶ τὸν πλοῦτο.

* * *

Ὅλοι οἱ νηστευταὶ τοῦ κόσμου ὠχριοῦν μπροστὰ σὲ μιὰ Ἑλβετογερμανίδα ποὺ ἔζησε στὶς ἀρχὲς τοῦ 16ου αἰῶνος καὶ ἡ ὁποία ἐπὶ ἑφτὰ ὁλόκληρα χρόνια δὲν ἔβαλε τίποτα σχεδὸν στὸ στόμα της.

Ἰδοὺ ἡ περίεργη ἱστορία τῆς γυναικὸς αὐτῆς, ὅπως ἀναφέρεται σὲ μιὰ ἐπίσημη ἔκθεσι ποὺ σώζεται στὴ Βέρνη τῆς Ἑλβετίας, ὅπου καὶ ἀνευρέθη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν.

Ἡ νηστεύτρια ὠνομαζόταν Ἀπολλωνία Σράγερ. Καταγόταν ἀπὸ τὸ Σοὺλ τῆς Γερμανικῆς Ἑλβετίας, κατὰ τὸ 1601 δέ, σὲ ἡλικία δεκαεφτὰ χρόνων, ἔννοιωσε μιὰ παράξενη ἀποστροφὴ γιὰ ὅλες τὶς τροφές. Διάσημοι γιατροὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀπασχολήθηκαν μὲ τὴν περίπτωσι τῆς περίεργης αὐτῆς κόρης. Μεταξὺ τῶν ἰατρῶν αὐτῶν ἦσαν ὁ Παῦλος Λέντουλος, γιατρὸς τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας, κι' ὁ Φαβρίκιος Χίλδανο, γιατρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας.

Ἡ Ἀπολλωνία μετεφέρθη, τέλος, στὸ νοσοκομεῖο τῆς Ἴλ, τῆς Βέρνης, καὶ ὕστερα στὸ Θούπεργκ, ὅπου ἔμεινε ἐπὶ ἑφτὰ χρόνια, χωρὶς νὰ φάη καὶ χωρὶς νὰ πιῆ τίποτε. Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα διετηρεῖτο μονάχα μὲ φάρμακα.

Κατὰ τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1611 τῆς ἦρθε πάλιν ξαφνικὰ ἡ ὄρεξις τοῦ φαγητοῦ κι' ἄρχισε νὰ τρώη μὲ τέτοια βουλιμία, ποὺ ὕστερα ἀπὸ μιὰ βδομάδα πέθανε ἀπὸ... πολυφαγία!...

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗ ΜΝΗΣΤΗ ΜΟΥ

ΤΟΥ PIERRE BENOIT

Παρίσι, 10 Σεπτεμβρίου 1922.

Ἀγαπημένη Μισελίν,

Εὐδόκησε ἐπὶ τέλους ὁ Θεὸς κι' ἀπὸ μεθαύριο θὰ κρατήσω εὐλαβικὰ στὰ ἀνδρικά μου χέρια τὶς τύχες τῆς ζωῆς σου. Αὐτὸ ὅμως θὰ γίνη, ἂν μόνη σου ὡς τὴν κρίσιμη στιγμὴ τῆς τελειωτικῆς συγκαταθέσεώς σου, τὸ θελήσης μὲ τὴν ἴδια θέρμη ποὺ τὴν θέλησες ἴσαμε τώρα, ἀγαπημένη μου Μισελίν.

Λέω μεγάλο λόγο. Εἶνε τρομαχτική, βαρειά, ἡ εὐθύνη ποὺ βαραίνει τώρα τοὺς ἀδύναμους, ἀνθρώπινους ὤμους μου. Ἴσως θἄκανα καλύτερα νὰ σώπαινα. Μὰ διψάω νὰ μιλήσω. Ν' ἀφήσω τὴν ψυχή μου νὰ φλυαρήση, χαρούμενη καὶ ξέννοιαστη, ξεχύνοντας ἀνακουφιστικὰ τὴν ἀπέραντη χαρά της.

Γι' αὐτὸ σοῦ γράφω τὶς λίγες αὐτὲς γραμμές, πρὶν νἄρθη ἀκόμα ἡ μεγάλη καὶ λαχταρισμένη ὥρα, ποὺ θὰ σὲ πῶ «γυναῖκα» μου. Θέλω νὰ σοῦ μιλήσω, γιὰ ὕστατη φορά, ὁρκίζοντάς σε στὴν ἀγάπη μας, ν' ἀκούσης, μὲ προσοχὴ ξεχωριστή, τὰ τελευταῖα λόγια μου καὶ τῆς πείρας μου τὶς συστάσεις. Λοιπόν :

Σὲ θέλω πάντα, μὰ πάντα, ἀδύναμη καὶ φοβιτσιάρα !

Γιατὶ τότε, μονάχα τότε, ὅταν καταλαβαίνεις μέσα σου μοναξιὰ κι' ἀδυναμία, τότε θὰ σκέπτεσαι συχνὰ—πυκνὰ ἐμένα !

Καὶ θἆναι ἡ σωτηρία σου στὶς τρικυμίες τῆς ζωῆς ἡ σκέψι σου αὐτή. Θὰ λές :

—Μὰ ποιὸς ὁ λόγος νὰ φοβοῦμαι ἔτσι ; Γιατὶ νὰ μὲ τρομάζουν τοῦ βίου ἡ φουρτοῦνες ; Ἀφοῦ μὲ παραστέκει κάποιος, ποὺ εἶνε τὸ πᾶν γιὰ μένα ; Κουράγιο, μικροῦλα Μισελίν. Κουράγιο, μικρούλη ἑαυτέ μου. Πλάϊ σου βρίσκεται ὁ Μπερνάρ. Ὁ ἄνδρας σου. Τὸ στήριγμά σου !

Καὶ θἄχης δίκηο, Μισελίν. Θὰ σκέπτεσαι ἀκόμα :

—Θἄχω τὴν ἀγάπη τοῦ συζύγου μου, τοῦ ἀφοσιωμένου μου Μπερνάρ. Ἔχει βέβαια σὰν ἄνδρας κι' αὐτὸς τὰ ἐλαττώματά του. Λίγα... Πολλά... Πάμπολλα, μὰ τὴν ἀλήθεια. Καὶ τὰ ξέρω ὅλα. Ναί. Μὲ δαιμόνισαν πολλὲς φορὲς τὰ ἐλαττώματα καὶ ἡ παραξενιές του. Μά... Γιὰ στάσου ὅμως ; Ἔχει, θἄχη καὶ προτερήματα ἀσφαλῶς, ὁ καϋμένος μου ὁ ἀνδρούλης. Πόσα ; Ποιά ; Δὲν ξέρω ἀκόμα, μὰ θἄχη ἀσφαλῶς. Ἀργότερα ποὺ θὰ γευόμαστε μαζῦ τὶς χάρες καὶ τὶς πίκρες τῆς ζωῆς, θὰ μοῦ δοθῆ ἡ εὐκαιρία κι' ὁ καιρὸς νὰ τὰ ζυγίσω ψύχραιμα, ξεχωρίζοντάς τα ἕνα—ἕνα.

Καὶ θἄχης δίκηο, Μισελίν. Τὸ μέλλον βρίσκεται μπροστά μας, τὰ νειᾶτα μας λουλουδίζουν κι' ἀργότερα θὰ σοῦ ἀρέση —σὰν ὅλες τὶς γυναῖκες— νὰ βρίσκης ἐξωφρενικὲς τὶς σκέψεις μου καὶ σκάρτες τὶς ἐνέργειές μου. Ὡς τότε ὅμως θἄμαστε σφιχτὰ δεμένοι πειὰ ἀπὸ λογῆς—λογῆς δεσμοὺς κι' ἡ γκρίνιες σου θὰ νοστιμίζουν τὴν ἀναπόφευκτη μονοτονία, ποὺ θὰ ξεφυτρώνη πότε—πότε στὴν οἰκογενειακὴ φωληά μας. Θὰ σκέπτεσαι ἀκόμα :

—Πρὸς τὸ παρόν, ἂς βασιστῶ στὸν ἄνδρα, ποὺ διάλεξα μονάχη μου γιὰ σύντροφο τῆς ζωῆς μου. Τί εἶμαι ἐγώ, στὸ κάτω—κάτω τῆς γραφῆς ; Μιὰ μικροῦλα ταπεινή, σαστισμένη μπρὸς στὸ πολυσύχναστο καὶ πολυθόρυβο σταυροδρόμι τῆς κοινωνίας. Πῶς νὰ τὰ βγάλω πέρα μονάχη μου ; Πῶς νὰ τὸ διαβῶ δίχως προστάτη καὶ νὰ πατήσω πόδι σίγουρο στὴν ἀπέναντι πλευρά ; Ἂς βάλω μ' ἐμπιστοσύνη τὸ κουκλίστικο, λεπτό μου χέρι, στὸ γερὸ καὶ σταθερό δικό του. Ἂς σηκώσω περήφανα καὶ ψηλὰ τὸ μικρό μου κεφαλάκι, γέρνοντάς το ἀνάλαφρα στὸν στιβαρό του ὦμο. Καὶ καρφώνοντας μὲ πίστι τὴ ματιά μου στὴν τίμια τὴ δική του, ἂς προχωρήσω στῆς ζωῆς τὰ πεζοδρόμια ξέννοιαστη, ἄτρομη κι' εὐτυχισμένη... «Μὲ παραστέκει ὁ ἄνδρας μου», θὰ λέω, «ἂς σκουτίσω τὸν ἱδρῶτα ἐγώ»....

Καὶ θἄχης δίκηο, Μισελίν, ὅπως εἶχαν δίκηο ὅλες ἡ γυναῖκες ποὺ ἔκαναν τὸ ἴδιο καὶ τὶς ὁποῖες θὰ μιμηθῆς κι' ἐσὺ τώρα. Ὅπως ἀκόμα θἄχουν δίκηο ὅλες, ὅσες πρόκειται νὰ μιμηθοῦν ἐσένα.

Ἄκουσε ὅμως τώρα καὶ κάτι ἄλλο :

Ἔγραψα στὸ Λουσιὲν Ὑβελό, ν' ἀποτραβηχτῆ πειὰ ἀπ' τὸ δρόμο σου. Μὴ βάζεις τὶς φωνές ! Ἦταν καιρὸς νὰ γίνη αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

Δὲν ἦταν εὔκολο καθόλου νὰ τὸ κάνω. Ὁμολογῶ πῶς ἔτρεμαν τὰ δάκτυλά μου. Ξανάγραψα καὶ ξανάσχισα πολλὲς φορὲς τὸ γράμμα μου, πρὶν νὰ τὸ ρίξω στὸ Ταχυδρομεῖο. Ἔννοιωθα κατάκαρδα τὸ χτύπημα ποὺ θὰ κεραύνωνε βαρειὰ τὸν ἄτυχο ἐκεῖνον νέο.

Κι' ὅμως ἦταν ἀνάγκη ! Αἱμορροοῦσε πονεμένα ἡ αἰσθηματικὴ πληγὴ τοῦ νέου. Καὶ θἄχυνε τ' ὁλόθερμό της αἷμα πάντα. Ἔπρεπε νὰ μπῶ στὴ μέση. Νὰ ζεματίσω μὲ χέρι χειρούργου ἄσπλαχνο τὴ σπαραγμένη σάρκα, βοηθῶντας τὴν ἐπούλωσί της. Καί....

Ἀποφάσισα νὰ τοῦ γράψω. Νὰ τὸν τραβήξω ἀπὸ κοντά σου καὶ νὰ τὸν ρίξω ἄστοργα —μὰ κατὰ βάθος στοργικὰ— στῆς λησμονιᾶς τὸ πέλαγος. Νὰ τὸν τραβήξω ἀπ' τὸ πλάϊ σου.

Κινδύνευες, Μισελὶν γλυκειά μου.

Πίστεψέ με. Κινδύνευες νὰ τὸν προτιμήσης ἀπὸ μένα ! Εἶμαι βέβαιος πῶς μὲ λατρεύεις. Ἤμουν καὶ εἶμαι βέβαιος πῶς μ' ἀγαπᾶς. Μὰ λίγο ν' ἀργοῦσα ἀκόμα, θὰ σὲ χαντάκωνε ὁ οἶκτος.

Ὁ οἶκτος !....

Ναί, ὁ οἶκτος ποὺ εἶνε πιὸ δυνατὸς ἀπ' τὴν ἀγάπη, σὰν φωληάση γιὰ καλὰ στὰ στήθη τῆς γυναίκας. Ἔτσι τὸν ἔννοιωθα ἀπὸ καιρὸ τὸν οἶκτο σου γιὰ τὸ Λουσιέν, νὰ μεγαλώνη καὶ νὰ θεριεύη καὶ νὰ θρονιάζεται τρομαχτικὸς στὴν ὁλοκάθαρη κι' ἁγνὴ ψυχή σου.

Σ' ἀγαποῦσε καὶ σ' ἀγαπάει τρελλὰ ὁ ἔρημος ἐκεῖνος νέος. Ἤσουν καὶ εἶσαι τὸ εἴδωλό του. Ἡ θεά του. Ἡ μοναχὴ ἀγάπη του. Λυώνει στὴ θωριά σου. Σβύνει σὰν σ' ἀντικρύσει. Καὶ πάντα του ἀμίλητος μπροστά σου, φλυαροῦσε μολαταῦτα στὸν μυστικὸ καϋμό του, ἀφίνοντας ἐλεύθερα τὰ μάτια του νὰ σοῦ τὸν ἀποκαλύπτουν.

Καὶ σύ; Ἐσύ, Μισελίν μου ἀγαπημένη, ἤσουν δική μου πάντα. Μοὖχες ἀπὸ καιρὸ χαρίσει τὴν καρδιά σου. Μὰ λυπόσουν, ὥς τῆς ψυχούλας σου τὰ τρίσβαθα, τὸν ἄμοιρο ἐρωτευμένο. Σὲ κυρίεψε ὁ οἶκτος, ἕνας ἀπέραντος καὶ πανίσχυρος οἶκτος, γιὰ τὰ φαρμάκια καὶ τὰ βάσανά του. Γιὰ τὴ σπαραγμένη ἀπὸ ἄτυχη ἀγάπη καὶ πονεμένη καρδιὰ τοῦ νέου.

Κατρακυλοῦσες στὸν κατήφορο ποὺ σ' ἔσερνε ἡ ἀγαθὴ καὶ συμπονετικὴ καρδοῦλα σου. Καὶ χάρισες ἐλπίδες στὸν ἄτυχο ἐκεῖνο ναυαγὸ τῆς Ἀγάπης. Τί τοὖπες ; Μά :

—Ἴσως.... Ἐάν.... Δὲν ξέρω.... Στὸ μέλλον.... Μπορεῖ νὰ σ' ἀγαπήσω.... Δὲν εἶνε βέβαιος κανένας.... Μπορεῖ καὶ νὰ γελιέμαι στὰ αἰσθήματά μου.... Μὴν ἀπελπίζεσαι, Λουσιέν..., κτλ. κτλ.

Καὶ κάτι τέτοια, Μισελίν. Τρόμαξα σὰν τἄμαθα. Ἤμουν σίγουρος γιὰ τὴν ἀγάπη σου, μὰ δυσπιστοῦσα στὸ μαλακὸ καὶ σπλαχνικό σου χαρακτῆρα.

Καλύτερα, ἀγαπημένη μου, νὰ μὴ γνώριζες ποτέ σου τοῦ γάμου τὶς χαρές, παρὰ νὰ τὶς γευθῆς στὸ πλάϊ ἑνὸς ἀνθρώπου, ἀνήμπορου νὰ σοῦ ἐπιβληθῆ σὰν ἄνδρας ἀπὸ τὴν πρώτη σας συνάντησι.

Μὴ μοῦ χαμογελᾶς εἰρωνικά, μικρή μου ἐγωΐστρια. Ἄκουσε τὴ φωνὴ τῆς πείρας μου καὶ πίστεψε, ὅπως κάνεις πάντα, τὴν εἰλικρίνεια τῆς γνώμης μου ἀπέναντί σου. Εἶνε σωστὸ αὐτὸ ποὺ λέω :

Εἴχαμε γάμους ἄτυχους συχνά, ἂν καὶ στηρίχτηκαν σὲ ἔρωτα πολλῶν ἐτῶν, φλογερὸ κι' ἀκαταγώνιστο.

Εἴχαμε γάμους ἄτυχους συχνά, ἂν καὶ τοὺς θεμελίωσαν γερὰ ὁ ζῆλος τῶν προξενητάδων καὶ ἡ ἄνεσι ἡ οἰκονομική.

Εἴχαμε γάμους ἄτυχους, μαύρους, σὰν κόλασι φριχτούς, γιατὶ βασίστηκαν στὸν οἶκτο. Κι' ὅταν ἡ κοινὴ συμβίωσις κι' ἡ ἔννοιες ἡ χίλιες—δυὸ σκοτοῦρες τῆς ἄγριας βιοπάλης ξανέμισαν σὰν ἄχυρο χιλιοκομματιασμένο τὴ γοητεία τῆς θυσίας, τότε αὐτὸς ποὺ θυσιάστηκε, ἔκλαψε πικρὰ γιὰ τὴν ἀνώφελη καὶ ἄμυαλη χειρονομία του... καὶ κεῖνος ποὺ δέχτηκε τὴ θυσία, τὴν ξέχασε ὁλότελα μπροστὰ στὸ καθημερινὸ μαρτύριο μιᾶς μυριοσκλάβωτης, γκρινιάρικης ζωῆς.

Ποτέ μας, ὅμως, χίλιες φορὲς ποτέ μας, δὲν ἀντικρύσαμε δυστυχισμένους γάμους, ὅταν βασίστηκαν στὴν ἀμοιβαία ἐκτίμησι τῶν συζύγων πρῶτα, τὴν ἤρεμη καὶ γαλήνια οἰκογενειακὴ ἀγάπη ἔπειτα, καὶ.... τέλος.... στή : Πρόσεξε, Μισελίν :

Στὴν ἀνάμιχτη μὲ κάποιο φόβο —ἀόριστον, μακρυνόν, χωμένον στὰ τρίσβαθα τῆς ψυχῆς— ἀγάπη κι' ἐκτίμησι τῆς γυναίκας γιὰ τὸν ἄνδρα της !

Πρόσεξε, Μισελίν. Ἀγάπα με πάντα, ὅπως κι' ὅσο σ' ἀγαπῶ ἐγώ. Ἐκτίμησέ με πάντα, ὅπως κι' ὅσο σ' ἐκτιμῶ. Καὶ πάντα σου νὰ μὲ σέβεσαι !

Ναί... Τὸν φόβο, γιὰ τὸν ὁποῖο σοῦ μιλοῦσα παραπάνω, θὰ σοῦ τὸν πῶ «σεβασμό». Δὲν θέλω νὰ ψυχράνω τὸν εὔλογο ἐγωϊσμό σου, μικροῦλα μου ἀγαπημένη. Καὶ λέω τὸ «φόβο», βαφτίζοντάς τον «σεβασμό». Δίχως αὐτόν, θὰ δυσπιστῆς νὰ στηριχτῆς ναζιάρικα, μ' ἐμπιστοσύνη, στὸ ἀνδρικό μου μπράτσο. Δίχως αὐτόν, ἐπιπόλαιη λιγάκι, σὰν ὅλες τὶς γυναῖκες, συχνὰ θὰ ξεγελιέσαι σὲ ἄτοπα —ἂν κι' ἀπο[illegible]— παραστρατίσματα, ποὺ πάντα τους μεγαλώνουν τὴ φυ[illegible]μένη στὰ γυναικεῖα χέρια ὑπόληψι τοῦ συζύγου.

Μισελίν ! Δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶνε κατὰ βάθος ἀκηλίδωτη ἡ φήμη τῆς γυναίκας τοῦ Καίσαρος. Εἶν' ἀπαραίτητο, γιὰ τὸν κόσμο, νὰ φαίνεται καὶ στὴν ἐπιφάνεια γιὰ τέτοια.

Ἀντίο, ἀγαπημένη μου. Σκέψου καλὰ τὰ ὅσα γράφω, πρὶν πῆς [illegible] ὁριστικά, μπρὸς στὸν παπᾶ, τὸ ὕστατο καὶ μοιραῖο «Ναί». Ὡς τότε μένω, ὁ Μπερνάρ σου...».

Η ΠΕΡΙΦΗΜΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΛΑΪΔΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

ΚΔ'

—Σοῦ φέρνω μήνυμα ἀπ' τὸ λαὸ τῆς Κορίνθου καὶ τοὺς Πρυτάνεις, συνέχισε ὁ ἀπεσταλμένος. Οἱ Κορίνθιοι μοῦ ἀνέθεσαν νὰ σοῦ πῶ, ὅτι πενθοῦσι γιὰ τὴν ἀπουσία σου. Οἱ Πρυτάνεις σὲ παρακαλοῦνε ἐπίσης νὰ ξαναγυρίσης πάλι στὴν πόλι ποὺ σ' ἀγάπησε καὶ σὲ περιέβαλε μὲ τόσες τιμές, στὴν ἀγαπημένη σου Κόρινθο. Μοῦ ἔδωσαν μάλιστα κι' αὐτὸ τὸ γραφτὸ μήνυμα γιὰ σένα....

Κι' ὁ Εὐδάμης ἔβγαλε ἀπὸ τὴ βελοθήκη του ἕναν πάπυρο τυλιγμένο σὲ ρόλο καὶ τὸν ἔδωσε στὴ Λαΐδα, ἡ ὁποία τὸν παράδωσε στὸν Ἀρίστιππο γιὰ νὰ τὸν διαβάση.

Ἦταν ἕνα γράμμα ἀπὸ τοὺς Πρυτάνεις τῆς Κορίνθου, οἱ ὁποῖοι τὴν παρακαλοῦσαν νὰ ξαναγυρίση στὴν πόλι τους, μὲ τὴν ὑπόσχεσι ὅτι καὶ στὸ μέλλον θὰ τὴν περιβάλανε μὲ τὶς τιμὲς καὶ μὲ τὴν ἀγάπη ποὺ τῆς εἶχαν δείξει καὶ στὰ περασμένα χρόνια.

Δάκρυα βούρκωσαν τὰ μάτια τῆς Λαΐδος γιὰ τὴν ἐπίσημη αὐτὴ ἐκδήλωσι τῆς ἀγάπης τῶν Κορινθίων.

—Ἡ σκέψεις μου, εἶπε σὲ λίγο, πετοῦν πάντοτε στὴν ἀγαπητή μας Κόρινθο. Μά, ὅπως ξέρουν κι' οἱ φίλοι μου ἀπὸ δῶ, δὲν μπορῶ νὰ φύγω πειὰ ἀπὸ τὴν Ἀμβρακία. Ξαναγύρισε λοιπόν, καλέ μου Εὐδάμαντα, στὴν Κόρινθο καὶ εἰπὲ στοὺς Πρυτάνευς καὶ στὸ λαό, ὅτι πάντοτε, ὡς τὴν τελευταία μου πνοή, θ' ἀγαπῶ τοὺς Κορινθίους κι' ὁ νοῦς μου θὰ πετάη πάντα στὴν πόλι τους, ὅπου ἐγνώρισα τόσες εὐτυχίες. Ἀλλοίμονο, δὲν μπορῶ, εἰπέ τους, νὰ φύγω πειὰ ἀπὸ δῶ. Ἡ θέσις μου εἶνε κοντὰ στὸ σύζυγό μου, τὸ στρατηγὸ Λεοντίδη.

—Οὔτ' ἐγὼ θὰ φύγω τότε γιὰ τὴν Κόρινθο. Θὰ μείνω στὴν Ἀμβρακία, εἶπε μ' ἀπόφασι ὁ ἀπεσταλμένος τῶν Κορινθίων.

—Καὶ γιατί ; ρώτησε μ' ἔκπληξι ἡ Λαΐς.

—Γιὰ δυὸ λόγους, ἀποκρίθηκε ὁ Εὐδάμης. Πρῶτα γιατὶ ὑποσχέθηκα στὸ λαὸ τῆς Κορίνθου, ὅτι δὲν θὰ ξαναγύριζα ἐκεῖ χωρὶς τὴ Λαΐδα καὶ δεύτερον γιατὶ ἔχω ὁρκιστεῖ αἰωνία εὐγνωμοσύνη σὲ σένα. Ἡ ζωή μου εἶνε δική σου κι' ἡ θέσι μου στὸ ἐξῆς εἶνε κοντά σου.

—Τότε μεῖνε στὸ σπίτι μου, τοῦ εἶπε μὲ συμπάθεια ἡ Λαΐς. Κι' ὅταν γυρίσει ὁ σύζυγός μου θὰ τοῦ πῆς κι' ἐσύ, ὅπως καὶ οἱ φίλοι μου ἀπὸ δῶ, γιὰ ποιὸ λόγο ἦρθες στὴν Ἀμβρακία. Κι' ἂν ὁ Λεοντίδης θελήσει, θὰ ρθοῦμε νὰ ἐγκατασταθοῦμε στὴν Κόρινθο.

Ἔτσι ἔμεινε ὁ Εὐδάμης στὴν Ἀμβρακία, περιμένοντας τὸ γυρισμὸ τοῦ στρατηγοῦ Λεοντίδη.

* * *

Ἀλλὰ ἡ Μοῖρα εἶχε κανονίσει τὰ πράγματα ἔτσι, ὥστε νὰ ἱκανοποιηθοῦν οἱ πόθοι ὅλων, καὶ τῆς Λαΐδος καὶ τοῦ Ἀρίστιππου καὶ τοῦ Εὐδάμαντος καὶ τῶν Κορινθίων.

Εἶχαν περάσει ἀρκετὲς ἡμέρες ἀπ' τὸν ἐρχομὸ τοῦ Εὐδάμαντος, ὅταν ἕνα βράδυ, ἐνῶ ἡ Λαΐς δειπνοῦσε μὲ τοὺς τρεῖς ξένους της καὶ κι' ἄλλους καλεσμένους, ἔφτασε σπίτι της ἕνας ἀξιωματικὸς Ἀμβρακιώτης, τὴ χαιρέτησε λέγοντας ὅτι ἔρχεται ἀπ' τὸ στρατόπεδο τοῦ στρατηγοῦ Λεοντίδη καὶ τῆς ἔδωσε ἕναν πάπυρο. Ἡ Λαΐς τὸν ξεδίπλωσε γρήγορα—γρήγορα κι' ἀνήσυχα, μὰ μόλις τὸν διάβασε, ἕνα ξεφωνητὸ σπαραχτικὸ ξέφυγε ἀπ' τὰ χείλη της. Πέταξε τὸ στέφανο μὲ τὰ λουλούδια ποὺ φοροῦσε στὸ κεφάλι της, διάταξε νὰ τῆς φέρουν ἕναν πένθιμο πέπλο κι' ἄρχισε νὰ κλαίη δυνατά.

Οἱ φίλοι της σηκώθηκαν ἀμέσως ὄρθιοι καὶ τρέξανε γεμάτοι ἀγωνία κοντά της.

—Ἀγαπητὴ Λαΐς, τί σοῦ συμβαίνει ; ρώτησε ὁ Ἀρίστιππος.

Μὰ ἡ Λαΐς δὲν εἶχε τὴ δύναμι οὔτε νὰ μιλήση. Ἔδωσε τὸν πάπυρο στὸ φιλόσοφο καὶ ψιθύρισε μὲ φωνὴ σβυσμένη:

—Διάβασε....

Ὁ Ἀρίστιππος κι' ὁ Κλέων πῆραν τὸν πάπυρο καὶ εἶδαν ὅτι ἦταν ἕνα γράμμα τοῦ ὑπασπιστοῦ τοῦ Λεοντίδη προοριζόμενο γιὰ τὴ Λαΐδα καὶ τοὺς ἄρχοντες τῆς Ἀμβρακίας. Τὸ γράμμα αὐτὸ ἄρχιζε ὡς ἑξῆς:

«Ἔπειτ' ἀπὸ μιὰ μάχη σκληρὴ καὶ φονική, νικήσαμε τοὺς Θεσσαλοὺς καὶ τοὺς ἐτρέψαμε εἰς φυγήν. Τὰ στρατεύματά μας κερδίσανε μιὰ λαμπρὴ νίκη. Μὰ στὴν ἀκμὴ τῆς ἐπιθέσεως, ὁ στρατηγὸς Λεοντίδης χτυπήθηκε ἀπὸ ἕνα βέλος ἐχθρικὸ στὸ στῆθος κι' ἔπεσε ἐνδόξως στὸ πεδίο τῆς τιμῆς...».

Ὅλοι οἱ συνδαιτημόνες βυθίστηκαν τότε σ' ἀπερίγραπτη λύπη. Μερικοὶ ἔτρεξαν ὡστόσο νὰ εἰδοποιήσουν τοὺς ἄρχοντες τῆς Ἀμβρακίας γιὰ τὸ θάνατο τοῦ ἀρχιστρατήγου κι' οἱ πιὸ στενοὶ φίλοι τοῦ Λεοντίδη ἀναχώρησαν ἀμέσως γιὰ τὸ στρατόπεδο, γιὰ νὰ παραλάβουν τὴν τέφρα τοῦ νεκροῦ στρατηγοῦ καὶ νὰ τὴν μεταφέρουν στὴν πόλι.

Ἡ τεφροδόχος, ἡ περιέχουσα ὅ,τι ἀπέμεινε ἀπ' τὸ γενναῖο Ἀμβρακιώτη στρατηγό, μετεφέρθη στὴν πόλι τὴν ἑπομένη. Οἱ ἄρχοντες τῆς πόλεως καὶ πλήθη λαοῦ ἐπερίμεναν στὴ μεγάλη πύλη τῆς πόλεως.

Ἡ κατάθεσις τῆς τεφροδόχου στὸ μεγαλοπρεπὲς μνημεῖο, τὸ ὁποῖο χτίστηκε ἐπὶ τούτῳ στὴν κορυφὴ ἑνὸς λόφου, ἔγινε μὲ μεγάλη πομπή.

Ἐκτὸς τῶν ἀρχόντων, τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ στρατοῦ, ἀκολουθοῦσαν τὴν πένθιμη πομπὴ ἑκατὸ παρθένες, κρατῶντας στεφάνια ἀπὸ νωπὰ ἄνθη κι' ἀπὸ ἕνα κυπαρισσόκλαδο. Ἐπὶ κεφαλῆς τῶν παρθένων αὐτῶν βρισκόταν ἡ χήρα τοῦ νεκροῦ —ἡ Λαΐς— σκεπασμένη ἀπὸ πάνω ὥς κάτω μ' ἕναν πέπλο μαῦρο, κατάστικτον ἀπὸ μικροσκοπικὲς ἀσημένιες πούλιες.

Μετὰ τὴν κατάθεσι τῆς τεφροδόχου στὸ μνημεῖο, ἡ Λαΐς γονάτισε μπρὸς σ' αὐτὸ καὶ προσευχήθηκε.

Κατόπιν γύρισε στὸ σπίτι της, ὅπου, σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχαία συνήθεια τῶν Ἀμβρακιωτῶν, κλείστηκε ὁλομόναχη στὸ διαμέρισμά της ἐπὶ δέκα ἡμέρες, στὸ διάστημα τῶν ὁποίων δὲν ἐδέχτηκε κανένα ἀπολύτως.

* * *

Τὸ πρωΐ τῆς ἑνδεκάτης ἡμέρας, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες πῆγε στὸ μέγαρο τοῦ Λεοντίδη, ἀνέβηκε στὸ διαμέρισμα ὅπου βρισκόταν ἡ Λαΐς καὶ τῆς εἶπε :

—Χήρα τοῦ στρατηγοῦ Λεοντίδη, εἶσ' ἐλεύθερη !

Λίγο κατόπιν ἐπισκέφθηκαν τὴ Λαΐδα ὁ Ἀρίστιππος, ὁ Κλέων κι' ὁ Εὐδάμης.

Τὴ βρήκανε βυθισμένη στὴ λύπη της καὶ προσπάθησαν, μὲ κάθε τρόπο, νὰ τὴν παρηγορήσουν.

Τῆς ἐπρότειναν κατόπιν νὰ δεχθῆ νὰ ἐπιστρέψη στὴν Κόρινθο, ἐφ' ὅσον τίποτε πειὰ δὲν τὴν κρατοῦσε στὴν Ἀμβρακία.

—Ἀγαπητοί μου φίλοι, τοὺς ἀπάντησε ἡ Λαΐς, ὁ θάνατος τοῦ στρατηγοῦ Λεοντίδη ἦταν μεγάλο δυστύχημα γιὰ μένα. Ὁ Λεοντίδης μ' ἔκανε νὰ γνωρίσω τὴ ζωὴ ἀπὸ μιὰ ὄψι ποὺ δὲν τὴν ἤξερα. Μ' ἔκανε νὰ γνωρίσω τὴ χαρὰ τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς τιμίας γυναικός. Ὅλοι εἴχανε ξεχάσει τὴν ἑταίρα Λαΐδα καὶ τιμούσανε τὴ σύζυγο τοῦ στρατηγοῦ. Τώρα, ὁ δεσμὸς ποὺ μὲ συνέδεε μὲ τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνον ἔσπασε κι' ἡ προστασία του μοῦ ἔλειψε γιὰ πάντα. Τί θέλετε νὰ κάνω ;

—Νὰ ξαναγυρίσης στὴν Κόρινθο, τῆς εἶπαν κι' οἱ τρεῖς.

—Ὅταν πέφτει ἡ δρῦς, πρόσθεσε ὁ Ἀρίστιππος, πέφτει μαζῦ της κι' ὁ κισσὸς ποὖχε πιαστεῖ πάνω στὸν κορμό της. Σὲ συμβουλεύω νὰ φύγης ἀπ' τὴν Ἀμβρακία, Λαΐς. Ἐδῶ σ' ἐκτιμούσαμε, ἐπειδὴ ἤσουν ἡ γυναῖκα τοῦ Λεοντίδη. Τώρα ποὺ ἔλειψε ἐκεῖνος, θὰ σὲ ξεχάσουν ὅλοι καὶ θὰ ζήσης στὴν ἀφάνεια. Στὴν Κόρινθο σ' ἀγαποῦν καὶ σὲ τιμοῦν ὡς Λαΐδα. Ἐκεῖ λοιπὸν εἶνε ἡ θέσι σου.

—Μὴν ξεχνᾶς, εἶπε ὁ Εὐδάμης, ὅτι βρίσκομ' ἐδῶ, ἀπεσταλμένος ἀπ' τοὺς Πρυτάνευς κι' ἀπὸ τὸ λαὸ τῆς Κορίνθου, γιὰ νὰ σὲ παρακαλέσω ἐκ μέρους των νὰ ρθῆς νὰ ξαναεγκατασταθῆς ἐκεῖ.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ συνέχεια.

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Η ΔΥΟ ΑΡΤΕΜΙΔΕΣ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΞΟΧΩΤΑΤΕ, ἐξακολούθησε ἡ Ἀλοῦζα, ὁ Περρὸ μοῦ εἶπε ἀκόμα: «Ὅταν σὲ λίγο θὰ ξεψυχήσω, ἀγαπημένη μου γυναῖκα, θὰ κλείσης αὐτὸ τὸ σπίτι, θὰ διώξης τοὺς ὑπηρέτες καὶ θὰ πᾶς στὸ φέουδο τῶν Μοντγκομερὺ μαζὺ μὲ τὸ Γαβριὴλ καὶ μὲ τὸ παιδί μας. Δὲν θὰ ἐγκατασταθῆς ὅμως στὸν πύργο τοῦ ἀφέντη μας, ἀλλὰ θ' ἀποσυρθῆς στὸ μικρὸ σπιτάκι μας. Ἐκεῖ θ' ἀναθρέψης τὸν κληρονόμο τῶν εὐγενῶν κομήτων, ἔτσι ποὺ οἱ ἐχθροί του νὰ τὸν λησμονήσουν. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποί μας ἐκεῖ κάτω θὰ σὲ βοηθήσουν στὸ ἱερὸ ἔργο σου. Πρέπει ἐπίσης ὁ Γαβριὴλ ν' ἀγνοῆ, ὥς ὅτου νὰ γίνη δεκαοχτὼ χρόνων, τὸ ὄνομά του. Ἂς ξέρει μόνο ὅτι εἶνε εὐγενής. Ὁ ἐφημέριος κι' ὁ ἄρχων τοῦ Βιμουτιέ, ποὺ εἶνε ἀνάδοχος τοῦ Γαβριήλ, θὰ σοῦ δώσουν τὶς πολύτιμες συμβουλές τους γιὰ τὴν ἀνατροφή του. Μὰ κι' ἀπ' αὐτοὺς ἀκόμα, ἂν καὶ εἶνε σίγουροι φίλοι, κρύψε τὴν ἱστορία ποὺ σοῦ διηγήθηκα πρὸ ὀλίγου. Περιορίσου μόνο νὰ τοὺς πῆς, ὅτι φοβᾶσαι γιὰ τὸ Γαβριὴλ τοὺς παντοδυνάμους ἐχθροὺς τοῦ πατέρα του...».

Μὰ οἱ τρομεροί του πόνοι ἔκαναν τὸ δυστυχισμένο μου σύζυγο νὰ ὑποφέρη φριχτὰ κι' ἀναγκάστηκε νὰ σωπάση. Ὡστόσο, μόλις οἱ πόνοι του τὸν ἄφιναν λίγο, ἐπωφελεῖτο τῆς εὐκαιρίας γιὰ νὰ μ' ἐνθαρρύνη καὶ νὰ μὲ παρηγορήση. Ἔπειτ' ἀπὸ λίγη ὥρα, συγκεντρώνοντας ὅλες του τὶς δυνάμεις, μοῦ εἶπε πάλι:

—Ὅλος ὁ κόσμος πρέπει νὰ νομίζη πὼς εἶμαι θαμμένος στὸ νεκροταφεῖο τῶν Ἀθώων. Ἂν ἀνακαλυφθῆ, ἔστω καὶ τὸ ἐλάχιστο ἴχνος τῆς ἐπιστροφῆς μου ἐδῶ, εἶσαι χαμένη Ἀλοῦζα κι' ὁ Γαβριὴλ μαζύ σου. Μὰ ὑπολογίζω σὲ σένα ποὺ ἔχεις χέρι γερὸ καὶ ψυχὴ γενναία. Μόλις θὰ μοῦ κλείσης τὰ φτωχά μου μάτια, συγκέντρωσε ὅλες τὶς δυνάμεις τῆς ψυχῆς σου καὶ τοῦ σώματός σου, περίμενε νὰ ρθοῦν τὰ μεσάνυχτα καὶ ὅταν ὅλοι θὰ κοιμηθοῦν ἐδῶ μέσα, κατέβασε τὸ πτῶμα μου στὸ ὑπόγειο. Ἐκεῖ θάψε το στὸ οἰκογενειακὸ μνημεῖο τῶν ἀρχόντων τοῦ Μπρισσάκ, στοὺς ὁποίους ἀνῆκε ἄλλοτε τὸ μέγαρο αὐτό. Κανένας δὲν κατεβαίνει πειὰ σ' αὐτὸ τὸ ὑπόγειο καὶ θὰ βρῆς τὸ κλειδὶ τοῦ τάφου μέσ' στὴ μεγάλη κασέλα, στὸ δωμάτιο τοῦ ἀφέντη μας. Εἶμαι βέβαια ἕνας ἁπλὸς ἱπποκόμος κι' ἔτσι θ' ἀναπαυθῶ σ' ἕναν μεγαλοπρεπῆ τάφο, ἀνάμεσα σὲ τόσους ἰσχυροὺς ἄρχοντες. Μὰ ὁ Χριστὸς λέει, πὼς ὅλοι ἅμα πεθάνουμε, εἴμαστε ἴσοι. Δὲν εἶν' ἔτσι, Ἀλοῦζα μου;...

Μόλις ἄρχισε νὰ βραδυάζη, ὁ δυστυχισμένος μου σύζυγος κυριεύτηκε ἀπὸ τρομερὸ παραλήρημα, ἐνῶ συγχρόνως οἱ φριχτοί του πόνοι διπλασιάστηκαν. Ἐγὼ χτυποῦσα τὸ στῆθος μου ἀπ' τὴν ἀπελπισία, γιατὶ δὲν μποροῦσα νὰ τὸν ἀνακουφίσω. Ὁ πυρετὸς τὸν ἐφλόγιζε ὁλόκληρο.

Ἔξαφνα, σὲ μιὰ στιγμή, ἀνασηκώθηκε μὲ κόπο καὶ μοῦ εἶπε:

—Ἀλοῦζα, ἔλα!... Δῶσε μου τὸ στερνὸ φίλημα καὶ πές μου τὸ στερνὸ χαῖρε.... Καὶ θυμήσου!.... Θυμήσου!....

Ρίχτηκα ἐπάνω του σὰν τρελλὴ κι' γέμισα τὸ πρόσωπό του ἀπὸ φιλήματα καὶ δάκρυα. Μοῦ ζήτησε ἔπειτα τὸν Ἐσταυρωμένο κι' ἀπόθεσε τὰ σβυσμένα χείλη του στὰ καρφιὰ τοῦ μαρτυρίου τοῦ Κυρίου, ψιθυρίζοντας μὲ κόπο:

—Ὤ, Θεέ μου! Ὤ, Θεέ μου!....

Κατόπιν πῆρε τὸ χέρι μου μέσα στὸ δικό του καὶ προσπάθησε νὰ τὸ σφίξη.

—Χαῖρε, Ἀλ..... πῆγε νὰ πῆ. Μὰ δὲν πρόφτασε.

Πετάχτηκε ἐπάνω μὲ δύναμι καὶ ξαναπέφτοντας, σωριάστηκε ἀκίνητος στὸ στρῶμα του.

Ἦταν νεκρός.

Ἐπέρασα τὶς ὑπόλοιπες ὧρες τῆς βραδειᾶς μὲ δάκρυα καὶ μὲ προσευχές. Ὡστόσο ἦρθα, ὅπως πάντα, καὶ παραστάθηκα στὸ πλάγιασμά σας, ἐξοχώτατε. Κανένας, ἐννοεῖται, δὲν ξαφνιαζόταν βλέποντας τὴν ἀπόγνωσί μου. Ἡ ἀπελπισία ἄλλωστε βασίλευε στὸ μέγαρο κι' ὅλοι οἱ πιστοὶ ὑπηρέτες ἔκλαιγαν τὸν κόμητα καὶ τὸν καλό τους σύντροφο Περρό.

Κατὰ τὶς δυὸ μετὰ τὰ μεσάνυχτα, κανένας θόρυβος δὲν ἀκουγόταν πειὰ καὶ μόνο ἐγὼ ἀγρυπνοῦσα. Ἔπλυνα τότε τὸ αἷμα ποὺ γέμιζε τὸ σῶμα τοῦ σκοτωμένου μου συζύγου, τὸ τύλιξα μ' ἕνα σεντόνι κι' ἐπικαλουμένη τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, τὸ πῆρα στὰ χέρια μου κι' ἄρχισα νὰ κατεβάζω στὸ ὑπόγειο τὸ πολύτιμο αὐτὸ φορτίο, ποὺ ἦταν πιὸ βαρὺ γιὰ τὴν καρδιά μου, παρὰ γιὰ τὰ μπράτσα μου. Κάθε φορὰ ποὺ ἡ δυνάμεις μου μ' ἐγκατέλειπαν, τὸ ἄφινα κατὰ γῆς, γονάτιζα μπροστά του καὶ προσευχόμουν.

Τέλος, ἔπειτ' ἀπὸ μισὴ ὥρα, ποὺ μοῦ φάνηκε αἰῶνας ὁλόκληρος, ἔφτασα μπρὸς στὴν πόρτα τοῦ ὑπογείου. Ὅταν τὴν ἄνοιξα μὲ κόπο, γιατὶ χρόνια ὁλόκληρα δὲν τὴν εἶχαν ἀνοίξει, ὁ παγωμένος καὶ πηχτὸς ἀέρας ποὺ βγῆκε ἀπὸ μέσα, λίγο ἔλειψε νὰ μὲ σκάση καὶ μοῦ σβύσε τὴ λάμπα. Ὡστόσο, συνῆλθα γρήγορα, ξανάναψα τὴ λάμπα μου καὶ ἀπόθεσα τὸ σῶμα τοῦ συζύγου μου σ' ἕνα τάφο ποὺ ἦταν ἀνοιχτὸς καὶ ἄδειος. Ἔπειτα, ἀφοῦ τὸν φίλησα γιὰ τελευταία φορά, σκέπασα τὸν τάφο μὲ τὸ βαρύ του μάρμαρο, ποὺ μὲ χώριζε γιὰ πάντα ἀπὸ τὸν πολυαγαπημένο σύντροφο τῆς ζωῆς μου. Ὁ κρότος ποὺ ἔκανε τὸ μάρμαρο, πέφτοντας ἐπάνω στὸν τάφο, μὲ τρόμαξε τόσο, ὥστε μόλις πρόφτασα καὶ ξανάκλεισα τὴν πόρτα τοῦ ὑπογείου πίσω μου, τὄβαλα στὰ πόδια καὶ δὲν ἐστάθηκα παρὰ στὴν κάμαρά μου, ὅπου σωριάστηκα μισοπεθαμένη σὲ μιὰ καρέκλα. Ὡστόσο, πρὶν ξημερώσει, ἀναγκάστηκα νὰ σηκωθῶ καὶ νὰ κάψω τὰ ματωμένα σεντόνια καὶ ροῦχα, ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ μὲ προδώσουν. Ἔτσι, ὅταν ἐχάραζε, ἡ σκληρή μου δουλειὰ εἶχε τελειώσει καὶ δὲν ἀπόμενε πειὰ οὔτ' ἕνα ἴχνος ἀπὸ τὰ γεγονότα τῆς περασμένης νύχτας καὶ τῆς ἡμέρας. Εἶχα ἐξαφανίσει τὰ πάντα.

Ὅλες ὅμως αὐτὲς ἡ προσπάθειές μου μὲ εἶχαν ἐξαντλήσει κι' ἔπεσα βαρειὰ ἄρρωστη. Μὰ τὸ καθῆκον μου ἦταν νὰ ζήσω γιὰ τὰ δυὸ ὀρφανά, γιὰ σᾶς ἐξοχώτατε, καὶ γιὰ τὸ παιδί μου, τὰ ὁποῖα ἡ Θεία Πρόνοια εἶχε ἐμπιστευθῆ στὴν προστασία μου, καὶ ἔζησα.

—Δυστυχισμένη γυναῖκα! Δυστυχισμένη μάρτυς! εἶπε ὁ Γαβριήλ, σφίγγοντας μὲ συγκίνησι τὰ χέρια τῆς Ἀλοῦζας μέσα στὰ δικά του.

—Ἔπειτα ἀπὸ ἕνα μῆνα, ἐξακολούθησε ἡ παραμάνα, σᾶς μετέφερα στὸ μέγαρο Μοντγκομερύ, ἀκολουθῶντας τὶς τελευταῖες ὁδηγίες τοῦ συζύγου μου. Ἐντωμεταξὺ γιὰ μιὰ βδομάδα, ἔγινε κάποιος θόρυβος στὴν Αὐλὴ γιὰ τὴν ἀνεξήγητη ἐξαφάνισι τοῦ κόμητος Μοντγκομερὺ καὶ τοῦ ἱπποκόμου του. Ἔπειτα ὅμως τὸν ξέχασαν σιγά—σιγά. Τὸν Μάη τοῦ ἴδιου ἔτους, πέντε μῆνες μετὰ τὴν ἐξαφάνισι τοῦ πατέρα σας, γεννήθηκε ἡ Ἄρτεμις ντὲ Κάστρο.

—Ναί, ἔκανε ὁ Γαβριὴλ σκεφτικός. Εἶνε ὅμως τάχα κόρη τοῦ πατέρα μου;

Καὶ ἀμέσως φώναξε δυνατά:

—Μὰ ὁ πατέρας μου ζῆ!... Ὁ πατέρας μου ζῆ!... Καὶ θὰ τὸν ξαναβρῶ, Ἀλοῦζα! Θὰ τὸν ξαναβρῶ καὶ αὐτὸς θὰ μοῦ πῆ...

—Ὁ Θεὸς νὰ τὸ δώση, ἐξοχώτατε!...

—Καὶ δὲν ἔμαθες τίποτε, Ἀλοῦζα, ρώτησε ὁ Γαβριὴλ, γιὰ τὴ φυλακή, μέσα στὴν ὁποία ἔθαψαν ζωντανὸ τὸν πατέρα μου;

—Τίποτε, ἐξοχώτατε. Ἡ μόνη ἔνδειξις ποὺ ἔχουμε σχετικῶς, εἶνε αὐτὸ ποὺ εἶπε ὁ βαρῶνος Μονμορανσὺ καὶ ποὺ τὸ ἄκουσε ὁ Περρό, ὅτι δηλαδὴ ὁ διοικητὴς τοῦ Σατελὲ ἦταν ἄνθρωπος δικός του καὶ ὅτι ἀνελάμβανε κάθε εὐθύνη γι' αὐτόν....

—Στὸ Σατελέ! φώναξε ὁ Γαβριήλ. Στὸ Σατελέ!

Καὶ σὰν ἀστραπή, μιὰ φριχτὴ ἀνάμνησις πέρασε ἀπ' τὸ μυαλό του. Ξαναεῖδε μὲ τὴ φαντασία του τὸ γέρο ποὺ εἶχε δεῖ κατὰ τὴν ἐπίσκεψί του στὸ Σατελέ, ἀλυσσοδεμένο σ' ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ τρομερὰ κελλιά της καὶ στὸν ὁποῖο ἀπαγορευόταν αὐστηρὰ νὰ μιλήση.

Ἦταν λοιπὸν αὐτὸς ὁ πατέρας του;

Μὲ τὴν τρομερὴ αὐτὴ ἀνάμνησι, ὁ Γαβριὴλ δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῆ πειὰ καὶ ξεσπῶντας σὲ λυγμούς, ρίχτηκε μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς παραμάνας του..

XXV

Η ΗΡΩΙΚΗ ΕΞΑΓΟΡΑ

Τὴν ἄλλη μέρα ὡστόσο, μὲ βῆμα σταθερὸ καὶ μὲ πρόσωπο γαλήνιο, ὁ Γαβριὴλ διευθυνόταν πρὸς τὸ ἀνάκτορο τοῦ Λούβρου γιὰ νὰ ζητήση ἀκρόασι ἀπὸ τὸ βασιλέα. Ὁ Μαρτὲν Γκέρ, ὁ πραγματικὸς Μαρτὲν Γκὲρ αὐτὴ τὴ φορά, τὸν ἀκολουθοῦσε.

Μέσ' στὴν αὐλὴ τοῦ Λούβρου ἀσυνήθιστη κίνησις ἐπικρατοῦσε, μὰ ὁ Γαβριὴλ ἦταν ἀπορροφημένος ἀπὸ τὶς σκέψεις του καὶ δὲν ἔδινε προσοχὴ στοὺς ὁμίλους τῶν αὐλικῶν, οἱ ὁποῖοι συζητοῦσαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ μὲ ἔκφρασι περίλυπη.

Ὡστόσο, ἡ ἀφηρημάδα του δὲν ἦταν τόση, ὥστε νὰ μὴν ἀναγνωρίση τὸν ἀδελφὸ τοῦ δουκὸς ντὲ Γκὶζ Κάρολο, καρδινάλιο τῆς Λωρραίνης, ὁ ὁποῖος κατέβαινε ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀπὸ τ' ἁμάξι του καὶ τὸν ὁποῖο χαιρέτησε μὲ σεβασμό.

—Ἀ, σεῖς εἶσθε, κύριε ντ' Ἐξμές; εἶπε ὁ καρδινάλιος, ἀνταποδίδοντάς του μὲ μεγάλη ἐγκαρδιότητα τὸ χαιρετισμό. Βλέπω μ' εὐχαρίστησι πὼς συνήλθατε ἐντελῶς ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια σας. Τόσο τὸ καλύτερο! Τόσο τὸ καλύτερο! Ὁ ὑψηλότατος ἀδελφός μου, στὴν τελευταία ἐπιστολή του, μοῦ ζητοῦσε πληροφορίες γιὰ σᾶς μ' ἐνδιαφέρον καὶ μ' ἀγάπη..

—Ὤ! πόση καλωσύνη ἐκ μέρους του! ἀπάντησε ὁ Γαβριήλ.

—Τὴν ἀξίζετε, ἀγαπητέ μου φίλε, εἶπε ὁ καρδινάλιος, γιατὶ εἶστε πραγματικὸς ἥρως. Μὰ ποῦ πᾶτε τόσο βιαστικά;

—Στὸ βασιλέα, πανιερώτατε.

—Χα! ὁ βασιλεὺς εἶνε πολὺ ἀπησχολημένος σήμερα καὶ μοῦ φαίνεται, ὅτι δὲν θὰ μπορέση νὰ σᾶς δεχθῆ. Ἀκοῦστε, κι' ἐγὼ ἐπίσης πηγαίνω στὸ βασιλέα, ὁ ὁποῖος μ' ἐζήτησε ἐπειγόντως πρὸ ὀλίγου. Ἂς ἀνεβοῦμε μαζύ. Δῶστε μου τὸ νεανικὸ μπράτσο σας γιὰ νὰ στηριχτῶ καὶ εἰς ἀντάλλαγμα θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς παρουσιάσω στὸν βασιλέα. Ἀλήθεια, μάθατε τὰ δυσάρεστα νέα;

—Ὄχι, ἀπάντησε ξαφνιασμένος ὁ Γαβριήλ. Ἔρχομαι ἀπὸ τὸ σπίτι μου καὶ τὸ μόνο ποὺ ἀντελήφθην ἦταν κάποια ἐξαιρετικὴ κίνησις ἐδῶ....

—Τὰ πράγματα εἶνε πολὺ ἄσχημα, εἶπε ὁ καρδινάλιος. Οἱ Ἰσπανοὶ κατετρόπωσαν τὰ στρατεύματά μας στὸ Σαὶν Κεντὲν καὶ τὸ πολιορκοῦν τώρα στενά. Εἶνε ζήτημα ἂν θὰ κατορθώση νὰ ξεφύγη ὁ στρατός μας ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσία. Γι' αὐτὸ ἀσφαλῶς μὲ προσκάλεσε τόσο ἐπειγόντως ὁ βασιλεύς.

—Μεγάλε Θεέ! φώναξε ὁ Γαβριήλ. Μὰ τότε κινδυνεύει ὁλόκληρη ἡ Γαλλία....

—Ὁ Θεὸς νὰ προστατεύση τὴ Γαλλία! εἶπε ὁ καρδινάλιος. Μὰ νά, φτάσαμε στὰ διαμερίσματα τοῦ βασιλέως. Νὰ ἰδοῦμε τί θὰ κάνη κι' αὐτὸς γιὰ νὰ σώση τὴ Γαλλία.

Οἱ φρουροὶ ὑποκλίθηκαν μπρὸς στὸν καρδινάλιο καὶ τὸν ἄφησαν νὰ περάση, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸ Γαβριήλ, ὁ ὁποῖος, μπαίνοντας μέσα, εἶδε τὸν βασιλέα μαζὺ μὲ τὴν Ἀρτέμιδα τοῦ Πουατιέ. Ὁ Ἑρρῖκος Β' ἔτρεξε ἀμέσως πρὸς τὸν καρδινάλιο καὶ τοῦ φώναξε:

—Καλῶς ὡρίσατε, πανιερώτατε. Τί τρομερὴ καταστροφή! Μονάχα ἀπὸ τὸν ἀδελφό σας ἐξαρτᾶται τώρα ἡ σωτηρία τῆς Γαλλίας. Ποῦ βρίσκεται τώρα ὁ δούξ; Ξεκίνησε ἀπὸ τὴν Ἰταλία;

—Μάλιστα, Μεγαλειότατε. Εἶνε τώρα στὴ Λυών...

—Δόξα σοι ὁ Θεός! φώναξε ὁ βασιλεύς. Κύριε καρδινάλιε, ἀφήνω στὰ χέρια τοῦ ἐνδόξου ἀδελφοῦ σας τὴ σωτηρία τοῦ κράτους μου. Τοῦ ἔγραψα πρὸ ὀλίγου ἕνα γράμμα γιὰ νὰ ἐπισπεύση τὴν ἐπιστροφή του. Ἰδού το.... Ἂς εὐαρεστηθεῖ καὶ ἡ πανιερότης σας νὰ τοῦ γράψη ἕνα γράμμα καὶ νὰ τοῦ ἐκθέση ὅτι ἐγκαταλείπομαι σ' αὐτὸν ἐξ ὁλοκλήρου. Ὁ ταχυδρόμος περιμένει κάτω, καβάλλα στὸ ἄλογό [illegible] χρειάζετε. Ὁ ταχυδρόμος περιμένει κάτω, καβάλλα στὸ ἄλογό του, ἕτοιμος νὰ ξεκινήση. Πρὸς Θεοῦ, πανιερώτατε... Κάνετε γρήγορα. Μισῆς ὥρας ἀργοπορία μπορεῖ νὰ μᾶς καταστρέψη.

—Ὑπακούω στὴ Μεγαλειότητά σας, ἀπάντησε ὁ καρδινάλιος, διευθυνόμενος πρὸς τὸ γραφεῖο, καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι ὁ ἔνδοξος ἀδελφός μου θὰ σᾶς ὑπακούση, γιατὶ ἡ ζωή του ἀνήκει στὸν βασιλέα καὶ στὴ χώρα.

(Ἀκολουθεῖ)

□□□□ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ □□□□

Ἡ περίφημη εὐνοουμένη τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου 14ου Κυρία Μαιντενόν.

(Πορτραῖτο τοῦ Π. Κυφφάρ).

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Τί σκαρώνουν οἱ Μπολσεβῖκοι. Τὸ μεγαλείτερο ψυγεῖο τοῦ κόσμου. Τὰ συνοικέσια στὴν Ἰαπωνία. Ὁ ρόλος τῆς γλάστρας. Ἡ ψυχολογία τοῦ γέλιου. Ἀπὸ ποιοὺς νὰ φυλάγεστε. Τί γράφει ἕνας Γερμανὸς ἐπιστήμων. Οἱ διάφοροι λαοὶ καὶ ἡ ἐθνικές των τροφές. Τὸ «νερὸ τοῦ Ὕπνου» στὴν Καλλιφορνία, κτλ. κτλ.

Στὴν Πετρούπολι ἔγιναν πρὸ μηνὸς ἀπὸ τὴ Σοβιετικὴ Κυβέρνησι τὰ ἐγκαίνια ἑνὸς τεραστίου ψυγείου, τὸ ὁποῖο εἶνε τὸ μεγαλείτερο ὅλου τοῦ κόσμου καὶ θὰ χρησιμοποιηθῆ γιὰ τὴ διατήρησι τῶν τροφίμων τῆς πόλεως.

Τὸ κολοσσιαῖο αὐτὸ ψυγεῖο ποὺ βρίσκεται στὴν ἀκτὴ τῆς Πετρουπόλεως, κατασκευάστηκε ἐπὶ τῇ βάσει σχεδίων τοῦ μηχανικοῦ Τένερμαν καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσερα πατώματα. Μέσα στὸ ψυγεῖο αὐτὸ μποροῦν νὰ χωρέσουν 7.500 σφαγμένα βώδια, 250 βαγόνια νωπῶν αὐγῶν, 450 βαγόνια κονσερβαρισμένων αὐγῶν, 525 βαγόνια βουτύρου, 450 τυροῦ καὶ 200 βαγόνια διαφόρων ἄλλων τροφίμων.

Κάθε διαμέρισμα ἔχει τὴν ἀπαιτουμένη γιὰ τὸ φυλασσόμενο εἶδος θερμοκρασία. Δώδεκα βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδὲν γιὰ τὸ κρέας, τεσσάρων γιὰ τὸ βούτυρο καὶ τὸ τυρὶ καὶ μηδὲν γιὰ τὰ αὐγά.

Ὅλες ἡ δουλειὲς στὶς ἀποθῆκες τοῦ ψυγείου αὐτοῦ γίνονται μὲ μηχανήματα. Τὰ βαγόνια ἐκφορτώνονται σὲ ἠλεκτρικὰ κάρρα καὶ μεταφέρονται στοὺς ἀσανσὲρ τῶν διαφόρων διαμερισμάτων. Ὅταν πρόκειται πάλι τὰ τρόφιμα νὰ μεταφερθοῦν ἀλλοῦ, γερανοὶ ποὺ μποροῦν νὰ σηκώσουν βάρος μέχρι 3 1)2 τόννων, τὰ ἀποθέτουν στοὺς ἐξῶστες τοῦ ψυγείου κι' ἔπειτα τὰ φορτώνουν στὰ ἀτμόπλοια.

* * *

Στὴν Ἰαπωνία ἐπικρατεῖ ἀκόμα ἕνα περίεργο καὶ ἀρκετὰ ποιητικὸ ἔθιμο, σχετικὸ μὲ τὴ διεξαγωγὴ τῶν συνοικεσίων.

Ὅταν δηλαδὴ μιὰ μητέρα θελήσει νὰ παντρέψη τὴν κόρη της, δὲν ἔχει παρὰ νὰ κρεμάση ἀπ' τὸ μπαλκόνι ἢ ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ της μιὰ ὡραία γλάστρα γεμάτη χῶμα, χωρὶς ὅμως νάχη φυτεμένο κανένα λουλοῦδι μέσα.

Ἐὰν τώρα κανένας νέος ἐπιθυμεῖ νὰ κάνη σύζυγό του τὴν κόρη της, πλησιάζει στὸ μπαλκόνι, σὲ μιὰ ὥρα ποὺ μητέρα καὶ κόρη βρίσκονται στὸ σπίτι καὶ συνεπῶς τὸν βλέπουν, κατεβάζει μὲ προσοχὴ τὴ γλάστρα κι' ἀφοῦ φυτέψει σ' αὐτὴ ἕνα ὡραῖο λουλοῦδι, τὴν ξανακρεμάει καὶ φεύγει. Τὴν ἄλλη μέρα ξαναπερνάει ἀπ' τὸ σπίτι τῆς νέας κι' ἂν βρεῖ τὸ λουλοῦδι του περιποιημένο καὶ ποτισμένο, καταλαβαίνει ὅτι ἡ πρότασί του ἔγινε δεκτή. Ἂν ἀντιθέτως τὸ βρεῖ μαραμένο κι' ἀπεριποίητο, δὲν χρειάζεται τίποτε περισσότερο γιὰ νὰ καταλάβη, ὅτι δὲν τὸν θέλουν γιὰ γαμπρό. Πολλὲς φορὲς μάλιστα, ὁ ἀτυχὴς ὑποψήφιος γαμπρὸς βρίσκει τὸ λουλοῦδι του ξεριζωμένο καὶ πεταγμένο στὸ δρόμο. Αὐτὸ σημαίνει περιφρόνησι ἐκ μέρους τῆς νέας καὶ εἶνε ἡ βαρύτερη προσβολὴ ποὺ μπορεῖ νὰ γίνη σ' ἕνα νέο.

* * *

Τὸ γέλιο —προνόμιο ἀποκλειστικὸ δοσμένο ἀπ' τὴ φύσι στὸν ἄνθρωπο— δείχνει, ὅπως ἰσχυρίζεται ἕνας Γερμανὸς ἐπιστήμων, τὸν χαρακτῆρα ἑνὸς ἑκάστου, τὴν ψυχοσύνθεσί μας, τὴ νοοτροπία μας.

Οἱ ἄνθρωποι, γράφει ὁ Γερμανὸς ἐπιστήμων, ποὺ γελοῦν μὲ τοὺς χαρακτηριστικοὺς φθόγγους «χά, χά, χά», εἶνε τύποι εἰλικρινεῖς, εὐθεῖς κι' ἀνοιχτόκαρδοι. Ἀγαποῦν τὸ θόρυβο καὶ τὴ δρᾶσι κι' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουν χαρακτῆρα σταθερὸ κι' ἀμετάβλητο. Ὅσοι γελοῦν μὲ τὸ «χέ, χέ, χέ», εἶνε κράσεως μᾶλλον φλεγματικῆς καὶ μελαγχολικῆς. Ὅσοι γελοῦν μὲ τὸ «χί, χί, χί», εἶνε ἄνθρωποι ἀφελεῖς, τίμιοι, περιποιητικοί, ἄτολμοι κι' ἀναποφάσιστοι. Ἀντίθετα, οἱ γενναῖοι, οἱ τολμηροί, οἱ εὐχαριστημένοι ἄνθρωποι γελοῦν μὲ τὸ βροντῶδες «χό, χό, χό». Μακρυὰ ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους ποὺ γελοῦν μὲ κλεισμένο τὸ στόμα, βγάζοντας ἕναν βαθὺ ἦχο, κάτι σὰν «χμ, χμ». Αὐτοὶ εἶνε μισάνθρωποι καὶ κακεντρεχεῖς.

Αὐτὰ λέει ὁ Γερμανὸς ἐπιστήμων. Μπορεῖτε νὰ τὰ πιστέψετε, μπορεῖτε καὶ νὰ.... γελάσετε εἰς βάρος του. Δικαίωμά σας....

* * *

Μιὰ Γαλλικὴ ἐφημερίδα ἐδημοσίευσε τελευταῖα τὴν παρακάτω ἀνάλυσι τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ κατὰ χώρας καὶ σχετικῶς μὲ τὰ διάφορα τρόφιμα ποὺ καταναλίσκει κάθε λαὸς γιὰ τὴ συντήρησί του:

«Ὁ Ἄγγλος ἀποτελεῖται ἀπὸ πρόβειο κρέας καὶ νερό, ὁ Γερμανὸς ἀπὸ τυρί, μπύρα καὶ νερό, ὁ Ἀμερικανὸς ἀπὸ κοκκινογούλια, καπνὸ καὶ νερό, ὁ Ρῶσσος ἀπὸ ψωμί, λίπος, τσάϊ, βότκα καὶ νερό, ὁ Κινέζος ἀπὸ ρύζι καὶ νερὸ καὶ ὁ ....Γάλλος ἀπὸ ὀμελέτες, βατράχια καὶ... ἰδέα».

ΟΤΑΝ Η ΕΥΡΩΠΗ ΑΛΛΗΛΟΣΠΑΡΑΖΟΤΑΝΕ

Η ΚΑΤΑΣΚΟΠΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

('Από τὸ τελευταίως ἐκδοθὲν βιβλίο τοῦ Ἄγγλου ἀρχικατασκόπου Ἕκτορος Μπαΐωτερ)

ΑΠΟ τὰ δραματικώτερα κατασκοπευτικὰ περιστατικὰ τοῦ μεγάλου πολέμου εἶνε ἐκεῖνα ποὺ διηγεῖται σ' ἕνα βιβλίο ποὺ ἐξέδωκε τελευταῖα ὁ Ἄγγλος ἀρχικατάσκοπος Ἕκτωρ Μπαΐωτερ, ἕνας ἀπὸ τοὺς δραστηριωτέρους ὑποδιευθυντὰς τῆς Βρεττανικῆς Ναυτικῆς Κατασκοπείας.

Ὁ ἀρχικατάσκοπος αὐτὸς ἔπαιξε μεγάλο ρόλο στὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν γερμανοαυστριακῶν ὑποβρυχίων. Εἶχε ὠργανώσει ἕνα τέλειο δίκτυο ναυτικῆς κατασκοπείας στὶς γερμανικὲς καὶ στὶς αὐστριακὲς ναυτικὲς ὑπηρεσίες καὶ σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου πηγαινοερχότανε διαρκῶς ἀπὸ τὴν Ἀγγλία καὶ τὴ Γαλλία στὴ Γερμανία, στὴν Αὐστρία, στὴν Ἰταλία, στὴν Ἱσπανία καὶ στὴν Ἀμερική.

Τὸ συγκινητικώτερο ἀπὸ τὰ περιστατικὰ ποὺ ὑπέπεσαν στὴν ἀντίληψι τοῦ Ἕκτορος Μπαΐωτερ, εἶνε καὶ ἡ περίπτωσις ἑνὸς νεαροῦ Ἀλσατοῦ κατασκόπου τῆς Ἀγγλίας, τὸν ὁποῖο ὠνόμαζαν Φρὰντς κι' ὁ ὁποῖος ὑπηρετοῦσε στὴ Γερμανικὴ Ὑποβρύχιο Ἄμυνα τοῦ Κιέλου.

Ὁ Φρὰντς αὐτὸς ἦταν πολύτιμος πράκτωρ γιὰ τοὺς Ἄγγλους, γιατὶ ἦταν τοποθετημένος ἀπ' τοὺς Γερμανοὺς σ' ἐμπιστευτικὴ ὑπηρεσία κι' ἔτσι μποροῦσε νὰ δίνη στὴ Βρεττανικὴ Κατασκοπεία πολύτιμες πληροφορίες, πρὸ πάντων σχετικῶς μὲ τὴν κίνησι τῶν ὑποβρυχίων.

Κάθε φορὰ ποὺ εἶχε νὰ μεταδώση μιὰ πληροφορία, ὁ νεαρὸς Ἀλσατὸς τὴν ἔγραφε σὲ κρυπτογραφικὴ γλῶσσα μὲ ἀνεξάλειπτη μελάνη ἐπάνω σ' ἕνα μικρὸ κομμάτι ἀδιάβροχο χαρτὶ καὶ τὸ παρέδιδε σ' ἕναν ἄλλον πράκτορα, τὸν ὁποῖο ἡ Βρεττανικὴ Κατασκοπεία εἶχε θέσει στὴ διάθεσί του. Ἐκεῖνος ἔβαζε τὸ χαρτὶ σ' ἕνα μπουκάλι ἑρμητικὰ κλεισμένο, ἔδενε σ' αὐτὸ μὲ μακρὺ λεπτὸ σύρμα ἕνα βαρίδι καὶ τὴ νύχτα, κολυμπῶντας, ἔβγαινε ἔξω ἀπ' τὸ λιμάνι τοῦ Κιέλου καὶ πήγαινε σ' ἕνα ὡρισμένο σημεῖο τῆς ἀκρογιαλιᾶς. Ἐκεῖ ἔρριχνε τὸ βαρίδι στὸ βυθὸ τῆς θαλάσσας καὶ ἄφινε νὰ ἐπιπλέη στὴν ἐπιφάνεια τὸ μπουκάλι, τὸ ὁποῖο ὅμως δὲν μποροῦσε νὰ παρασυρθῆ πιὸ πέρα ἀπ' τὴν παλίρροια ἢ τὴν ἄμπωτι. Ἔπειτα ξαναγύριζε στὸ Κίελο.

Ἀργά, μετὰ τὰ μεσάνυχτα κάθε νύχτα, ἕνα Ἀγγλικὸ ὑποβρύχιο ἔφτανε μερικὲς ἑκατοντάδες μέτρα μακρυὰ ἀπ' τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ σταματοῦσε. Ἕνας καλὸς κολυμβητὴς πηδοῦσε ἀπὸ αὐτὸ στὴ θάλασσα, πήγαινε κολυμπῶντας ὥς τὸ μέρος ποὺ ἦταν τὸ μπουκάλι, τὸ ἔπαιρνε καὶ γύριζε πίσω στὸ ὑποβρύχιο.

Κάποτε, ὁ Ἀλσατὸς κατάσκοπος εἰδοποίησε μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τοὺς προϊσταμένους του Ἄγγλους, ὅτι ἔπειτα ἀπὸ δυὸ μέρες, δυὸ Γερμανικὰ εἰδικὰ πλοῖα θὰ πήγαιναν σ' ὡρισμένα σημεῖα τῆς Μάγχης νὰ τοποθετήσουν ὑποβρύχιες νάρκες γιὰ ν' ἀνατινάζωνται τὰ συμμαχικὰ πλοῖα ποὺ θὰ περνοῦσαν ἀπὸ ἐκεῖ.

Ὅπως ἦταν φυσικό, δυὸ Ἀγγλικὰ ὑποβρύχια πῆγαν ἀπὸ πρὶν καὶ στήσανε καρτέρι στὰ μέρη ποὺ εἶχε ὑποδείξει ὁ Φρὰντς. Ἔτσι ὅταν φτάσανε ἡ γερμανικὲς τορπιλλοθέτιδες, τὰ ὑποβρύχια ἀναδυθήκανε ξαφνικά, τὶς ἄρχισαν στὶς κανονιὲς καὶ τὶς βουλιάξανε αὐτάνδρες.

Μαζὺ ὅμως μὲ τοὺς Γερμανοὺς ναῦτες, ἔστειλαν στὸν βυθὸ τῆς θαλάσσης καὶ τὸν πολύτιμο πράκτορα τῆς Ἀγγλικῆς Κατασκοπείας, τὸν Ἀλσατὸ Φρὰντς.

Πῶς συνέβη αὐτό;

Κατὰ μοιραίαν σύμπτωσιν, τὴν παραμονὴ ἀκριβῶς τοῦ τορπιλλισμοῦ τῶν δυὸ Γερμανικῶν πλοίων, ὁ Φρὰντς εἶχε μετατεθεῖ στὴ μιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ ἐκεῖνες τορπιλλοθέτιδες καὶ διετάχθη νὰ πάη ἀμέσως στὴν καινούργια θέσι του.

Κρύος ἱδρῶτας ἔλουσε τὸ δυστυχῆ νέο μόλις ἄκουσε τὴ μετάθεσί του. Ἦταν σὰν νὰ τὸν ἔστελναν σὲ βέβαιο κι' ἀναπόφευκτο θάνατο. Τρόπος σωτηρίας δὲν ὑπῆρχε κανένας. Νὰ μὴν πάη στὴ θέσι του, ἦταν ἀδύνατον, ἀλλὰ καὶ ὕποπτο. Νὰ λιποτακτήση, ἐπικίνδυνο.

Ἔγραψε λοιπὸν μιὰ κρυπτογραφικὴ ἀναφορὰ στὴ Βρεττανικὴ Κατασκοπεία, εἰδοποιῶντας την γιὰ τὴν ξαφνικὴ μετάθεσί του, τὴν παρέδωσε στὸ βοηθό του γιὰ νὰ τὴν στείλη στὸν πρὸς ὃν ὅρον μὲ τὸν γνωστὸ τρόπο κι' ἔπειτα ἐπιβιβάστηκε στὴν τορπιλλοθέτιδα ποὺ ἦταν καταδικασμένη νὰ βουλιάξη.

Μὰ τὴν ἀναφορά του αὐτὴ δὲν τὴν ἐπῆραν ἐγκαίρως, κι' ἔτσι ὁ ἄτυχος νέος ἐπνίγηκε ἐξ ἰδίας του ὑπαιτιότητος.

* * *

Ἕνα ἄλλο, ἀπὸ τὰ πιὸ ἀλλόκοτα καὶ τὰ πιὸ δραματικὰ περιστατικὰ τῆς ναυτικῆς κατασκοπείας στὸν πόλεμο, εἶνε καὶ τὸ οἰκτρὸ τέλος τοῦ Αὐστριακοῦ χημικοῦ Λουδοβίκου Φίντλερ.

Ὁ χημικὸς αὐτός, ἕνας ἀπ' τοὺς καλυτέρους καὶ τοὺς πιὸ δαιμονίους τῆς Αὐστρίας, εἶχε ἐπινοήσει μιὰ ἰσχυροτάτη ἐκρηκτικὴ ὕλη. Ἀντὶ νὰ ἀρκεσθῆ ὅμως στὴν ἐπιτυχία του αὐτὴ καὶ νὰ μείνη ἥσυχος στὸ ἐργαστήριό του, ὠργάνωσε τὴν περίφημη «Δυναμιτιστικὴ Ὁμάδα», τὴν ὁποία διηύθυνε ὁ ἴδιος καὶ ἡ ὁποία προξενοῦσε τεράστιες καταστροφὲς στὸ Ναυτικὸ τῶν Συμμάχων καὶ πρὸ πάντων τῆς Ἰταλίας.

Τὰ μέλη τῆς τρομερῆς αὐτῆς ὁμάδος κατώρθωναν νὰ μπαίνουν, μὲ ψεύτικα διαβατήρια, στὴν Ἰταλία, νὰ φτάνουν ὥς τὶς ναυτικὲς βάσεις τῶν Συμμάχων καὶ ἐκεῖ μὲ τὴν ἐκρηκτικὴ ὕλη, μὲ τὴν ὁποία ἦσαν ἐφωδιασμένοι ἀπ' τὸν ἀρχηγό τους δόκτορα Φίντλερ, ἀνατινάζανε στὸν ἀέρα διάφορα πολεμικὰ σκάφη ἢ μεταγωγικὰ πλοῖα ἢ καὶ ἀποθῆκες πολεμικοῦ ὑλικοῦ. Ἔτσι εἶχαν τινάξει στὸν ἀέρα τὸ Ἰταλικὸ καταδρομικὸ «Μπενεντέττο Μπριν» 13.000 τόννων καὶ τὸ ντρέτνωτ «Λεονάρδος ντὰ Βίντσι» 22.000 τόννων. Τὸ τελευταῖο βούλιαξε μαζὺ μὲ 200 ἀξιωματικοὺς καὶ ναῦτες του.

Τὸ περίεργο εἶνε, ὅτι ὁ δόκτωρ Φίντλερ, ποὺ ἦταν ἀκούραστος, ἀεικίνητος καὶ ὑπερβολικὰ ριψοκίνδυνος ἄνθρωπος, ἀντὶ νὰ διοική τὴ «Δυναμιτιστικὴ Ὁμάδα» ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, μένοντας στὴν Αὐστρία, πήγαινε καὶ ὁ ἴδιος μὲ ψεύτικο διαβατήριο στὴν Ἰταλία καὶ ἀνατίναζε αὐτοπροσώπως ἐχθρικὰ πολεμικὰ πλοῖα καὶ ἀποθῆκες πολεμοφοδίων. Μέσα σὲ δυὸ χρόνια ὁ δαιμόνιος αὐτὸς χημικὸς εἶχε ἀνατινάξει μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια ἐχθρικὰ πλοῖα συνολικοῦ ἐκτοπίσματος 50.000 τόννων!....

Τὸ μεγαλείτερο δυναμιτιστικό του κόλπο ὁ Φίντλερ τὸ ὠργάνωσε τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1917. Εἶχε στείλει στὸν Τάραντα, ὅπου ἦσαν ἀγκυροβολημένα τὰ περισσότερα Ἰταλικὰ πολεμικά, εἴκοσι ναῦτες τῆς «Δυναμιτιστικῆς Ὁμάδος» μὲ ἐπὶ κεφαλῆς δυὸ ἀξιωματικούς. Οἱ ναῦτες αὐτοὶ κουβαλούσανε μαζύ τους ἐκρηκτικὲς ὕλες, ἀρκετὲς γιὰ νὰ τιναχθῆ στὸν ἀέρα μιὰ ὁλόκληρη πόλι καὶ μαζὺ μ' αὐτὴ μιὰ μοῖρα στόλου ἀπὸ τριάντα πλοῖα μικρὰ καὶ μεγάλα.

Μιὰ σκοτεινὴ νύχτα, ἕνα Αὐστριακὸ ὑποβρύχιο ἀποβίβασε σὲ μιὰ ἀπόμερη Ἰταλικὴ ἀκτή, σ' ἀπόστασι εἴκοσι περίπου χιλιομέτρων ἀπ' τὴ βάσι τῶν ὑποβρυχίων τοῦ Τάραντος, τοὺς ἀτρόμητους δυναμιτιστάς. Θὰ πεζοπορούσανε μὲ βῆμα ταχὺ ὅλη τὴ νύχτα καὶ πρὶν ξημερώσει θὰ φτάνανε στὴ βάσι τοῦ Τάραντος, ὅπου μὲ τὶς μισὲς ἐκρηκτικὲς ὕλες ποὺ εἶχαν θ' ἀνατινάζανε στὸν ἀέρα ὅλα τὰ ἐκεῖ ὑποβρύχια καὶ ὅλες τὶς ἀποθῆκες ὑλικοῦ.

Ἔπειτα θὰ σκορπιζόντουσαν στὰ πέριξ τῆς πόλεως, θὰ μένανε κρυμμένοι στὸ γειτονικὸ δάσος καὶ τὸ ἑπόμενο βράδυ θ' ἀνατινάζανε τ' ἄλλα πολεμικὰ πλοῖα ποὺ θὰ βρισκόντουσαν μέσα στὸ λιμάνι. Ὅταν πειὰ θὰ τελειώνανε τὴν τρομακτικὴ ἀποστολή τους θὰ ξαναγυρίζανε στὸ ἴδιο μέρος τῆς ἀκτῆς, ὅπου εἶχαν ἀποβιβασθεῖ. Ἐκεῖ θὰ τοὺς περίμενε τὸ ὑποβρύχιο ποὺ τοὺς εἶχε φέρει, γιὰ νὰ τοὺς παραλάβη καὶ νὰ τοὺς ὁδηγήση πάλι στὴν Αὐστρία.

Φυσικὰ ἦσαν ὡπλισμένοι σὰν ἀστακοὶ καὶ εἶχαν διαταγὴ ὅσους σκοποὺς Ἰταλοὺς ἢ περιπόλους θὰ συναντούσανε στὸ δρόμο τους νὰ τοὺς σκοτώσουν ἀλύπητα καὶ νὰ προχωρήσουν γιὰ τὴν ἐκτέλεσι τῆς ἀποστολῆς τους.

Ξεκινήσανε λοιπὸν ἀπ' τὸ μέρος ὅπου τοὺς ἀποβίβασε τὸ ὑποβρύχιο γεμάτοι τόλμη καὶ ἀπόφασι. Μὰ δὲν κατωρθώσανε νὰ πεζοπορήσουν μὲ τὴν ταχύτητα ποὺ εἶχαν προβλέψει οἱ ἀνώτεροί τους. Καὶ τοῦτο, γιατὶ ἡ ποσότης τῶν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν ποὺ εἶχε ὁ καθένας ἐπάνω του, ἦταν μεγάλη καὶ πολὺ βαρειά. Ἐκτὸς αὐτῆς εἶχαν μαζύ τους τὸν ὁπλισμό τους καὶ τρόφιμα γιὰ τέσσερες ἡμέρες.

Ἔτσι καταφορτωμένοι καθὼς ἦσαν, δὲν μπορέσανε νὰ διανύσουνε παραπάνω ἀπὸ τρία χιλιόμετρα τὴν ὥρα. Καὶ μολονότι πεζοπορήσανε ὁλονυχτίς, ὅταν φτάσανε στὸν Τάραντα εἶχε ξημερώσει πειὰ γιὰ καλά, εἶχε ἀρχίσει ἡ πρωϊνὴ κίνησις καὶ τοὺς ἀντελήφθησαν. Τρεῖς μεγάλες περίπολοι τοὺς κυκλώσανε καὶ παρ' ὅλη τὴ λυσσώδη ἀντίστασι ποὺ προβάλλανε, τοὺς πιάσανε καὶ τοὺς βρήκανε τὶς ἐκρηκτικὲς ὕλες.

Δικασθήκανε γρήγορα—γρήγορα καὶ τὴν ἄλλη μέρα τουφεκιστήκανε ὅλοι μαζύ.

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΖΕΒΑΚΟ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΜΠΕΛΛΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΤΟΤΕ, μέσ' ἀπὸ ἕνα πυκνὸ σύννεφο σκόνης, ὁ Ἐρρῖκος Μονμορανσὺ ξεχώρισε ἐκεῖ ψηλά, στὴν κορυφὴ τοῦ τοίχου ποὺ εἶχε ἀπομείνει ὄρθιος, δυὸ ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ἔσκυβαν ἀδιάκοπα κι' ἀνορθωνόντουσαν ἀμέσως.

Ἦσαν οἱ δύο Παρνταγιάν...

Ρίχνοντας πελώριους ὀγκολίθους ἀπὸ τὸ ὕψος αὐτό, εἶχαν σκοτώσει καὶ τραυματίσει ἀρκετοὺς ἀπὸ τοὺς πολιορκητὰς καὶ τοὺς ὑπολοίπους τοὺς εἶχαν ἀναγκάσει νὰ τὸ βάλουν στὰ πόδια καὶ νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν αὐλὴ τοῦ μεγάρου.

Βγαίνοντας ἔξω στὸ δρόμο, οἱ μισθοφόροι τοῦ Ἐρρίκου ἀνασυντάχθηκαν κάπως καὶ ἄρχισαν νὰ πυροβολοῦν ἐναντίον τῶν δύο γιγάντων, οἱ ὁποῖοι ἐξακολουθοῦσαν ἀδιάφοροι τὸ ἔργο τους, ἄτρωτοι ἀπὸ τὶς σφαῖρες τους.

Μόνο μιὰ σφαῖρα ἅρπαξε σὲ κάποια στιγμὴ τὸ καπέλλο τοῦ Ζὰν καὶ τὸ ἔρριξε κάτω. Μὰ αὐτὸ δὲν τοῦ ἔκανε καμμιὰ ἀπολύτως ἐντύπωσι.

Τέλος, οἱ δυὸ ἥρωες ἀποφάσισαν νὰ κατέβουν κάτω καὶ νὰ μποῦν στὸ μέγαρο τοῦ Φραγκίσκου Μονμορανσύ.

Ἐπήδηξαν πρῶτα στὸν παραστάτη μιᾶς πόρτας κι' ἀπὸ κεῖ, πηδώντας πάλι ἄφοβα, βρέθηκαν στὴν αὐλή. Ἔπειτα, προχωρῶντας ἀνάμεσα ἀπ' τὰ πτώματα καὶ τοὺς πληγωμένους, ἔφτασαν στὴ σκάλα, τὴν ἀνέβηκαν καὶ μπῆκαν μέσα στὴν αἴθουσα τῶν τιμῶν.

Τότε ὁ Ζάν, ὁ ὁποῖος πήγαινε μπροστὰ ἀπὸ τὸν πατέρα του, ἔννοιωσε δυὸ δυνατὰ χέρια νὰ τὸν ἀγκαλιάζουν καὶ συγχρόνως ἄκουσε τὴ φωνὴ τοῦ Φραγκίσκου Μονμορανσὺ νὰ τοῦ λέη μ' ἀπέραντη τρυφερότητα καὶ συγκίνησι:

—Παιδί μου!... Παιδί μου!...

Ὁ Ζάν, ξαφνιασμένος, ἔρριξε γύρω του ἕνα βλέμμα καὶ εἶδε τὴν Ἀνναμπέλλα, ἡ ὁποία χαμογελοῦσε πάντα ἀδιάφορη, τὸν Φραγκίσκο, ὁ ὁποῖος τὸν ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιά του κλαίγοντας, καὶ τὴ Λουΐζα κατάχλωμη νὰ τὸν κυττάζη μὲ ἀπέραντο θαυμασμό.

—Παιδί μου!... Παιδί μου!... ἐξακολουθοῦσε νὰ λέη ὁ Φραγκῖσκος ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς λυγμούς του.

Ὁ νέος, ξαφνιασμένος πάντα, περιέφερε τὰ βλέμματά του ἀπὸ τὸν Φραγκῖσκο στὴ Λουΐζα, καὶ τέλος ἐτραύλισε:

—Ἐξοχώτατε, ἐμένα ὀνομάζετε παιδί μου;... Γιατί;...

Ὁ Φραγκῖσκος κατάλαβε τὴ στενοχώρια τοῦ λεοντόκαρδου νέου καί, γυρίζοντας πρὸς τὴ Λουΐζα, τῆς εἶπε:

—Ἀπάντησε γιὰ μένα, Λουΐζα...

Ἡ Λουΐζα ἔγινε ἀκόμα πιὸ χλωμὴ κι' ἔτσι τὰ μάτια της πλημμύριζαν ἀπὸ δάκρυα, προχώρησε πρὸς τὸν Ζάν, ἀνοίγοντάς του τὴν ἀγκαλιά της.

—Σύζυγέ μου... τοῦ εἶπε μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ πάθος. Καλῶς ὥρισες στὸ σπίτι τῶν γονέων μου...

Ὁ Ζάν, ἀκούγοντας τὰ λόγια της αὐτά, λίγο ἔλειψε νὰ λιποθυμήση ἀπὸ τὴν εὐτυχία του. Γονάτισε μπροστὰ στὴ Λουΐζα καί, φέρνοντας τὰ χέρια της στὸ μέτωπό του, ἀναλύθηκε σὲ δάκρυα.

—Διάβολε! φώναξε τότε ὁ πατέρας του. Δὲν σοῦ τὸ ἔλεγα ἐγὼ πὼς ἡ Λουΐζα σ' ἀγαποῦσε;... Νὰ λοιπὸν ποὺ τὴν κατέκτησες τώρα καὶ τὸ χέρι σου!...

—Ναί, εἶπε ἡ Λουΐζα μὲ φωνὴ σταθερὴ καὶ γεμάτη εἰλικρίνεια. Τὸν ἀγαποῦσα ἀπὸ καιρὸ μὲ ὅλη τὴ δύναμι τῆς ψυχῆς μου...

Ἔπειτα ἡ θελκτικὴ νέα προχώρησε πρὸς τὸν πατέρα Παρνταγιάν, ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιά του, περιβάλλοντας μὲ τὰ χέρια της τὸν λαιμό του καί, ὅπως ὁ πατέρας της εἶχε ἀποκαλέσει τὸν Ζὰν «παιδί μου», ἔτσι κι' αὐτὴ εἶπε στὸν γέρο τυχοδιώκτη:

—Πατέρα μου!...

Τὰ χείλη τοῦ γέρο Παρνταγιὰν ἄρχισαν νὰ τρέμουν ἀπὸ εὐτυχία καὶ συγκίνησι κι' ἕνα χοντρὸ δάκρυ κύλησε ἀργὰ στὸ μάγουλό του. Κατόπιν, σφίγγοντας παράφορα τὴ Λουΐζα στὴν ἀγκαλιά του, φώναξε:

—Θεέ μου, σ' εὐχαριστῶ γιατὶ μοῦ χάρισες μιὰ τόσο ὡραία κόρη! Τὸ ξέρεις, ἀγαπημένη μου Λουΐζα, ὅτι ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια σ' ἔσφιξα καὶ πάλι στὴν ἀγκαλιά μου κι' ὅτι κοιμήθηκες ἐπὶ δυὸ ὧρες στὴν ἴδια κούνια μὲ τόν...

Μὰ ἕνας τρομακτικὸς κρότος ποὺ ἀκούστηκε ἀπ' ἔξω, τὸν ἀνάγκασε νὰ σταματήση τὴν κουβέντα του. Γεμάτος θάρρος, ἔτρεξε ἀμέσως πρὸς τὴν πόρτα φωνάζοντας:

—Τί διάβολο εἶνε πάλι;...

Ὁ Ζὰν τὸν ἀκολούθησε καί, βλέποντας μπροστὰ στὴ συντριμμένη πόρτα τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Ἐρρίκου μανιασμένους, ἕτοιμους νὰ ἐπιτεθοῦν καὶ πάλι, φώναξε:

—Ἆ!... Τώρα προκαλῶ καὶ τὴ γῆ καὶ τὸν οὐρανό... Θὰ διασκεδάσουμε πάλι μὲ τοὺς παλληκαράδες μας.

Μὰ ὁ πατέρας του τὸν ἔσπρωξε πρὸς τὰ μέσα, λέγοντάς του:

—Φύγε... Ἀναλαμβάνω ἐγὼ νὰ τοὺς κανονίσω... Φύγε γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ!

Ὁ Ζὰν ξαναγύρισε τότε κοντὰ στὸν Φραγκῖσκο, ἐνῶ ὁ πατέρας του προχώρησε ταλμηρὰ ἔξω.

—Ἐξοχώτατε — ρώτησε ὁ Ζὰν — τί βρίσκεται στὴν πίσω μεριὰ τοῦ μεγάρου;

—Ὁ κῆπος, παιδί μου.

—Καὶ πέρα ἀπ' τὸν κῆπο;

—Ἕνα μονοπάτι ποὺ βγάζει στὸ ποτάμι...

—Ὑπάρχει κανένα ἁμάξι ἢ κανένα ἄλλο ὄχημα στοὺς σταύλους;

—Ναί, ὑπάρχει μιὰ ταξειδιωτικὴ ἅμαξα.

—Τότε, ἐμπρός! φώναξε ὁ Ζάν.

Συγχρόνως ἀκούστηκε ἀπ' ἔξω ἡ φωνὴ τοῦ πατέρα του, ὁ ὁποῖος τοὺς φώναξε:

—Μὴν ἀνησυχεῖτε γιὰ μένα... Σὲ λίγο θἄρθω νὰ σᾶς συναντήσω.

Ὁ Φραγκῖσκος ἐπῆρε τότε στὴν ἀγκαλιά του τὴν Ἀνναμπέλλα καὶ ὁ Ζὰν τὴ Λουΐζα, ἡ ὁποία, μεθυσμένη ἀπὸ εὐτυχία, τὸν ἄφησε νὰ τὴ σηκώση, καὶ διευθύνθηκαν πρὸς τὸ πίσω μέρος τοῦ μεγάρου.

Ἔπειτα ἀπὸ μιὰ στιγμή, βρισκόντουσαν κάτω στὸν κῆπο. Γρήγορα-γρήγορα τότε μπῆκαν μέσα στοὺς σταύλους, τράβηξαν ἔξω ἕνα κλειστὸ ἁμάξι κι' ἔζεψαν σ' αὐτὸ δυὸ ρωμαλέα ἄλογα.

Ἔβαλαν κατόπιν τὶς δυὸ γυναῖκες μέσα στὸ ἁμάξι κι' ἔκλεισαν μὲ προσοχὴ τὰ παράθυρά του.

—Ἀνεβεῖτε μπροστὰ καὶ κάνετε τὸν ὁδηγό, ἐξοχώτατε! φώναξε ὁ Ζάν.

Ὅταν ὁ Φραγκῖσκος συμμορφώθηκε μὲ τὴν ὑπόδειξί του, ὁ Ζὰν τὸν ρώτησε:

—Ποῦ εἶνε ἡ πόρτα τοῦ κήπου, ἐξοχώτατε;...

—Ἐκεῖ κάτω, παιδί μου...

—Τότε ἐμπρός!... Διευθύνατε τὸ ἁμάξι πρὸς αὐτή... Ἐγὼ σᾶς ἀκολουθῶ.. Ἀνοίξετε καὶ περιμένετε!...

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ὁ φτωχὸς αὐτὸς νέος ἔδινε διαταγὲς πρὸς τὸν Φραγκῖσκο, δοῦκα τοῦ Μονμορανσύ, μεγάλο στρατάρχη τῆς Γαλλίας καὶ συγγενῆ τοῦ βασιλέως.

Ἐνῶ ὁ Φραγκῖσκος διεύθυνε τὸ ἁμάξι πρὸς τὴν ἔξοδο τοῦ κήπου, ὁ Ζὰν ξαναγύρισε τρέχοντας στὴν αἴθουσα τῶν τιμῶν. Φοβερὲς κραυγὲς ἀκουγόντουσαν κάτω στὴν αὐλή, γιατὶ ὁ Ἐρρῖκος εἶχε διατάξει καινούργια ἔφοδο.

—Πατέρα! Πατέρα! φώναξε ὁ Ζὰν ἔξαλλος.

Μὰ ἔξαφνα, ἐκείνη τὴ στιγμή, ἀντήχησε μιὰ ἔκρηξις τόσο τρομαχτική, ὥστε τὰ πάντα γκρεμίστηκαν γύρω καὶ τὸ ἔδαφος συγκλονίστηκε ὁλόκληρο σὰν ἀπὸ σεισμό...

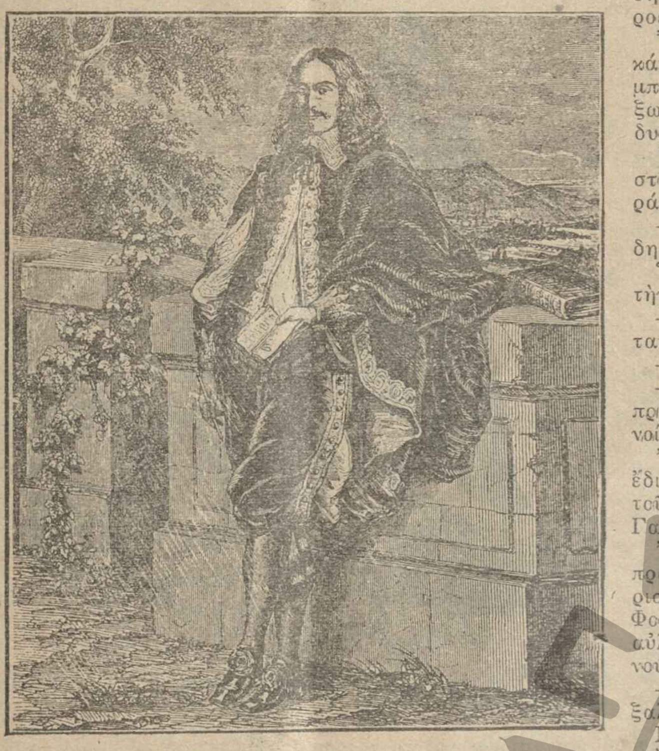

Ὁ Φραγκῖσκος Μονμορανσύ.
(Πίναξ τῆς ἐποχῆς).

Συγχρόνως οὐρανομήκεις φλόγες ἔζωσαν ἀπ' ὅλες τὶς μεριὲς τὸ μέγαρο, τὸ ὁποῖο μὲ τὴν τελευταία ἔκρηξι εἶχε καταρρεύσει σχεδὸν ὁλόκληρο.

Ὁ Ζὰν τινάχτηκε δέκα μέτρα πίσω, μὰ βρέθηκε πάλι ὄρθιος, χωρὶς τὸ παραμικρὸ τραῦμα...

Χωρὶς νὰ φοβηθῆ καθόλου, ἐξακολούθησε νὰ φωνάζη:

—Πατέρα!... Πατέρα!... Ποῦ εἶσαι;...

Ποῦ ἦταν πράγματι ὁ γέρο τυχοδιώκτης;... Τί εἶχε γίνει;... Τί ἔκανε;...

Λοιπόν, τὴν ὥρα ποὺ ὁ γυιός του ὡδηγοῦσε τὸν Φραγκῖσκο, τὴν Ἀνναμπέλλα καὶ τὴ Λουΐζα στὸν κῆπο, αὐτὸς εἶχε κατέβει ἄφοβα στὴν αὐλή, ἀδιαφορῶντας γιὰ τοὺς μισθοφόρους τοῦ Ἐρρίκου, οἱ ὁποῖοι, μετὰ τὴ φυγή τους, προχωροῦσαν πάλι δειλὰ καὶ ἄτολμα πρὸς αὐτή... Διατηροῦσε ὅλη τὴν ψυχραιμία του καί, καθὼς σὲ μιὰ στιγμὴ θυμήθηκε τὸ μυστηριῶδες χαρτὶ ποὺ εἶχε βρεῖ στὸ πτῶμα τοῦ Μπὲμ καὶ τὸ ὁποῖο τὸν εἶχαν ἐμποδίσει νὰ διαβάση τ' ἀλλεπάλληλα ἐπεισόδια ποὺ διηγηθήκαμε, τὸ ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του καὶ μὲ ὅλη του τὴν ἡσυχία ἄρχισε νὰ τὸ διαβάζη. Νὰ λοιπὸν τί ἔγραφε τὸ χαρτὶ αὐτό:

«Διάβασις ἐλευθέρα δι' ὅλων τῶν πυλῶν τῶν Παρισίων ἀπὸ τῆς 23ης μέχρι τῆς 27ης Αὐγούστου. Ὁ ἐπιφέρων τὴν παροῦσαν εἶνε ἐλεύθερος νὰ διέρχεται πανταχόθεν μὲ τὰ τυχὸν ἀκολουθοῦντα αὐτὸν πρόσωπα. Ὑπηρεσία τοῦ βασιλέως».

(Ἀκολουθεῖ)

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο ΧΡΗΣΜΟΣ

ΤΟΥ ST-YS ERASMLIKOV

Σε μιὰ βενετσιάνικη κασέλα — κληρονομιὰ ἀπὸ μιὰ προμάμμη τῆς γιαγιᾶς μου — ἀνακάλυψα μιὰ κρυψῶνα, ποὺ εἶχε ν' ἀνοιχτῆ ποιὸς ξέρει ἀπὸ πότε. Μέσα στὴν κρυψῶνα αὐτὴ βρῆκα, κοντὰ σ' ἕνα σωρὸ παληὰ πράγματα, καὶ μιὰ περγαμηνὴ γραμμένη στὴ γλῶσσα ποὺ μιλιόταν στὴ Βενετία, στὸν καιρὸ τῆς ἀκμῆς της.

Εἶνε τόσο περίεργη αὐτὴ ἡ περγαμηνή, ποὺ ἀποφάσισα νὰ τὴ μεταφράσω, γιὰ νὰ δοῦν ἡ σύγχρονες κυρίες πόσο λίγο προώδεψαν στὴν πονηρία ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὥς σήμερα... Ἴσως μάλιστα σκεφτοῦν πῶς δὲν θὰ ἦταν ἄσχημο νὰ μελετήσουν τὰ παληὰ κείμενα γιὰ νὰ φρεσκάρουν λίγο τὶς πονηρίες τους, ὅπως κάνει καὶ ἡ Μόδα, φρεσκάροντας κάθε τόσο τὰ παληὰ μοντέλα).

Ἀγαπητὲ καὶ πολυσέβαστέ μου θεῖε καὶ κηδεμόνα, μεσὶρ Πρίσκα...

Χθὲς μὲ φωνάξατε γιὰ νὰ μοῦ πῆτε ὅτι ὁ Γκρεγκόριο Μάτζι ζήτησε τὸ χέρι μου. Μοῦ δηλώσατε ἀκόμα πῶς ἡ πρότασί του σᾶς τιμᾶ καὶ πῶς θὰ ἤσαστε πολὺ εὐχαριστημένος νὰ μὲ παντρέψετε μὲ τὸν πάμπλουτο αὐτὸν ἄρχοντα, μ' ὅλο ποὺ εἶνε λιγάκι περασμένος στὰ χρόνια.

Ὅταν τ' ἄκουσα αὐτό, ἔμεινα ἀμίλητη καὶ μὲ κατεβασμένα μάτια μπροστά σας. Ἀμίλητη γιατὶ ἔτρεμα καὶ μοῦ εἶχε κοπεῖ ἡ φωνή. Μὲ κατεβασμένα μάτια, γιὰ νὰ κρύψω μιὰ φλόγα ποὺ λαμπύριζε πολὺ καὶ μποροῦσε νὰ μὲ προδώση. Ἡ στάσι μου αὐτὴ σᾶς ἐξερέθισε τόσο ποὺ ἀναγκαστήκατε νὰ μὲ τιμωρήσετε καὶ νὰ μὲ κλείσετε στὸ ὑπόγειο.

Τώρα, στὴ μοναξιὰ καὶ στὴ σιωπὴ τοῦ κελλιοῦ μου, ξαναβρῆκα ἀρκετὴ δύναμι κι' ἀρκετὴ ψυχραιμία γιὰ νὰ σᾶς ἐξομολογηθῶ τὴν ἀλήθεια:

Κοντεύει ἕνας μήνας ποὺ ἡ εὐγενεστάτη σύζυγός σας, ἡ σεβαστή μου Μόνα Σιέπια, εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μὲ συνοδέψη ὥς τὸ παρεκκλῆσι τῶν «Ἀδελφῶν τῆς Ἀγάπης» γιὰ νὰ προσευχηθῶ στὸν ἑσπερινό. Στὸ δρόμο συναντηθήκαμε μ' ἕνα νέο ἀριστοκράτη. Τὸ κορμί του ἦταν σὰν κλωνάρι φοινικιᾶς. Εἶχε τόση χάρι στὸ βάδισμά του, τόση εὐγένεια στὶς κινήσεις του καὶ τὸ πρόσωπό του ἦταν τόσο χλωμὸ καὶ συμπαθητικό, ποὺ ὁμολογῶ μὲ ντροπή μου πῶς μοὔκαμε ἀμέσως ἐξαιρετικὴ ἐντύπωσι.

Ὁ δρόμος ἦταν στενὸς κι' ἡ Μόνα Σιέπια, γιὰ νὰ μὴ μ' ἀγγίση ὁ νέος καθὼς θὰ περνοῦσε πλάϊ μου, μὲ τράβηξε κοντά της τόσο ἀπότομα, ποὺ τὸ προσευχητάριό μου γλύστρησε ἀπὸ τὰ χέρια μου κι' ἔπεσε στὸ πλακόστρωτο. Ὁ νέος ἔσκυψε τότε γρήγορα, τὸ πῆρε καὶ μοῦ τὸ προσέφερε μὲ μιὰ χαριτωμένη ὑπόκλισι. Τὰ μάτια μας συναντήθηκαν καὶ κοκκινίσαμε κι' οἱ δυό μας. Ἔπειτα ὁ νέος ἐξακολούθησε τὸν δρόμο του χωρὶς ἡ Μόνα Σιέπια νὰ καταδεχτῆ νὰ τοῦ ἀνταποδώση τὸν χαιρετισμό του.

Αὐτὸ μὲ στενοχώρησε καὶ μ' ἀνάγκασε νὰ τὴ ρωτήσω τὸ γιατί. Τότε ἡ καλή μου θεία μοῦ εἶπε πῶς ὁ νέος ὀνομαζόταν Νέλλο Τρότζι κι' ὅτι ἡ οἰκογένειά του ἦταν ἀπὸ αἰῶνες σὲ ἔχθρα μὲ τὴ δική μας.

— *Ὅταν τ' ἄκουσα, ἔμεινα ἀμίλητη καὶ μὲ κατεβασμένα μάτια...*

— Ἕνας πολὺ παληὸς χρησμός, ἐξακολούθησε, μιλάει γιὰ τὸ τέλος αὐτῆς τῆς ἔχθρας, τόσο σκοτεινὰ ὅμως, ποὺ δὲν φαντάζομαι νὰ τελειώση οὔτε μὲ τὸ τέλος τῶν αἰώνων. Καὶ νὰ τί λέει ὁ χρησμός: ***«Ὅταν δυὸ ἀπὸ τοὺς Πρίσκα κι' ἀπὸ τοὺς Τρότζι, σεύσουν τὴ δίψα τους ὁ ἕνας στὴν κούπα τ' ἀλλουνοῦ, κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιο τὸν ἐρωτικό, μπρὸς στὴν Παναγία τὴ Χαμογελοῦσα, τότε καὶ μόνο ἡ αὐγὴ τῆς εἰρήνης θὰ χαράξη γι' αὐτούς, ἀλικοβαμμένη ἀπὸ τὸ αἷμα ποὺ θ' ἀνακατευθῆ στὸ ἴδιο τους τὸ αἷμα, μὲ τὴν πληγὴ τοῦ Χριστοῦ».***

Τὰ λόγια αὐτὰ μὲ κατελυπήσανε. Ὁ ὤμορφος Νέλλο Τρότζι ἐχθρός μου: Κι' ὅμως ἡ πρώτη ματιὰ ποὺ μοὔρριξε, μ' ἔκανε νὰ πιστέψω ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο.

Ὁ παράξενος αὐτὸς χρησμὸς τριγύριζε ὅλη μέρα στὸ μυαλό μου, γινόταν ψιθύρισμα στὸ στόμα μου, ἀπειλητικὴ κραυγὴ στ' αὐτιά μου καὶ τὴ νύχτα ἔπαιρνε τὴ μορφὴ τοῦ ὀνείρου καὶ μὲ βασάνιζε φρικτά.

Γιὰ νὰ ξεφύγω ἀπὸ τὴν τυραννία τοῦ λογισμοῦ μου ποὺ τὸν σκοτείνιαζε μὲ τὸν βαρύ του ἴσκιο ὁ κακὸς χρησμός, ζήτησα νἄβρω παρηγοριὰ στὸ προσευχητάριό μου. Τοῦ κάκου. Ἴσως γιατὶ τὸ εἶχε ἀγγίξει μὲ τὰ χέρια του, τ' ὄνομα τοῦ Νέλλο Τρότζι ἀνακατευόταν στὶς προσευχές μου.

Γιὰ νὰ τὸν ξεχάσω, θἄπρεπε νὰ μὴν ξαναπιάσω σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ προσευχητάριο. Αὐτὸ βέβαια δὲν μποροῦσα νὰ τὸ κάνω. Τὸ πῆρα λοιπὸν ἀπόφασι νὰ σκέφτωμαι πάντα τὸν Νέλλο Τρότζι καὶ ξεφύλλιζα ὅσο μποροῦσα συχνότερα τὸ προσευχητάριό μου...

Τὸ προχθεσινὸ δειλινὸ — ὅπως ὅλα τὰ τελευταῖα δειλινὰ — μὲ βρῆκε μὲ τὴν ἴδια σκέψι καὶ μὲ τὴν ἴδια λαχτάρα. Τὸ μέτωπό μου ἔκαιγε καὶ σκέφτηκα πῶς ἂν κατέβαινα στὸν κῆπο, θὰ μποροῦσε ἴσως τὸ δροσερὸ ἀεράκι νὰ μοῦ ἀνακουφίση τὸν πυρετό. Βγῆκα λοιπὸν ἀπὸ τὸ πορτάκι, πέρασα τὴν ἀλέα μὲ τὰ κυπαρίσσια καὶ κάθησα στὸ μαρμάρινο σκαλοπάτι τῆς γούρνας ποὺ ἔχει στὴ μέση τὸ μαρμαρένιο ἀγαλματάκι τῆς Παναγίας.

Ἡ γλυτσίνια, πυκνὰ ἀνθισμένη, ἔρριχνε τὸν μυρωμένο ἴσκιο της στὸ νερὸ κι' ἀπὸ τὰ κλαριά της ἔσταζε ἡ μυρωμένη δροσιὰ τοῦ ἀνοιξιάτικου δειλινοῦ, καθὼς ἀνθοβολοῦσαν τ' ἀχνορόδινα ἀνθάκια της... Δίψασα καὶ σηκώνοντας τὸ μανίκι μου, γούβωσα τὴ χούφτα μου καὶ τὴ βούτηξα στὸ νερὸ γιὰ νὰ πιῶ. Τὴν ἴδια στιγμὴ εἶδα μέσα στὸν καθρέφτη τ' οὐρανοῦ ἕνα ἄλλο γυμνὸ μπράτσο ποὺ βουτοῦσε κι' αὐτὸ στὸ νερό. Γύρισα λίγο καὶ εἶδα τὸν Νέλλο Τρότζι. Τὰ βλέμματά μας ξανασυναντήθηκαν καὶ ξανακοκκινήσαμε κι' οἱ δυό μας ὅπως τότε. Αὐτὴ ὅμως τὴ φορὰ κατάλαβα πολὺ καλὰ πῶς ὁ Νέλλο δὲν ἦταν ἐχθρός μου...

Ζαλισμένοι ἀπὸ τὸν ἀντικατοπτρισμὸ τοῦ νεροῦ, μπερδέψαμε τὰ χέρια μας κι' ἤπια ἐγὼ στὴ δική του χούφτα κι' αὐτὸς στὴ δική μου. Ἡ γλυτσίνια ἀπὸ πάνω μᾶς πασπάλιζε μὲ τ' ἀχνορόδινα ἀνθάκια της κι' ἡ μυρωδιά τους ἡ ἐρωτικὴ μᾶς ζάλισε τόσο, ποὺ λίγο ἀκόμα τὰ χείλη μας θὰ ἑνωνόντουσαν, ὅταν ἔξαφνα ἕνα ἐλαφρὸ φύσημα ἀνέμου ἔγειρε ἕνα κλαδὶ τῆς ἀγκαθιᾶς ποὺ στηρίζει τὴ γλυτσίνια, πάνω στὰ δυὸ γυμνά μας μπράτσα. Δυὸ σταγόνες αἷμα πρόβαλαν τότε, μιὰ στὸ δικό μου καὶ μιὰ στὸ δικό του μπράτσο. Ὁ πόνος μεγάλωσε τὸν πόθο μας. Τὰ χέρια μας δέθηκαν σφιχτὰ καὶ τὰ χείλη μας ἑνώθηκαν.

Ἔτσι σφιχταγκαλιασμένοι, γυρίσαμε τὰ μάτια πρὸς τὸν οὐρανό: Ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κλαδιὰ τῆς γλυτσίνιας εἴδαμε τότε τὸ ἀγαλματάκι τῆς Παναγίας, τριανταφυλλένιο ἀπὸ τὸ ἀντιφέγγισμα τοῦ δειλινοῦ, νὰ μᾶς χαμογελάη καὶ ὁρκιστήκαμε ἔρωτα καὶ πίστι αἰώνια.

Ὅταν χωρίστηκαν τὰ χείλη μας καὶ ὅταν λύθηκαν τὰ μπράτσα μας, εἴδαμε ὅτι ἡ σταγόνες τοῦ αἵματός μας εἶχαν ἑνωθεῖ μὲ τὸ σφιχταγκάλιασμά μας καὶ τότε καταλάβαμε πῶς ὁ παληὸς ἐκεῖνος χρησμὸς εἶχε πραγματοποιηθεῖ κι' ὅτι ἡ εἰρήνη ἄρχιζε νὰ γλυκοχαράζη γιὰ τὶς δυό μας οἰκογένειες.

Ἡ γλυτσίνια ἦταν ***ὁ ἐρωτικὸς ἴσκιος. Σεύσαμε τὴ δίψα μας ὁ ἕνας στὴν κούπα τ' ἀλλουνοῦ, μπρὸς στὴν Παναγία ποὺ χαμογελοῦσε. Τὸ αἷμα τῶν Πρίσκα ἀνακατεύτηκε μὲ τὸ αἷμα τῶν Τρότζι ἀπὸ μιὰ πληγὴ ἀγκαθιοῦ, τὴν πληγὴ τοῦ Χριστοῦ.***

Δὲν πιστεύω, ἄρχοντα θεῖε μου καὶ σεβαστέ μου κηδεμόνα, νὰ ὑπάρχη ἄνθρωπος στὸν κόσμο τόσο κακόπιστος, ὥστε νὰ μὴ θέλη νὰ παραδεχτῆ πῶς ὁ χρησμὸς πραγματοποιήθηκε κατὰ γράμμα, μὲ τὸν πιὸ ἁπλὸ καὶ τὸν πιὸ φυσικὸ τρόπο.

Γι' αὐτὸ τολμῶ νὰ παρακαλέσω ταπεινότατα, μὲ τὸ γράμμα μου αὐτό, Σᾶς καὶ τὴ σεβαστή μου Μόνα Σιέπια, ποὺ εἶναι ἡ πιὸ ἀγαθή, ἡ πιὸ φιλεύσπλαχνη καὶ ἡ πιὸ εὐγενικιὰ ἀρχόντισσα ποὺ ξέρω, νὰ μὴ χωρίσετε δυὸ πλάσματα ποὺ δόθηκαν τὸ ἕνα στὸ ἄλλο, ὄχι ἀπὸ ὑπολογισμὸ ἢ προμελέτη, μὰ ἀπὸ μιὰ ξαφνικὴ ἄνθισι τῆς καρδιᾶς τους;

Σᾶς παρακαλῶ ἀκόμα πιὸ ταπεινά, ἀγαπημένοι μου προστάτες, νὰ παραδεχθῆτε πῶς θὰ ἦταν ἱεροσυλία νὰ μὲ βιάσετε νὰ παραβῶ τὸν ὅρκο ποὔδωσα μπρὸς στὴν Παναγία ποὺ μοῦ χαμογελοῦσε, κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιο τῆς γλυτσίνιας.

Καταδεχθεῖτε νὰ ἐξετάσετε μὲ εὐμένεια τὴν παράκλησί μου, νὰ μὲ συχωρέσετε, νὰ ξεκλειδώσετε τὸ κελλί μου καὶ νὰ μὲ παντρέψετε, ὅσο ἐπιτρέπει ὁ Νόμος γρηγορώτερα, μὲ τὸν Νέλλο Τρότζι, γιὰ νὰ γίνη τὸ θέλημα τῆς Παναγίας, ποὺ ἦταν τόσο τριανταφυλλένια στὸ φέγγος τοῦ δειλινοῦ καὶ χαμογελοῦσε τόσο γλυκὰ καθὼς μᾶς εἶδε ἀγκαλιασμένους...

(Ἐδῶ τελειώνει τὸ γράμμα. Γιὰ νὰ τελειώση κι' ἡ ἱστορία, κυρίες μου, πρέπει νὰ μάθετε πῶς ὁ μεσὶρ Μάτζι κι' ἡ «φιλεύσπλαχνη» Μόνα Σιέπια, χάψανε σὰν καλὰ γεροντάκια τὸ καλομαγερεμμένο καὶ καλοσερβιρισμένο ψεμματάκι τῆς παμπόνηρης ἀνηψιᾶς τους, τὴ βγάλανε ἀπὸ τὸ ὑπόγειο καὶ τῆς ἔδωσαν μάνι-μάνι τὸν καλό της, μιὰ καὶ ὁ χρησμὸς «πραγματοποιήθηκε κατὰ γράμμα»)

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου μοιάζει μὲ τὸ κρασί: Ὅσο παληώνει, τόσο πιὸ δυνατὸ γίνεται.

Ἀντιφάνης.

Γηράσκει κανεὶς πολὺ γρήγορα στὸ σχολεῖο τῶν ἀτυχιῶν.

Ρισμπούργ.

ΤΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΦΩΝΗΣ

(Ἡ φωνὴ τοῦ ἔρωτος, τοῦ πάθους, τῆς ψευτιᾶς, τῆς ὑπουλότητος, τῆς κακίας, τῆς διαφθορᾶς, τῆς δειλίας, κτλ. κτλ.)

Ἀσφαλῶς δὲν εἶνε μόνο τὸ βλέμμα καὶ τὸ χαμόγελο ἑνὸς ἀνθρώπου ποὺ ἐπιδροῦν σ' ἕναν ἄλλον.

Ἕνα πρόσωπο μπορεῖ νὰ μᾶς εἶνε κάποτε συμπαθητικὸ ἢ ἀντιπαθητικό, μόνο καὶ μόνο ἐξ αἰτίας τῆς φωνῆς του.

Ὑπάρχουν φωνὲς κρύες, θερμές, ἄτονες, δυνατές, χαϊδευτικές, πλάνες, ὀξεῖες, ἁπαλές, σταθερές, ἄστατες, τόσες φωνὲς τέ- [illegible] ὅσες καὶ ψυχές.

Κάθε ἄνθρωπος ἔχει τὴ φωνή του, ὅπως ἔχει καὶ τὴν ψυχή του. Ἕνα πεπειραμένο αὐτὶ μπορεῖ νὰ καταλάβη ἀμέσως ἀπὸ τὸν ἦχο τῆς φωνῆς, ἂν ὁ ἄνθρωπος ποὺ τοῦ μιλάει, εἶνε γωϊστὴς καὶ ψυχρὸς ἢ ἄν, ἀπεναντίας, εἶνε μιὰ φύσις θερμή, καλὴ καὶ γενναία.

Εἶνε ἐξακριβωμένο ἀκόμα, ὅτι τὰ πρόσωπα ποὺ εἶνε πλασμένα γιὰ τὸν ἔρωτα, γιὰ τὸ πάθος, γιὰ τὶς κατακτήσεις τῶν γυναικείων καὶ τῶν ἀνδρικῶν καρδιῶν, ἔχουν πάντα ὡραία φωνή, γλυκειά, συμπαθητική.

Ἡ φωνὴ ἑνὸς ἀνθρώπου «ἐρωτιάρη» —πῶς ἀλλοιῶς νὰ τὸν ποῦμε;— ἔχει μιὰ μεταλλικὴ ἀπήχησι, ἐπιβλητικὴ καὶ θερμὴ συγχρόνως, βαθειὰ καὶ συγκινητική.

Οἱ φυσιοδίφαι μάλιστα διατείνονται, ὅτι ὁ ἐρωτικὸς πόθος ἀλ[illegible] τὸν ἦχο τῆς φωνῆς καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πουλιῶν ἀκόμα.

Ἔτσι, ὁ Μπυφφόν, λέει γιὰ τὸ τραγοῦδι τῶν ἀηδονιῶν:

«Εἶνε ἀληθινοὶ ***στεναγμοὶ ἔρωτος καὶ ἡδονῆς***, *εἶνε παράπονα* [illegible], *ἐξομολογήσεις **μουσικές**, τὰ **κελαϊδήματα τῶν ἀηδονιῶν** τὴν ἄνοιξι. **Βγαίνουν κατ' εὐθεῖαν** ἀπὸ τὴ **μικρή τους καρδιά**, καὶ* [illegible] *τὶς ἄλλες **καρδιὲς νὰ πάλλουν**, μεταδίδοντάς τους μιὰ **γλυκύτατη συγκίνησι**. Πῶς ἀπὸ τὰ μικροσκοπικὰ **ἐκεῖνα στήθη** βγαίνει* [illegible] *πλούσια **ἁρμονία; Εἶνε ἁπλούστατα** ὁ ἔρωτας ποὺ ἐμπνέει **στὰ πουλιὰ τὸ κελάδημα** του, εἶνε ἡ **ἄνοιξις ποὺ ζωντανεύει τοὺς ἐ**ρωτικούς τους **πόθους, καὶ** τὰ **προστάζει** ν' ἐκφράσουν καὶ νὰ **τραγουδήσουν**. Καὶ καθὼς* [illegible] *ἀρσενικὰ ἀηδόνια **νοιώθουν περισσότερο** τὸν ἐρωτικὸ πόθο, **αὐτὰ καὶ τραγουδοῦν** περισσότερο».*

* * *

Ἡ φωνὴ δὲ ρυθμίζεται μόνο ἀπὸ τὰ ἐρω[illegible] πάθη, ἀλλὰ κι' ἐμπνέει τὸν ἔρωτα.

Μιὰ γυναῖκα ὄμορφη, μὲ θερμὴ ψυχὴ καὶ φωνὴ ἐναρμονισμένη μὲ τὸν τύπο της, μιὰ φωνὴ ποὺ βγαίνει ἀπ' τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς της, μπορεῖ νὰ εἶνε βέβαιη πῶς θὰ λατρεύεται ἀπὸ ὅλους ὅσους τὴν πλησιάζουν.

Ἂν ἀντιθέτως ἡ φωνή της δὲν εἶνε ἁρμονική, τότε καὶ τὰ ἄλλα της φυσικὰ καὶ ψυχικὰ χαρίσματα θὰ χάσουν πολὺ ἀπὸ τὴν ἀξία τους καὶ θὰ ἔχουν πολὺ μικρότερη ἐπιρροὴ ἐπάνω στοὺς ἄνδρας.

Ὑπάρχουν πολὺ ὄμορφες γυναῖκες, ἡ ὁποῖες ὅμως δὲν γοητεύουν καθόλου καὶ συχνὰ διερωτᾶται κανείς, πῶς ἀφοῦ εἶνε τόσο ὡραῖες, δὲν μποροῦν νὰ θέλξουν, δὲν ἐμπνέουν οὔτε πόθο, οὔτε πραγματικὴ ἀγάπη.

Ἐ, λοιπόν, ἂν μιὰ ὄμορφη γυναῖκα δὲν γοητεύει, παρ' ὅλες τὶς φυσικές της χάρες, αὐτὸ συμβαίνει γιατὶ ἔχει φωνὴ χωρὶς ζωὴ καὶ χωρὶς θερμότητα.

Ὑπάρχουν καὶ φωνὲς προσποιημένες. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ ξεγελάση μὲ τὴ φωνή του. Ἡ «ψεύτικη» φωνὴ φαίνεται ἀμέσως.

Μερικὲς φιλάρεσκες γυναῖκες προσπαθοῦν ν' ἀλλάξουν τὴ φωνή τους, νὰ τὴν κάνουν γλυκειά, χαϊδευτική, ἑλκυστική. Μὰ ἕνας ἄνθρωπος λίγο πεπειραμένος θὰ καταλάβη ἀμέσως, ὅτι ἡ φωνὴ αὐτῶν τῶν γυναικῶν εἶνε «φτιασιδωμένη» — μπορεῖ νὰ πῆ κανείς — ὅπως καὶ τὸ πρόσωπό τους.

Κάποιος τυφλὸς γιατρὸς ἔλεγε σχετικῶς, πῶς μόνο ἀπὸ τὴ φωνή τους καταλάβαινε τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ πρὸ πάντων ἀπὸ τὸν ἦχο τῆς φωνῆς τους ψυχολογοῦσε τέλεια τὶς γυναῖκες.

Κάποτε μάλιστα πῆγε νὰ τὸν συμβουλευθῇ μιὰ κυρία τῆς ἀριστοκρατίας, ἡ ὁποία εἶχε τὴ φήμη τῆς πιὸ ἐνάρετης γυναίκας τοῦ κόσμου.

Μόλις ὅμως ἄρχισε νὰ μιλάη, ὁ γιατρὸς ἀντελήφθη στὴ στιγμὴ ὅτι ἦταν πραγματικὰ αὐτὴ ἡ γυναῖκα, ποὺ ὅλοι τὴν ἐνόμιζαν ἁγία. Ἦταν ἡ πιὸ διεφθαρμένη, ἡ πιὸ ὑποκρίτρια καὶ μοχθηρὴ γυναῖκα τοῦ κόσμου!

Ὅταν εἶπε τὴ γνώμη του γιὰ τὴ γυναῖκα αὐτὴ ὁ γιατρὸς σὲ κάποιο φίλο του, ἐκεῖνος διαμαρτυρήθηκε:

— Μὰ εἶνε ἡ τελειότερη, ἡ ἁγνότερη, ἡ θαυμασιώτερη γυναῖκα τῆς γῆς!

Κι' ὅμως ἀργότερα ἀπεκαλύφθησαν ἀφάνταστα σκάνδαλα εἰς βάρος τῆς «ἁγνότερης γυναίκας τῆς γῆς».

* * *

Προσέχετε τὴ γυναῖκα ποὺ ἔχει φωνὴ πολὺ χαϊδευτική, πολὺ συρτή, τραγουδιστή, σιγανή.

Μιὰ μέρα ἡ γυναῖκα αὐτὴ μπορεῖ νὰ σᾶς πληγώση κατάκαρδα.

Μὴν ἀφίνετε τὴν καρδιά σας νὰ λικνισθῆ ἀπὸ τὴν «μελιτώδη» λεγομένη φωνή. Ὅσες ἔχουν μιὰ τέτοια φωνή, εἶνε ὑποκρίτριες, ψεῦτρες, ὕπουλες.

Βέβαια, δὲν εἶνε ὡραῖο νὰ ἔχη ἡ γυναῖκα φωνὴ χοντρή. Ἡ γυναικεία φωνὴ πρέπει νὰ εἶνε ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ λεπτὴ καὶ πιὸ ἁπαλὴ ἀπὸ τὴν ἀνδρική. Ὁ λάρυγγας τῆς γυναίκας εἶνε λιγώτερο ἀνεπτυγμένος ἀπὸ τὸν λάρυγγα τοῦ ἀνδρὸς καὶ γι' αὐτὸ κι' ἡ φωνή της εἶνε λιγώτερο δυνατὴ καὶ γεμάτη.

Εἶνε βέβαια καὶ ζήτημα καλῆς ἀνατροφῆς νὰ μὴ φωνάζη δυνατὰ μιὰ γυναῖκα, ὅταν μιλάει.

Πάντως, ἡ γυναῖκες ποὺ δὲν μιλοῦν φυσικά, ἀλλὰ τεχνητά, ποὺ ἁπαλαίνουν καὶ γλυκαίνουν ὑπὲρ τὸ δέον τὴ φωνή τους, εἶνε «σιγανὰ ποτάμια», κρυφὲς καὶ ὕπουλες, σὰν γάτες καὶ σὰν φείδια.

Ὡραῖο καὶ γοητευτικὸ εἶνε νὰ ἐναρμονίζεται ἡ φωνὴ μὲ τὸ σύνολον τοῦ ἀνθρώπου, μὲ τὸ πρόσωπό του, μὲ τὸ παρουσιαστικό του, μὲ τὶς κινήσεις του.

Ἕνας ἄνδρας, μὲ μεγαλοπρεπὲς παράστημα, μὲ βάδισμα ἐπιβλητικό, μὲ χαρακτηριστικὰ ζωηρά, μὲ χρῶμα θερμό, εἶνε φυσικὸ νὰ ἔχη καὶ φωνὴ ζωηρή, θερμή, ἐπιβλητική.

Ἀντιθέτως, ἕνας ἄνθρωπος μᾶλλον δειλός, μὲ παράστημα μέτριο, μὲ πρόσωπο χλωμό, μὲ χαρακτηριστικὰ ἄτονα, εἶνε βέβαια φυσικὸ νὰ ἔχη μιὰ φωνὴ ἀδύνατη, ἄχρωμη, ἄτονη.

Ἡ μονότονη καὶ πληκτικὴ φωνὴ φανερώνει καὶ χαρακτῆρα μονότονο καὶ πληκτικό.

Ἡ τρεμουλιαστή, ἄστατη φωνὴ δείχνει ἀστασία καὶ νευρικότητα.

Ἡ θερμὴ κι' ἐνθουσιώδης φωνὴ φανερώνει ἰδιοσυγκρασία θερμὴ καὶ γενναία κι' ἐναρμονίζεται μ' ἕνα πρόσωπο μ' ἔντονα χαρακτηριστικὰ καὶ μ' ἔντονο χρῶμα.

Ἡ λυρικὴ φωνή, δηλαδὴ ἡ τραγουδιστή, ἡ κυματιστὴ καὶ πάλλουσα φωνὴ —χωρὶς νὰ εἶνε ὅμως προσποιημένη— φανερώνει μεγάλη αἰσθαντικότητα καὶ συχνὰ τάλαντον καλλιτεχνικό. Ἐναρμονίζεται δὲ μὲ χαρακτηριστικὰ ἔντονα, ἐκφραστικὰ καὶ μὲ χρῶμα χλωμό, ἀλλὰ θερμό.

Ἡ φυσικὰ ἤρεμη κι' ἁπαλὴ φωνή, φανερώνει ψυχὴ καλὰ ἰσορροπημένη.

* * *

Ἡ ἀργὴ καὶ βαρειὰ φωνή, ἡ χαλιναγωγημένη καὶ ζυγισμένη, εἶνε σημεῖον πνεύματος ἐπιστημονικοῦ, μελετηροῦ.

Ἡ κρύα φωνὴ φανερώνει βαθὺν ἐγωϊσμό.

Ἡ μελαγχολική, θλιβερὴ φωνὴ φανερώνει χαρακτῆρα ἐπίσης μελαγχολικό, κάποτε δειλὸ καὶ μυστικὸ καὶ ψυχὴ βασανιζομένη ἀπὸ πάθη καταθλιπτικά.

Ἡ βαρειὰ καὶ «σπηλαιώδης» φωνή, αὐτὴ δηλαδὴ ποὺ φαίνεται σὰν νὰ βγαίνη ἀπὸ τὸ κούφωμα μιᾶς σπηλιᾶς, φανερώνει ἄνθρωπο πεισματάρη καὶ μνησίκακο καὶ πάντα σχεδὸν μανιακό.

Ἡ βραχνή, γρήγορη, ἀπότομη καὶ κατηγορηματικὴ φωνή, φανερώνει φύσιν δεσποτικὴ καὶ βίαια, θυμώδη καὶ κάποτε λυσσώδη.

Ἡ «χυδαία» φωνή, ἡ πολὺ συρτὴ καὶ χοντρή, φανερώνει καὶ χαρακτῆρα χυδαῖο.

Οἱ μελαχροινοὶ ἄνθρωποι ἔχουν πάντα φωνὴ πιὸ βαθειὰ καὶ πιὸ θερμὴ ἀπὸ τὴ φωνὴ τῶν ξανθῶν.

Ἴσως γιατὶ οἱ μελαχροινοί, ὡς μεσημβρινοί, εἶνε θερμότεροι ἀπὸ τοὺς ξανθούς.

Τὸ τραύλισμα καὶ ὅλα τὰ ἐλαττώματα τῆς προφορᾶς, φανερώνουν ἢ κακὴ διάπλασι τῶν φωνητικῶν ὀργάνων ἢ κάποιο ἐλάττωμα ψυχικό, πολὺ μεγάλη δειλία ἢ σχεδὸν πάντα ἔλλειψι θελήσεως.

Αὐτὰ τὰ ἐλαττώματα ὅμως εἶνε δυνατὸν νὰ διορθωθοῦν ἢ νὰ μετριασθοῦν ὁπωσδήποτε, μὲ λίγη καλὴ θέλησι καὶ ὑπομονή.

Πόσοι ρήτορες, τραυλοὶ ἢ βραδύγλωσσοι, δὲν κατώρθωσαν νὰ νικήσουν τὰ ἐλαττώματα τῆς προφορᾶς των μὲ τὴν ὑπομονὴ καὶ τὴ θέλησί τους;

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΟΝΟΡΕ ΝΤΕ ΜΠΑΛΖ

ΕΓΚΑΤΑΛΕΔΕΙΜΜΕΝΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΕΠΕΙΤ' ἀπὸ λίγη ὥρα μερικοὶ ὑπηρέτες φάνηκαν λαχανιασμένοι.

—Ἔ, λοιπόν; τοὺς ρώτησε μ' ἀνησυχία ὁ Γαστών. Ἀνακαλύψατε τίποτε;...

—Ἀπολύτως τίποτε, κύριε μαρκήσιε, ἀπάντησαν ἐκεῖνοι.

—Μὰ δὲν εἶνε δυνατόν! φώναξα ἐγώ. Κάποιος μπῆκε ἐδῶ μέσα... Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξαφανίστηκε, ἐφόσον ὅλες ἡ πόρτες τοῦ πύργου εἶνε κλειστές...

—Καὶ ὅμως, κυρία μαρκησία, μοῦ ἀπάντησε ὁ Ἀλῆς, ψάξαμε παντοῦ. Δὲν ἀφήσαμε καμμιὰ γωνία τοῦ πύργου, χωρὶς νὰ τὴν ἐρευνήσουμε...

Ὁ Γαστὼν τοὺς διέταξε τότε νὰ ἐξακολουθήσουν τὶς ἔρευνές τους καὶ νὰ μὴν ἀνοίξουν τὶς πόρτες τοῦ πύργου, πρὶν αὐτὸς τοὺς διατάξει σχετικῶς.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ σκέφτηκα ὅτι μήπως, ἐπηρεασμένη ἀπὸ τοὺς τρόμους μου, εἶχα πέσει θῦμα ἐφιάλτου. Μὰ ὄχι, δὲν ἦταν δυνατόν... Ἐξ ἄλλου, θυμόμουν πολὺ καλὰ ὅτι εἶχα κλείσει τὴν πόρτα. Πῶς εἶχε ἀνοίξει μόνη της;... Ὄχι!... Ὄχι!... Δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ εἶχα ἀπατηθεῖ...

Ὁ Γαστὼν ἐντωμεταξὺ προσπαθοῦσε νὰ μὲ καθησυχάση μὲ κάθε τρόπο.

—Μὴ φοβᾶσαι τίποτε, ἀγαπημένη μου, μοῦ ἔλεγε. Θὰ ἦταν ἴσως κανένας ὑπηρέτης, ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ μπῆ στὸ δωμάτιό σου γιὰ νὰ κλέψη τίποτε... Μὰ ἀπὸ αὔριο, θὰ κοιμᾶται ὁ Ἀλῆς στὸ διάδρομο κι' ἀλλοίμονο σ' αὐτὸν ποὺ θὰ τολμήση νὰ κάνη τὸ ἴδιο...

Τί τὰ θέλεις ὅμως, ἀγαπημένη μου Μάρθα, δὲν μπορῶ νὰ συνέλθω ἀκόμα ἀπὸ τὴν ταραχή μου, δὲν μπορῶ νὰ ἡσυχάσω... Τὸ μυστηριῶδες αὐτὸ ἐπεισόδιο τῆς νύχτας μ' ἔχει φοβίσει πολύ... Δὲν ξέρω τί νὰ ὑποθέσω... Ἂν ἤμουν δεισιδαίμων, θὰ νόμιζα ὅτι ὁ πύργος μας εἶνε στοιχειωμένος... Μὰ δὲν πιστεύω, δυστυχῶς, στὰ φαντάσματα κι' εἶμαι ἀναγκασμένη νὰ παραδεχτῶ ὅτι ὑπάρχει ἀκόμα κάποιος μυστηριώδης ἐχθρός μας, ὁ ὁποῖος φθονεῖ τὴν εὐτυχία μας καὶ θέλει νὰ τὴν καταστρέψη...

Μὰ ποιός;... Ποιός;...

Σὲ φιλῶ, ΚΛΑΡΑ

* * *

(Ἡ μαρκησία Κλάρα ντὲ Σατινὺ πρὸς τὴ Μάρθα Ντελμόν). Παρίσι.

Ἀγαπημένη μου Μάρθα,

Ὅλοι μέσα στὸν πύργο εἴμαστε ἀνάστατοι καὶ πιὸ ἀνάστατη ἀπ' ὅλους εἶμαι ἐγώ...

Κάποιο ἄγνωστο πρόσωπο ὑπάρχει στὸν πύργο, κινεῖται μέσα σ' αὐτὸν κι' ἐξαφανίζεται μυστηριωδῶς, σὰν νὰ εἶνε ἄϋλο...

Τί τρομερὰ πράγματα, Θεέ μου...

Ἄκουσε νὰ δῇς τί συνέβη προχτές.

Εἶχα μείνει ὥς τὰ μεσάνυχτα μαζὺ μὲ τὸν Γάστωνα, τὴν Ἰουλία καὶ τὸν μνηστῆρα της στὸ σαλόνι τοῦ πύργου καὶ συζητούσαμε γιὰ τὴν ἀνεξήγητη ἐμφάνισι τῆς προηγουμένης νύχτας. Ἐγὼ παρέτεινα ὅσο μποροῦσα τὴ συζήτησι, γιατὶ — πρέπει νὰ σοῦ τὸ ὁμολογήσω — φοβόμουν νὰ πάω νὰ κοιμηθῶ, μολονότι ἤξερα ὅτι ὁ Ἀλῆς θὰ κοιμόταν στὸ διάδρομο, μπροστὰ στὸ δωμάτιό μου...

Τέλος, σηκωθήκαμε κι' ἀφοῦ καληνυχτίσαμε τὴν Ἰουλία καὶ τὸν μνηστῆρα της, ἀνέβηκα, συνοδευομένη ἀπὸ τὸν Γάστωνα, στὸ διαμέρισμά μας. Ὁ Γαστὼν μὲ πῆγε ὥς τὴν πόρτα τοῦ δωματίου μου κι' ἐκεῖ βρήκαμε τὸν Ἀλῆ, ἄγρυπνο ἀκόμα, νὰ μᾶς περιμένη.

Αὐτὸ μοῦ ἔδωσε θάρρος καί, ἀφοῦ φίλησα τρυφερὰ τὸν Γάστωνα, μπῆκα μέσα.

Μόλις ὅμως ἔπεσα στὸ κρεββάτι μου, οἱ ἴδιοι φόβοι ἄρχισαν νὰ μὲ κυριεύουν πάλι. Καταλάβαινα ὅτι θὰ περνοῦσα τὴ νύχτα μου ἄγρυπνη καὶ γι' αὐτό, παίρνοντας κάποιο βιβλίο, προσπάθησα νὰ ἀπορροφηθῶ μὲ τὸ διάβασμα...

Μὰ τοῦ κάκου... Σὲ κάθε στιγμὴ τὰ βλέμματά μου ἔφευγαν ἀπὸ τὶς σελίδες τοῦ βιβλίου καὶ διευθυνόντουσαν πρὸς τὴν πόρτα. Περίμενα νὰ τὴ δῶ ν' ἀνοίγη ἀθόρυβα καὶ νὰ γλυστράη μέσα ἡ ἴδια φευγαλέα σκιὰ τῆς προηγουμένης βραδειᾶς.

Μόλις ἄκουγα τὸν παραμικρὸ κρότο, ἕνα τρίξιμο ἢ τὸ θρόϊσμα τῶν σεντονιῶν μου, ἀναπηδοῦσα τρομαγμένη...

Δὲν ξέρω πόση ὥρα πέρασε ἔτσι... Ἡ ἡσυχία ποὺ ἁπλωνόταν τώρα στὸν πύργο, μὲ τρόμαζε περισσότερο ἀπὸ ὁποιοδήποτε θόρυβο... Κι' ἔξαφνα... κι' ἔξαφνα τέντωσα τ' αὐτιά μου, ἐνῶ ἕνα ρῖγος διέτρεχε ὅλο μου τὸ κορμί...

Εἶχα ἀκούσει ὑπόκωφα βήματα στὸ διάδρομο.

—Ἀλῆ!... Ἀλῆ!... φώναξα μὲ πνιγμένη φωνή.

Ἀμέσως θόρυβος ἐπακολούθησε ἔξω κι' ἄκουσα κάποιον ποὺ ἔτρεχε στὸ διάδρομο, φωνάζοντας ἄγρια...

Παρ' ὅλη τὴν ἀγωνία μου, δὲν δυσκολεύτηκα νὰ ξεχωρίσω τὴ φωνὴ τοῦ Ἀλῆ. Σὲ λίγο ἡ πόρτα τοῦ δωματίου μου ἄνοιξε καὶ μπῆκε μέσα ὁ Γαστὼν ἀνήσυχος.

—Τί εἶνε λοιπόν, ἀγαπημένη μου; μὲ ρώτησε. Τί συνέβη;...

—Κάποιος ἦρθε πάλι, τοῦ ἀπάντησα. Ναί... Ἄκουσα τὰ βήματά του... Μὰ τὸν ἄκουσε, φαίνεται, κι' ὁ Ἀλῆς καὶ νομίζω πὼς τὸν καταδιώκει...

—Ὤ! ἂν τὸν πιάσει, θὰ περάση πολὺ ἄσχημα!... εἶπε ὁ Γαστὼν καὶ χτύπησε τὸ κουδοῦνι τῆς ὑπηρεσίας γιὰ νὰ ξυπνήσουν κι' οἱ ἄλλοι ὑπηρέτες...

Ἤθελε νὰ τρέξη ἔξω, μὰ ἐγὼ δὲν τὸν ἄφησα... Ὁ φόβος μου ἦταν τόσος, ὥστε μοῦ φαινόταν ὅτι ἂν ἔμενα μόνη, θὰ πέθαινα ἀπ' τὴν ἀγωνία μου...

Τέλος, ἔπειτ' ἀπὸ μερικὰ λεπτά, ὁ Ἀλῆς παρουσιάστηκε... Τὰ μάτια του ἦσαν πεταγμένα ἔξω ἀπ' τὶς κόγχες τους κι' ἕνας δεισιδαίμων τρόμος ζωγραφιζόταν στὸ πρόσωπό του.

—Τί εἶνε, Ἀλῆ;... τὸν ρώτησε ὁ Γαστών. Γιατί τρέμεις ἔτσι; Φοβᾶσαι ἐσύ;...

—Ὤ! ἀφέντη, ἔκανε ὁ Ἀλῆς, ἂν ἦταν ἄνθρωπος δὲν θὰ φοβόμουν, μὰ ἦταν πνεῦμα, κακὸ πνεῦμα...

Ὁ Γαστών, παρ' ὅλη τὴν ἀνησυχία του, δὲν μπόρεσε νὰ μὴ γελάση, καὶ εἶπε στὸν ἀφοσιωμένο ὑπηρέτη μας:

—Μὴ γίνεσαι γελοῖος, Ἀλῆ, ἐσὺ ποὺ εἶσαι τόσο ἔξυπνος καὶ γενναῖος... Δὲν ὑπάρχουν οὔτε πνεύματα, οὔτε φαντάσματα... Πές μας μόνο τί συνέβη...

Τότε ὁ Ἀλῆς, χωρὶς νὰ συνέλθη καθόλου ἀπ' τὸν φόβο του, μᾶς εἶπε:

—Ἀκοῦστε, ἀφέντη... Εἶχα πλαγιάσει στὸ διάδρομο, μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ μὴν κοιμηθῶ καθόλου, γιὰ νὰ δῶ ἂν θὰ τολμοῦσε νὰ μπῆ κανεὶς τὴ νύχτα στὸ δωμάτιο τῆς κυρίας μου... Ὅποιος κι' ἂν ἦταν, ἤμουν ἀποφασισμένος νὰ τὸν πνίξω... Ἂν καὶ νύσταζα ὅσο περνοῦσε ἡ ὥρα, κρατοῦσα ἐν τούτοις τὰ μάτια μου ἀνοιχτὰ καὶ τσιμπιόμουν κάθε τόσο γιὰ νὰ μὴ μὲ πάρη ὁ ὕπνος... Ἔξαφνα, σὲ κάποια στιγμή, ἄκουσα ἕναν ἀνάλαφρο κρότο βημάτων... Κύτταξα τότε κι' εἶδα στὸ βάθος τοῦ διαδρόμου μιὰ σκιά, ἡ ὁποία προχωροῦσε πρὸς τὸ μέρος μου... Τεντώθηκα ὅσο μποροῦσα κι' ἔκανα τὸν κοιμισμένο, γιὰ νὰ δῶ τί θὰ ἔκανε. Μὰ ὅταν ἔφτασε κοντά μου, βλέποντάς με ἔξαφνα, ἔβγαλε μιὰ φωνὴ κι' ἄρχισε νὰ φεύγη τρέχοντας....

—Ὡραῖο φάντασμα! εἶπε ὁ Γαστὼν γελῶντας. Ἀσφαλῶς θὰ σὲ φοβήθηκε ποὺ σὲ εἶδε μαῦρο καὶ θὰ σὲ πέρασε ἴσως ἐσένα γιὰ φάντασμα... Ἐξακολούθησε ὅμως...

—Δὲν ἔχετε δίκηο, ἀφέντη, εἶπε ὁ Ἀλῆς. Ἦταν φάντασμα. Ἀκοῦστε καὶ θὰ βεβαιωθῆτε καὶ σεῖς... Μόλις λοιπὸν τὸ εἶδα νὰ φεύγη, πετάχτηκα ἐπάνω κι' ἔτρεξα ξοπίσω του, ἂν καὶ μόλις τὸ ξεχώριζα μέσα στὸ σκοτάδι. Ὡστόσο, τὸ εἶδα νὰ βγαίνη ἀπ' τὸν διάδρομο καὶ νὰ προχωρῆ στὸ μεγάλο διάδρομο ποὺ διασχίζει τὸ πάτωμα αὐτὸ τοῦ πύργου... Εἶχα φτάσει πειὰ κι' ἅπλωσα τὸ χέρι μου γιὰ νὰ τὸ πιάσω, καθὼς τὸ εἶχα στριμώξει στὸ τέλος τοῦ διαδρόμου, ὅταν ἔξαφνα ἄνοιξε ὁ τοῖχος καὶ τὸ κατάπιε...

Μόλις ἄκουγα τὸν παραμικρὸ κρότο, ἀναπηδοῦσα τρομαγμένη...

—Τί λές, Ἀλῆ; εἶπε ὁ Γαστών... Μήπως σοῦ ξέφυγε ἀπὸ καμμιὰ πόρτα;... Μήπως τρύπωσε σὲ κανένα δωμάτιο;...

—Ὄχι!... Ὄχι!... Σᾶς εἶπα... Ἄνοιξε ὁ τοῖχος καὶ τὸ κατάπιε... Ἐκεῖ ποὺ τὸ εἶχα στριμώξει, δὲν ὑπῆρχε πόρτα ἢ παράθυρο γιὰ νὰ φύγη...

—Ἔλα νὰ μοῦ δείξῃς τὸ μέρος, εἶπε ὁ Γαστών.

—Θάρθῶ κι' ἐγώ... εἶπα τότε, γιατί φοβόμουν νὰ μείνω μόνη στὸ δωμάτιό μου.

Πράγματι, ἀκολουθήσαμε ὅλοι τὸν Ἀλῆ, ὁ ὁποῖος μᾶς ὡδήγησε στὸ μεγάλο διάδρομο. Κατὰ μῆκος τοῦ διαδρόμου αὐτοῦ ὑπάρχουν διάφορες πόρτες. Μὰ ὁ Ἀλῆς ἐβεβαίωνε ὅτι τὸ «φάντασμα» — ἂς τὸ ὀνομάσω ἔτσι — δὲν εἶχε μπεῖ σὲ καμμιὰ ἀπὸ τὶς πόρτες αὐτές.

Τέλος μᾶς ὡδήγησε στὸ βάθος τοῦ διαδρόμου, ὁ ὁποῖος κατέληγε σ' ἕνα παχύτατο τοίχωμα, ὅπου οὔτε πόρτα, οὔτε παράθυρο ὑπῆρχε.

—Ἐδῶ!... Ἐδῶ χάθηκε! φώναξε. Ἑτοιμαζόμουν, ὅπως εἶπα, νὰ τὸ πιάσω, μὰ ἔξαφνα χάθηκε μέσα στὸν τοῖχο.

('Ακολουθεῖ)

ΑΘΛΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΜΑΣ

ΠΩΣ ΔΙΕΠΟΜΠΕΥΑΝ ΟΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΔΙΚΟΥΣ

Στὸ γάϊδαρο «ξανάστροφα». Τὰ λαϊκὰ τραγούδια τῶν πομπεύσεων. Τί ἐγίνετο ἐπὶ Φραγκοκρατίας, Ἐνετοκρατίας καὶ Τουρκοκρατίας. Στὰ πρῶτα χρόνια τῆς βασιλείας τοῦ Ὄθωνος. Ποιὲς γυναῖκες ἐπομπεύοντο. Ἡ διαπόμπευσις τίτλος... τιμῆς!... Τὸ κούρευμα. Μαστίγωμα μέχρι θανάτου. Μιὰ ἱστορικὴ διαπόμπευσις στὴν Ἰκαρία. Ἡ ἄπιστος σύζυγος καὶ ὁ συνένοχός της. Διαπόμπευσις λωποδυτῶν στὴν Ἑλλάδα. Τί γράφει ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς Ν. Πολίτης, κτλ. κτλ.

Β'

ΙΔΟΥ σήμερα ἡ συνέχεια τῆς ἱστορικῆς μονογραφίας μας γιὰ τὶς τρομερὲς καὶ ἀπάνθρωπες διαπομπεύσεις τῶν καταδίκων στὸ Βυζάντιο καὶ σ' ἄλλες διάφορες χῶρες καὶ λαούς.

Ὅπως γράφαμε καὶ στὸ προηγούμενο φύλλο, ὁ πομπευόμενος ὑποχρεώνοταν νὰ καβαλλικέψη σ' ἕνα γάϊδαρο, ἀφοῦ τὸν μουντζούρωναν, τὸν στόλιζαν μὲ διάφορες ἀκαθαρσίες καὶ τὸν ἔδερναν ἀλύπητα. Στὸ γάϊδαρο ὅμως δὲν καβαλλίκευε ὅπως καβαλλικεύουμε συνήθως, ἀλλὰ «ξανάστροφα», ἀνάποδα, μὲ τὸ πρόσωπο πρὸς τὰ καπούλια τοῦ ζώου. Συγχρόνως τοὔδιναν νὰ κρατῆ στὰ χέρια του, ἀντὶ γιὰ χαλινάρια τὴν οὐρὰ τοῦ δυστυχισμένου Μεντίου, καὶ ἡ πομπὴ ξεκινοῦσε, φωνές, ἰαχές, σφυρίγματα, ἀρές, ἀπειλές, γιουχαΐσματα ἄγρια ὡς τὸν οὐρανό!

Γράφαμε ἐπίσης στὸ προηγούμενο φύλλο, ὅτι τὸ πλῆθος ποὺ ἀκολουθοῦσε τὴν πομπή, χτυποῦσε κι' ἔφτυνε τὸν κακότυχο κατάδικο. Ἔλεγαν ὅμως καὶ τὰ τραγούδια.

Τί λογῆς ἦσαν αὐτὰ τὰ τραγούδια;

Σκωπτικὰ καὶ ἀνάλογα μὲ τὴν περίστασι, φυσικά. Ἀστεῖα, κωμικά, σατιρικά, τραγούδια τοῦ λαοῦ χλευάζοντα τὸν διαπομπευόμενο.

Κι αὐτὰ μὲν ἐγίνοντο στὸ Βυζάντιο. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Φραγκοκρατίας καὶ Τουρκοκρατίας τὰ ἴδια συνέβαιναν. Ἡ διαπομπεύσεις τέλος διατηρήθηκαν ὡς τὰ πρῶτα χρόνια τῆς βασιλείας τοῦ Ὄθωνος, ὁπότε καὶ καταργήθηκαν ἐντελῶς, ὡς κάτι τὸ ἄγριο καὶ τὸ βάρβαρο.

Καὶ ἐπὶ Βενετοκρατίας στὴν Κρήτη, ἡ διαπομπεύσεις ἦσαν στὴν ἡμερησία διάταξι. Διεπομπεύοντο κυρίως ἐκεῖ ἡ ἁμαρτωλὲς γυναῖκες ποὺ ζοῦσαν σκανδαλωδῶς ἐλεύθερα.

Μιὰ τέτοια διαπόμπευσις ἁμαρτωλῆς γυναίκας ἔγινε στὴ νῆσο Σκῦρο τὸ 1702. Ὁ περίφημος Γάλλος φυσιοδίφης Τουρνεφόρ, περνῶντας ἀπὸ τὸ νησὶ τὴν ἐποχὴ αὐτή, παρέστη αὐτόπτης μάρτυς καὶ τὴν ἀναφέρει στὸ ταξειδιωτικὸ βιβλίο του, τὸ σχετικὸ μὲ τὴν Ἑλλάδα.

Ἀπ' τὸ μαρτύριο καὶ τὸν ἐξευτελισμὸ τῆς διαπομπεύσεως δὲν γλύτωνε καμμιὰ γυναῖκα, ἀρκεῖ ν' ἀπεκαλύπτετο ὅτι ζοῦσε ὄχι ἠθικὰ καὶ τιμίως.

Ἡ γυναῖκες ποὺ πρόδιδαν τοὺς συζύγους των, ἡ χῆρες ποὺ ἀντὶ νὰ κλαῖνε τὸ μακαρίτη, τὸ ἔρριχναν στὸν ἔρωτα, αὐτὲς ἡ κοπέλλες ὅταν ἐκουσίως ἁμάρτανον, ἐστιγματίζοντο διὰ τῆς διαπομπεύσεως ἐφ' ὅρου ζωῆς.

Ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ἡ ποινὴ τῆς πομπεύσεως ἐπεβάλλετο στοὺς ἄνδρες, μόνον ὁσάκις συνελλαμβάνοντο κλέπτες.

Καὶ στοὺς ἄνδρες ὅμως καὶ στὶς γυναῖκες ἐπέβαλαν τὴν ποινὴ τῆς πομπεύσεως οἱ προεστῶτες. Παρελάμβανον τότε τὸν κατάδικο ἢ τὴν κατάδικο οἱ κοινοτικοὶ ὑπηρέτες καὶ βοηθοῦντος καὶ τοῦ ὄχλου, ὁ ὁποῖος σηκωνότανε στὸ ποδάρι, τὸν φόρτωναν ἀνάποδα στὸ γάϊδαρο, τὸν μουτζάλωναν καὶ τὸν... στόλιζαν μὲ πλεξίδες σκόρδων, τοῦ φόρτωναν στὸν ὦμο τὰ κλεψιμαίϊκα καὶ τὸν περιέφερον στὴν πόλι, γιὰ νὰ τὸν δοῦνε ὅλοι καὶ νὰ γίνῃ τὸ πάθημά του μάθημα.

Πράγματι δὲν ὑπῆρχε μεγαλείτερος ἐξευτελισμός, μεγαλείτερη ντροπή, πιὸ ἀνεξάλειπτο ἀτιμωτικὸ στίγμα ἀπὸ τὴ διαπόμπευσι.

Ὁ πομπευθεὶς —ὁ «γεβεντισμένος», ὅπως ἔλεγαν τότε— ἔχανε τὴν ὑπόληψή του, ἦταν δακτυλοδειχτούμενος, τράγος ἀποδιοπομπαῖος.

Καὶ ὅμως —θὰ τὸ πιστέψετε;— ὑπῆρχον καὶ ἄτομα, τὰ ὁποῖα δὲν ντρεπόντουσαν καθόλου γιὰ τὴ διαπόμπευσι ποὺ ὑπέστησαν.

Ἀντιθέτως, θεωροῦσαν ὡς... τιμητικὸν τὸν δεινὸ αὐτὸν ἐξευτελισμό!...

Δὲν ἔσκυβαν τὸ κεφάλι τους μετὰ τὴ διαπόμπευσί τους. Δὲν τὸ ἔπαιρναν κατάκαρδα.

Καυχιόντουσαν, ἐπεδεικνύοντο, τὸ λέγανε καὶ τὸ διαλαλοῦσαν [illegible]:

—Ἐμένα ποὺ μὲ βλέπεις, μὲ πομπέψανε τὶς προάλλες!...

Ἐπρόκειτο λοιπὸν περὶ ἀνθρώπων τρελλῶν;

Ὄχι. Ἐπρόκειτο περὶ τῶν ἁμαρτωλῶν γυναικῶν. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς ὅλο τὸν ἄλλο κόσμο, αὐτὲς ἡ ἀθεόφοβες εἶχαν τὸ «γεβέντισμα» γιὰ τίτλο τιμῆς, γιὰ κατόρθωμα, γιὰ στολίδι.

Στὶς τάξεις των, στὴν περιφρονημένη μικροκοινωνία τους, γιὰ νἄχῃς κάποια ἀξία, γιὰ νὰ σὲ τιμοῦν καὶ νὰ σὲ λογαριάζουν ἔπρεπε νὰ εἶσαι «πομπεμένος»!

Ἐκτὸς τοῦ μουντζουρώματος καὶ τοῦ γαϊδουροκαβαλλικεύματος, τὶς πομπευόμενες γυναῖκες τὶς ἐκούρευαν. Ἔτσι ἔμεινε ὥς τὰ χρόνια μας σχεδὸν ἡ συνήθεια αὐτὴ τοῦ κοψίματος τῶν μαλλιῶν τῶν γυναικῶν ποὺ ὑπέπιπταν σὲ κάποιο σφάλμα.

Στὴν Κρήτη, ἐπὶ Ἐνετοκρατίας, ἡ ἄπιστος σύζυγος, ἡ ἁμαρτωλὴ χήρα ἢ ἡ ἐλευθερίων ἠθῶν γυναῖκα, πρὶν πομπευθοῦν ἐμαστιγοῦντο ὑπὸ τοῦ δημίου ἀνηλεῶς. Τόσο ἀνηλεῶς, ὥστε τὶς περισσότερες φορὲς τὸ κακότυχο θῦμα σωριαζότανε κάτω ἀναίσθητο, ἑτοιμοθάνατο!

Ἐπὶ Τουρκοκρατίας, οἱ πομπευόμενοι δὲν περιεφέροντο πλέον στὴν πόλι ἐπὶ ὄνου, ἀλλὰ πεζοὶ καὶ δεμένοι πισθάγκωνα.

Τὴν ἴδια περίοδο ἔγινε στὴν Ἰκαρία μιὰ διαπόμπευσις ποὔμεινε ἱστορική. Ἐπομπεύθηκε μιὰ ὕπανδρος γυναῖκα ποὺ ἀπατοῦσε τὸ σύζυγό της, μαζὺ μὲ τὸ συνένοχό της.

Ἡ κακότυχη καὶ κακόμυαλη σύζυγος, ἀφοῦ ἐκουρεύθηκε κι' ἐμουτζουρώθηκε, γονάτισε κάτω, μαστιγουμένη διαρκῶς ὑπὸ τῶν δημίων της καὶ στοὺς ὤμους της καβαλλίκεψε ὁ συνένοχός της, ὁ ἀγαπημένος της, μουντζουρωμένος κι' αὐτὸς καὶ σὲ κακὸ χάλι.

Ἔτσι, βαστάζοντας τὸ τρομερό της φορτίο, περιεφέρθη ἡ ταλαίπωρη γυναῖκα σ' ὅλη τὴν πόλι, γιουχαϊζομένη ἀπ' τὸ λαὸ καὶ δεχομένη κατακέφαλα παντὸς εἴδους ἀκαθαρσίες!

Ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ σοφὸς λαογράφος Νικ. Πολίτης, γράφει σὲ σχετικὴ μελέτη, ὅτι στὰ 1865, εἶδε στὴν Τρίπολι νὰ διαπομπεύεται κάποιος λωποδύτης.

Τὸ ἴδιο θέαμα ἀντίκρυσε ὁ σοφὸς καθηγητὴς καὶ στὴν Ἀθήνα στὰ 1875. Ἡ ἀστυνομία τῆς πρωτευούσης διεπόμπευσε τὴν ἐποχὴ αὐτὴ κάποιον μικροκλέπτη. Τοῦ εἶχε βάψει τὸ πρόσωπο μὲ μελάνη, τοῦ εἶχε φορτώσει στὸν ὦμο τὰ κλοπιμαῖα καὶ τὸν περιέφερε διὰ τῶν κεντρικωτέρων τότε ὁδῶν Ἑρμοῦ καὶ Αἰόλου.

Τέλος, στὴν Κρήτη ἐπὶ Ἐνετοκρατίας, ἡ πομπευόμενες γυναῖκες, αἱ ἐλευθερίων ἠθῶν, αἱ καὶ «πολιτικαὶ» καλούμεναι, ὑφίσταντο τὸν ἐξευτελισμὸ τῆς διαπομπεύσεως ὁλόγυμνες!...

* * *

Ἡ συνήθεια τῆς διαπομπεύσεως ἦταν λίγο-πολύ, γνωστὴ σ' ὅλους σχεδὸν τοὺς λαοὺς κι' ἐφαρμόζοταν γιὰ διάφορες αἰτίες καὶ ἀφορμές.

Στὴ Βαγδάτη π. χ. ἐπόμπευαν κι' αὐτοὺς τοὺς χρεωκοπήσαντας, τοὺς δολίως χρεωκοπήσαντας φυσικά.

Τοὺς φόρτωναν δηλαδὴ ἀνάποδα σ' ἕνα μουλάρι καὶ τοὺς γύριζαν στὴν πόλι, ὑπὸ τοὺς γιουχαϊσμοὺς τοῦ πλήθους.

Ἂν τὸ μέτρο αὐτὸ ἐφαρμοζότανε καὶ σήμερα στὴν Ἀθήνα, πόσος κοσμάκης δὲν θὰ γλύτωνε τὰ χρήματά του ἀπὸ τοὺς τρομεροὺς καρχαρίας τῶν ὑπόπτων Τραπεζῶν, τῶν ὑπόπτως χρεωκοπούντων.

Ἀλλὰ ἡ ἱστορία τοῦ μέτρου τῆς διαπομπεύσεως στοὺς διαφόρους λαοὺς δὲν σταματᾶ ἐδῶ. Θὰ τὰ ξαναποῦμε συνεπῶς.

Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΒΟΥΔΔΑ

Στὴν παληὰ πρωτεύουσα τῶν βασιλέων τῆς Κεϋλάνης ὑπάρχει ἕνα ἀπὸ τ' ἀρχαιότερα δέντρα τοῦ κόσμου. Εἶνε ἕνα εἶδος συκιᾶς— «Ficus religiosa», ὅπως λέγεται ἐπιστημονικὰ— καὶ καθὼς βεβαιώνει μιὰ ντόπια παράδοσι, προέρχεται ἀπὸ ἕνα κλαδὶ ποὺ κόπηκε ἀπ' τὸ δέντρο, κάτω ἀπ' τὸ ὁποῖο ἀναπαύτηκε ὁ μέγας Βούδδας πρὶν ξεκινήσει γιὰ τὴν ἱερή του ἀποστολή. Τὸ δέντρο αὐτὸ στὴ γλῶσσα τῶν ἰθαγενῶν ὀνομάζεται «Μπὸ—γκάγια» καὶ φυτεύτηκε κατὰ τὸ 288 π. Χ.

Σήμερα εἶνε ἐντελῶς κουφαλιασμένο, σωστὸ ἐρείπιο, καὶ τὰ λίγα κλαδιὰ ποὺ τοῦ ἀπομένουν, κρατιοῦνται μὲ ὑποστηρίγματα. Ὅλος ὁ χῶρος ὁλόγυρα ἀπ' τὸ δέντρο, ὅπου εἶνε χτισμένοι πολλοὶ βωμοί, θεωρεῖται ἱερὸς καὶ χρησιμεύει γιὰ προσκύνημα.

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ Μ. ΣΑΜΟΥΕΛ

ΓΙΑ ΤΟ ΦΙΛΙ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ:

Ο ΒΑΣΙΛΗΑΣ. Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. ΕΝΑΣ ΝΕΑΡΟΣ ΑΚΟΛΟΥΘΟΣ, Ο ΡΩΜΥΛΟΣ. ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΑΥΛΙΚΟΙ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΕΣ.

(Σὲ μιὰ πολυτελῆ αἴθουσα τοῦ παλατιοῦ. Ὁ βασιληᾶς, ἡ βασίλισσα καὶ διάφοροι αὐλικοί, κάθονται μπροστὰ σ' ἕνα τραπέζι, γεμᾶτο φαγητὰ καὶ πιοτά).

Ο ΒΑΣΙΛΗΑΣ. — Φέρτε κι' ἄλλο κρασί... Κι' ἄλλο κρασί...

(Οἱ ὑπηρέτες φέρνουν κρασὶ μέσα σὲ ἀσημένιους ἀμφορεῖς).

Ο ΒΑΣΙΛΗΑΣ. — Δῶστε μου νὰ πιῶ.

(Οἱ ὑπηρέτες τοῦ δίνουν νὰ πιῇ).

Ο ΒΑΣΙΛΗΑΣ. ***(πίνοντας).*** — Ὡραῖα!... Εἶμαι τόσο εὐτυχισμένος!... Δὲν εἶμαι εὐτυχισμένος παρὰ μόνο ὅταν πίνω κρασί...

(Ἡ βασίλισσα χαμογελάει πικρά).

Ο ΒΑΣΙΛΗΑΣ.—Ὅταν πίνω, εἶμαι βασιληᾶς ὅλου τοῦ κόσμου! Πιέτε κι' ἐσεῖς ὅλοι... Πιέτε κρασί... Γλυκόπιοτο, μεθυστικὸ κρασί... Πιὲς κι' ἐσύ, βασίλισσά μου...

(Τῆς δίνει ἕνα κύπελλο γεμᾶτο κρασί. Ἐκείνη, ἀηδιασμένη, γυρίζει ἀλλοῦ τὸ πρόσωπό της).

Ο ΒΑΣΙΛΗΑΣ.—Δὲν θέλεις νὰ πιῇς, βασίλισσά μου; Πολὺ καλά. Πολὺ καλά. Ὅπως θέλεις. Μὰ πέστε μου ἐσεῖς ὅλοι, ποὺ πίνετε ὅπως ἐγώ, πέστε μου ἂν ὑπάρχει τίποτα στὸν κόσμο ὡραιότερο ἀπὸ τὸ κρασί;...

ΟΛΟΙ ΜΑΖΥ.—Δὲν ὑπάρχει, βασιληᾶ.

Ο ΒΑΣΙΛΗΑΣ.—Εἰς ὑγείαν μας λοιπόν!...

(Πίνουν ὅλοι, ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα νεαρὸ ἀκόλουθο, τὸν Ρωμύλο).

Ο ΒΑΣΙΛΗΑΣ.—Τὸ γλυκὸ κρασὶ εἶνε πιὸ γλυκὸ κι' ἀπ' τὰ πιὸ γλυκὰ φιλιὰ τῆς πιὸ γλυκειᾶς γυναίκας.

ΟΙ ΑΥΛΙΚΟΙ.—Ναί, ναί, ἔτσι εἶνε.

Ο ΒΑΣΙΛΗΑΣ, ***(μεθυσμένος πειά).*** —Ναί... Ναί... Ξέρω ἐγώ... Ἔχω τὴν ὡραιότερη γυναῖκα τοῦ κόσμου στὸ πλευρό μου κι' ὅμως δὲν μέθυσα ποτὲ μὲ τὰ φιλιά της, ὅπως μὲ τὸ κρασί...

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ, ***(σιγά).*** — Θεέ μου!

Ο ΒΑΣΙΛΗΑΣ. — Μπορεῖς νὰ εἶσαι περήφανη γιὰ τὴν ὠμορφιά σου, βασίλισσά μου. Εἶνε ἀλήθεια πῶς σὲ διάλεξα γιὰ γυναῖκα μου ἀνάμεσα στὶς πιὸ ὡραῖες παρθένες τοῦ κόσμου. Κι' ὅμως... Τὴν ἡδονικὴ ζάλη ποὺ μοῦ δίνει τὸ κρασί, δὲν μοῦ τὴ δίνει ἡ ὠμορφιά σου. Ἀκοῦς, βασίλισσά μου; Ἀκοῦτε, αὐλικοί μου; Οὔτε ἡ ὡραιότερη γυναῖκα δὲν δίνει μιὰ τόσο μεθυστικὴ ἀπόλαυσι, ὅση δίνει τὸ κρασί, τὸ παληὸ γλυκὸ κρασί. Εἶνε ὤμορφη ἡ βασίλισσα... Ναί... Τὸ κορμί της εἶνε ἀλαβάστρινο. Εἶνε θαῦμα τὸ κορμί της... Κι' ὅμως... Δὲν μοῦ ἔδωσε ποτὲ τὴ μέθη ποὺ δίνει αὐτὸ τὸ χρυσορόδινο πιοτό...

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ, ***(μέσα ἀπὸ τὰ δόντια της, δακρύζοντας).*** — Θεέ μου, δὲν ὑποφέρω πειά...

Ο ΒΑΣΙΛΗΑΣ, ***(πίνοντας διαρκῶς).*** —Εἶμαι ὁ βασιληᾶς ὅλου τοῦ κόσμου!... Ὅλου τοῦ κόσμου... Εἶνε δικές μου ὅλες ἡ βασίλισσες, ὅλες ἡ βασίλισσες τῆς ὠμορφιᾶς... Εἶνε δικά μου ὅλα τ' ἀμπέλια τῆς γῆς... Κι' ἡ βασίλισσες τῆς ὠμορφιᾶς μοῦ κερνοῦν μέσα σὲ διαμαντένια κύπελλα τὸ πιὸ πορφυρὸ κρασὶ τοῦ κόσμου... Τί ὤμορφες βασίλισσες!... Εἶνε θεές... Εἶνε Βακχίδες... Εἶνε ὁλόγυμνες, στεφανωμένες μὲ κισσό. Μὲ φιλοῦν... Κι' ἀπὸ τὰ χείλη τους στάζει κρασί... Κρασί... Κρασί...

(Πέφτει ἀποκαμωμένος ἀπάνω στὸ θρόνο του κι' ἀποκοιμᾶται. Τὸ χρυσὸ κύπελλο γλυστράει ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ τὸ κρασὶ χύνεται στὸ δάπεδο).

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ, ***(σιγά).***—Κοιμήθηκε... Θεέ μου, εἶμαι τόσο δυστυχισμένη, τόσο δυστυχισμένη!... Ἡ τύχη μου μ' ἔρριξε στὰ χέρια ἑνὸς μεθύσου... Δὲν θέλω νὰ ζῶ πειά... Γιατί νὰ ζῶ;... Ἡ ζωή μου εἶνε κόλασις... Ποθῶ κι' ἐγὼ τὴν ἀγάπη, τὰ χάδια... Εἶμαι βασίλισσα, μὰ εἶμαι καὶ γυναῖκα!... Ὁ ἄντρας μου, ὁ βασιληᾶς μου, ὁ Κύριός μου μὲ περιφρονεῖ... ***(Μὲ παραφορά).*** Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἐδῶ μέσα ἕνας ἄντρας γενναῖος, μὲ καρδιά, μὲ πόθους; Δὲν ὑπάρχει κανεὶς ποὺ νὰ νοιώθῃ τὴν ὠμορφιά μου ἐδῶ; Δὲν ὑπάρχει κανεὶς ποὺ νὰ ἤθελε νὰ πεθάνῃ γιὰ ἕνα φίλημά μου; Τὸ εἶπα καὶ τὸ ξαναλέω: Εἶμαι γυναῖκα πρῶτα κι' ὕστερα βασίλισσα. Κι' ἡ πιὸ μεγάλη μου φιλοδοξία, εἶνε αὐτὴ ποὺ ἔχει κάθε γυναῖκα: Ν' ἀγαπηθῶ, ν' ἀγαπηθῶ ὡς τὸν θάνατο!... ***(Ἡ παραφορά της μεγαλώνει. Μὲ φωνὴ δυνατὴ κι' ἐρεθισμένη).*** Ποιὸς ἀπὸ σᾶς θὰ ἤθελε νὰ πεθάνῃ γιὰ ἕνα φίλημά μου;

(Οἱ αὐλικοὶ κυττάζουν ἔντρομοι ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ σιωποῦν).

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ.—Ἀκούσατε τί εἶπα; Ποιὸς ἀπὸ σᾶς θὰ ἤθελε νὰ πεθάνῃ γιὰ ἕνα φίλημά μου;

(Ὅλοι σωπαίνουν ἔντρομοι).

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. — Δειλοί!... Τ φλοὶ στὴν ὠμορφιά!... Κτήνη ὅπως ὁ βασιληᾶς σας!... Φύγετε, φύγετε γρήγορα ἀπ' ἐδῶ...

(Ὅλοι φεύγουν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ρωμύλο).

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ, ***(στὸ Ρωμύλο).***— Γιατί δὲν φεύγεις κι' ἐσύ;

ΡΩΜΥΛΟΣ. — Βασίλισσα, ἐγώ, ναί, ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ πεθάνω γιὰ ἕνα φίλημά σας..

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. — Ἐσύ!... Θὰ ἤθελες νὰ πληρώσῃς μὲ τὴ ζωή σου ἕνα μου φιλί; Μὰ γιὰ σκέψου... Δὲν εἶνε κρῖμα; Εἶσαι τόσο νέος, τόσο ὤμορφος!...

ΡΩΜΥΛΟΣ. — Εἶνε πολὺ μικρὴ ἀμοιβὴ τὰ νειάτα μου κι' ἡ ὠμορφιά μου γιὰ ἕνα φίλημα, γιὰ ἕνα φίλημα ἀπὸ τὰ θεῖα σου χείλη, πεντάμορφη βασίλισσά μου.

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ.—Μοῦ τ' ὁρκίζεσαι, ὦ νέε, πῶς λὲς τὴν ἀλήθεια;

ΡΩΜΥΛΟΣ.—Τ' ὁρκίζομαι στοὺς Ὀλύμπιους θεούς. Βλέπεις αὐτὸ ἐδῶ τὸ ξίφος, βασίλισσα; Εἶμαι πρόθυμος νὰ τὸ βυθίσω στὴν καρδιά μου, ἀφοῦ γευτῶ τὸ μέλι τῶν χειλιῶν σου.

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ.—Ἔτσι;... Μὰ ἐσένα δὲν σοῦ ἀξίζει ἕνα μόνο φιλί. Σοῦ ἀξίζουν πολλά. Ἔλα τὴ νύχτα ἀπόψε στὸν κοιτῶνα μου. Κρύψου ἀπὸ νωρὶς πίσω ἀπὸ τὰ πορφυρᾶ παραπετάσματα. Καὶ θὰ σοῦ δώσω ὄχι μόνο ἕνα, μὰ πολλὰ φιλιά... Πολλά... Μὴν ξεχνᾷς ὅμως πῶς δὲν πρέπει νὰ βγῇς ζωντανὸς ἀπὸ τὰ διαμερίσματά μου.

ΡΩΜΥΛΟΣ.—Δὲν θὰ τὸ ξεχάσω, βασίλισσα.

(Ὁ βασιληᾶς στενάζει μέσα στὸν ὕπνο του).

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ.—Καὶ τώρα πήγαινε, πήγαινε, γενναῖο κι' ὤμορφο παλληκάρι. Φύγε, πρὶν ξυπνήσει ὁ βασιληᾶς.

* * *

(Νύχτα βαθειά. Στὸν κοιτῶνα τῆς βασίλισσας. Κάτω στὸ πάτωμα κοίτεται νεκρὸς ὁ Ρωμύλος. Ἔχει σκοτωθεῖ μονάχος του, βυθίζοντας τὸ ξίφος του στὴν καρδιά του. Τὸ αἷμα ἔχει τρέξει ἄφθονο ἀπὸ τὴν πληγή του κι' ἔχει βάψει πορφυρῆ τὴ στολή του. Μὰ ἕνα χαμόγελο ἄρρητης εὐδαιμονίας εἶνε ἀποτυπωμένο στὰ χείλη του. Ἡ βασίλισσα, σκυμμένη ἐπάνω του, τὸν κυττάζει ἀχόρταγα στὸ ἡδονικὸ φῶς τῶν κόκκινων λύχνων).

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ.—Θεέ μου, δὲν ὑποφέρω πειά!...

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ, ***(σιγά).*** — Τὸ εἶπε καὶ τὸ ἔκανε. Σκοτώθηκε γιὰ ἕνα φίλημά μου. Δὲν τὸ πίστευα... Μὰ τ' ὁρκίστηκε καὶ στάθηκε πιστὸς στὸν ὅρκο του. Νὰ λοιπὸν ποὺ ἦταν δυνατὸν νὰ μ' ἀγαποῦν ἀκόμα. Νὰ ποὺ ὑπῆρχε ἐδῶ μέσα μιὰ καρδιὰ πρόθυμη νὰ θυσιαστῇ γιὰ μένα. Ἀλήθεια δὲν τὸ πίστευα... Μὰ εἶμαι ματαιόδοξη. Ἤθελα νὰ πεισθῶ. Εἶνε τόσο ἀποκτηνωμένοι ὅλοι γύρω μου, ἀπὸ τὸν βασιληᾶ ὡς τὸν πιὸ μικρὸ αὐλικό, ποὺ δὲν πίστευα πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ ἀκόμα ἕνας ἄντρας ἀληθινὸς ἐδῶ μέσα, ἕνας ἄντρας ἄξιος νὰ θυσιαστῇ γιὰ τὸν ἔρωτα καὶ γιὰ τὴν ὠμορφιά. ***(Σκύβοντας πολὺ σιμὰ στὸ νεκρό).*** Ρωμύλε!... Ρωμύλε!... Εἶσαι νεκρός... Δὲν θὰ μοῦ μιλήσῃς πειά... Δὲν θὰ μὲ φιλήσῃς πειά... Τί ὤμορφος ποὺ εἶσαι!... Πῶς δὲν σὲ πρόσεξα τόσο καιρὸ πῶς ἤσουν τόσο ὡραῖος;... Ἔπρεπε νὰ πεθάνῃς γιὰ μένα, γιὰ νὰ τὸ καταλάβω... Καὶ πῶς ἤξερες ν' ἀγαπᾷς!... Καίει ἀκόμα στὰ χείλη μου τὸ φιλί σου... Κι' ἐσὺ εἶσαι νεκρός... Νεκρός!... Ρωμύλε... Σ' ἀγαπῶ!... Δὲν πρόφτασα νὰ σοῦ τὸ πῶ ἐνόσῳ ζοῦσες. Σ' ἀγαπῶ!... Δὲν ἀκοῦς;... Ἀλλοίμονο!... Δὲν πρόφτασα νὰ σ' ἐμποδίσω. Κι' ἀκόμα δὲν τὸ πίστευα. Μοῦ εἶπες: «Καὶ τώρα, τώρα ποὺ ἔπια ἀπὸ τὰ χείλη σου τὴν ψυχή σου, μπορῶ πειὰ νὰ πεθάνω, βασίλισσά μου. Δὲν ἐπιθυμῶ τίποτ' ἄλλο πειά». Καὶ πρὶν καταλάβω καλὰ τί θἄκανες, βύθισες τὸ ξίφος σου στὴν καρδιά σου... Κι' ἔπεσες νεκρὸς ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά μου... Νεκρός!... Ὤμορφο, γενναῖο παιδί, μ' ἀγαποῦσες λοιπόν;... Μ' ἀγαποῦσες ἔτσι ὅπως ὀνειρευόμουνα νὰ μ' ἀγαποῦν... Καὶ τώρα τί θὰ γίνῃ; Ἐγὼ μ' ὅλο μου τὸν πόνο θὰ εἶμαι περήφανη καὶ θὰ λέω: «Εἶνε ὅλοι κτήνη γύρω μου, καὶ δὲν νοιώθουν τὴν ὠμορφιά μου καὶ δὲν θέλουν νὰ κινδυνέψουν γιὰ ἕνα φιλί, μὰ κάποιο ὤμορφο παλληκάρι θυσίασε τὰ νειάτα του καὶ τὴ ζωή του γιὰ λίγη δική μου ἀγάπη». Κι' ὅμως... Σ' ἀγάπησα πολὺ κι' ἐγώ, πανώμορφο παλληκάρι... Καὶ τώρα;... Πῶς θὰ δικαιολογήσω τὸν σκοτωμό σου; Θὰ φωνάξω τοὺς σκλάβους καὶ θὰ πῶ: «Πάρτε ἀπ' ἐδῶ αὐτὸ τὸ πτῶμα. Ἦταν τρελλὸς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος. Τόλμησε νὰ μπῇ στὸν κοιτῶνα μου κρυφὰ καὶ νὰ μοῦ ἐπιτεθῇ, κι' ἐγὼ τὸν σκότωσα!». Καὶ θὰ μὲ πιστέψουν. Καὶ θὰ πάρουν τὸ πολυαγαπημένο σῶμα νὰ τὸ πετάξουν στὸν ποταμό. Καὶ θὰ βρεθῶ πάλι, μὲ τὴ βασιλική μου στολή, καθισμένη στὸν χρυσὸ θρόνο, δίπλα στὸν μεθυσμένο βασιληᾶ, μὲ τοὺς ὑποδουλωμένους αὐλικοὺς γύρω μου. Τί πλῆξις!... Ὄχι. Ὄχι. Δὲν θέλω πειά. Δὲν μπορῶ πειά. Θέλω τὴν φιά μου, τὴν ἐλευθερία μου... Θέλω νἄρθω κι' ἐγὼ μαζύ σου, μορφο, γενναῖο παιδί... Τώρα ποὺ καίει ἀκόμα στὰ χείλη μου τὸ φιλί σου...

(Παίρνει ἀπὸ τὸ στῆθος τοῦ Ρωμύλου τὸ ξίφος του, τὸ βυθίζει στὴν καρδιά της καὶ πέφτει κι' αὐτὴ νεκρὴ ἐπάνω στὸν σκοτωμένο ἔφηβο...).

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ

Ο ΓΥΙΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑ

ΤΟΥ ΜΠΡΑΜ ΣΤΟΟΥΚΕΡ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

ΤΡΟΜΕΡΗ κραυγὴ νυχτοπουλιῶν ἀπάντησαν στὸ οὔρλιασμα τοῦ τέρατος ποὺ πέθανε...

Ἦταν ἕνας θρῆνος τρομερὸς ποὺ ἁπλωνόταν παντοῦ καὶ μᾶς ξεκούφαινε...

Μὰ ὁ καθηγητὴς ἦταν ἀτάραχος, ἦταν ἀμείλικτος.

Τὸ πρόσωπό του ἦταν αὐστηρό.

Τὰ χέρια του δὲν ἔτρεμαν καθόλου.

Πρώτη φορὰ τὸν ἔβλεπα τόσο φοβερόν.

Μιὰ μυρωδιὰ καιομένης σαρκὸς εἶχε σκορπιστεῖ γύρω στὴ μικρή, πένθιμη αἴθουσα.

Ὁ καθηγητὴς Βὰν Ἔλσιγγ ἄφησε ἕνα στεναγμὸ ἀνακουφίσεως καὶ μοῦ πῆρε τὸ μεγάλο μαχαῖρι ἀπ' τὰ χέρια.

Δὲν ἀνταλλάξαμε λέξι σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα.

Ὁ καθηγητὴς ἦταν ἀπασχολημένος μὲ τὴ φρικώδη ἐργασία του.

Ἐγὼ εἶχα χάσει τὴ μιλιά μου ἀπὸ τὴν ἀγωνία ποὺ μοῦ πλάκωνε τὴν ψυχή.

Τὰ μάτια μου ἦσαν καρφωμένα πάνω στὸν βρυκόλακα. Εἶχε πάψει πειὰ νὰ οὐρλιάζῃ. Τὰ τρομερά του μάτια ἔπαψαν νὰ στριφογυρίζουν. Θόλωσαν καὶ βυθίστηκαν μέσα στὶς κόγχες τους...

Συγχρόνως συνέβη καὶ μιὰ ἄλλη ἀφάνταστη καὶ καταπληκτικὴ μεταβολὴ ποὺ ἔκαμε κι' αὐτὸν τὸν Βὰν Ἔλσιγγ νὰ σταθῇ μὲ τὸ μαχαῖρι στὸ χέρι.

Ἦταν φοβερό, ἀπίστευτο, τερατῶδες αὐτὸ ποὺ βλέπαμε...

Ὁ ὡραῖος ἔφηβος ποὔχαμε ἐμπρός μας καὶ ποὺ ἔλαμπε ἀπὸ ἐξω- ὠμορφιά, ἄρχισε σιγὰ-σιγὰ νὰ χάνῃ τὴν ὠμορφιά του, τὸ φῶς καὶ τὴ λαμπρότητα τῆς νεότητός

Ἄρχισε νὰ γερνάῃ μέσα σὲ λίγες στιγμές, ἀπὸ δευτερολέπτου σὲ δευτερόλεπτο.

Τὰ χρόνια ποὺ εἶχε περάσει διατηρώντας τὴ σατανική του γοητεία καὶ ὡραιότητα, ἄφιναν τώρα μονομιᾶς τὴν τρομερὴ σφραγίδα τους ἐπάνω του.

Ἦταν ἀπίστευτο αὐτὸ ποὺ βλέπαμε.

Ἀκόμα καὶ ὁ καθηγητής, ὅπως εἶπα παραπάνω, εἶχε διακόψει τὴν ἐργασία του, ἐμβρόντητος πρὸ τοῦ ἀπροόπτου καὶ ὑπερφυσικοῦ αὐτοῦ γεγονότος.

Ἡ μορφὴ τοῦ νεαροῦ βρυκόλακα ἔγινε ξαφνικὰ γκριζόχλωμη. Τὰ μάτια του βαθούλωσαν. Τὰ μαλλιά του ἄρχισαν ν' ἀσπρίζουν. Ἡ λεία ἐπιδερμίδα του ἄρχισε νὰ ζαρώνῃ, σὰν παληὰ περγαμηνή...

Ὅλ' αὐτὰ δὲν διαρκέσανε περισσότερο ἀπὸ τρία-τέσσερα λεπτά. Καὶ τώρα εἴχαμε μπροστά μας ὄχι πειὰ τὸν γοητευτικὸ καὶ σατανικὰ ὡραῖο γυιὸ τοῦ καπετὰν Βρυκόλακα, ποὺ δὲν θὰ τὸν ἔκανε κανεὶς πάνω ἀπὸ 19—20 χρόνων νέο, ἀλλὰ ἕνα ρικνό, ἕνα ἀπαίσιο γεροντάκι, ζαρωμένο φρικτά, ἀσπρισμένο, ἐλεεινὸ καὶ τρισάθλιο...

—Ὁ χρόνος ἐκδικήθηκε, ψιθύρισε ὁ καθηγητής.

Συγχρόνως ἕνα τρύξιμο ἀκούστηκε, ἕνα τρύξιμο ἀνατριχιαστικό, κι' ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ στόμα τοῦ μεταμορφωμένου βρυκόλακα κύλησαν στὸ πάτωμα τὰ δόντια του. Εἶχαν ξερριζωθεῖ κι' αὐτὰ μὲ τὴ σειρά μόνα τους.

—Ματαιότης καὶ φθορά!... εἶπε ὁ Βὰν Ἔλσιγγ.

Τὸν κύτταξα καὶ κούνησα θλιβερὰ τὸ κεφάλι μου.

—Ποιὸς θὰ πίστευε πῶς αὐτὸ τὸ νωδὸ γερόντιο ποὺ βρίσκεται ἐμπρός μας, πῶς αὐτὸ τὸ ζαρωμένο κουφάρι εἶνε ὁ τρομερὸς γυιὸς τοῦ Καπετὰν Βρυκόλακα;...

Ἀμέσως κατόπιν ὁ καθηγητὴς ἔκοψε μὲ τὸ μαχαῖρι τὸ κεφάλι τοῦ βρυκόλακα.

Δὲν ἔτρεξε οὔτε μιὰ σταγόνα αἵματος.

Τὸ σαρκίο τοῦ τέρατος αὐτοῦ εἶχε μουμιοποιηθεῖ μέσα σὲ λίγα λεπτά.

Εἶχε ζαρώσει κι' εἶχε μαζέψει ποὔμοιαζε πειὰ σὰν μιὰ φρικτὴ μούμια νεογνοῦ.

Ὁ Βὰν Ἔλσιγγ δίπλωσε γρήγορα-γρήγορα τὰ λείψανα τοῦ βρυκόλακα σ' ἕνα πανὶ καὶ μοὔγνεψε νὰ τὸν ἀκολουθήσω.

Κατεβήκαμε στὴν ἐσωτερικὴ αὐλὴ τοῦ πύργου καὶ μπήκαμε στὸ ἐκκλησάκι, στὸ ὁποῖο λειτουργιόντουσαν πρὸ ἑκατοντάδων ἐτῶν οἱ πρόγονοι τοῦ βρυκόλακα.

Ὁ καθηγητὴς Βὰν Ἔλσιγγ ἄνοιξε ἐκεῖ τὸ κενοτάφιο τῶν Δράκουλα κι' ἐναπέθεσε μέσα σ' αὐτὸ τὰ λείψανα τοῦ τελευταίου των ἀπογόνου, τοῦ ὁποίου ἡ μετὰ θάνατον ζωὴ ὑπῆρξε τόσον ὀλεθρία γιὰ τοὺς ἀνθρώπους...

Ὅταν ξανακλείσαμε τὸ κενοτάφιο, ὁ καθηγητὴς ἀναστέναξε μ' ἀνακούφισι καὶ εἶπε:

—Ἀποδώσαμε τὴ γαλήνη σὲ μιὰ κολασμένη ψυχή. Καὶ τώρα, φίλε μου, ἂς φροντίσουμε καὶ γιὰ τοὺς ἑαυτούς μας.

Ἀπασχολημένος τόσην ὥρα μὲ τὸν βρυκόλακα, ὁ καθηγητὴς δὲν εἶχε καιρὸ νὰ σκεφθῇ τὴ συμφορά του.

Τώρα ὅμως ἡ σκέψι του ξαναπέταξε στὴ λατρευτή του νεκρὴ ἐγγονή.

Τὰ μάτια του βούρκωσαν...

Εἶχε φέρει εἰς πέρας ἕναν τρομερὸ ἆθλο, ἀλλὰ συγχρόνως τὸν εἶχε πληρώσει πανάκριβα.

Ὅταν ἀνεβήκαμε ἀπάνω, ἔδωσα μ' ἕνα νεῦμα στὴ Μίνα νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὅλα εἶχαν πειὰ τελειώσει.

Ὁ καθηγητὴς μπῆκε στὴν αἴθουσα ποὺ βρισκόταν ὁ νεκρὸς τῆς ἐγγονῆς του καὶ γονάτισε κοντά της. Ἡ λύπη του ἦταν ἀπερίγραπτη...

('Απ' τὸ 'Ημερολόγιο τῆς Μίνας Ἄρκερ).

Ἑτοιμαζόμαστε νὰ φύγουμε.

Τίποτε πειὰ δὲν μᾶς κρατεῖ στὸν καταραμένο αὐτὸν πύργο. Ἡ ἀναχώρησίς μας θὰ εἶνε κουραστικὴ κι' ἐπικίνδυνη. Δὲν ἔχουμε παρὰ ἕνα μόνον ἄλογο. Δυστυχῶς ἄλλη λύσις δὲν ὑπάρχει. Δὲν μποροῦμε νὰ περιμένουμε καμμιὰ ἀπολύτως βοήθεια στὰ ἐρημικὰ αὐτὰ μέρη...

Μὲ τὰ πρόχειρα μέσα ποὺ εἶχε στὴ διάθεσί του ὁ καθηγητὴς Βὰν Ἔλσιγγ ἐβαλσάμωσε τὸ πτῶμα τῆς ἐγγονῆς του. Ἐμάζεψε γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ καὶ διάφορα βότανα ἀπὸ τὰ γύρω δάση.

Θέλει νὰ ἐνταφιάσῃ τὴν ἀγαπημένη του νεκρὴ στὸ Λονδῖνο καὶ δὲν ἔχει ἄδικο. Θὰ ἦταν κρῖμα, θὰ ἦταν σκληρότης ἂν ἐθάβαμε τὴν ἄτυχη μικροῦλα στ' ἄγρια κι' ἀπάτητα αὐτὰ βουνά.

Συνεννοηθήκαμε κι' ἀποφασίσαμε νὰ ξεκινήσουμε μεθαύριο τὸ πρωΐ.

Ὁ Πιστὸς θἆναι καλὸς ὁδηγός, ὥστε δὲν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ χάσουμε τὸν δρόμο.

Θὰ φορτώσουμε στὸ ἄλογο τὰ πλέον ἀπαραίτητα πράγματά μας. Ὅλα τ' ἄλλα θὰ τὰ ἐγκαταλείψουμε. Ἐπίσης θὰ φορτώσουμε σ' αὐτὸ τὸν νεκρὸ τῆς Λευκῆς. Ὁ ἴδιος ὁ καθηγητὴς ἐκάθησε καὶ τῆς ἔφτιασε ἕνα ἀρκετὰ κομψὸ καὶ στερεὸ φέρετρο μὲ σανίδια.

Στὸ ζῶο θὰ ἀνεβαίνῃ κατὰ διαστήματα, ὅταν κουράζεται, ἡ Ἁγνή. Ἐμεῖς οἱ ἄλλοι θὰ προχωροῦμε πεζοί. Τὴ νύχτα θὰ τὴν περνοῦμε μέσα στὴ σκηνή μας. Δὲν ὑφίσταται πλέον παρὰ ὁ κίνδυνος τῶν λύκων. Θὰ τοὺς κρατήσουμε, ἐλπίζουμε, μακρυά μας.

Θὰ κατευθυνθοῦμε στὴν Ἔπαυλι τῆς Κατάρας κι' ἀπὸ κεῖ στὴν πλησιέστερη πολίχνη. Ὁ Θεὸς μαζύ μας...

('Απ' τὸ 'Ημερολόγιο τῆς Μίνας Ἄρκερ).

Στὸ Λονδῖνο. — Γράφω στὸ Ἡμερολόγιό μου τὶς τελευταῖες γραμμές, τὶς σχετικὲς μὲ τὴν τραγική μας περιπέτεια. Πλάϊ μου κάθεται ὁ ἀγαπημένος μου Πιστός...

Τὸ ταξεῖδι μας ἀπ' τὸν πύργο τοῦ Δράκουλα ὡς τὴν Ἔπαυλι τῆς Κατάρας διεξήχθη χωρὶς ἀπρόοπτα καὶ ἐμπόδια. Μᾶς τριγύριζαν τὶς νύχτες κοπάδια λύκων, μὰ ὁ Ἰωνάθαν πυροβολοῦσε στὸ σωρὸ καὶ τοὺς κρατοῦσε μακρυά...

Στὴν Ἔπαυλι τῆς Κατάρας ἀναπαυθήκαμε τρεῖς ἡμέρες καὶ συνεχίσαμε κατόπιν τὸ ταξεῖδι μας ὡς τὴν πλησιέστερη πολίχνη.

Σήμερα βρισκόμαστε πειὰ στὸ Λονδῖνο. Ἐθάψαμε τὴν πολύκλαυστη Λευκὴ κι' ὁ καθηγητὴς Βὰν Ἔλσιγγ ἦρθε καὶ μένει πειὰ μαζύ μας. Ἡ λύπη του γιὰ τὸν θάνατο τῆς λατρευτῆς του ἐγγονῆς τὸν ἔχει συντρίψει. Ἔχει χάσει τὸ θάρρος του, τὰ ἐγκατέλειψε ὅλα καὶ περιμένει πειὰ τὸν θάνατο νὰ τὸν ἀναπαύσῃ...

Χρόνια θὰ περάσουν, τὰ μαλλιά μου θ' ἀσπρίσουν, μὰ ποτὲ-ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὴ δεύτερη αὐτὴ τραγική μας περιπέτεια. Ἔχουμε ὡστόσο τὴ συνείδησί μας ἥσυχη. Ἀπαλλάξαμε τὸν κόσμο, γιὰ δεύτερη φορά, ἀπὸ ἕνα βδελυρὸ τέρας. Ὁ γυιὸς τοῦ Καπετὰν Βρυκόλακα δὲν ὑπάρχει πειά...

ΤΕΛΟΣ

ΤΙ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΜΑΣ

ΚΑΡΤ-ΠΟΣΤΑΛ

Τὸ φύλλο τοῦ «Μπουκέτου» καὶ τῆς «Οἰκογενείας» τιμᾶται παντοῦ δρ. 4. Ἡ αὐθαίρετος ὑπερτίμησίς των παρὰ τῶν ὑποπρακτορείων ἀπαγορεύεται.

Παρακαλοῦμεν ὅθεν τοὺς ἀγαπητούς μας ἀναγνώστας, ὁσάκις ὑποπέσει εἰς τὴν ἀντίληψίν των τοιοῦτον τι, νὰ μᾶς τὸ ἀναφέρουν ἀμέσως.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως ἐκ δραχμῶν πέντε εἰς γραμματόσημα, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Πολλοὶ ἀναγνῶσται μας μᾶς γράφουν ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ προμηθευθοῦν τὰς ἐκδόσεις μας καὶ νὰ ἐγγραφοῦν συνδρομηταὶ τοῦ περιοδικοῦ μας, ἀλλὰ δυσκολεύονται εἰς τὴν ἔκδοσιν ἐπιταγῶν. Γιὰ νὰ τοὺς διευκολύνουμε σχετικῶς, τοὺς πληροφοροῦμεν ὅτι δεχόμεθα τὸ ἀντίτιμον τῶν συνδρομῶν, φύλλων, βιβλίων, Ἡμερολογίων κλπ., εἰς γραμματόσημα ἢ κινητὰ χαρτόσημα οἱασδήποτε τιμῆς.

Μεσημέρην, Πειραιᾶ. Δημοσιεύουμε ἐδῶ τὸ τετράστιχό σας, δημιούργημα τῆς μεσημεριάτικης ζέστης, ὅπως μᾶς γράφετε, ἂν καὶ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι τὸ γράψατε ἐπίτηδες γιὰ νὰ μᾶς ξεγελάσετε. Ἀλλ' ἀφοῦ δὲν ξεγελάσατε ἐμᾶς, ἄς... γελάσουν τοὐλάχιστον οἱ ἀναγνῶσται μας. Ἰδού το:

Ὢ ψυχη σκλαβα τοῦ σωμάτου
ποσες φορες ποθυμησες στοχάσου
να δωσης ξαγνοισμένη τοῦ πνεμάτου
θροφη ιδανικιὰ κι' οχι στομάτου.

Στέφανον Ἀνθόγιομον. Τὸ σημερινό σας ποίημα, ἂν καὶ καλύτερο ἀπὸ τὸ προηγούμενο, ἐν τούτοις δὲν εἶνε ἀκόμα δημοσιεύσιμο. Ἐλπίζουμε ὅμως ὅτι μὲ τὴ μελέτη καὶ μὲ τὴν πεῖρα, θὰ γράψετε σύντομα καὶ τραγούδια δημοσιεύσιμα. **Φ. Ραϋμόνδον.** Τὸ διήγημά σας ὄχι καὶ τοσο ἐνδιαφέρον. Τὸ γράψιμό του ἀρκετὰ στρωτὸ καὶ ὀρθό, μὰ ἡ ἐκτέλεσίς του χαλαρὴ καὶ ἄτονη. **Κ. Μ., Θεσ)νίκην.** Τὸ ποίημά σας ἀνεπιτυχές. Ἀφοῦ εἶστε ἀκόμη μαθητής, μὴ βιάζεστε. Ἔχετε καιρὸ μπροστά σας. **Ἄλιν Ντόζαρ.** Τὸ ποίημά σας «Θύμησες» ἔχει κάποια στιχουργικὴ εὐχέρεια, ἀλλ' ὡς θέμα πολὺ κοινόν. Ὅσο γιὰ τὸ διήγημά σας, ἄτεχνο καὶ μετριώτατο. **Μ. Παπαμιχαήλ, Ρόδον.** Καὶ τὸ δικό σας ποίημα ἀνεπιτυχές. **Δ. Ἀγγελάτον, Κεφαλληνίαν.** Στεῖλτε μας τὸ «Ἴδε ὁ Ἄνθρωπος». Θὰ λάβετε δρχ. 25. Εὐχαριστοῦμεν. **Μίμην Ἀγκάθην, Μεγαλόπολιν.** Μᾶς στέλνετε δύο ποιήματα καὶ μᾶς γράφετε: *«Μοῦ φαίνεται πῶς ἡ δημοσίευσι θὰ ἐνεργήσῃ πιὸ δραστικὰ ἀπὸ τὴν ἐξωτερίκευσι τοῦ πόνου μου καὶ μάλιστα ἀφοῦ θὰ προστεθῇ θετικά».* Μὰ τί θέλετε νὰ πῆτε ἀκριβῶς μ' αὐτή σας τὴ φράσι; Σᾶς ὁρκιζόμαστε ὅτι δὲν καταλαβαίνουμε γρῦ. Ὡστόσο, καὶ τὰ δυό σας τραγούδια δὲν εἶνε καλά. Εἶνε καὶ αὐτὰ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀκατανόητα, σκοτεινὰ καὶ ἐρεβώδη, ὡς ἡ ἐπιστολή σας. Ποίησις μὲ φωτισμόν... τῆς Πάουερ δηλαδή. Ἰδοὺ π.χ. τὸ «Τζαμί»:

Ὅταν μὲ ἐμαλώνανε, τζαμί μου μὲ δεχώσουν
Μὲ τὸ ψυχρό σου τὸ πλευρό...
Καὶ ρούφαγες τὰ δάκρυα μου, στὸ πόνο μου ἐρχώσουν
Καὶ μούβγαζες τὸ πονετό...
Τὰ δάκρυα μου σὲ πλένανε, σὲ γιόμιζαν ἀγνάδες
ἀπ' τῆς ψυχῆς τὰ τρισβαθιά...
Καὶ ἐγινώσουν ὤμορφο, κι' ἔβγαζες σκοτεινάδες
στὴ σκοτεινή μου τὴ καρδιά.
Καὶ μ' ἔκανες καὶ ἔστεκα στὸ πόνο πυνιγμένος
ἀπὸ τὸ διπλοπονετό.
Καὶ μοῦδινες τὸ κλαψερό, κεἴμουνα τυλιγμένος
στ' ἀπόκοσμο μουρμουρητό.
Κ' ἔπειτα ὀνειρευόμουνα, ἔπλαθα ἱστορίες
Μέσ' στὴν παχνὴ ἀχνάδα σου.
Κι' ἔδιωχνες ἀσυνείδητα ὅλες μου
(τὶς πικρίες
μὲ τὴν ψυχράδα σου.

Τί θέλουν νὰ ποῦν ὅλ' αὐτά: Τὸ ποίημα δὲν πρέπει προπαντὸς νὰ εἶνε γρῖφος. Δὲν πρέπει νὰ ξαφνιάζῃ μὲ τὶς λέξεις του τὶς ἐξωφρενικές. Ποῦ τὸ ψαρέψατε ἐκεῖνο τὸ «πυνιγμένος»; Πνιγμένος λέμε, πνίγομαι κι' ὄχι... πυνίγομαι. Μὰ καὶ τὸ δεύτερο ποίημά σας, τὸ «Μυρολόγι», δὲν εἶνε καλύτερο. Ἰδοὺ ἡ ἀρχή του:

Ὅταν ἐγὼ σοῦ μίλαγα σὺ τήρα-
(γες τ' ἀστέρια
Γιὰ νὰ σοῦ εἰποῦν τὴν εὐτυχιά,
(ἂν ἦν καλὰ χαμπέρια...
Ἀντὶς νὰ ρθῇς στὸ στρῶμα μου,
(νὰ κάτσῃς στὸ πλευρό μου
Νὰ χύσῃς λίγο βάλσαμο, μέσα στὸ
(ψυχικό μου,
Ἐρώταγες τὶς Γύφτισες, ἔρρι-
(χνες τὰ χαρτάκια,...
Καθώσουνα ὁλονυχτίς, κατ' ἀπὸ
(ξένα τσάκια,...
Καὶ γὼ φθειρόμουνα σιγά, μόνος
(στὴ δυστυχία,
Μόνος μέσα στὸ πόνο μου, μέσα
(στὴν Ἀγωνία...
Ἴσως παραξενεύεσαι ποὺ σοῦ μι-
(λῶ γιὰ πόνο
Ἀφούειχα τὴν ὑπόσχεσι καὶ τὴν καρδιά σου μόνο...
Καὶ ὅμως γὼ θλιβώμουνα ἀπὸ τὴν ὑποψία
Κ' εἶχα πέσει μπρούμητα τὴ ψυχικὴ ἀνία. Κτλ. κτλ.

Πάψτε λοιπὸν νὰ γράφετε στίχους κι' ἀρχίστε νὰ διαβάζετε. Εἶνε ἡ μόνη συμβουλὴ ποὺ μποροῦμε νὰ σᾶς δώσουμε ἐπὶ τοῦ παρόντος. **Μελαγχολικόν, Ἐνταῦθα.** Τὸ τραγουδάκι σας, ἂν τὸ διορθώσετε ἀρκετά, μπορεῖ νὰ τονισθῇ καὶ νὰ τραγουδιέται ἀπ' τὸν λαό. Γιὰ τὸ «Μπουκέτο» δὲν εἶνε κατάλληλο. **Γ. Μπουλοῦκον.** Τὰ τραγούδια σας ὄχι ἐπιτυχῆ. Ἐντελῶς κοινά. Ἰδοὺ τὸ α' πεντάστιχο τοῦ ποιήματος «Χαμένα Χρόνια»:

Σκέπτομαι τὰ χρόνια ποὺ πέρασαν χωρὶς ἀγάπη
κλαίω τὰ χρόνια ποὺ πέρασαν προτοῦ νὰ σὲ γνωρίσω
ἦτανε χρόνια ἄχαρα καὶ ὀρφάνιας τῆς καρδιᾶς
χρόνια ποὺ πέρασαν καὶ δὲν γυρνοῦνε πειά.
Ἄχ! γιατί νὰ μὴ τὰ ἔχω κι' αὐτὰ τώρα νὰ στὰ χαρίσω;

Πάψτε συνεπῶς νὰ γράφετε στίχους κι' ἂς σᾶς τοὺς δημοσιεύουν ἄλλα περιοδικά. Αὐτὸ δὲν σημαίνει τίποτε. Ν' ἀκούσετε τὴ δική μας συμβουλή. Καὶ ν' ἀρχίσετε νὰ διαβάζετε. Ἔτσι μόνον θὰ κατατοπισθῆτε στὴν ποίησι, θὰ μάθετε πολλὰ πράγματα ποὺ τ' ἀγνοεῖτε τώρα κτλ. κτλ. **Κ. Λουμανσώ, Ἐνταῦθα.** Μᾶς γράφετε στὴν ἐπιστολή σας: *«Κύριε δυευθυντᾶ σὰν ταχτικὸς καὶ εὐχαριστιμένος ἀναγνόστις ποῦ σᾶς εἶμαι καὶ εἶμαι λαβαίνω τὸν κόπον γιατῆ ἔχω τὴν καλοσύνη τοῦ εὐγενοῦς ἀνθρόπου νὰ σᾶς στίλω κάποιο ἀνέκδοτο ποῦ τουλάχιστον ἐγῶ ἔτσι τὸ λέω. Τώρα κατὰ πόσο ἀπατάμε ἐπιθημὸ νὰ μοῦ τὸ ποῖτε ὅπος ἕνας πατέρας ποῦ ἀναγνορίζει τὸ λάθος στὸ γιό του. Τὸ περὶ ου ὁ λόγος γίνετε ἀνέκδοτο εἶνε τὸ ἑξεῖς. Καὶ νὰ δήται πῶς καὶ ποῦ τὸ ἀνέκλιψα. Χθὲς εἰχανεβῆ στὸ μνιμίο τοῦ Φυλοπάπου γιὰ ἡλιοθεραπία μπορὶς νὰ πῆς, κτλ. κτλ.».* Δυστυχῶς ὅμως, ἀγαπητὲ φίλε, ἔτσι πούναι γραμμένο τὸ ἀνέκδοτό σας, δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῇ. Θέλει διόρθωμα, θέλει ξαναγράψιμο, καὶ καιρό, δυστυχῶς, δὲν ἔχουμε διαθέσιμο. Ἐπίσης τὸ ποίημά σας «Ἔρωτας» ἐντελῶς ἀποτυχημένο. Νά τὸ α' τετράστιχο:

Ἔρωτα τὰ φτερούγια σου νὰ πεύτουν, νὰ πλιγόνουν
ἀρχίσαν νὰ μαδάναι αὐτοῦς ποῦ τὰ πατᾶναι...

Μάθετε λοιπὸν πρῶτα νὰ γράφετε ὀρθῶς — διὰ τῆς μελέτης, φυσικά — καὶ κατόπιν ἔχετε καιρὸ γιὰ νὰ κάνετε καὶ τέχνη. **Ἀρτέμιδα Μισογάννη, Βάρρεν.** Δυστυχῶς καὶ τὰ νέα σας ποιήματα ὄχι ἀπολύτως ἐπιτυχῆ. Διαβάστε Ἕλληνας ποιητάς. **Ἀναστ. Αὔραν, Πάτρας.** Τὸ ποιηματάκι σας ὄχι πετυχημένο. **Μινιόν, Πατήσια.** Καλὴ ἡ ἰδέα — ἂν καὶ κάπως κοινή — ἀλλὰ κακὴ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ποιήματός σας. Γράφετε πιὸ προσεκτικά. Στίχοι καὶ βιασύνη εἶνε δυὸ πράγματα ἐντελῶς ἀντίθετα. **Εὐφροσύνη Μουνδρέα, Πειραιᾶ.** Πολὺ συγκινητικὸ τὸ ποίημά σας, μὲ σκέψεις καὶ εἰκόνες ἐδῶ κι' ἐκεῖ ὡραιότατες. Στὴν ἐκτέλεσί του ὅμως χιλιολανθασμένο.

Στὰ σπλάχνα τῆς μητέρας γῆς Τ' ἄχαρα σπλάχνα μου νὰ θάψω...

καὶ παρακάτω τὸ

Χρόνια μασοῦσα ἀδιάκοπα Στὰ δόντια μου τὸν πόνο...

πολὺ-πολὺ ἐπιτυχῆ κι' ἐκφραστικὰ — ἂν καὶ τὸ πρῶτο τὸ ἔχει γράψει κι' ὁ ἀείμνηστος Παν. Συνοδινὸς γιὰ τὸν θάνατο τοῦ παιδιοῦ του — ἀλλά, ὅπως σᾶς εἴπαμε, οἱ καλοὶ στῖχοι χάνουνται μεταξὺ τῶν προχειρογραμμένων. Γι' αὐτό, διορθῶστε τὸ ποίημά σας μὲ προσοχή, συντομεύσατέ το καὶ ξαναστεῖλτε το. Ἂν τοῦ δώσετε τὴν τελεία μορφὴ ποὺ χρειάζεται, θὰ τὸ δημοσιεύσουμε εὐχαρίστως. **Εὐάγγ. Κουφιώτην, Βόλον.** Μισὸ βιβλίο, ἢ μᾶλλον τὸ τρίτον τοῦ ὅλου, τί νὰ τὸ κάνουμε; Πάντως σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμῶς. **Δ. Ἠολανδόπουλον, Ραχτάδες (Κερκύρας).** Εἴμαστε πάντα πρόθυμοι γιὰ ὅλους καὶ πάντα ἐπιεικεῖς. Μὰ δυστυχῶς ποτέ, ἢ μᾶλλον πολὺ σπάνια, λαμβάνουμε κάτι ἄξιον λόγου. Τὸ διήγημά σας π.χ. ποὺ παρακαλεῖτε νὰ κριθῇ ἐπιεικῶς καὶ νὰ δημοσιευθῇ, δὲν εἶνε κἂν διήγημα. Ἀκατανόητον, ὅπως καὶ ὁ ἄρρωστος ἥρως του. Τί θέλει νὰ πῇ; Μόνον σεῖς, φίλε κύριε, τὸ ξέρετε. Ἔπειτα τί διήγημα εἶν' αὐτό, χωρὶς πλοκή, χωρὶς δρᾶσι, σὲ 10—15 γραμμές; Βλέπετε λοιπὸν ὅτι δὲν φταίει ἡ αὐστηρότης ἡ δική μας. Φταῖνε τὰ ἔργα ποὺ μᾶς ἔρχονται καὶ ποὺ εἶνε κατώτερα καὶ τοῦ μετρίου. Καὶ τὸ ποίημά σας ἐπίσης δὲν εἶνε ἐπιτυχές. **Χ. Χουλάκον, Ἱεράπετραν (Κρήτης).** Σᾶς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Τὸ ποίημά σας δὲν εἶνε βέβαια τέλειο, δὲν εἶνε δημοσιεύσιμο, μὰ ἔχει μολαταῦτα τὶς ἀρετές του. Κι' ἡ γοργότης του κι' ἡ εἰκόνες του καλὲς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Μὰ θέλει καὶ διόρθωμα γενναῖο. Ἀποφεύγετε πρωτίστως ἐκεῖνα τὰ

ὦ σκληρὰ εἱμαρμένη!...

καὶ τὶς παρόμοιες ἀναφωνήσεις. Δὲν στέκουν σήμερα στὴν ποίησι. Ἐπίσης μὴ πάψετε νὰ διαβάζετε φιλολογία. Ἡ μελέτη εἶνε γιὰ μᾶς τὸ πᾶν σ' ἕνα νέο ποὺ θέλει νὰ γράψῃ ἔμμετρα ἢ πεζά...

«ΜΠΟΥΚΕΤΟ»
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΟΜΑΔΟΣ ΛΟΓΙΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 7 (Τηλέφ. 21—419)
Διαχειριστής: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»
Ἐσωτερικοῦ δι' ἓν ἔτος Δρχ. 200 ‖ Ἐξωτερικοῦ Δολλάρια 6
» Ἑξάμηνος » 100 ‖ Ἀμερικῆς » 6
καὶ δι' ὅλην τὴν Ἀφρικὴν καὶ Βελγικὸν Κογκὸ ἐτησία συνδρομὴ Σελίνια 30.
Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα δέον ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν Ἰδιοκτήτην τοῦ «Μπουκέτου» κ. ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΝ.
Τιμὴ ἑκάστου φύλλου Δρχ. 4.
ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»:
Ἐν Ἀμερικῇ Mr D. Stroumbos 602 w. 137 th Str (Apt.41) New York city, ἐν Αἰγύπτῳ—Σουδὰν ὁ κ. Χριστόδουλος Σαράφης, 12 Cheikh Soliman Pacha, Alexandrie, καὶ ἐν Βελγικῷ Κογκὸ ὁ κ. Γεώργ. Ἀντωνιάδης B. P. 445 Elisabethville Congo—Belge.
ΓΕΝΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ διὰ τὴν κατὰ φύλλον πώλησιν τοῦ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»: NEW YORK NEWS AGENCY, General P. O. Box 497, NEW YORK, CITY, ὅπου δέον ν' ἀπευθύνωνται οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

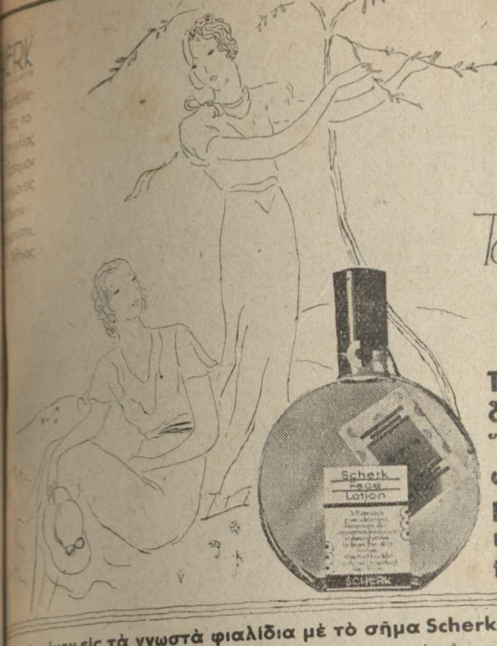
Τὸ δέρμα μου ἐκαλλιτέρευσε πολὺ γρήγορα.

Τὰ μπιμπίκια ἐξηφανίσθησαν, τὸ δέρμα μου ἔγινε καθαρὸ καὶ λεῖο. Ὅλες ἡ γνωστές ἀποροῦν γιὰ τὸ ὡραῖο μου πρόσωπο καὶ θέλουν νὰ μάθουν πῶς τὸ κατώρθωσα. Ἡ ἀπάντησις: Πρωῒ καὶ βράδυ μία friction μὲ τὴν Λοσιὸν προσώπου Scherk

...λοσιὸν μόνον εἰς τὰ γνωστὰ φιαλίδια μὲ τὸ σῆμα Scherk.
...τοῦ προσώπου. Κατὰ τῶν μπιμπικιῶν καὶ τοῦ ἐρεθισμοῦ ... Διὰ τοὺς Κυρίους ἐξαίρετον μετὰ τὸ ξύρισμα.)

Scherk
Face
Lotion
(Λοσιὸν διὰ τὸ πρόσωπον)

ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ
ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΤΗΡΙΟΣΚΛΗΡΩΣΕΩΣ
ΚΑΙ ΑΡΘΡΙΤΙΔΟΣ

Τὸ καλύτερον φάρμακον διὰ τὴν θεραπείαν τῆς ἀρτηριοσκληρώσεως καὶ ἀρθρίτιδος ἀπεδείχθη ὅτι εἶνε ἡ Arteriovaccine Dr Cilimbaris. Ἡ ἀρτηριοσκλήρωσις θεραπεύεται ταχέως διὰ τῆς ἀρτηριοβαξίνης Τσιλιμπάρη, ἄνευ διαίτης καὶ ἀφαιμάξεων, ἐπίσης καὶ ἡ ἀρθρῖτις ἄνευ λουτρῶν.

Τὴν συνιστοῦν οἱ διαπρεπέστεροι ἰατροὶ τῆς Εὐρώπης.

Εἶνε ἐγκεκριμένη ὑπὸ τοῦ Ἰατροσυνεδρίου τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Ἰατροσυνεδρίου τῆς Βέρνης. Εὑρίσκεται εἰς τὰ φαρμακεῖα.

Ἀντιπρόσωπος
Σ. ΒΟΣΥΝΙΩΤΗΣ
Φαρμακοποιός, Ἁγίου Κωνσταντίνου 15, Ἀθῆναι.

Ζητήσατε βαφὰς ὑφασμάτων ARTI ἀπὸ τὰ ἐμπορικὰ καὶ τὰ φαρμακεῖα τῆς συνοικίας σας.

ΘΕΡΜΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΛΟΥΤΡΑ
Ο "ΦΟΙΝΙΞ,,

...εύγετε τα πολυδάπανα ταξείδια εἰς τὰς διαφόρους ...πηγάς, προτιμῶντες νὰ λαμβάνετε ταῦτα εἰς τὸ ... Ὑδροθεραπευτήριον «ΦΟΙΝΙΞ», ΙΩΝΟΣ 5, ... θεάτρου Κοτοπούλη. Τὰ ἰαματικὰ τεχνητὰ ... τῶν διαφόρων Λουτροπόλεων ΑΙΔΗΨΟΥ—ΜΕΘΑ-...—ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ—ΥΠΑΤΗΣ, ἀναπληροῦν τελείως τὰ ... λουτρὰ τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων ἰαματικῶν πηγῶν. Ἰατρικαὶ συμβουλαὶ δωρεάν. Τελεία ἀνακαίνισις.
... ΕΡΓΑΣΙΑΣ 7 π. μ.—8 μ. μ.

Τὰ μεταξωτὰ καὶ λεπτὰ φορέματα, ἡ μεταξωτὲς κάλτσες ὅταν πλυθοῦν μὲ τὸ σαποῦνι
ΠΕΡΖΙΛ
γίνονται σὰν καινούργιες καὶ τὸ χρῶμα των ζωηρεύει.
Δόσις: 1 κουταλιὰ τῆς σούπας σὲ 11)2 ... κρύο νερό. Πλύσιμο 5-... λεπτὰ καὶ ξέβγαλμ... κρύο νερὸ καὶ λίγο ...
Τὸ ΠΕΡΖΙΛ πω... παντοῦ.

Η ΠΡΩΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ
ΚΑΘΕ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑΣ ΕΙΝΕ ΝΑ ΕΧΗ ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ ΠΟΥ ΤΗΣ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΥΖΙΝΑ ΤΗΣ
Μὲ τιμὰς ΩΡΙΣΜΕΝΑΣ—ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΥΣ θὰ τὰ εὕρουν αἱ ἀναγνώστριαί μας εἰς τὸ
ΣΙΔΗΡΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΑΘ. Ι. ΡΕΜΠΟΥΤΖΑΚΟΥ
ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 39
ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΝ ΤΜΗΜΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΜΕ ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ ΣΙΔΗΡΙΚΩΝ
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ
Ἐπιπλοποιῶν, Σιδηρουργῶν καὶ διαφόρων ἄλλων τεχνιτῶν καθὼς καὶ Γεωργικά.
Σᾶς συνιστῶμεν νὰ ἐπισκεφθῆτε τὸ Κατάστημα καὶ θὰ μᾶς εὐγνωμονεῖτε.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛ. ΕΜΠΟΡ. ΠΙΣΤΕΩΣ Α.

ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΛΛ. ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ Α. Ε.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 1879
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΛΑΜΩΝ 1918

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΑΘΗΝΑΙ
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ
ΤΡΙΠΟΛΙΣ
ΣΠΑΡΤΗ
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΣ
ΜΟΛΑΟΙ

ΚΑΛΑΜΑΙ
ΜΕΣΣΗΝΗ
ΜΕΛΙΓΑΛΑΣ
ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΟΙ
ΚΡΕΣΤΑΙΝΑ

ΤΗΛ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ "ΠΙΣΤΟΤΡΑΠ„